

Službeni list

Europske unije

L 189

Hrvatsko izdanje

Zakonodavstvo

Godište 64.

28. svibnja 2021.

Sadržaj

I. Zakonodavni akti

UREDBE

- ★ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 ⁽¹⁾ 1
- ★ Uredba (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021.–2027.) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1295/2013 ⁽¹⁾ 34
- ★ Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (preinaka) ⁽¹⁾ 61

ODLUKE

- ★ Odluka (EU) 2021/820 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021. – 2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU ⁽¹⁾ 91

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

Akti čiji su naslovi tiskani običnim slovima su oni koji se odnose na svakodnevno upravljanje poljoprivrednim pitanjima, a općenito vrijede ograničeno razdoblje.

Naslovi svih drugih akata tiskani su masnim slovima, a prethodi im zvjezdica.

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2021/817 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 20. svibnja 2021.

o uspostavi programa Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport Erasmus+ te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 165. stavak 4. i članak 166. stavak 4.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Ulaganja u mobilnost u svrhu učenja za sve osobe, neovisno o njihovoj podrijetlu i dostupnim sredstvima, te u suradnju i razvoj inovativnih politika u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta ključna su za izgradnju uključivih, povezanih i otpornih društava te za očuvanje konkurentnosti Unije, što je još važnije u kontekstu brzih i drastičnih promjena do kojih dolazi zbog tehnološke revolucije i globalizacije. Osim toga, takvim se ulaganjima doprinosi i jačanju europskog identiteta i vrijednosti te demokratičnijoj Uniji.
- (2) U Komunikaciji od 14. studenoga 2017. naslovljenoj „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet” Komisija je predstavila svoju viziju o uspostavljanju do 2025. europskog prostora obrazovanja u kojemu granice ne koče učenje. U toj se komunikaciji iznosi vizija Unije u kojoj je boravak u drugoj državi članici radi studija i učenja, u bilo kojem obliku ili okruženju, postao standard, u kojoj se uvriježilo da ljudi osim materinskog govora još dva jezika i u kojoj ljudi imaju snažan osjećaj europskog identiteta te su svjesni europske kulturne baštine i njezine raznolikosti. U tom je kontekstu Komisija naglasila potrebu za osnaživanjem dokazanog i provjerenog Programa Erasmus+ za sve kategorije koje su već njime obuhvaćene i potrebu da u programu sudjeluju i polaznici s manje mogućnosti.

⁽¹⁾ SL C 62, 15.2.2019., str 194.⁽²⁾ SL C 168, 16.5.2019., str 49.⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 28. ožujka 2019 (SL C 108, 26.3.2021., str. 965.) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 13. travnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu). Stajalište Europskog parlamenta od 18. svibnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu).

- (3) Važnost obrazovanja, osposobljavanja i mladih za budućnost Unije odražava se u Komunikaciji Komisije od 14. veljače 2018. naslovljenoj „Nov, moderan višegodišnji financijski okvir za Europsku uniju koja učinkovito ostvaruje svoje prioritete nakon 2020.“. U toj je komunikaciji naglašeno kako je potrebno ispuniti obveze koje su države članice preuzele na Socijalnom sastanku na vrhu za pravedna radna mjesta i rast održanom u Göteborgu 17. studenoga 2017., među ostalim i potpunom provedbom europskog stupa socijalnih prava koji su 17. studenoga 2017. svečano proglasili i potpisali Europski parlament, Vijeće i Komisija ⁽⁴⁾ i njegova prvog načela koji se odnosi na obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje. U toj je komunikaciji naglašena potreba za jačanjem mobilnosti i razmjena, među ostalim i u okviru znatno osnaženog, uključivog i proširenog programa Erasmus+, na što je Europsko vijeće pozvalo u zaključcima od 14. prosinca 2017.
- (4) U prvom načelu europskog stupa socijalnih prava utvrđuje se da svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine s pomoću kojih mogu u cijelosti sudjelovati u društvu i uspješno ući na tržište rada. U europskom stupu socijalnih prava jasno se ističe važnost kvalitetnog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te važnost osiguravanja jednakih mogućnosti za sve.
- (5) U Deklaraciji iz Bratislave, potpisanoj 16. rujna 2016., čelnici 27 država članica istaknuli su svoju odlučnost da se mladima pruže bolje mogućnosti. U Rimskoj deklaraciji potpisanoj 25. ožujka 2017. čelnici 27 država članica te Europskog vijeća, Europskog parlamenta i Europske komisije obvezali su se da će raditi na Uniji u kojoj se mladima pruža najbolje obrazovanje i osposobljavanje i u kojoj oni mogu studirati i pronaći posao diljem kontinenta te koja čuva našu kulturnu baštinu i promiče kulturnu raznolikost.
- (6) U izvješću Komisije od 31. siječnja 2018. o evaluaciji programa Erasmus+ sredinom programskog razdoblja (2014.–2020.) uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ („Program za razdoblje 2014.–2020.“) potvrđeno je da je stvaranje jedinstvenog programa za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport rezultiralo znatnim pojednostavljenjem, racionalizacijom i sinergijom u upravljanju tim programom, ali je zaključeno da su potrebna daljnja poboljšanja kako bi se dodatno konsolidirala postignuća u pogledu učinkovitost Programa za razdoblje 2014.–2020. Tijekom savjetovanja o toj evaluaciji sredinom provedbenog razdoblja i savjetovanja o budućem programu, države članice i dionici apelirali su na to da se osigura kontinuitet opsega, strukture i mehanizama provedbe programa Erasmus+ te su pozvali na niz poboljšanja, primjerice da se program Erasmus+ učini uključivijim, jednostavnijim i lakše izvedivim za korisnike. Države članice i dionici izrazili su i svoju punu potporu u vezi s tim da program Erasmus+ ostane integriran te da se temelji na paradigmi cjeloživotnog učenja. U Rezoluciji od 2. veljače 2017. o provedbi programa Erasmus+ ⁽⁶⁾ Europski parlament pozdravio je integriranu strukturu Programa za razdoblje 2014. – 2020. i pozvao Komisiju da u potpunosti iskoristi dimenziju tog programa koja se odnosi na cjeloživotno učenje, i to podupiranjem i poticanjem međusektorske suradnje u okviru programa Erasmus+ . Države članice i dionici istaknuli su i potrebu za daljnjim jačanjem međunarodne dimenzije programa Erasmus+.
- (7) Tijekom otvorenog javnog savjetovanja u 2018. o financiranju sredstvima Unije u područjima vrijednosti i mobilnosti potvrđeni su ključni zaključci izvješća o evaluaciji Programa za razdoblje 2014. – 2020. sredinom programskog razdoblja te je naglašena potreba za time da budući program bude uključiviji, da se nastavi usmjerenost na prioritete u vezi s unaprjeđenjem sustavâ obrazovanja i osposobljavanja i na jačanje prioriteta u pogledu poticanja europskog identiteta, aktivnog građanstva i sudjelovanja u demokratskom životu.
- (8) U Komunikaciji od 2. svibnja 2018. naslovljenoj „Moderan proračun Unije koja štiti, osnažuje i brani: višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027.“ Komisija je pozvala na više ulaganja u ljude i veću usmjerenost na mlade u sljedećem financijskom okviru. U toj je komunikaciji Komisija prepoznala da je program Erasmus+ jedna od najpoznatijih uspješnica Unije. U Komunikaciji od 27. svibnja 2020. naslovljenoj „Proračun EU-a za provedbu europskog plana oporavka“ Komisija je prepoznala ulogu koju program Erasmus+ ima u jačanju otpornosti Unije i

⁽⁴⁾ SL C 428, 13.12.2017., str. 10.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+“: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i stavljanju izvan snage odluka br. 1719/2006/EZ, 1720/2006/EZ i 1298/2008/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 50.).

⁽⁶⁾ SL C 252, 18.7.2018., str. 31.

u odgovaranju na socioekonomske izazove. Također je potvrdila svoju predanost znatnom jačanju programa Erasmus+. Time bi se većem broju osoba omogućilo da se presele u drugu zemlju radi učenja ili rada te bi se omogućilo da se program usredotoči na uključivost i dopiranje do većeg broja osoba s manje mogućnosti.

- (9) U tom je kontekstu potrebno uspostaviti Erasmus+, program Unije za obrazovanje i osposobljavanje, mlade i sport („Program”) koji će naslijediti Program za razdoblje 2014.–2020. Integriranu prirodu Programa za razdoblje 2014.–2020., kojim se obuhvaća učenje u svim kontekstima, bilo formalnom, neformalnom ili informalnom, te u svim fazama života trebalo bi ojačati kako bi se poticali fleksibilni načini učenja zahvaljujući kojima osobe mogu steći i unaprijediti svoje znanje, vještine i kompetencije koje su im potrebne za osobni razvoj te za suočavanje s izazovima 21. stoljeća i što bolje iskorištavanje mogućnosti koje ono nudi.
- (10) Program bi trebalo uspostaviti na razdoblje od sedam godina kako bi se njegovo trajanje uskladilo s trajanjem višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje od 2021. do 2027. utvrđenog u Uredbi Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽⁷⁾ („VFO za razdoblje 2014.–2020.”).
- (11) Program bi trebao imati mogućnosti da još više doprinese provedbi ciljeva i prioriteta politika Unije u područjima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta. Usklađen pristup cjeloživotnog učenja od presudne je važnosti za uspješno nošenje s različitim promjenama s kojima se osobe suočavaju tijekom života. Takav bi pristup trebalo poticati djelotvornom međusektorskom suradnjom. Unaprijeđenjem takvog pristupa Program bi trebao biti blisko povezan s općim strateškim okvirom za suradnju u pogledu politika Unije u područjima obrazovanja i osposobljavanja i mladih, što obuhvaća programe politika za škole, visoko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje te obrazovanje odraslih, te bi se njime istodobno trebale jačati postojeće i razvijati nove sinergije s drugim povezanim programima i područjima politika Unije.
- (12) Program je jedan od ključnih elemenata u uspostavi europskog prostora obrazovanja. Nadovezujući se na Komunikaciju od 14. studenoga 2017. naslovljenu „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet” Komisija je u Komunikaciji od 30. rujna 2020. o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. podsjetila da program Erasmus+ i dalje ima ključnu ulogu u ostvarenju ciljeva kvalitetnog i uključivog obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja te u pripremi Unije za suočavanje s digitalnom i zelenom tranzicijom. Programom bi se trebalo moći doprinijeti sljedećem strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja te ažuriranom Programu vještina za Europu za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost utvrđenom u Komunikaciji Komisije od 1. srpnja 2020. uz zajedničko zalaganje za stratešku važnost koju vještine, ključne kompetencije i znanje imaju u očuvanju radnih mjesta i podupiranju rasta, konkurentnosti, inovacija i socijalne kohezije, u skladu s Preporukom Vijeća od 22. svibnja 2018. ⁽⁸⁾. Programom bi se trebalo doprinijeti provedbi Akcijskog plana za digitalno obrazovanje uspostavljenog u Komunikaciji Komisije od 30. rujna 2020. naslovljenoj „Akcijski plan za digitalno obrazovanje 2021.–2027. – Ponovno određivanje obrazovanja i osposobljavanja za digitalno doba”. Programom bi se trebalo odgovoriti na potrebu za digitalnom preobrazbom sektora obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta. Program bi ujedno trebao poslužiti kao potpora državama članicama u postizanju ciljeva Pariške deklaracije od 17. ožujka 2015. o promicanju građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, snošljivosti i nediskriminacije putem obrazovanja.
- (13) U skladu sa strategijom Europske unije za mlade za razdoblje 2019.–2027. ⁽⁹⁾, koja predstavlja okvir za europsku suradnju u području mladih za razdoblje 2019.–2027., na temelju Komunikacije Komisije od 22. svibnja 2018. naslovljene „Uključivanje, povezivanje i osnaživanje mladih: nova strategija EU-a za mlade”, Programom bi trebalo podupirati visokokvalitetan rad s mladima, alate i sustave za osposobljavanje osoba koje rade s mladima, vrednovanje neformalnog i informalnog učenja te kvalitetne pristupe osnaživanju organizacija mladih. Programom bi trebalo podupirati uključiv i širi dijalog EU-a s mladima, čiji se prioriteti temelje na potrebama mladih.
- (14) Programom bi se trebao uzeti u obzir relevantni plan rada Europske unije u području sporta, koji predstavlja okvir za suradnju na razini Unije u području sporta. Trebalo bi osigurati dosljednost i komplementarnost između relevantnog plana rada Europske unije u području sporta i djelovanja u području sporta koja se podupiru Programom. Posebno se treba usredotočiti na sport na lokalnoj razini, uzimajući u obzir važnu ulogu koju sport ima u promicanju tjelesne aktivnosti i zdravog načina života, međuljudskih odnosa, socijalne uključenosti i ravnopravnosti. Programom bi trebalo podupirati mobilnost u svrhu učenja osoblja u sportu, osobito sportu na lokalnoj razini. I osoblje u sportu koji nije na lokalnoj razini, uključujući osoblje s dvojnomo karijerom – u sportu i izvan njega – može povećati učinak učenja i prijenos znanja za osoblje i organizacije lokalne zajednice. Stoga bi se Programom trebale podupirati i prilike za mobilnost u svrhu učenja osoblja u sportu koji nije na lokalnoj razini ako bi se

⁽⁷⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.).

⁽⁸⁾ Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (SL C 189, 4.6.2018., str. 1.).

⁽⁹⁾ SL C 456, 18.12.2018., str. 1.

njihovim sudjelovanjem ostvarile koristi za sport na lokalnoj razini. Programom bi se trebalo doprinijeti promicanju zajedničkih europskih vrijednosti putem sporta, dobrog upravljanja i integriteta u sportu, održivog razvoja te obrazovanja, osposobljavanja i stjecanja vještina u području sporta i putem sporta. Neprofitnim sportskim događanjima koja se podupiru Programom trebali bi se ostvariti europska dimenzija i učinak.

- (15) Programom bi se trebalo moći poduprijeti bilo koje studijsko područje, a njime bi se posebno trebalo doprinostiti jačanju inovacijskog kapaciteta Unije, i to podupiranjem aktivnosti kojima se osobama pomaže u stjecanju znanja, vještina, kompetencija i stavova koji su im potrebni u studijskim područjima ili poljima usmjerenima na budućnost, kao što su znanost, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika (STEAM), klimatske promjene, zaštita okoliša, održivi razvoj, čista energija, umjetna inteligencija, robotika, analiza podataka, dizajn i arhitektura te digitalna i medijska pismenost. Inovacije se mogu poticati svim djelovanjima mobilnosti u svrhu učenja i suradnje, neovisno o tome upravlja li se njima izravno ili neizravno.
- (16) Sinergijom s programom Obzor Europa uspostavljenim Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾ („Obzor Europa”) trebalo bi se osigurati da se kombinirani resursi Programa i programa Obzor Europa upotrebljavaju za podupiranje aktivnosti namijenjenih jačanju i modernizaciji europskih visokih učilišta. Programom Obzor Europa, prema potrebi, dopunjavat će se potpora Programa inicijativi „Europska sveučilišta” u okviru razvoja nove zajedničke, integrirane dugoročne i održive strategije u području obrazovanja, istraživanja i inovacija. Zahvaljujući sinergiji s programom Obzor Europa doprinijet će se poticanju integracije obrazovanja i istraživanja, osobito na visokim učilištima.
- (17) Nove tehnologije i tehnologije u nastajanju nude znatne mogućnosti za učenje i razmjenu te su se pokazale posebno važnima tijekom pandemije bolesti COVID-19. Uz fizičku mobilnost u svrhu učenja, koje je i dalje temeljno djelovanje Programa, trebalo bi promicati i virtualne formate, kao što je virtualno učenje, kako bi se fizička mobilnost u svrhu učenja dopunila ili poduprla, kako bi se ponudile smislene mogućnosti učenja osobama koje se ne mogu fizički preseliti u zemlju koja nije njihova zemlja boravišta ili kako bi se poticale razmjene s pomoću inovativnih formata učenja. Ako je to relevantno, Programom bi trebalo promicati virtualnu suradnju. Komisija bi trebala osigurati da se, ako je to moguće i primjereno, alati za virtualno učenje razvijeni u okviru Programa stave na raspolaganje široj javnosti.
- (18) Pri ispunjavanju ciljeva Programa trebalo bi postići veću uključenost tako da se poveća sudjelovanje osoba s manje mogućnosti. Sudjelovanje osoba s manje mogućnosti u Programu može se povećati s pomoću niza mjera, kao što su bolje i ciljanije informiranje, komunikacija, savjetovanje i pomoć, pojednostavnjeni postupci, fleksibilniji oblici mobilnosti u svrhu učenja te suradnja s malim organizacijama, pogotovo s novim organizacijama i organizacijama lokalne zajednice koje izravno rade s učenicima i polaznicima u nepovoljnom položaju svih dobni skupina. Važno je uvidjeti da su niske razine sudjelovanja osoba s manje mogućnosti izazvane različitim uzrocima i da ovisе o različitim kontekstima. Stoga bi unutar okvira na razini Unije za takve mjere čiji je cilj povećanje sudjelovanja osoba s manje mogućnosti trebalo izraditi akcijske planove uključivanja, prilagođene ciljnim skupinama i specifičnim okolnostima u svakoj državi članici.
- (19) U nekim slučajevima osobe s manje mogućnosti vjerojatno će iz financijskih razloga rjeđe sudjelovati u Programu, bilo zbog svojeg ekonomskog položaja ili zbog toga što bi njihova konkretna situacija dovela do viših troškova sudjelovanja, što je često slučaj s osobama s invaliditetom. U takvim bi se slučajevima njihovo sudjelovanje moglo olakšati ciljanom financijskom potporom. Stoga bi Komisija trebala osigurati uspostavu takvih mjera financijske potpore, među ostalim s pomoću moguće prilagodbe iznosa bespovratnih sredstava na nacionalnoj razini. Dodatni troškovi povezani s mjerama za olakšavanje uključivanja ne bi smjeli biti razlog za odbijanje prijave.

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

- (20) Kako bi Program bio pristupačniji novim organizacijama i organizacijama s manjim administrativnim kapacitetom te kako bi bio lakše izvediv za korisnike, trebalo bi poduzeti niz mjera u cilju pojednostavnjenja postupaka Programa na razini provedbe. Stoga bi sustavi informacijske tehnologije u okviru Programa trebali biti prilagođeni korisnicima i pružati jednostavan pristup mogućnostima koje se nude u okviru Programa. Jednako tako, postupci uspostavljeni radi provedbe Programa trebali bi biti dosljedni i jednostavni te bi u vezi s njima trebale biti dostupne visokokvalitetne mjere potpore i informacije. U tu bi svrhu trebalo organizirati redovite sastanke mreže nacionalnih agencija.
- (21) U Komunikaciji od 14. studenoga 2017. naslovljenoj „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet” Komisija je naglasila ključnu ulogu koju obrazovanje, kultura i sport imaju u promicanju aktivnog građanstva i zajedničkih vrijednosti među najmlađim generacijama. Jačanje europskog identiteta i poticanje aktivnog sudjelovanja pojedinaca i civilnog društva u demokratskim procesima od ključne je važnosti za budućnost Europe i demokratskih društava. Odlazak u inozemstvo radi studiranja, učenja, osposobljavanja i rada ili sudjelovanja u aktivnostima mladih i sportskim aktivnostima doprinosi jačanju europskog identiteta u svojoj raznolikosti. Njime se jača osjećaj pripadnosti kulturnoj zajednici i potiče međukulturno učenje, kritičko mišljenje i aktivno građanstvo među osobama svih dobnih skupina. Osobe koje sudjeluju u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja trebale bi se angažirati u svojim lokalnim zajednicama i u lokalnim zajednicama zemlje domaćina kako bi podijelile svoje iskustvo. Programom bi trebalo podupirati aktivnosti povezane s jačanjem svih aspekata kreativnosti u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih, kao i aktivnosti povezane s poboljšanjem ključnih kompetencija.
- (22) Programom bi se trebala podupirati samo djelovanja i aktivnosti kojima bi se mogla ostvariti europska dodana vrijednost. Pojam europske dodane vrijednosti treba tumačiti u širem smislu i on se može pokazati na razne načine, primjerice ako su djelovanja ili aktivnosti transnacionalne prirode, posebice u pogledu mobilnosti u svrhu učenja i suradnje usmjerene na postizanje održivog sistemskog učinka, ako se njima dopunjuju drugi programi i politike na nacionalnoj i međunarodnoj razini te na razini Unije ili potiče sinergija s tim programima i politikama ili ako se djelovanjima doprinosi djelotvornom iskorištavanju instrumenata Unije za transparentnost i priznavanje.
- (23) Trebalo bi osnažiti međunarodnu dimenziju Programa i nastojati ponuditi više mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja, suradnju i dijalog o politikama s trećim zemljama koje nisu pridružene Programu. Nadovezujući se na uspješnu provedbu međunarodnih aktivnosti u sektorima visokog obrazovanja i mladih u okviru prethodnih programa u području obrazovanja i osposobljavanja i mladih, aktivnosti međunarodne mobilnosti u svrhu učenja trebalo bi proširiti na druge sektore, poput strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te sporta. Kako bi se povećao učinak tih aktivnosti, važno je unaprijediti sinergiju između Programa i instrumenata Unije za vanjsko djelovanje, kao što su Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju, uspostavljen uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju - Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 te Instrument predpristupne pomoći (IPA III), uspostavljen uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III). Instrumentima Unije za vanjsko djelovanje trebalo bi nastojati pružiti više mogućnosti, pogotovo za pojedince i organizacije iz trećih zemalja koje nisu pridružene Programu, i pri tome posebno podupirati izgradnju kapaciteta u tim zemljama, razvoj vještina i međuljudske razmjene te ujedno pružiti više prilika za suradnju, mobilnost i dijalog o politikama.
- (24) Osnovni ustroj Programa 2014.–2020., koji je bio podijeljen na tri poglavlja, odnosno obrazovanje i osposobljavanje, mladi i sport, te je bio strukturiran oko tri ključna djelovanja pokazao se uspješnim te bi ga trebalo zadržati. Trebalo bi uvesti poboljšanja radi pojednostavnjenja i racionalizacije djelovanja koja se podupiru Programom. Također je potrebno osigurati stabilnost i kontinuitet u pogledu načina upravljanja i provedbe. Ukupno bi barem 75 % proračuna Programa trebalo izvršavati u okviru neizravnog upravljanja nacionalnih agencija. To obuhvaća djelovanja kao što su mobilnost u svrhu učenja u svim područjima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta, te partnerstva za suradnju, među ostalim mala partnerstva u području obrazovanja i osposobljavanja i mladih. Ako je to primjereno, trebalo bi uspostaviti posebne mehanizme za izravno upravljanje za djelovanja koja obuhvaćaju mreže na razini Unije i europske organizacije u okviru ključnih djelovanja 2 i 3, ne uključujući mala partnerstva.

- (25) U okviru Programa trebalo bi provesti niz djelovanja s ciljem podupiranja mobilnosti u svrhu učenja, suradnje među organizacijama i ustanovama, razvoja politika i suradnje, kao i djelovanja Jean Monnet. Ovom bi Uredbom trebalo utvrditi ta djelovanja i njihove opise, uključujući i aktivnosti koje bi se mogle provesti u okviru tih djelovanja tijekom programskog razdoblja.
- (26) Programom bi se trebale osnažiti postojeće mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja, posebice u onim sektorima u kojima bi se Programom mogla ostvariti najveća učinkovitost, kako bi se proširio doseg takvih mogućnosti i odgovorilo na visoku neispunjenu potražnju. To bi posebice trebalo postići povećanjem i olakšavanjem mobilnosti u svrhu učenja za studente, učenike, polaznike obrazovanja odraslih i polaznike strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, kao što su naučnici i pripravnici, među ostalim u svrhu usavršavanja i prekvalifikacije. Osobe koje su nedavno stekle diplomu i osobe koje su nedavno stekle kvalifikaciju strukovnog obrazovanja i osposobljavanja trebale bi moći sudjelovati u mobilnosti u svrhu učenja. Sudjelovanje osoba koje su nedavno stekle diplomu trebalo bi se temeljiti na objektivnim kriterijima te bi trebalo osigurati jednako postupanje. Mogućnosti mobilnosti u svrhu učenja za mlade koji sudjeluju u aktivnostima neformalnog učenja također bi trebalo proširiti kako bi se obuhvatilo više mladih. Mobilnost osoblja u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta također bi trebalo ojačati, s obzirom na njezin utjecaj poluge. Mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja trebale bi biti različitim oblicima, uključujući pripravništvo, naukovanje, razmjene mladih, školske razmjene, poučavanje ili sudjelovanje u aktivnostima stručnog usavršavanja, a trebale bi se temeljiti na specifičnim potrebama različitih sektora. Programom bi se trebala podupirati kvaliteta mobilnosti u svrhu učenja, uključujući kvalitetu na temelju načela utvrđenih u Preporuci Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. ⁽¹¹⁾ i preporukama Vijeća od 28. lipnja 2011. ⁽¹²⁾, 20. prosinca 2012. ⁽¹³⁾, 15. ožujka 2018. ⁽¹⁴⁾, 26. studenoga 2018. ⁽¹⁵⁾ i 24. studenoga 2020. ⁽¹⁶⁾
- (27) U skladu s vizijom istinskog europskog prostora obrazovanja, Programom bi također trebalo poticati mobilnost u svrhu učenja i razmjene te promicati sudjelovanje studenata u obrazovnim, kulturnim i sportskim aktivnostima, i to podupiranjem digitalizacije postupaka, s pomoću, primjerice, inicijative za uvođenje europske studentske iskaznice. Komisija bi u tom kontekstu trebala razviti inicijativu za uvođenje europske studentske iskaznice, posebice za studente koji sudjeluju u Programu. Inicijativa za uvođenje europske studentske iskaznice mogla bi biti važan korak u ostvarenju mobilnosti u svrhu učenja za sve, jer bi se njome visokim učilištima omogućilo da šalju i primaju više studenata u svrhu razmjena uz istodobno daljnje povećanje kvalitete mobilnosti studenata u svrhu učenja, a zatim i jer bi se njome olakšao pristup studenata raznim uslugama, kao što su knjižnica, prijevozi smještaj, prije njihova fizičkog dolaska u ustanovu u inozemstvu.
- (28) Programom bi se trebalo poticati sudjelovanje mladih u demokratskom životu Europe, među ostalim podupiranjem aktivnosti koje doprinose građanskom odgoju i obrazovanju te projekata sudjelovanja namijenjenih tome kako bi se mladi uključili i naučili sudjelovati u civilnom društvu, čime se podiže svijest o europskim zajedničkim vrijednostima, uključujući temeljna prava, te europskoj povijesti i kulturi, okupljanjem mladih i donositelja odluka na lokalnoj i nacionalnoj razini te na razini Unije, i doprinošenjem procesu europske integracije.

⁽¹¹⁾ Preporuka Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o transnacionalnoj mobilnosti unutar Zajednice za potrebe obrazovanja i izobrazbu (SL L 394, 30.12.2006., str. 5.).

⁽¹²⁾ Preporuka Vijeća od 28. lipnja 2011. Mladi u pokretu – promicanje mobilnosti mladih u svrhu učenja (SL C 199, 7.7.2011., str. 1.).

⁽¹³⁾ Preporuka Vijeća od 20. prosinca 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja (SL C 398, 22.12.2012., str. 1.).

⁽¹⁴⁾ Preporuka Vijeća od 15. ožujka 2018. o europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naukovanja. (SL C 153, 2.5.2018., str. 1.).

⁽¹⁵⁾ Preporuka Vijeća od 26. studenoga 2018. o promicanju automatskog uzajamnog priznavanja kvalifikacija visokog obrazovanja i srednjoškolskog obrazovanja i osposobljavanja te ishoda razdoblja učenja u inozemstvu (SL C 444, 10.12.2018., str. 1.).

⁽¹⁶⁾ Preporuka Vijeća od 24. studenoga 2020. o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za održivu konkurentnost, socijalnu pravednost i otpornost (SL C 417, 2.12.2020., str. 1.).

- (29) Oslanjajući se na evaluaciju i daljnji razvoj inicijative DiscoverEU koja je pokrenuta 2018. kao pripremno djelovanje, Programom bi se mladima trebalo pružiti više mogućnosti da putem iskustva učenja u inozemstvu otkriju sva europska odredišta. Mladima, a posebno onima s manje mogućnosti, trebalo bi dati priliku za prvo, kratkoročno iskustvo putovanja Europom, pojedinačno ili u skupini, u sklopu informalnih ili neformalnih obrazovnih aktivnosti čiji je cilj potaknuti njihov osjećaj pripadnosti Uniji i omogućiti im otkrivanje njezine kulturne i jezične raznolikosti. Sudionike bi trebalo birati na temelju jasnih i transparentnih kriterija. Provedbena tijela trebala bi promicati mjere kojima se osigurava da inicijativa DiscoverEU bude uključiva i zemljopisno uravnotežena, u smislu dodijeljenih putnih propusnica i država članica koje se posjećuju, te kojima se podupiru aktivnosti s izraženom dimenzijom učenja. U tom pogledu Programom bi trebalo promicati i odabir manje posjećenih država članica i perifernih regija, i to s pomoću ciljanih mjera kao što su aktivnosti širenja informacija, informativni sastanci prije odlaska i događanja za mlade. Ako željeznički prijevoz nije dostupan ili je vrlo nepraktičan, trebalo bi razmotriti i druga prijevozna sredstva, posebno uzimajući u obzir specifičnu situaciju na odredištu. Inicijativom DiscoverEU trebalo bi nastojati izgraditi veze s relevantnim lokalnim, regionalnim, nacionalnim i europskim inicijativama, kao što su Europska prijestolnica kulture, Europska prijestolnica mladih, Europska volonterska prijestolnica i Zelena europska prijestolnica.
- (30) Učenje jezika doprinosi međusobnom razumijevanju i mobilnosti unutar i izvan Unije te su jezične kompetencije ključne životne i radne vještine. Stoga bi Programom trebalo unaprijediti učenje jezika, uključujući prema potrebi nacionalne znakovne jezike, među ostalim s pomoću šire upotrebe internetskih alata jer e-učenje može imati dodatne prednosti za učenje jezika u pogledu pristupa i fleksibilnosti. Istodobno je važno da višejezičnost bude među ključnim načelima provedbe Programa kako bi se osigurao širok i uključiv pristup Programu.
- (31) Programom bi se trebale podupirati mjere kojima se poboljšava suradnja među ustanovama i organizacijama koje djeluju u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta, prepoznajući time temeljnu ulogu institucija i organizacija u omogućavanju pojedincima da steknu znanje, vještine i kompetencije koje su im potrebne u svijetu koji se mijenja te pomažući time institucijama i organizacijama da primjereno ostvare svoj potencijal za inovacije, kreativnost i poduzetništvo, posebice u digitalnom gospodarstvu.
- (32) U svojim zaključcima od 14. prosinca 2017. Europsko vijeće pozvalo je države članice, Vijeće i Komisiju da nastave s nizom inicijativa za podizanje europske suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja na novu razinu, među ostalim poticanjem uspostave inicijative „Europska sveučilišta” do 2024., koja se sastoji od mreža u koje bi se pristupom odozdo prema gore povezala sveučilišta diljem Unije. U svojim zaključcima od 28. lipnja 2018. Europsko vijeće pozvalo je na poticanje suradnje među sektorima istraživanja, inovacija i obrazovanja, među ostalim putem inicijative Europska sveučilišta. Programom bi se trebala poticati ta Europska sveučilišta u cilju izrade zajedničkih dugoročnih strategija za visokokvalitetno obrazovanje, istraživanje i inovacije te usluge za društvo.
- (33) U Izjavi iz Brugesu od 7. prosinca 2010. o pojačanoj europskoj suradnji u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za razdoblje 2011.–2020. poziva se na potporu izvrsnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju za pametan i održiv rast. U Komunikaciji od 18. srpnja 2017. naslovljenoj „Jačanje inovacija u europskim regijama: Strategije za otporni, uključivi i održivi rast”, Komisija je pozvala države članice na povezivanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja s inovacijskim sustavima u okviru strategija pametne specijalizacije na regionalnoj razini. Programom bi se trebali omogućiti načini na koje se može odgovoriti na te zahtjeve i pružiti potpora razvoju transnacionalnih platformi centara izvrsnosti u strukovnom obrazovanju integriranih u lokalne i regionalne strategije za održiv rast, inovacije i konkurentnost. Ti centri izvrsnosti trebali bi djelovati kao pokretači kvalitetnih strukovnih vještina u kontekstu sektorskih izazova te istodobno podupirati opće strukturne promjene i socioekonomske politike u Uniji.
- (34) Korisnicima prilagođene internetske platforme i alati za virtualnu suradnju mogu imati važnu ulogu u podupiranju ostvarenja politika u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih u Uniji. Za veću upotrebu aktivnosti virtualne suradnje Programom bi se trebala poticati sustavnija i dosljednija upotreba internetskih platformi poput mreže eTwinning, platforme *School Education Gateway*, elektroničke platforme za obrazovanje odraslih u Europi, Europskog portala za mlade i internetske platforme za visoko obrazovanje te, prema potrebi, svih dodatnih internetskih platformi koje bi se mogle uspostaviti u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih.

- (35) U skladu s relevantnim okvirima i alatima Unije, Programom bi se trebalo doprinijeti olakšavanju transparentnosti i priznavanja kompetencija, vještina i kvalifikacija te prijenosu bodova ili skupova ishoda učenja kako bi se poticalo osiguravanje kvalitete te kako bi se poduprlo vrednovanje neformalnog i informalnog učenja, upravljanje vještinama i usmjeravanje. U tom pogledu Programom bi se trebala pružati i potpora kontaktnim točkama i mrežama na nacionalnoj razini i na razini Unije kojima se olakšavaju transeuropske razmjene i razvoj fleksibilnih načina učenja među različitim područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih te u formalnom i neformalnom kontekstu. Program bi trebao pružiti potporu i Bolonjskom procesu.
- (36) Programom bi se trebao mobilizirati potencijal bivših sudionika Programa Erasmus+ i podupirati povezane aktivnosti, posebice aktivnosti Erasmus+ mreže bivših studenata, ambasadora i vršnjaka (Europeers), potičući ih da promoviraju Program s ciljem povećavanja sudjelovanja.
- (37) Kako bi se osigurala suradnja s drugim instrumentima Unije i potpora drugim politikama Unije, mogućnosti za mobilnost u svrhu učenja trebale bi se nuditi osobama iz različitih sektora, poput javnog i privatnog sektora, poljoprivrede i poduzetništva, kako bi stekli iskustvo učenja u inozemstvu koje im u bilo kojoj fazi života omogućuje da se razvijaju i na osobnoj razini, posebice razvijanjem svijesti o svojem europskom identitetu i razumijevanja europske kulturne raznolikosti, kao i na profesionalnoj razini, među ostalim stjecanjem vještina koje su relevantne za tržište rada. Program bi trebao predstavljati polaznu točku za Unijine programe transnacionalne mobilnosti sa snažnom dimenzijom učenja, pojednostavnjenjem ponude takvih programa za korisnike i one koji sudjeluju u tim aktivnostima. Trebalo bi olakšati razvoj projekata u okviru Programa. Trebalo bi uspostaviti posebne mjere kako bi se promotorima projekata u okviru Programa pomoglo da se prijavljuju za bespovratna sredstva ili razvijaju sinergiju dobivanjem potpore iz fondova kohezijske politike te iz programa povezanih s migracijama, sigurnošću, pravosuđem i građanstvom, zdravljem, medijima i kulturom te volontiranjem. Kvalitetnim projektnim prijedlozima koji se zbog proračunskih ograničenja ne mogu financirati u okviru Programa trebala bi se moći dodijeliti oznaka pečat izvrsnosti na temelju ograničenog skupa kriterija. Oznakom pečat izvrsnosti prepoznaje se kvaliteta prijedloga i pojednostavnjuje traženje alternativnih izvora financiranja u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj uspostavljenog uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu („Europski fond za regionalni razvoj”) ili u okviru Europskog socijalnog fonda plus uspostavljenog uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom socijalnom fondu plus (ESF+) („Europski socijalni fond plus”).
- (38) Važno je poticati poučavanje, učenje i istraživanje o pitanjima europske integracije uključujući buduće izazove i mogućnosti Unije te promicati raspravu o tim pitanjima uz potporu u okviru djelovanja Jean Monnet u području visokog obrazovanja i u drugim područjima obrazovanja i osposobljavanja, posebice osposobljavanjem učitelja i nastavnika te osoblja. Poticanje europskog osjećaja pripadnosti i angažiranosti posebno je važno s obzirom na izazove u vezi sa zajedničkim vrijednostima na kojima se Unija temelji i koje su dio zajedničkog europskog identiteta te s obzirom na to da građani pokazuju slabu angažiranost. Programom bi se i dalje trebalo doprinositi razvoju izvrsnosti studija europske integracije. Primjereno je da se napredak ustanova koje se financiraju u okviru djelovanja Jean Monnet u ostvarivanju ciljeva Programa redovito prate i ocjenjuju. Trebalo bi poticati razmjenu između tih ustanova i drugih ustanova na nacionalnoj ili transnacionalnoj razini, uz potpuno poštovanje njihove akademske slobode.
- (39) Imajući na umu važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma donesenog u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama ⁽¹⁷⁾ i postizanja ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, ovim se Programom želi doprinijeti uključivanju djelovanja u području klime i ostvarivanju općeg cilja da se 30 % proračunskih rashoda Unije namijeni potpori klimatskih ciljeva. U skladu s europskim zelenim planom kao nacrtom za održivi rast, djelovanjima u okviru ove Uredbe trebalo bi poštovati načelo „nenanošenja štete” bez mijenjanja temeljnog obilježja Programa. Tijekom provedbe Programa trebala bi se utvrditi i uspostaviti relevantna djelovanja te će se ponovno procijeniti u kontekstu relevantnih postupaka evaluacija i preispitivanja. Primjereno je također mjeriti relevantna djelovanja kojima se doprinosi klimatskim ciljevima, uključujući one namijenjene smanjenju učinka Programa na okoliš.

⁽¹⁷⁾ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

- (40) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za Program, koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu točke 18. Međuinstitucijskog sporazuma od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava ⁽¹⁸⁾, za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka. Ta financijska omotnica obuhvaća iznos od 0,5 milijardi EUR u stalnim cijenama iz 2018. u skladu sa Zajedničkom izjavom Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 16. prosinca 2020. o jačanju posebnih programa i prilagodbi temeljnih akata ⁽¹⁹⁾.
- (41) U okviru osnovne omotnice za djelovanja kojima trebaju upravljati nacionalne agencije u području obrazovanja i osposobljavanja, trebalo bi odrediti raščlambu minimalne dodjele za sljedeće sektore kako bi se zajamčilo da se kritičnom masom odobrenih sredstava postignu očekivana ostvarenja i rezultati u svakom od tih sektora: visoko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, školsko obrazovanje te obrazovanje odraslih.
- (42) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾ („Financijska uredba”) primjenjuje se na Program. Financijskom uredbom utvrđuju se pravila o izvršenju proračuna Unije, među ostalim pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, nabavi, neizravnom upravljanju, financijskim instrumentima, proračunskim jamstvima, financijskoj pomoći i nadoknadi troškova vanjskim stručnjacima.
- (43) Vrste financiranja i načini provedbe na temelju ove Uredbe trebali bi se odabrati na osnovi toga koliko je njima moguće postići specifične ciljeve djelovanja i ostvariti rezultate uzimajući u obzir posebice troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik u pogledu neusklađenosti. Pri tom odabiru trebalo bi razmotriti upotrebu jednokratnih iznosa, jediničnih troškova i paušalnih stopa te financiranja koje nije povezano s troškovima iz članka 125. stavka 1. Financijske uredbe. Kako bi se osigurala djelotvorna i održiva provedba delegiranih zadaća upravljanja, proračunska sredstva dodijeljena za provedbu djelovanja kojima upravljaju nacionalne agencije trebala bi biti popraćena odgovarajućom potporom za operativne troškove nacionalnih agencija u obliku naknade za upravljanje. Pri provedbi Programa trebalo bi poštovati načela transparentnosti, jednakog postupanja i nediskriminacije kako su utvrđena u Financijskoj uredbi.
- (44) Treće zemlje koje su članice Europskoga gospodarskog prostora mogu sudjelovati u programima Unije u okviru suradnje uspostavljene Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru ⁽²¹⁾, kojim se predviđa provedba programâ na temelju odluke donesene na temelju tog sporazuma. Treće zemlje također mogu sudjelovati na temelju drugih pravnih instrumenata. U ovu bi Uredbu trebalo unijeti posebnu odredbu kojom se od trećih zemalja zahtijeva da dodijele odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, Europskom uredu za borbu protiv prijevара (OLAF) i Revizorskom sudu potrebna prava i potreban pristup koji se zahtijevaju za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti. Potpuno sudjelovanje trećih zemalja u Programu trebalo bi biti podložno uvjetima utvrđenima u posebnim sporazumima kojima je obuhvaćeno sudjelovanje dotične treće zemlje u Programu. Štoviše, potpuno sudjelovanje podrazumijeva obvezu uspostavljanja nacionalne agencije i upravljanja nekim djelovanjima Programa u okviru neizravnog upravljanja. Pravni subjekti iz trećih zemalja koje nisu pridružene Programu trebali bi moći sudjelovati u nekim djelovanjima u okviru Programa, kako je utvrđeno u programu rada i pozivima na podnošenje prijedloga koje objavljuje Komisija. Pri provedbi Programa u obzir bi se mogli uzeti posebni aranžmani u pogledu sudjelovanja pravnih subjekata iz europskih mikrodržava.
- (45) S obzirom na članak 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) i u skladu s Komunikacijom Komisije od 24. listopada 2017. naslovljenom „Jače i obnovljeno strateško partnerstvo s najudaljenijim regijama EU-a” Programom bi se trebala uzeti u obzir posebna situacija tih najudaljenijih regija kako je navedeno u tom članku. Trebalo bi poduzeti mjere za povećanje sudjelovanja najudaljenijih regija u svim djelovanjima, među ostalim putem financijske potpore, ako je to relevantno, za mobilnost u svrhu učenja. Trebalo bi poticati razmjene i suradnju u području mobilnosti među osobama i organizacijama iz tih regija i trećih zemalja, posebice njihovih susjednih zemalja. Takve bi se mjere trebale redovito pratiti i evaluirati.

⁽¹⁸⁾ SL L 433I, 22.12.2020., str. 28.

⁽¹⁹⁾ SL C 444I, 22.12.2020., str. 1.

⁽²⁰⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbâ (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1).

⁽²¹⁾ SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

- (46) Na temelju Odluke Vijeća 2013/755/EU ⁽²²⁾, pojedinci i subjekti s boravištem odnosno poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama ili područjima prihvatljivi su za financiranje, podložno pravilima i ciljevima Programa i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili relevantno prekomorsko područje povezani. Ograničenja uzrokovana udaljenošću tih zemalja ili područja trebala bi se uzeti u obzir pri provedbi Programa. Sudjelovanje tih zemalja i područja u Programu trebalo bi pratiti i redovito evaluirati.
- (47) U skladu s Financijskom uredbom Komisija bi trebala donijeti programe rada i o tome obavijestiti Europski parlament i Vijeće. U programima rada trebale bi se utvrditi mjere potrebne za njihovu provedbu u skladu s općim i specifičnim ciljevima Programa, kriteriji za odabir i dodjelu bespovratnih sredstava te svi drugi potrebni elementi. Programi rada i sve njihove izmjene trebali bi se donijeti provedbenim aktima u skladu s postupkom ispitivanja.
- (48) Kako bi se procijenio napredak i omogućila poboljšanja provedbe Programa, Komisija bi trebala provesti međuevaluaciju Programa. Toj međuevaluaciji trebala bi biti priložena i završna evaluacija Programa za razdoblje 2014.–2020., a relevantne pouke iz te evaluacije trebale bi također biti uključene u međuevaluaciju. Uz ocjenu ukupne djelotvornosti i uspješnosti Programa, osobito je važno da se međuevaluacijom temeljito ocijeni provedba novih inicijativa te uspostavljenih mjera uključivanja i pojednostavnjenja. Ako je to potrebno, Komisija bi na temelju međuevaluacije trebala podnijeti zakonodavni prijedlog za izmjenu ove Uredbe. Komisija bi sve evaluacije trebala dostaviti Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija.
- (49) Na temelju stavaka 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽²³⁾ trebalo bi provesti evaluaciju ovog Programa na temelju informacija prikupljenih u skladu sa specifičnim zahtjevima u pogledu praćenja, izbjegavajući pritom administrativno opterećenje, osobito za države članice, i prekomjerne propise. Stoga odredbe donesene putem povezanih delegiranih akata ne bi smjele dovesti do znatnog dodatnog opterećenja za države članice. Zahtjevi u pogledu praćenja trebali bi uključivati posebne, mjerljive i realne pokazatelje koji se mogu mjeriti tijekom vremena kako bi poslužili kao temelj za evaluaciju učinaka Programa na terenu.
- (50) Trebalo bi na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini osigurati odgovarajuće obavješćivanje, promidžbu i širenje informacija o mogućnostima i rezultatima djelovanja koja se podupiru u okviru Programa i u obzir bi trebalo uzeti glavne ciljne skupine u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta te, prema potrebi, širok raspon drugih ciljnih skupina, kao što su službe za profesionalno usmjeravanje i zapošljavanje, kulturne organizacije, poduzeća i zaklade. Aktivnosti obavješćivanja, promidžbe i širenja informacija trebale bi se oslanjati na sva provedbena tijela Programa, te bi, kada je to relevantno, trebale imati potporu drugih relevantnih dionika. Nadalje, Komisija bi trebala redovito surađivati sa širokom rasponom dionika, uključujući organizacije koje sudjeluju u Programu, tijekom cijelog životnog ciklusa Programa, kako bi se olakšala razmjena dobre prakse i rezultata projekata te prikupile povratne informacije o Programu. Nacionalne agencije trebalo bi pozvati da sudjeluju u tom postupku.
- (51) Kako bi se osigurala veća učinkovitost u komuniciranju sa širom javnosti te veća sinergija među komunikacijskim aktivnostima na inicijativu Komisije, financijska sredstva dodijeljena za komunikacijske aktivnosti u skladu s ovom Uredbom trebala bi doprinijeti i financiranju institucijskog priopćavanja političkih prioriteta Unije, u mjeri u kojoj su ti prioriteti povezani s ciljevima Programa.
- (52) Kako bi se osigurala učinkovita i djelotvorna provedba ove Uredbe, Programom bi se trebali u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti mehanizmi provedbe koji su već uspostavljeni. Provedbu Programa stoga bi trebalo povjeriti Komisiji i nacionalnim agencijama. Ako je to izvedivo, i kako bi se učinkovitost povećala na najveću moguću mjeru, nacionalne agencije trebale bi biti iste kao one imenovane za upravljanje Programom za razdoblje 2014.–2020. Opseg ex ante procjene usklađenosti trebao bi se ograničiti na zahtjeve koji su novi i specifični za Program, osim u opravdanim slučajevima, kao na primjer u slučaju ozbiljnih nedostataka ili neučinkovitosti dotične nacionalne agencije.

⁽²²⁾ Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

⁽²³⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (53) Kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje i pravna sigurnost u svakoj državi članici ili trećoj zemlji pridruženoj Programu, svako nacionalno tijelo trebalo bi imenovati neovisno revizorsko tijelo. Ako je to izvedivo, i kako bi se učinkovitost povećala na najveću moguću mjeru, neovisno revizorsko tijelo trebalo bi biti isto kao ono imenovano u okviru Programa za razdoblje 2014.–2020.
- (54) Države članice trebale bi nastojati donijeti sve odgovarajuće mjere kako bi otklonile pravne i administrativne prepreke koje bi mogle spriječiti pristup Programu ili ugroziti njegovo pravilno funkcioniranje. Ako je to moguće, i ne dovodeći u pitanje pravo Unije o ulasku i boravku državljana trećih zemalja, to uključuje otklanjanje problema koji stvaraju poteškoće u pogledu dobivanja viza i boravišnih dozvola.
- (55) Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti trebalo bi se osigurati da se podaci za praćenje provedbe i za evaluaciju programa prikupljaju učinkovito, djelotvorno i pravodobno te na odgovarajućoj razini detalja. Ti bi se podaci Komisiji trebali dostavljati na način koji je u skladu s relevantnim propisima o zaštiti podataka.
- (56) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁴⁾.
- (57) Kako bi se pojednostavnili zahtjevi za korisnike, trebalo bi u najvećoj mogućoj mjeri upotrebljavati pojednostavljena bespovratna sredstva u obliku jednokratnih iznosa, jediničnih troškova i paušalnih stopa. U pojednostavljenim bespovratnim sredstvima za potporu mobilnosti u svrhu učenja u okviru Programa, kako je definirala Komisija, trebali bi se uzeti u obzir troškovi života i boravka u zemlji domaćinu. Komisija i nacionalne agencije u zemljama pošiljateljicama trebale bi imati mogućnost prilagođavanja tih bespovratnih sredstava na temelju objektivnih kriterija, osobito s ciljem osiguravanja pristupa osobama s manje mogućnosti. U skladu s nacionalnim pravom, države članice također bi trebalo poticati da izuzmu ta bespovratna sredstva iz svih poreza i socijalnih doprinosa; na isti bi način trebalo postupati i u slučaju bespovratnih sredstava koja pojedincima dodjeljuju javni ili privatni pravni subjekti.
- (58) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁵⁾ i uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 ⁽²⁶⁾, (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽²⁷⁾ i (EU) 2017/1939 ⁽²⁸⁾ financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni razmjernim mjerama, uključujući mjere koje se odnose na sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istraživanje nepravilnosti, uključujući prijevare, na povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, na izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s uredbama (Euratom, EZ) br. 2185/96 i (EU, Euratom) br. 883/2013 OLAF je ovlašten provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, radi utvrđivanja je li došlo do prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije. Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) ovlašten je, u skladu s Uredbom (EU) 2017/1939, provoditi istrage i kazneni progon kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, kako su predviđena u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁹⁾. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili svaki subjekt koji prima sredstva Unije treba u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i potreban pristup Komisiji, OLAF-u, Revizorskom sudu i, u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939, EPPO-u, te osigurati da svaka treća strana koja je uključena u izvršavanje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽²⁵⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

⁽²⁶⁾ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

⁽²⁷⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevара i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁽²⁸⁾ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

⁽²⁹⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevара počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

- (59) Potrebno je osigurati komplementarnost i dosljednost djelovanja u okviru Programa, uključujući ona koja nemaju transnacionalni ili međunarodni karakter, s aktivnostima koje poduzimaju države članice i s drugim aktivnostima Unije, posebno onima koji se odnose na obrazovanje i osposobljavanje, kulturu i medije, mlade i solidarnost, zapošljavanje i socijalnu uključenost, istraživanja i inovacije, industriju i poduzetništvo, digitalnu politiku, poljoprivredu i ruralni razvoj s naglaskom na mlade poljoprivrednike, okoliš i klimu, koheziju, regionalnu politiku, migracije, sigurnost te međunarodnu suradnju i razvoj.
- (60) Iako se regulatornim okvirom Programa za razdoblje 2014.–2020. državama članicama i regijama već omogućila uspostava sinergije u programskom razdoblju 2014.–2020. između tog programa i drugih instrumenata Unije, poput europskih strukturnih i investicijskih fondova, kojima se podupire i kvalitativni razvoj sustava obrazovanja, osposobljavanja i mladih u Uniji, taj se potencijal dosad nedovoljno iskorištavao, čime su sustavni učinci projekata i učinak na politiku bili ograničeni. Na nacionalnoj bi razini trebalo doći do djelotvorne komunikacije i suradnje među nacionalnim tijelima nadležnima za upravljanje tim različitim instrumentima kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri iskoristio učinak svakog od tih instrumenata. Programom bi se trebala omogućiti aktivna suradnja s tim instrumentima, posebice kako bi se osiguralo da se, ako je to relevantno, uspostave odgovarajuće mjere financijske potpore za potporu osobama s manje mogućnosti.
- (61) Kako bi se optimizirala dodana vrijednost od ulaganja koja su u cijelosti ili djelomično financirana iz proračuna Unije, trebalo bi nastojati ostvariti sinergiju, posebice između Programa i drugih programa Unije, uključujući fondove u okviru podijeljenog upravljanja. Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri povećala ta sinergija, trebalo bi osigurati ključne mehanizme za olakšavanje, uključujući kumulativno financiranje za djelovanja u okviru Programa i drugih programa Unije, uz uvjet da takvo kumulativno financiranje ne premaši ukupne prihvatljive troškove djelovanja. U tu bi svrhu ovom Uredbom trebalo utvrditi odgovarajuća pravila, posebice o mogućnosti da se isti trošak ili rashod prijavi na proporcionalnoj osnovi i u okviru Programa i u okviru nekog drugog programa Unije.
- (62) Kako bi se, prema potrebi, prilagodilo kretanjima u relevantnim područjima te kako bi se osigurala djelotvorna procjena napretka Programa prema ostvarenju njegovih ciljeva, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s izmjenom Priloga I. ovoj Uredbi dodavanjem opisa djelovanja u okviru Programa i izmjenom Priloga II. ovoj Uredbi u vezi s pokazateljima uspješnosti Programa te dopunom ove Uredbe odredbama o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (63) Primjereno je osigurati pravilno zaključenje Programa za razdoblje 2014.–2020., posebice kad je riječ o nastavku višegodišnjih mehanizama za upravljanje tim programom, poput financiranja tehničke i administrativne pomoći. Od 1. siječnja 2021. tehničkom i administrativnom pomoći trebalo bi se, prema potrebi, osigurati upravljanje djelovanjima koja nisu zaključena u okviru Programa za razdoblje 2014.–2020. do 31. prosinca 2020.
- (64) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”). Osobito, ovom se Uredbom nastoji osigurati potpuno poštovanje prava na ravnopravnost žena i muškaraca te prava na nediskriminaciju na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, religije ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije te promicati primjena članaka 21. i 23. Povelje. U skladu s člankom 13. Povelje trebalo bi osigurati i to da zemlje koje primaju sredstva u okviru Programa poštuju akademsku slobodu.
- (65) Na ovu se Uredbu primjenjuju horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. UFEU-a. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se posebice određuje postupak utvrđivanja i izvršavanja proračuna bespovratnim sredstvima, nabavom, nagradama i neizravnim izvršavanjem te predviđaju provjere odgovornosti financijskih izvršitelja. Ako je doprinos Unije u obliku jednokratnih iznosa,

jediničnih troškova ili paušalnih stopa, razine financijske potpore trebale bi se redovito preispitivati i, ako je to potrebno, prilagođavati u skladu s Financijskom uredbom, uzimajući u obzir, prema potrebi, troškove života i boravka u zemlji domaćinu te putne troškove. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a obuhvaćaju i opći režim uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije.

- (66) U skladu s člankom 193. stavkom 2. Financijske uredbe moguće je dodijeliti bespovratna sredstva za djelovanje koje je već započelo, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva može dokazati da postoji potreba za početkom provedbe djelovanja prije potpisivanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava. Međutim, troškovi nastali prije datuma podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva nisu prihvatljivi za financiranje sredstvima Unije, osim u opravdanim iznimnim slučajevima. U skladu s člankom 193. stavkom 4. te uredbe troškovi nastali prije datuma podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva također nisu prihvatljivi za financiranje sredstvima Unije u slučaju bespovratnih sredstava za poslovanje, u kojem slučaju sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava treba potpisati se u roku od četiri mjeseca od početka financijske godine korisnika. Kako bi se izbjegli poremećaji u potpori Unije koji bi mogli naštetiti interesima Unije, trebalo bi biti moguće u odluci o financiranju predvidjeti prihvatljivost aktivnosti i troškova od 1. siječnja 2021. u ograničenom razdoblju na početku VFO-a za razdoblje 2021.–2027., i to samo u propisno opravdanim slučajevima, čak i ako su te aktivnosti provedene i ti su troškovi nastali prije podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva.
- (67) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog transnacionalnog karaktera Programa, velikog obujma i širokog geografskog opsega financiranih aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja i suradnje, njezina učinka na pristup mobilnosti u svrhu učenja i općenitije na integraciju Unije, te zbog ojačane međunarodne dimenzije Programa, oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (68) Uredbu (EU) br. 1288/2013 trebalo bi stoga staviti izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.
- (69) Kako bi se osigurao kontinuitet pružanja potpore u relevantnom području politike i omogućila provedba Programa od početka VFO-a za razdoblje 2021.–2027., ova bi se Uredba trebala primjenjivati s retroaktivnim učinkom od 1. siječnja 2021. te bi trebala hitno stupiti na snagu,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom uspostavlja se program za djelovanje Unije u područjima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta Erasmus+ („Program”) za vrijeme trajanja VFO-a za razdoblje 2021.–2027.

Njome se utvrđuju ciljevi Programa, proračun za razdoblje od 2021. do 2027., oblici financiranja sredstvima Unije i pravila za pružanje tog financiranja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „cjeloživotno učenje” znači učenje u svim njegovim oblicima, bilo formalno, neformalno ili informalno učenje, koje se odvija u svim fazama života te dovodi do poboljšanja ili unapređenja znanja, vještina, kompetencija i stavova ili sudjelovanja u društvu u sklopu osobne, građanske, kulturne, društvene ili sa zapošljavanjem povezane perspektive, što uključuje i pružanje usluga savjetovanja i usmjeravanja; ono obuhvaća rani i predškolski odgoj i obrazovanje, opće obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, visoko obrazovanje, obrazovanje odraslih, rad s mladima te druga okružja za učenje izvan formalnog obrazovanja i osposobljavanja, a njime se obično promiču međusektorska suradnja i fleksibilni načini učenja;

2. „mobilnost u svrhu učenja” znači fizičko preseljenje u zemlju koja nije zemlja boravišta radi studiranja, osposobljavanja ili neformalnog ili informalnog učenja;
3. „virtualno učenje” znači stjecanje znanja, vještina i kompetencija upotrebom alata informacijske i komunikacijske tehnologije, kako bi se sudionicima pružilo smisleno transnacionalno ili međunarodno iskustvo učenja;
4. „neformalno učenje” znači učenje koje se odvija izvan formalnog obrazovanja i osposobljavanja putem planiranih aktivnosti u smislu ciljeva i trajanja učenja te u kojem je prisutan neki oblik podrške u učenju;
5. „informalno učenje” znači učenje koje proizlazi iz svakodnevnih aktivnosti i iskustava i koje nije organizirano ni strukturirano u smislu ciljeva i trajanja učenja ili podrške učenju; iz perspektive osobe koja uči može biti nenamjerno;
6. „mladi” znači pojedinci u dobi od 13 do 30 godina;
7. „sport na lokalnoj razini” znači tjelesna aktivnost u slobodno vrijeme koja se redovito prakticira na neprofesionalnoj razini u zdravstvene, obrazovne ili socijalne svrhe;
8. „student” znači osoba upisana na visoko učilište, uključujući kratki stručni studij te preddiplomsku, diplomsku ili doktorsku razinu ili jednakovrijedne razine, ili osoba koja je nedavno diplomirala na takvoj ustanovi;
9. „osoblje” znači osoba koja je na profesionalnoj ili dobrovoljnoj osnovi uključena u obrazovanje, osposobljavanje ili neformalno učenje na svim razinama, a obuhvaća profesore, učitelje, nastavnike, uključujući odgojitelje u predškolskom odgoju i obrazovanju, voditelje osposobljavanja, ravnatelje, osobe koje rade s mladima, sportsko osoblje, osoblje u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, nenastavno osoblje i druge stručnjake redovito uključene u promicanje učenja;
10. „sportsko osoblje” znači osoba koja je uključena u podučavanje, treniranje i upravljanje sportskom momčadi ili pojedinačnim sportašima, na plaćenju ili dobrovoljnoj osnovi;
11. „polaznik strukovnog obrazovanja i osposobljavanja” znači osoba upisana u program inicijalnog ili trajnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja na bilo kojoj razini od sekundarne do razine obrazovanja poslije sekundarnoga ili osoba koja je nedavno stekla svjedodžbu ili kvalifikaciju u okviru takvog programa;
12. „učenik” znači osoba koja je radi učenja upisana u ustanovu koja pruža opće obrazovanje na bilo kojoj razini od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do višeg sekundarnog obrazovanja, ili osoba koja se školuje izvan okružja ustanove, koju nadležna tijela smatraju prihvatljivom za sudjelovanje u Programu na svojem državnom području;
13. „obrazovanje odraslih” znači svi oblici nestrukovnog obrazovanja za odrasle nakon inicijalnog obrazovanja, bili oni formalne, neformalne ili informalne naravi;
14. „treća zemlja” znači zemlja koja nije država članica;
15. „partnerstvo” znači sporazum između skupine ustanova ili organizacija o provođenju zajedničkih aktivnosti i projekata;
16. „združeni diplomski studij Erasmus Mundus” znači združeni studijski program koji nude najmanje dva visoka učilišta nakon kojega se stječu jedna isprava o stečenoj kvalifikaciji ili više isprava o stečenoj kvalifikaciji koje zajedno izdaju i potpisuju sve ustanove sudionice te koja je službeno priznata u zemljama u kojima se nalaze ustanove sudionice;
17. „međunarodni” se odnosi na svako djelovanje u koje je uključena najmanje jedna treća zemlja koja nije pridružena Programu;
18. „virtualna suradnja” znači svaki oblik suradnje putem alata informacijske i komunikacijske tehnologije s ciljem olakšavanja i podupiranja svih relevantnih djelovanja u okviru Programa;
19. „visoko učilište” znači ustanova koja u skladu s nacionalnim pravom ili praksom omogućuje stjecanje priznatih stupnjeva obrazovanja ili drugih priznatih kvalifikacija tercijarne razine, neovisno o tome kako se takva ustanova naziva, ili usporediva ustanova na tercijarnoj razini koju nacionalna tijela smatraju prihvatljivom za sudjelovanje u Programu na svojem državnom području;
20. „transnacionalni” se odnosi na svako djelovanje u kojem sudjeluju najmanje dvije zemlje koje su ili države članice ili treće zemlje pridružene Programu;

21. „aktivnost sudjelovanja mladih” znači aktivnost izvan formalnog obrazovanja i osposobljavanja koju provode neformalne skupine mladih ili organizacije mladih te za koju je svojstven pristup neformalnog ili informalnog učenja;
22. „osoba koja radi s mladima” znači osoba koja je na profesionalnoj ili dobrovoljnoj osnovi uključena u neformalno učenje i koja podržava mlade u njihovu osobnom društveno-obrazovnom i profesionalnom razvoju te razvoju njihovih kompetencija; obuhvaća osobe koje planiraju, usmjeravaju, koordiniraju i provode aktivnosti u području mladih;
23. „dijalog EU-a s mladima” znači dijalog između mladih i organizacija mladih i oblikovatelja politika, donositelja odluka te, prema potrebi, stručnjaka, istraživača i drugih dionika civilnog društva; služi kao forum za kontinuirano zajedničko promišljanje i savjetovanje o prioritetima mladih i o svim područjima koja su važna za mlade;
24. „pravni subjekt” znači fizička osoba ili pravna osoba osnovana i priznata kao takva u skladu s nacionalnim pravom, pravom Unije ili međunarodnim pravom, koja ima pravnu osobnost i koja može, djelujući u svoje ime, izvršavati prava i podliježati obvezama, ili subjekt koji nema pravnu osobnost iz članka 197. stavka 2. točke (c) Financijske uredbe;
25. „osobe s manje mogućnosti” znači osobe koje zbog gospodarskih, socijalnih, kulturnih, geografskih ili zdravstvenih razloga, zbog svojega migrantskog podrijetla, ili iz razloga kao što su invaliditet ili poteškoće u učenju ili zbog bilo kakvih drugih razloga, uključujući i one koji mogu dovesti do diskriminacije iz članka 21. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, nailaze na prepreke koje im onemogućuju djelotvoran pristup mogućnostima u okviru Programa;
26. „nacionalno tijelo” znači jedno tijelo ili više njih koja su na nacionalnoj razini nadležna za praćenje i nadzor upravljanja Programom u državi članici ili u trećoj zemlji pridruženoj Programu;
27. „nacionalna agencija” znači jedno tijelo ili više njih koje je nadležno za upravljanje provedbom Programa na nacionalnoj razini u određenoj državi članici ili trećoj zemlji pridruženoj Programu;
28. „nova organizacija” znači organizacija ili ustanova koja, kao koordinatorica ili kao partnerica, nije prethodno primila potporu u okviru određene vrste djelovanja koje se podupire ovim Programom ili Programom za razdoblje 2014.–2020.

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. Opći je cilj Programa cjeloživotnim učenjem podupirati obrazovni, profesionalni i osobni razvoj osoba u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta, u Europi i izvan nje, i tako doprinosti održivom rastu, kvalitetnim radnim mjestima, socijalnoj koheziji, poticanju inovacija te jačanju europskog identiteta i aktivnoga građanstva. Program je jedan od glavnih instrumenata za izgradnju europskog prostora obrazovanja, podupiranje provedbe europske strateške suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući njegove osnovne sektorske programe, unapređenje suradnje u vezi s politikom u području mladih u okviru Strategije Europske unije za mlade za razdoblje 2019. do 2027. te razvoj europske dimenzije sporta.
2. Specifični ciljevi Programa jesu promicanje:
 - (a) mobilnosti pojedinaca i skupina u svrhu učenja te suradnje, kvalitete, uključenosti i jednakosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja;
 - (b) mobilnosti u svrhu neformalnog i informalnog učenja, aktivnog sudjelovanja mladih te suradnje, kvalitete, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području mladih;
 - (c) mobilnosti sportskog osoblja u svrhu učenja te promicanje suradnje, kvalitete, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini sportskih organizacija i politika u području sporta.
3. Ciljevi Programa ostvaruju se u okviru sljedećih triju ključnih djelovanja koja su uglavnom transnacionalne ili međunarodne naravi:
 - (a) mobilnost u svrhu učenja („ključno djelovanje 1”);

- (b) suradnja među organizacijama i ustanovama („ključno djelovanje 2”); i
- (c) potpora razvoju politika i suradnji („ključno djelovanje 3”).

Ciljevi programa ostvaruju se i u okviru djelovanja Jean Monnet kako su utvrđena u članku 8.

Djelovanja koja se podupiru u okviru Programa utvrđena su u poglavljima II. (Obrazovanje i osposobljavanje), III. (Mladi) i IV. (Sport). Opis tih djelovanja nalazi se u Prilogu I. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 33. kako bi prema potrebi izmijenila taj prilog dodavanjem opisa djelovanja u svrhu prilagodbe promjenama u relevantnim područjima.

Članak 4.

Europska dodana vrijednost

1. Programom se podržavaju samo ona djelovanja i aktivnosti koji predstavljaju potencijalnu europsku dodanu vrijednost i koji doprinose postizanju ciljeva Programa utvrđenih u članku 3.
2. Europska dodana vrijednost djelovanja i aktivnosti iz Programa osigurava se, primjerice:
 - (a) njihovim transnacionalnim karakterom, osobito u pogledu mobilnosti u svrhu učenja i suradnje kojima je cilj postizanje održivog sustavnog učinka;
 - (b) njihovom komplementarnošću i sinergijama s drugim programima i politikama na nacionalnoj razini, razini Unije te međunarodnoj razini;
 - (c) njihovim doprinosom djelotvornoj uporabi alata Unije za transparentnost i priznavanje.

POGLAVLJE II.

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

Članak 5.

Ključno djelovanje 1

Mobilnost u svrhu učenja

1. U području obrazovanja i osposobljavanja Programom se u okviru ključnog djelovanja 1 podupiru sljedeća djelovanja:
 - (a) mobilnost studenata i osoblja u sustavu visokog obrazovanja u svrhu učenja;
 - (b) mobilnost polaznika i osoblja u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u svrhu učenja;
 - (c) mobilnost učenika i školskog osoblja u svrhu učenja;
 - (d) mobilnost polaznika obrazovanja odraslih i osoblja u području obrazovanja odraslih u svrhu učenja;
2. Mobilnost u svrhu učenja u skladu s ovim člankom može biti popraćena virtualnim učenjem i mjerama kao što su jezična potpora, pripremni posjeti, osposobljavanje i virtualna suradnja. Mobilnost u svrhu učenja može se zamijeniti virtualnim učenjem za osobe koje ne mogu sudjelovati u mobilnosti u svrhu učenja.

Članak 6.

Ključno djelovanje 2

Suradnja među organizacijama i ustanovama

U području obrazovanja i osposobljavanja Programom se u okviru ključnog djelovanja 2 podupiru sljedeća djelovanja:

- (a) partnerstva za suradnju i razmjenu praksi, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
- (b) partnerstva za izvrsnost, osobito europska sveučilišta, platforme centara izvrsnost u strukovnom obrazovanju i združeni diplomski studiji Erasmus Mundus;
- (c) partnerstva za inovacije kako bi se osnažila inovacijska sposobnost Europe;
- (d) korisnicima prilagođene internetske platforme i alati za virtualnu suradnju, uključujući usluge podrške za mrežu eTwinning i za elektroničku platformu za obrazovanje odraslih u Europi, te alati za olakšavanje mobilnosti, među kojima je inicijativa za uvođenje europske studentske iskaznice.

Članak 7.

Ključno djelovanje 3

Potporna razvoju politika i suradnji

U području obrazovanja i osposobljavanja Programom se u okviru ključnog djelovanja 3 podupiru sljedeća djelovanja:

- (a) priprema i provedba općih i sektorskih programa za politike Unije u području obrazovanja i osposobljavanja, među ostalim uz potporu mreže Eurydice ili aktivnosti drugih relevantnih organizacija te uz potporu Bolonjskom procesu;
- (b) alati i mjere Unije kojima se podupiru kvaliteta, transparentnost i priznavanje kompetencija, vještina i kvalifikacija ⁽³⁰⁾;
- (c) dijalog o politikama i suradnja s relevantnim dionicima, uključujući mreže na razini Unije te europske organizacije i međunarodne organizacije u području obrazovanja i osposobljavanja;
- (d) mjere kojima se doprinosi visokokvalitetnoj i uključivoj provedbi Programa;
- (e) suradnja s drugim instrumentima Unije i potpora drugim politikama Unije;
- (f) aktivnosti širenja informacija i podizanja svijesti o rezultatima i prioritetima europskih politika te o Programu.

Članak 8.

Djelovanjâ Jean Monnet

Programom se podupiru poučavanje, učenje, istraživanja i rasprave o pitanjima europske integracije, među ostalim o budućim izazovima i mogućnostima za Uniju, i to u okviru sljedećih djelovanja:

- (a) djelovanja Jean Monnet u području visokog obrazovanja;
- (b) djelovanja Jean Monnet u drugim područjima obrazovanja i osposobljavanja;
- (c) potpore sljedećim ustanovama koje rade na ostvarivanju ciljeva od europskog interesa: Europskom sveučilišnom institutu u Firenci, uključujući njegovu Školu za transnacionalno upravljanje; Europskom koledžu (kompleks sveučilišta u Bruggeu i Natolinu); Europskom institutu za javnu upravu u Maastrichtu; Akademiji europskog prava u Trieru; Europskoj agenciji za posebne potrebe i uključivo obrazovanje u Odenseu te Međunarodnom centru za europsko osposobljavanje u Nici.

⁽³⁰⁾ Osobito: zajednički okvir za pružanje boljih usluga za vještine i kvalifikacije (Europass); Europski kvalifikacijski okvir (EKO); Europski referentni okvir za osiguranje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (EQAVET); Europski sustav bodova u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju (ECVET); Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova (ECTS); Europski registar za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju (EQAR); Europsko udruženje za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju (ENQA); Europska mreža informacijskih centara u Europi i Nacionalni informacijski centri za akademsko priznavanje u Europskoj uniji i mreža Euroguidance.

POGLAVLJE III.

MLADI*Članak 9.*

Ključno djelovanje 1

Mobilnost u svrhu učenja

1. U području mladih Programom se u okviru ključnog djelovanja 1 podupiru sljedeća djelovanja:

- (a) mobilnost mladih u svrhu učenja;
- (b) aktivnosti sudjelovanja mladih;
- (c) aktivnosti DiscoverEU;
- (d) mobilnost u svrhu učenja osoba koje rade s mladima.

2. Djelovanja iz stavka 1. mogu biti popraćena virtualnim učenjem i mjerama kao što su jezična potpora, pripremni posjeti, osposobljavanje i virtualna suradnja. Mobilnost u svrhu učenja može se zamijeniti virtualnim učenjem za osobe koje ne mogu sudjelovati u mobilnosti u svrhu učenja.

Članak 10.

Ključno djelovanje 2

Suradnja među organizacijama i ustanovama

U području mladih Programom se u okviru ključnog djelovanja 2 podupiru sljedeća djelovanja:

- (a) partnerstva za suradnju i razmjenu praksi, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
- (b) partnerstva za inovacije kako bi se osnažio inovacijski kapacitet Europe;
- (c) korisnicima prilagođene internetske platforme i alati za virtualnu suradnju.

Članak 11.

Ključno djelovanje 3

Potpora razvoju politika i suradnji

U području mladih Programom se u okviru ključnog djelovanja 3 podupiru sljedeća djelovanja:

- (a) priprema i provedba Unijina programa politika u području mladih, uz potporu, prema potrebi, mreže Youth Wiki;
- (b) alati i mjere Unije kojima se podupiru kvaliteta, transparentnost i priznavanje kompetencija i vještina, posebice s pomoću alata Youthpass;
- (c) politički dijalog i suradnja s relevantnim dionicima, uključujući mreže diljem Unije, europske organizacije i međunarodne organizacije u području mladih, dijalog EU-a s mladima te potpora Europskom forumu mladih;
- (d) mjere kojima se doprinosi visokokvalitetnoj i uključivoj provedbi Programa, uključujući potporu za mrežu Eurodesk;
- (e) suradnja s drugim instrumentima Unije i potpora drugim politikama Unije;
- (f) aktivnosti širenja informacija i podizanja svijesti o rezultatima i prioritetima europskih politika te o Programu.

POGLAVLJE IV.

SPORT*Članak 12.*

Ključno djelovanje 1

Mobilnost u svrhu učenja

1. U području sporta Programom se podupire mobilnost sportskog osoblja u okviru ključnog djelovanja 1.
2. Mobilnost u svrhu učenja u skladu s ovim člankom može biti popraćena virtualnim učenjem i mjerama kao što su jezična potpora, pripremni posjeti, osposobljavanje i virtualna suradnja. Mobilnost u svrhu učenja može se zamijeniti virtualnim učenjem za osobe koje ne mogu sudjelovati u mobilnosti u svrhu učenja.

Članak 13.

Ključno djelovanje 2

Suradnja među organizacijama i ustanovama

U području sporta Programom se u okviru ključnog djelovanja 2 podupiru sljedeća djelovanja:

- (a) partnerstva za suradnju i razmjenu praksi, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
- (b) neprofitna sportska događanja usmjerena na dodatno razvijanje europske dimenzije sporta i promicanje pitanja važnih za sport na lokalnoj razini.

Članak 14.

Ključno djelovanje 3

Potpora razvoju politika i suradnji

U području sporta Programom se u okviru ključnog djelovanja 3 podupiru sljedeća djelovanja:

- (a) priprema i provedba Unijina programa politika u području sporta i tjelesne aktivnosti;
- (b) politički dijalog i suradnja s relevantnim dionicima, uključujući europske organizacije i međunarodne organizacije u području sporta;
- (c) mjere kojima se doprinosi visokokvalitetnoj i uključivoj provedbi Programa;
- (d) suradnja s drugim instrumentima Unije i potpora drugim politikama Unije;
- (e) aktivnosti širenja informacija i podizanja svijesti o rezultatima i prioritetima europskih politika te o Programu.

POGLAVLJE V.

UKLJUČIVANJE*Članak 15.***Strategija uključivanja**

Komisija do 29. studenoga 2021. izrađuje okvir za mjere uključivanja osoba s manje mogućnosti kako bi se povećala stopa njihova sudjelovanja te smjernice za provedbu tih mjera. Te se smjernice prema potrebi ažuriraju tijekom trajanja Programa. Na temelju okvira mjera uključivanja, posvećujući posebnu pozornost specifičnim izazovima u pogledu pristupa Programu u nacionalnom kontekstu, izrađuju se akcijski planovi za uključivanje i oni čine sastavni dio programa rada nacionalnih agencija. Komisija redovito prati provedbu tih akcijskih planova za uključivanje.

Članak 16.

Mjere financijske potpore za uključivanje

1. Komisija, kada je to relevantno, osigurava uspostavu mjera financijske potpore, uključujući predfinanciranje, kako bi se olakšalo sudjelovanje osoba s manje mogućnosti, posebno onih čije je sudjelovanje otežano zbog financijskih razloga. Razina potpore mora se temeljiti na objektivnim kriterijima.
2. Kako bi se poboljšao pristup za osobe s manje mogućnosti i osigurala neometana provedba Programa, Komisija, kada je to potrebno, prilagođava bespovratna sredstva za potporu mobilnosti u svrhu učenja u okviru Programa ili za to ovlašćuje nacionalne agencije.
3. Troškovi mjera za olakšavanje uključivanja ili potporu uključivanju ne opravdavaju odbijanje zahtjeva u okviru Programa.

POGLAVLJE VI.

FINANCIJSKE ODREDBE

Članak 17.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje od 2021. do 2027. iznosi 24 574 000 000 EUR u tekućim cijenama.
2. Na temelju prilagodbe za specifične programe predviđene člankom 5. Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 iznos utvrđen u stavku 1. ovog članka povećava se dodatnom dodjelom u iznosu od 1 700 000 000 EUR (u stalnim cijenama iz 2018.), kako je navedeno u Prilogu II. toj uredbi.
3. Indikativna raspodjela iznosa utvrđenog u stavku 1. jest:
 - (a) 20 396 420 000 EUR, što čini 83 % iznosa utvrđenog u stavku 1. ovog članka, na djelovanja u području obrazovanja i osposobljavanja kako su navedena u člancima od 5. do 8., raspoređeno kako slijedi:
 - i. najmanje 7 057 161 320 EUR, što čini 34,6 % ukupnog iznosa utvrđenog u točki (a) ovog stavka, na djelovanja kako su navedena u članku 5. stavku 1. točki (a) i na djelovanja kako su navedena u članku 6. točki (a), koja se provode u području visokog obrazovanja;
 - ii. najmanje 4 385 230 300 EUR, što čini 21,5 % ukupnog iznosa utvrđenog u točki (a) ovog stavka, na djelovanja kako su navedena u članku 5. stavku 1. točki (b) i na djelovanja kako su navedena u članku 6. točki (a), koja se provode u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;
 - iii. najmanje 3 100 255 840 EUR, što čini 15,2 % ukupnog iznosa utvrđenog u točki (a) ovog stavka, na djelovanja kako su navedena u članku 5. stavku 1. točki (c) i na djelovanja kako su navedena u članku 6. točki (a), koja se provode u području školskog obrazovanja;
 - iv. najmanje 1 182 992 360 EUR, što čini 5,8 % ukupnog iznosa utvrđenog u točki (a) ovog stavka, na djelovanja kako su navedena u članku 5. stavku 1. točki (d) i na djelovanja kako su navedena u članku 6. točki (a), koja se provode u području obrazovanja odraslih;
 - v. najmanje 367 135 560 EUR, što čini 1,8 % ukupnog iznosa utvrđenog u točki (a) ovog stavka, na djelovanja Jean Monnet kako su navedena u članku 8.;
 - vi. najmanje 3 467 391 400 EUR, što čini 17 % ukupnog iznosa utvrđenog u točki (a) ovog stavka, na djelovanja kojima se u prvom redu izravno upravlja te na horizontalne aktivnosti kako su navedene u članku 5. stavku 2., članku 6. točkama (b), (c) i (d) i članku 7.;
 - vii. 836 253 220 EUR, što čini 4,1 % ukupnog iznosa utvrđenog u točki (a) ovog stavka, za stupanj fleksibilnosti koji se može upotrijebiti za potporu bilo kojem djelovanju iz Poglavlja II.;
 - (b) 2 531 122 000 EUR, što čini 10,3 % iznosa utvrđenog u stavku 1. ovog članka, na djelovanja u području mladih kako je navedeno u člancima 9., 10. i 11.;

- (c) 466 906 000 EUR, što čini 1,9 % iznosa utvrđenog u stavku 1. ovog članka, na djelovanja u području sporta kako su navedena u člancima 12., 13. i 14.;
- (d) najmanje 810 942 000 EUR, što čini 3,3 % iznosa utvrđenog u stavku 1. ovog članka, kao doprinos troškovima poslovanja nacionalnih agencija; i
- (e) 368 610 000 EUR, što čini 1,5 % iznosa utvrđenog u stavku 1. ovog članka, za potporu Programu.

4. Dodatna dodjela iz stavka 2. provodi se u skladu s indikativnom raspodjelom utvrđenom u stavku 3. ovog članka, na proporcionalnoj osnovi.

5. Osim iznosa utvrđenih u stavcima 1. i 2. ovog članka i radi promicanja međunarodne dimenzije Programa, na raspolaganju je dodatni financijski doprinos u okviru uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju - Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 i u okviru uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta predpristupne pomoći (IPA III), za potporu djelovanja koje se provode i kojima se upravlja u skladu s ovom Uredbom. Taj se doprinos financira u skladu s uredbama kojima se uspostavljaju ti instrumenti.

6. Sredstva kojima trebaju upravljati nacionalne agencije dodjeljuju se na temelju broja stanovnika i troškova života u dotičnoj državi članici, udaljenosti između glavnih gradova država članica i uspješnosti. Te kriterije i formule na kojima se temelje Komisija dodatno određuje u programima rada iz članka 22. Tim se formulama, u mjeri u kojoj je to moguće, izbjegavaju znatna smanjenja godišnjih proračunskih sredstava koja se državama članicama dodjeljuju iz jedne godine u drugu i minimiziraju prevelike razlike u visini dodijeljenih sredstava. Financijska sredstva dodjeljuju se na temelju uspješnosti kako bi se promicala učinkovita i djelotvorna uporaba sredstava. Kriteriji kojima se mjeri uspješnost temelje se na posljednjim dostupnim podacima.

7. Iznosi utvrđeni u stavcima 1. i 2. mogu se upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć u provedbi Programa, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, uključujući korporativne sustave informacijskih tehnologija.

8. Sredstva dodijeljena državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja mogu se, na zahtjev dotične države članice, prenijeti u Program, podložno uvjetima utvrđenim u članku 26. uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike („Uredba o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027.”). Komisija ta sredstva izvršava izravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (a) Financijske uredbe ili neizravno u skladu s točkom (c) tog podstavka. Ta se sredstva upotrebljavaju u korist dotične države članice.

Članak 18.

Oblici financiranja sredstvima Unije i načini provedbe

1. Program se dosljedno provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (a) Financijske uredbe ili u okviru neizravnog upravljanja s tijelima kako su navedena u članku 62. stavku 1. prvom podstavku točki (c) te uredbe.

2. Programom se može omogućiti financiranje u bilo kojem obliku navedenom u Financijskoj uredbi, posebice u obliku bespovratnih sredstava, nagrada i javne nabave.

3. Doprinosima za mehanizam uzajamnog osiguranja može se pokriti rizik povezan s povratom sredstava koja primatelji duguju te se ti doprinosi smatraju dovoljnim jamstvom na temelju Financijske uredbe. Primjenjuje se članak 37. stavak 7. Uredbe (EU) 2021/695.

POGLAVLJE VII.

SUDJELOVANJE U PROGRAMU

Članak 19.

Treće zemlje pridružene Programu

1. Program je otvoren za sudjelovanje sljedećih trećih zemalja:
 - (a) članica Europskog udruženja slobodne trgovine koje su članice Europskoga gospodarskog prostora, u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru;
 - (b) zemalja pristupnica, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja, u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije koji su uspostavljeni u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili u sličnim sporazumima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
 - (c) zemalja obuhvaćenih europskom politikom susjedstva, u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije koji su uspostavljeni u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili u sličnim sporazumima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
 - (d) ostalih trećih zemalja, u skladu s uvjetima utvrđenima u posebnom sporazumu o sudjelovanju određene treće zemlje u bilo kojem programu Unije, pod uvjetom da se tim sporazumom:
 - i. osigurava pravedna ravnoteža u pogledu doprinosa treće zemlje koja sudjeluje u programima Unije i koristi za tu treću zemlju;
 - ii. utvrđuju uvjeti za sudjelovanje u programima, uključujući izračun financijskih doprinosa za pojedinačne programe, i administrativnim troškovima tih programa
 - iii. trećoj zemlji ne dodjeljuje ovlast za donošenje odluka u pogledu programa Unije;
 - iv. jamče prava Unije da osigura dobro financijsko upravljanje i štiti svoje financijske interese.

Doprinosi iz prvog podstavka točke (d) podtočke ii. čine namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 5. Financijske uredbe.

2. Zemlje navedene u stavku 1. u Programu mogu sudjelovati samo u cijelosti i pod uvjetom da ispunjavaju sve obveze koje se ovom Uredbom propisuju državama članicama.

Članak 20.

Treće zemlje koje nisu pridružene Programu

U opravdanim slučajevima u interesu Unije djelovanja u okviru Programa iz članaka od 5. do 7., članka 8. točaka (a) i (b) te članaka od 9. do 14. mogu biti otvorena i za sudjelovanje pravnih subjekata iz trećih zemalja koje nisu pridružene Programu.

Članak 21.

Pravila koja se primjenjuju na izravno i neizravno upravljanje

1. Program je otvoren za sudjelovanje javnih i privatnih pravnih subjekata koji su aktivni u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta.
2. Za odabire u okviru izravnog i neizravnog upravljanja članovi odbora za evaluaciju mogu biti vanjski stručnjaci, kako je predviđeno u članku 150. stavku 3. trećem podstavku Financijske uredbe.

3. Za javne pravne subjekte te ustanove i organizacije u području obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta koji su tijekom posljednje dvije godine primili više od 50 % svojeg godišnjeg prihoda iz javnih izvora smatra se da raspolazu potrebnim financijskim, stručnim i administrativnim kapacitetima za provedbu aktivnosti u okviru Programa. Oni nisu dužni dostaviti dodatnu dokumentaciju kojom bi dokazali te kapacitete.

4. Komisija može pokrenuti zajedničke pozive s trećim zemljama koje nisu pridružene Programu ili s njihovim organizacijama i agencijama kako bi se projekti financirali na temelju komplementarnog financiranja. Projekti se mogu evaluirati i odabirati zajedničkim postupcima evaluacije i odabira o kojima se trebaju dogovoriti uključene organizacije ili agencije koje ih financiraju, u skladu s načelima utvrđenima u Financijskoj uredbi.

POGLAVLJE VIII.

PLANIRANJE, PRAĆENJE I EVALUACIJA

Članak 22.

Program rada

Program se provodi prema programima rada kao su navedeni u članku 110. Financijske uredbe. U programima rada naznačuje se iznos dodijeljen svakom djelovanju i iznos raspodjele sredstava među državama članicama i trećim zemljama koje su pridružene Programu za djelovanja kojima treba upravljati nacionalna agencija. Komisija program rada donosi provedbenim aktom. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 34.

Članak 23.

Praćenje i izvješćivanje

1. Pokazatelji za izvješćivanje o napretku Programa prema ostvarivanju općih i specifičnih ciljeva utvrđenih u članku 3. navedeni su u Prilogu II.

2. Kako bi osigurala djelotvornu procjenu napretka Programa prema ostvarenju njegovih ciljeva, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 30. kako bi, kada se to smatra potrebnim, izmijenila Prilog II. u pogledu pokazatelja u skladu s ciljevima Programa te kako bi dopunila ovu Uredbu odredbama o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju.

3. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da se podaci za praćenje provedbe i rezultata programa prikupljaju učinkovito, djelotvorno i pravodobno te da su u odgovarajućoj mjeri detaljni.

U tu svrhu uvode se razmjerne obveze izvješćivanja za korisnike sredstava Unije te, prema potrebi, za države članice.

Članak 24.

Evaluacija

1. Evaluacije se provode pravodobno kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka odlučivanja.

2. Nakon što bude dostupno dovoljno informacija o provedbi Programa, a najkasnije do 31. prosinca 2024., Komisija provodi međuevaluaciju Programa. Toj se međuevaluaciji prilaže završna evaluacija Programa za razdoblje 2014.–2020., koja se uključuje u međuevaluaciju. Međuevaluacijom Programa ocjenjuje se ukupna djelotvornost i uspješnost Programa, među ostalim u pogledu novih inicijativa i provedbe mjera uključivanja i pojednostavnjenja.

3. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve iz poglavlja X. i obveze nacionalnih agencija utvrđene u članku 27., države članice do 31. svibnja 2024. Komisiji podnose izvješće o provedbi i učinku Programa na svojem državnom području.
4. Kada je to potrebno, Komisija na temelju međuevaluacije podnosi zakonodavni prijedlog za izmjenu ove Uredbe.
5. Na kraju provedbenog razdoblja, a najkasnije do 31. prosinca 2031., Komisija provodi završnu evaluaciju rezultata i učinka Programa.
6. Komisija dostavlja sve evaluacije provedene u skladu s ovim člankom, uključujući međuevaluaciju, i svoje primjedbe Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija.

POGLAVLJE IX.

INFORMIRANJE, KOMUNIKACIJA I ŠIRENJE INFORMACIJA

Članak 25.

Informiranje, komunikacija i širenje informacija

1. U suradnji s Komisijom nacionalne agencije razrađuju dosljednu strategiju za učinkovito informiranje te širenje i iskorištavanje rezultata aktivnosti koje se podupiru u sklopu djelovanja kojima upravljaju u okviru Programa. Nacionalne agencije pomažu Komisiji u njezinoj općoj zadaći širenja informacija o Programu, koje uključuju informacije o djelovanjima i aktivnostima kojima se upravlja na nacionalnoj razini i na razini Unije, i o njegovim rezultatima. Nacionalne agencije izvješćuju odgovarajuće ciljne skupine o djelovanjima i aktivnostima koje se poduzimaju u njihovoj zemlji.
2. Primatelji sredstava Unije priznaju podrijetlo i osiguravaju vidljivost tih sredstava, posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti.
3. Pravni subjekti unutar sektora obuhvaćenih Programom upotrebljavaju naziv „Erasmus+” u svrhu priopćavanja i širenja informacija povezanih s Programom.
4. Komisija provodi informacijska i komunikacijska djelovanja koja se odnose na Program, na djelovanja poduzeta na temelju Programa i na postignute rezultate. Komisija, kada je to relevantno, osigurava javnu dostupnost i širenje rezultata Programa radi promicanja razmjene najboljih praksi među dionicima i korisnicima Programa.
5. Financijska sredstva dodijeljena Programu također doprinose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije, u mjeri u kojoj se ti ciljevi odnose na ciljeve utvrđene u članku 3.

POGLAVLJE X.

SUSTAV UPRAVLJANJA I REVIZIJE

Članak 26.

Nacionalno tijelo

1. Države članice do 29. lipnja 2021. službenom obavješću koju prenosi njihovo stalno predstavništvo obavješćuju Komisiju o jednoj osobi ili više njih koje su pravno ovlaštene nastupati u njihovo ime kao nacionalno tijelo za potrebe ove Uredbe. Ako se nacionalno tijelo tijekom trajanja Programa zamijeni, dotična država članica u skladu s istim postupkom o tome odmah obavješćuje Komisiju.

2. Države članice poduzimaju sve potrebne i odgovarajuće mjere kako bi uklonile sve pravne i administrativne prepreke pravilnom funkcioniranju Programa, uključujući, ako je moguće, mjere čiji je cilj rješavanje problema koji otežavaju dobivanje viza ili boravišnih dozvola.

3. Nacionalno tijelo do 29. kolovoza 2021. imenuje jednu nacionalnu agenciju ili više njih za razdoblje trajanja Programa. Nacionalno tijelo ne može imenovati ministarstvo kao nacionalnu agenciju. Nacionalna tijela mogu imenovati više od jedne nacionalne agencije. Kada postoji više nacionalnih agencija, države članice uspostavljaju prikladan mehanizam za koordiniranje upravljanja provedbom Programa na nacionalnoj razini, posebno s ciljem osiguravanja usklađene i isplative provedbe Programa i djelotvornog kontakta s Komisijom u tom pogledu te olakšavanja mogućeg prijenosa sredstava između nacionalnih agencija, čime bi se osigurali fleksibilnost i bolje korištenje sredstvima dodijeljenima državama članicama. Svaka država članica utvrđuje organizaciju odnosa između svojeg nacionalnog tijela i nacionalne agencije, uključujući zadaće poput uspostave programa rada nacionalne agencije. Nacionalno tijelo dostavlja Komisiji odgovarajuću *ex ante* procjenu usklađenosti kojom se potvrđuje da nacionalna agencija poštuje odredbe članka 62. stavka 1. prvog podstavka točke (c) podtočke v. ili podtočke vi. te članka 154. stavaka od 1. do 5. Financijske uredbe te zahtjeve Unije za utvrđivanje standarda unutarnje kontrole za nacionalne agencije i pravila za upravljanje sredstvima Programa koja se dodjeljuju u obliku bespovratnih sredstava.

4. Nacionalno tijelo imenuje neovisno revizorsko tijelo iz članka 29.

5. Nacionalno tijelo svoju *ex ante* procjenu usklađenosti temelji na vlastitim kontrolama i revizijama ili na kontrolama i revizijama koje je obavilo neovisno revizorsko tijelo iz članka 29. Ako je nacionalna agencija imenovana za Program ista nacionalna agencija koja je imenovana za Program za razdoblje 2014.–2020., opseg *ex ante* procjene usklađenosti ograničava se na one zahtjeve koji su novi i specifični za Program, osim u opravdanim slučajevima.

6. Ako Komisija na temelju svoje evaluacije *ex ante* procjene usklađenosti odbije imenovanje nacionalne agencije ili ako nacionalna agencija ne ispunjava minimalne zahtjeve koje odredi Komisija, nacionalno tijelo osigurava poduzimanje potrebnih korektivnih mjera kako bi se osiguralo da nacionalna agencija ispunjava minimalne zahtjeve ili kao nacionalnu agenciju imenuje drugo tijelo.

7. Nacionalno tijelo prati i nadzire upravljanje Programom na nacionalnoj razini. Ono pravodobno obavješćuje Komisiju i savjetuje se s njom prije donošenja bilo kakve odluke koja može znatno utjecati na upravljanje Programom, posebno u pogledu svoje nacionalne agencije.

8. Nacionalno tijelo osigurava odgovarajuće sufinanciranje poslovanja svoje nacionalne agencije kako bi osiguralo upravljanje Programom u skladu s primjenjivim pravilima Unije.

9. Na temelju godišnje izjave o upravljanju koju daje nacionalna agencija, neovisnog revizorskog mišljenja o toj izjavi i analize Komisije o usklađenosti i radu nacionalne agencije nacionalno tijelo svake godine dostavlja Komisiji informacije o svojim aktivnostima praćenja i nadzora u vezi s Programom.

10. Nacionalno tijelo preuzima odgovornost za pravilno upravljanje sredstvima Unije koja Komisija prenosi nacionalnoj agenciji u okviru Programa.

11. U slučaju bilo kakve nepravilnosti, nepažnje ili prijevare koji se mogu pripisati nacionalnoj agenciji ili bilo kakvog ozbiljnog nedostatka ili neučinkovitosti nacionalne agencije, koji dovode do zahtjeva Komisije prema nacionalnoj agenciji, nacionalno tijelo nadoknađuje Komisiji sredstva čiji povrat nije osiguran.

12. U okolnostima iz stavka 11. nacionalno tijelo može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Komisije opozvati mandat nacionalne agencije. Ako nacionalno tijelo želi opozvati taj mandat iz bilo kojeg drugog opravdanog razloga, o tome obavješćuje Komisiju najmanje šest mjeseci prije predviđenog datuma prestanka mandata nacionalne agencije. U takvim se slučajevima nacionalno tijelo i Komisija formalno dogovaraju o posebnim i vremenski ograničenim prijelaznim mjerama.

13. U slučaju opoziva kako je navedeno u stavku 12., nacionalno tijelo provodi potrebne kontrole u pogledu sredstava Unije koja su povjerena nacionalnoj agenciji čiji je mandat opozvan te osigurava neometan prijenos tih sredstava novoj nacionalnoj agenciji, kao i svih dokumenata i upravljačkih instrumenata potrebnih za upravljanje Programom. Nacionalno tijelo pruža nacionalnoj agenciji čiji je mandat opozvan potrebnu financijsku podršku kako bi i dalje ispunjavala svoje ugovorne obveze prema korisnicima Programa i Komisiji dok se te obveze ne prenesu na novu nacionalnu agenciju.

14. Na zahtjev Komisije nacionalno tijelo imenuje ustanove ili organizacije, ili vrste takvih ustanova i organizacija, koje na njegovu državnom području treba smatrati prihvatljivima za sudjelovanje u posebnim djelovanjima u okviru Programa.

Članak 27.

Nacionalna agencija

1. Nacionalna agencija:

- (a) ima pravnu osobnost ili je dio pravnog subjekta koji ima pravnu osobnost te je uređena pravom dotične države članice;
- (b) ima odgovarajući upravljački kapacitet, osoblje i infrastrukturu kako bi svoje zadaće mogla uspješno ispunjavati, osiguravajući učinkovito i djelotvorno upravljanje Programom te dobro financijsko upravljanje sredstvima Unije;
- (c) ima operativna i pravna sredstva za primjenu administrativnih, ugovornih i financijskih upravljačkih pravila koja su utvrđena na razini Unije;
- (d) nudi odgovarajuća financijska jamstva, koja po mogućnosti izdaje javno tijelo, a koja odgovaraju razini financijskih sredstava Unije kojima treba upravljati.

2. Nacionalna agencija nadležna je za upravljanje svim fazama projektnog ciklusa u pogledu djelovanja kojima upravlja kako je utvrđeno u programima rada iz članka 22. ove Uredbe, u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (c) Financijske uredbe.

3. Nacionalna agencija mora imati stručno znanje potrebno kako bi pokrila sve sektore Programa. Ako država članica ili treća zemlja pridružena Programu ima više nacionalnih agencija, te nacionalne agencije zajedno moraju raspolagati stručnim znanjem potrebnim za pokrivanje svih sektora Programa.

4. Nacionalna agencija korisnicima u smislu članka 2. točke 5. Financijske uredbe dodjeljuje bespovratna sredstva u obliku sporazuma o bespovratnim sredstvima kako je Komisija odredila za dotično djelovanje u okviru Programa.

5. Nacionalna agencija svake godine podnosi izvješće svojem nacionalnom tijelu i Komisiji u skladu s člankom 155. Financijske uredbe. Nacionalna agencija zadužena je za provedbu primjedbi koje Komisija iznese nakon svoje analize godišnje izjave o upravljanju i neovisnog revizorskog mišljenja o toj izjavi.

6. Nacionalna agencija ne smije bez prethodnog pismenog odobrenja nacionalnog tijela i Komisije trećoj strani delegirati ni jednu zadaću povezanu s Programom ni zadaću izvršenja proračuna koja joj je dodijeljena. Nacionalna agencija snosi isključivu odgovornost za sve zadaće koje je delegirala trećoj strani.

7. Ako se mandat nacionalne agencije opozove, ta nacionalna agencija ostaje pravno odgovorna za ispunjavanje svojih ugovornih obveza prema korisnicima Programa i Komisiji dok se te obveze ne prenesu na novu nacionalnu agenciju.

8. Nacionalna agencija nadležna je za upravljanje i zatvaranje financijskih sporazuma koji se odnose na Program za razdoblje 2014.–2020. koji su na početku Programa još aktualni.

Članak 28.

Europska komisija

1. Na temelju zahtjeva o usklađenosti koji se odnose na nacionalne agencije iz članka 26. stavka 3. Komisija preispituje nacionalne sustave upravljanja i kontrole, posebno na temelju *ex ante* procjene usklađenosti koju joj je dostavilo nacionalno tijelo, godišnje izjave o upravljanju koju daje nacionalna agencija i na temelju mišljenja neovisnog revizorskog tijela o toj izjavi, propisno uzimajući u obzir godišnje informacije koje dostavlja nacionalno tijelo o svojim aktivnostima praćenja i nadzora u pogledu Programa.
2. U roku od dva mjeseca nakon što od nacionalnog tijela primi *ex ante* procjenu usklađenosti iz članka 26. stavka 3. Komisija prihvaća, uvjetno prihvaća ili odbija imenovanje nacionalne agencije. Komisija ne stupa u ugovorni odnos s nacionalnom agencijom dok ne prihvati *ex ante* procjenu usklađenosti. U slučaju uvjetnog prihvatanja Komisija može primijeniti razmjerne mjere predostrožnosti na svoj ugovorni odnos s nacionalnom agencijom.
3. Svake godine Komisija nacionalnoj agenciji stavlja na raspolaganje sljedeća sredstva namijenjena Programu:
 - (a) sredstva dodijeljena kao bespovratna sredstva u dotičnoj državi članici za djelovanja u okviru Programa čije je upravljanje povjereno nacionalnoj agenciji;
 - (b) financijski doprinos dodijeljen za zadaće nacionalne agencije povezane s upravljanjem Programom, koji se utvrđuje na temelju iznosa financijskih sredstava Unije koja su dodijeljena nacionalnoj agenciji kao bespovratna sredstva;
 - (c) prema potrebi, dodatna financijska sredstva za mjere iz članka 7. točke (d), članka 11. točke (d) i članka 14. točke (c).
4. Komisija određuje uvjete za program rada nacionalne agencije. Dok formalno ne odobri program rada nacionalne agencije, Komisija nacionalnoj agenciji ne stavlja na raspolaganje sredstva namijenjena Programu.
5. Nakon procjene godišnje izjave o upravljanju i mišljenja neovisnog revizorskog tijela o toj izjavi Komisija svoje mišljenje i primjedbe iznosi nacionalnoj agenciji i nacionalnom tijelu.
6. U slučaju da Komisija ne može prihvatiti godišnju izjavu o upravljanju ili neovisno revizorsko mišljenje o toj izjavi, ili u slučaju da nacionalna agencija ne provede primjedbe Komisije na zadovoljavajući način, Komisija može provesti sve mjere predostrožnosti i korektivne mjere koje su potrebne za očuvanje financijskih interesa Unije u skladu s člankom 131. Financijske uredbe.
7. Komisija u suradnji s nacionalnim agencijama osigurava da postupci koji su uspostavljeni radi provedbe Programa budu dosljedni i jednostavni, a informacije visoke kvalitete. U vezi s time organiziraju se redovni sastanci s mrežom nacionalnih agencija kako bi se osigurala usklađena provedba Programa u svim državama članicama i svim trećim zemljama pridruženima Programu.
8. Komisija osigurava da su sustavi informacijske tehnologije koji su potrebni za provedbu ciljeva Programa utvrđenih u članku 3., osobito u okviru neizravnog upravljanja, razvijeni na primjeren i pravodoban način, da omogućuju jednostavan pristup i da su prilagođeni korisnicima. Programom se podupiru razvoj, rad i održavanje takvih sustava informacijske tehnologije.

Članak 29.

Neovisno revizorsko tijelo

1. Neovisno revizorsko tijelo izdaje revizorsko mišljenje o godišnjoj izjavi o upravljanju iz članka 155. stavka 1. Financijske uredbe. To je mišljenje osnova za opće jamstvo u skladu s člankom 127. Financijske uredbe.
2. Neovisno revizorsko tijelo:
 - (a) ima potrebnu stručnost za provođenje revizije u javnom sektoru;

- (b) osigurava da su njegove revizije u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim normama;
 - (c) ne smije biti u sukobu interesa u odnosu na pravni subjekt čiji je nacionalna agencija dio; neovisno revizorsko tijelo posebice mora biti neovisno, u smislu svojih funkcija, o pravnom subjektu čiji je nacionalna agencija dio.
3. Neovisno revizorsko tijelo daje Komisiji i njezinim predstavnicima te Revizorskom sudu puni pristup cjelokupnoj dokumentaciji i izvješćima kojima se potkrepljuje revizorsko mišljenje koje izdaje u vezi s godišnjom izjavom nacionalne agencije o upravljanju.

Članak 30.

Načela sustava kontrole

1. Komisija poduzima odgovarajuće mjere kojima osigurava da su, dok se provode djelovanja koja se financiraju u okviru ove Uredbe, financijski interesi Unije zaštićeni primjenom preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti, učinkovitim provjerama i, ako se utvrde nepravilnosti, osiguravanjem povrata pogrešno plaćenih iznosa te, prema potrebi, učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim administrativnim i financijskim sankcijama.
2. Komisija je nadležna za nadzorne kontrole u pogledu djelovanja i aktivnosti u okviru Programa kojima upravljaju nacionalne agencije. Ona utvrđuje minimalne uvjete za kontrole koje provode nacionalna agencija i neovisno revizorsko tijelo.
3. Nacionalna agencija nadležna je za primarne kontrole korisnika bespovratnih sredstava za djelovanja kojima upravlja kako je utvrđeno u programima rada iz članka 22. Tim se kontrolama pruža razumno jamstvo da se dodijeljena bespovratna sredstva upotrebljavaju za ono za što su bila namijenjena te u skladu s primjenjivim pravilima Unije.
4. Komisija zajedno s nacionalnim tijelima i nacionalnim agencijama osigurava koordiniranu kontrolu sredstava namijenjenih Programu koja su prenesena nacionalnim agencijama, na temelju načela jedinstvene revizije te analize koja se temelji na rizicima. Ovaj se stavak ne primjenjuje na istrage koje provodi OLAF.

Članak 31.

Zaštita financijskih interesa Unije

Ako treća zemlja sudjeluje u Programu prema odluci donesenoj na temelju međunarodnog sporazuma ili sudjeluje na temelju bilo kojeg drugog pravnog instrumenta, ta treća zemlja odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, OLAF-u i Revizorskom sudu dodjeljuje potrebna prava i potreban pristup koji se zahtijevaju za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti. Kada je riječ o OLAF-u, takva prava uključuju pravo provedbe istraga, među ostalim provjera i inspekcija na terenu, kako je predviđeno u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013.

POGLAVLJE XI.

KOMPLEMENTARNOST

Članak 32.

Kumulativno i alternativno financiranje

1. Program se provodi tako da se osigura njegova opća usklađenost i komplementarnost s drugim relevantnim politikama, programima i fondovima Unije, posebno onima koji se odnose na obrazovanje i osposobljavanje, kulturu i medije, mlade i solidarnost, zapošljavanje i socijalnu uključenost, istraživanja i inovacije, industriju i poduzetništvo, digitalnu politiku, poljoprivredu i ruralni razvoj, okoliš i klimu, koheziju, regionalnu politiku, migracije, sigurnost te međunarodnu suradnju i razvoj.

2. Za djelovanje za koje je primljen doprinos na temelju Programa može se primiti doprinos i iz drugog programa Unije, pod uvjetom da se doprinosima ne pokrivaju isti troškovi. Na odgovarajući doprinos djelovanju primjenjuju se pravila relevantnog programa Unije. Kumulativno financiranje ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja. Potpora iz različitih programa Unije može se izračunati na razmjerno u skladu s dokumentima u kojima su utvrđeni uvjeti za potporu.

3. Projektni prijedlozi mogu primiti potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj ili Europskog socijalnog fonda plus u skladu s člankom 73. stavkom 4. Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027., ako im je u okviru ovog Programa dodijeljena oznaka pečat izvrsnosti jer su ispunili sljedeće kumulativne uvjete:

- (a) ocijenjeni su u pozivu na podnošenje prijedloga u okviru Programa;
- (b) u skladu su s minimalnim zahtjevima u pogledu kvalitete iz tog poziva na podnošenje prijedloga; i
- (c) ne mogu se financirati u okviru tog poziva na podnošenje prijedloga zbog proračunskih ograničenja.

POGLAVLJE XII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 33.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

- 1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
- 2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članaka 3. i 23. dodjeljuje se Komisiji za vrijeme trajanja Programa.
- 3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 3. i 23. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
- 4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
- 5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
- 6. Delegirani akt donesen na temelju članaka 3. i 23. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 34.

Postupak odbora

- 1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
- 2. Odbor se može sastajati u posebnim sastavima kako bi rješavao sektorska pitanja. Ako je to primjereno, u skladu s njegovim poslovníkom i na ad hoc osnovi, mogu se pozvati vanjski stručnjaci, uključujući predstavnike socijalnih partnera, da na sastancima odbora sudjeluju kao promatrači.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 35.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) br. 1288/2013 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

Članak 36.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu djelovanja započelih na temelju Uredbe (EU) br. 1288/2013, koja se nastavlja primjenjivati na ta djelovanja do njihova zaključenja.
2. Iz financijske omotnice za Program mogu se također pokriti troškovi tehničke i administrativne pomoći koji su potrebni radi osiguravanja prijelaza između Programa i mjera donesenih na temelju Uredbe (EU) br. 1288/2013.
3. U skladu s člankom 193. stavkom 2. drugim podstavkom točkom (a) Financijske uredbe i odstupajući od članka 193. stavka 4. te uredbe, u propisno opravdanim slučajevima navedenima u odluci o financiranju, aktivnosti koje se podupiru na temelju ove Uredbe i povezani troškovi nastali u 2021. mogu se smatrati prihvatljivima od 1. siječnja 2021. čak i ako su te aktivnosti provedene i ti troškovi nastali prije podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva. Sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava za poslovanje za financijsku godinu 2021. iznimno se mogu potpisati u roku od šest mjeseci od početka financijske godine korisnika.
4. Ako je to potrebno, odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun Unije nakon 2027. radi pokrivanja troškova predviđenih u članku 17. stavku 7. kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima i aktivnostima koji nisu dovršeni do 31. prosinca 2027.
5. Države članice na nacionalnoj razini osiguravaju neometan prijelaz između djelovanja koja su provedena u okviru Programa za razdoblje 2014.–2020. i onih koja treba provesti u okviru Programa.

Članak 37.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. svibnja 2021.

Za Europski parlament
Predsjednik
D. M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednica
A. P. ZACARIAS

PRILOG I

OPIS DJELOVANJA IZ POGLAVLJA II., III. I IV.

1. KLJUČNO DJELOVANJE 1 – MOBILNOST U SVRHU UČENJA

- 1.1. Mobilnost u svrhu učenja: kratkoročna ili dugoročna, skupna ili individualna mobilnost u različitim tematskim područjima i studijskim predmetima, među ostalim u područjima usmjerenima na budućnost, kao što su područje digitalizacije, klimatske promjene, čista energija i umjetna inteligencija.
- 1.2. Aktivnosti sudjelovanja mladih: aktivnosti čiji je cilj pomoći mladima da se uključe u civilno društvo i nauče sudjelovati u njemu, podići svijest o zajedničkim europskim vrijednostima i poticati dijalog između mladih i donositelja odluka na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.
- 1.3. DiscoverEU – informalna i neformalna obrazovna aktivnost s izraženom komponentom učenja i dimenzijom uključivosti, koja se sastoji od iskustva učenja i putovanja Europom s ciljem poticanja osjećaja pripadnosti Uniji i omogućivanja sudionicima da otkriju kulturnu i jezičnu raznolikost Europe.

2. KLJUČNO DJELOVANJE 2 – SURADNJA MEĐU ORGANIZACIJAMA I USTANOVAMA

- 2.1. Partnerstva za suradnju: razne aktivnosti suradnje koje zajednički provode organizacije i ustanove iz različitih zemalja, osobito s ciljem razmjene i razvoja novih ideja i praksi, razmjene i usporedbe praksi i metoda te razvoja i jačanja partnerskih mreža. To djelovanje obuhvaća mala partnerstva koja su posebno osmišljena za poticanje šireg i uključivijeg pristupa Programu s pomoću aktivnosti s nižim iznosima bespovratnih sredstava, kraćeg trajanja i jednostavnijim administrativnim zahtjevima.
- 2.2. Partnerstva za izvrsnost: razni partnerski projekti i mreže ustanova i pružatelja obrazovanja i osposobljavanja, čiji je cilj poticanje izvrsnosti i jačanje međunarodne dimenzije te izrada dugoročnih strategija za poboljšanje kvalitete na razini sustava u svim područjima obrazovanja i osposobljavanja, ponajprije s pomoću zajednički razvijenih inovativnih praksi i pedagoških pristupa, visokih razina integrirane mobilnosti i snažne usmjerenosti na interdisciplinarnost, konkretno:
 - 2.2.1. savezi visokih učilišta („Europska sveučilišta”) koja izrađuju zajedničke dugoročne strategije za visokokvalitetno obrazovanje, istraživanje i inovacije te za usluge za društvo, na temelju zajedničke vizije i vrijednosti, visokih razina mobilnosti te snažne usmjerenosti na interdisciplinarnost i otvorenih studijskih programa koji obuhvaćaju module u različitim zemljama;
 - 2.2.2. partnerstva pružatelja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (platforme centara izvrsnosti u strukovnom obrazovanju) integrirana u lokalne i regionalne strategije za održiv rast, inovacije i konkurentnost koji zajednički rade na visokokvalitetnim, transnacionalnim strukovnim programima usmjerenima na ispunjavanje aktualnih i novih sektorskih potreba za vještinama;
 - 2.2.3. integrirani studijski programi (združeni diplomski studiji Erasmus Mundus) koje nude visoka učilišta u Europi i drugim zemljama svijeta, kojima se potiče izvrsnost visokog obrazovanja i internacionalizacija na svjetskoj razini.

U okviru djelovanja iz točke 2.2. mogu se podupirati i partnerski projekti i savezi za promicanje izvrsnosti u području školskog obrazovanja i obrazovanja odraslih.
- 2.3. Partnerstva za inovacije: partnerstva u područjima obrazovanja i osposobljavanja te mladih, s ciljem razvoja inovativnih praksi, konkretno:
 - 2.3.1. savezi: strateška suradnja ključnih aktera u području obrazovanja i osposobljavanja te u poslovnom sektoru i istraživanjima kojom se potiču inovacije i modernizacija sustava obrazovanja i osposobljavanja;
 - 2.3.2. projekti kojima se potiču inovacije, kreativnost, e-sudjelovanje i socijalno poduzetništvo u područjima obrazovanja, osposobljavanja i mladih.
- 2.4. Neprofitna sportska događanja: događanja koja se održavaju u jednoj zemlji ili u više njih istodobno radi podizanja svijesti o ulozi sporta u različitim područjima, kao što su socijalna uključenost, jednake mogućnosti i zdravstveno usmjerena tjelesna aktivnost.
- 2.5. Internetske platforme i alati za virtualnu suradnju u područjima obrazovanja i osposobljavanja te mladih.

3. KLJUČNO DJELOVANJE 3 – POTPORA RAZVOJU POLITIKA I SURADNJI

- 3.1. Izrada i provedba općih i sektorskih programa politika Unije, što obuhvaća širok spektar aktivnosti kojima se nastoji potaknuti i poduprijeti oblikovanje politika i strategija u područjima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta, uključujući: europske programe politika i strategije u različitim obrazovnim sektorima te u području mladih i sporta, uključujući aktivnosti kojima se podupire suradnja u pogledu politika na europskoj razini. Ovo djelovanje može uključivati potporu eksperimentiranju u području politika na europskoj razini, potporu aktivnostima kojima se želi odgovoriti na nove izazove u raznim tematskim područjima te potporu prikupljanju znanja, što obuhvaća istraživanja i studije.
- 3.2. Potpora alatima i mjerama Unije kojima se potiču kvaliteta, transparentnost i priznavanje kompetencija, vještina i kvalifikacija, što obuhvaća aktivnosti s ciljem lakšeg prijenosa bodova, poticanja osiguranja kvalitete, promicanja vrednovanja neformalnog i informalnog učenja, uključujući upravljanje vještinama i usmjeravanje vještina, te podupiranje relevantnih tijela, mreža i alata kojima se olakšavaju razmjene u području transparentnosti i priznavanja.
- 3.3. Dijalog o politikama u područjima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta te suradnja s relevantnim dionicima, što obuhvaća širok spektar aktivnosti kao što su konferencije i druga događanja, potpora suradnji s međunarodnim organizacijama te potpora funkcioniranju dijaloga EU-a s mladima, mreža na razini Unije i europskih organizacija koje djeluju u općem interesu Unije.
- 3.4. Mjere kojima se doprinosi visokokvalitetnoj i uključivoj provedbi Programa, što obuhvaća potporu aktivnostima i tijelima, kao što su resursni centri, informacijske mreže te aktivnosti osposobljavanja i suradnje, kojima se unapređuje provedba Programa, grade kapaciteti nacionalnih agencija i poboljšava strateška provedba, te kojima se iskorištava potencijal prijašnjih sudionika Programa Erasmus+ i ostalih koji promiču Program kao pozitivnih uzora.
- 3.5. Suradnja s drugim instrumentima Unije i potpora drugim politikama Unije, što obuhvaća potporu aktivnostima za poticanje sinergija i komplementarnosti s drugim instrumentima Unije i nacionalnim instrumentima te promicanje suradnje sa strukturama koje provode te instrumente.
- 3.6. Aktivnosti širenja informacija i podizanja svijesti s ciljem informiranja građana i organizacija o Programu i politikama Unije u područjima obrazovanja i osposobljavanja, mladih i sporta.

4. DJELOVANJÂ JEAN MONNET

- 4.1. Djelovanje Jean Monnet u području visokog obrazovanja: potpora visokim učilištima u Europi i izvan nje s pomoću modulâ, katedri i centara izvrsnosti Jean Monnet te projekata i aktivnosti umrežavanja Jean Monnet.
 - 4.2. Djelovanje Jean Monnet u drugim područjima obrazovanja i osposobljavanja: aktivnosti s ciljem promicanja znanja o pitanjima Unije u ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje, kao što su škole i ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje.
 - 4.3. Potpora imenovanim ustanovama iz članka 8. točke (c) ove Uredbe.
-

PRILOG II.

POKAZATELJI

Ako je to primjereno, mjerenja na temelju kvantitativnih pokazatelja raščlanjuju se prema zemlji, rodu te vrsti djelovanja i aktivnosti.

1. Područja koja treba pratiti

- Sudjelovanje u mobilnosti u svrhu učenja.
- Organizacije i ustanove s osnaženom europskom i međunarodnom dimenzijom.

2. Elementi koje treba mjeriti

2.1. Ključno djelovanje 1 - Mobilnost u svrhu učenja:

- 2.1.1. broj sudionika u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja u okviru ključnog djelovanja 1;
- 2.1.2. broj organizacija i ustanova koje sudjeluju u Programu u okviru ključnog djelovanja 1;
- 2.1.3. broj sudionika u aktivnostima virtualnog učenja u okviru ključnog djelovanja 1;
- 2.1.4. udio sudionika koji smatraju da su imali korist od sudjelovanja u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja u okviru ključnog djelovanja 1;
- 2.1.5. udio sudionika koji smatraju da nakon sudjelovanja u aktivnostima u okviru ključnog djelovanja 1 imaju veći osjećaj pripadnosti Europi.

2.2. Ključno djelovanje 2 – Suradnja među organizacijama i ustanovama:

- 2.2.1. broj organizacija i ustanova koje sudjeluju u Programu u okviru ključnog djelovanja 2;
- 2.2.2. udio organizacija i ustanova koje smatraju da su zbog sudjelovanja u ključnom djelovanju 2 razvile visokokvalitetne prakse;
- 2.2.3. broj korisnika platformi za virtualnu suradnju kojima je pružena potpora u okviru ključnog djelovanja 2.

2.3. Ključno djelovanje 3 – Potpora razvoju politika i suradnji:

- 2.3.1. broj organizacija i ustanova koje sudjeluju u djelovanjima koja se financiraju bespovratnim sredstvima u okviru ključnog djelovanja 3.

2.4. Uključivanje:

- 2.4.1. broj osoba s manje mogućnosti koje sudjeluju u aktivnostima u okviru ključnog djelovanja 1;
- 2.4.2. broj novih organizacija i ustanova koje sudjeluju u Programu u okviru ključnih djelovanja 1 i 2.

2.5. Pojednostavnjenje:

- 2.5.1. broj malih partnerstava kojima je pružena potpora u okviru ključnog djelovanja 2;
- 2.5.2. udio organizacija i ustanova koje smatraju da su postupci za sudjelovanje u Programu razmjerni i jednostavni.

2.6. Doprinos u području klime:

- 2.6.1. udio aktivnosti koje se odnose na klimatske ciljeve u okviru ključnog djelovanja 1;
 - 2.6.2. udio projekata koji se odnose na klimatske ciljeve u okviru ključnog djelovanja 2.
-

UREDBA (EU) 2021/818 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 20. svibnja 2021.****o uspostavi programa Kreativna Europa (2021.–2027.) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1295/2013****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 167. stavak 5. i članak 173. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Kultura, umjetnost, kulturna baština i kulturna raznolikost od velike su vrijednosti za europsko društvo s kulturnog, obrazovnog, demokratskog, okolišnog, društvenog i gospodarskog gledišta i iz perspektive ljudskih prava te bi ih trebalo promicati i podupirati. Prema Rimskoj deklaraciji od 25. ožujka 2017. i zaključcima Europskog vijeća od 14. i 15. prosinca 2017. obrazovanje i kultura ključni su za izgradnju uključivih i povezanih društava za sve te za održavanje europske konkurentnosti.
- (2) U skladu s člankom 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca. Te su vrijednosti dodatno potvrđene i izražene u pravima, slobodama i načelima utvrđenima u Povelji Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), koja ima istu pravnu snagu kao i Ugovori, u skladu s člankom 6. UEU-a. Posebno se u članku 11. i članku 13. Povelje utvrđuju sloboda izražavanja i informiranja odnosno sloboda umjetnosti i znanosti.
- (3) Isto tako, u članku 3. UEU-a navodi se da je cilj Unije promicanje mira, njezinih vrijednosti i dobrobiti njezinih naroda te da ona, među ostalim, poštuje svoju bogatu kulturnu i jezičnu raznolikost te osigurava očuvanje i unapređenje kulturnog nasljeđa Europe.
- (4) U Komunikaciji Komisije od 22. svibnja 2018. pod nazivom „Nova europska agenda za kulturu” utvrđuju se ciljevi Unije za kulturne i kreativne sektore. Njezin je cilj iskoristiti snagu kulture i kulturne raznolikosti u svrhe socijalne kohezije i društvene dobrobiti, i to poticanjem prekogranične dimenzije kulturnih i kreativnih sektora te poticanjem njihove sposobnosti rasta, poticati kreativnost u obrazovanju i inovacijama koja se temelji na kulturi te onu u pogledu radnih mjesta i rasta te jačati međunarodne kulturne odnose. Program Kreativna Europa („Program”) i drugi programi Unije pružit će potporu Novoj europskoj agendi za kulturu. Trebalo bi očuvati i promicati intrinzičnu

⁽¹⁾ SL C 110, 22.3.2019., str. 87.⁽²⁾ SL C 168, 16.5.2019., str. 37.⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 28. ožujka 2019. (SL C 108, 26.3.2021., str. 934.) i stajalište Vijeća u prvom čitanju od 13. travnja 2021. (SL C 169, 5.5.2021., str.1.). Stajalište Europskog parlamenta od 18. svibnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu).

vrijednost kulture i umjetničkog izražavanja, a umjetničko stvaralaštvo trebalo bi biti u središtu Programa. To je u skladu i s Konvencijom UNESCO-a o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja iz 2005., koja je stupila na snagu 18. ožujka 2007. i čije su stranke Unija i njezine države članice.

- (5) Kako bi se potaknulo zajedničko područje kulturne raznolikosti za narode Europe, važno je promicati transnacionalan optjecaj umjetničkih i kulturnih djela, zbirki i proizvoda, čime se potiču dijalog i kulturna razmjena, te transnacionalnu mobilnost umjetnika te kulturnih i kreativnih djelatnika.
- (6) Očuvanje i jačanje kulturne baštine olakšava slobodno sudjelovanje u kulturnom životu, u skladu s Općom deklaracijom o ljudskim pravima i Međunarodnim paktom o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima Ujedinjenih naroda (UN). Stoga, kulturna baština ima važnu ulogu u izgradnji miroljubivog i demokratskog društva, u procesima održivog razvoja i u promicanju kulturne raznolikosti.
- (7) Promicanje europske kulturne raznolikosti temelji se na slobodi umjetničkog izražavanja, sposobnosti i stručnosti umjetnika i djelatnika u kulturnom sektoru, postojanju uspješnih i otpornih kulturnih i kreativnih sektora te sposobnosti umjetnika i djelatnika u kulturnom sektoru da stvaraju, inoviraju i produciraju svoje radove te ih distribuiraju većoj i raznolikijoj europskoj publici. Time se širi poslovni potencijal kulturnih i kreativnih sektora, povećava pristup kreativnom sadržaju, umjetničkom istraživanju i kreativnosti i njihovo promicanje te doprinosi održivom rastu i otvaranju radnih mjesta. Osim toga, promicanjem kreativnosti i novih znanja doprinosi se jačanju konkurentnosti i pokretanju inovacija u industrijskim lancima vrijednosti. Bogata kulturna i jezična raznolikost Unije ključna je vrijednost za europski projekt. Istodobno je europsko kulturno i kreativno tržište obilježeno zemljopisnim i/ili jezičnim posebnostima koje mogu prouzročiti fragmentaciju tržišta. Stoga su potrebni stalni naponi kako bi se osiguralo da kulturni i kreativni sektori u potpunosti iskoriste jedinstveno tržište Unije, a posebno jedinstveno digitalno tržište.
- (8) Digitalizacija predstavlja promjenu paradigme za kulturne i kreativne sektore. Promijenila je navike, odnose te modele proizvodnje i korištenja. To predstavlja niz izazova. Digitalizacija istodobno nudi nove mogućnosti za kulturne i kreativne sektore u smislu stvaranja i distribucije europskih djela te pristupa tim djelima, od čega korist ima europsko društvo u cjelini. Programom bi se kulturni i kreativni sektori trebali poticati da iskoriste te mogućnosti.
- (9) U Programu bi trebalo uzeti u obzir dvojni prirodu kulturnih i kreativnih sektora, prepoznajući s jedne strane intrinzičnu i umjetničku vrijednost kulture i, s druge strane, gospodarsku vrijednost tih sektora, uključujući širi doprinos tih sektora rastu, konkurentnosti, kreativnosti i inovacijama. U Programu bi također trebalo uzeti u obzir pozitivan učinak kulture na međukulturni dijalog, socijalnu koheziju i širenje znanja. Za to su potrebni snažni europski kulturni i kreativni sektori, a osobito dinamična europska audiovizualna industrija, s obzirom na njezinu sposobnost dopiranja do raznolike publike i gospodarsku važnost, uključujući njezinu gospodarsku važnost za druge kreativne sektore. Međutim, tržišno natjecanje na svjetskim audiovizualnim tržištima dodatno je pojačano uslijed sve snažnije digitalizacije, primjerice uslijed promjena u medijskoj produkciji i korištenju te sve jačeg položaja globalnih platformi u pogledu distribucije sadržaja. Stoga je potrebno pojačati potporu europskoj industriji.
- (10) Kao što je vidljivo iz inicijative Unije za Europske prijestolnice kulture, uspostavljene Odlukom br. 445/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*) („Europske prijestolnice kulture”), kulturni i kreativni sektori imaju važnu ulogu u jačanju i revitalizaciji područja Unije. U tom su smislu kulturni i kreativni sektori ključni pokretači jačanja turizma utemeljenog na kvaliteti te regionalnog, lokalnog i urbanog razvoja diljem Unije.

(*) Odluka br. 445/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o uspostavljanju inicijative Unije za Europske prijestolnice kulture u razdoblju od 2020. do 2033. i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1622/2006/EZ (SL L 132, 3.5.2014., str. 1.).

- (11) Kako bi Program bio djelotvoran, u njemu bi se trebalo voditi računa o posebnoj prirodi i izazovima različitih kulturnih i kreativnih sektora, njihovim različitim ciljnim skupinama i posebnim potrebama s pomoću prilagođenih pristupa u okviru potprograma posvećenog audiovizualnom sektoru („potprogram MEDIA”), potprograma posvećenog drugim kulturnim i kreativnim sektorima („potprogram Kultura”) te međusektorskog potprograma („Međusektorski potprogram”).
- (12) Programom bi se trebala pružati potpora djelovanjima i aktivnostima s europskom dodanom vrijednošću koji nadopunjuju regionalne, nacionalne, međunarodne i druge programe i politike Unije i pozitivno utječu na europske građane te bi se trebala pružiti potpora razvoju i promicanju transnacionalne suradnje i razmjena unutar kulturnih i kreativnih sektora. Takvim djelovanjima i aktivnostima u okviru Programa doprinosi se jačanju europskog identiteta i europskih vrijednosti te se istodobno promiče kulturnu i jezičnu raznolikost.
- (13) Glazba u svim svojim oblicima i izričajima, a posebno suvremena i živa glazba, važan je dio kulturnog, umjetničkog i gospodarskog okružja Unije te njezine baštine. Ona je element socijalne kohezije te služi kao ključni instrument za jačanje gospodarskog i kulturnog razvoja. Stoga bi se u potprogramu Kultura trebala obratiti pozornost na glazbeni sektor.
- (14) Potprogramom Kultura trebalo bi promicati umrežavanje kreativnih zajednica i poticati prekograničnu i multidisciplinarnu suradnju upotrebom različitih skupova vještina kao što su umjetničke, kreativne, digitalne i tehnološke vještine.
- (15) Cilj je Međusektorskog potprograma iskoristiti potencijal suradnje među različitim kulturnim i kreativnim sektorima te odgovoriti na zajedničke izazove s kojima se oni suočavaju. Zajednički transversalni pristup može donijeti koristi u smislu prijenosa znanja i administrativne učinkovitosti. U tom kontekstu deskovi Programa doprinose ostvarenju ciljeva Programa i njegovoj provedbi.
- (16) Kako bi se popratile Unijine politike jedinstvenog digitalnog tržišta, intervencija Unije potrebna je u audiovizualnom sektoru. To se osobito odnosi na modernizaciju okvira za autorsko pravo putem direktiva (EU) 2019/789 ⁽⁵⁾ i (EU) 2019/790 ⁽⁶⁾ i Europskog parlamenta i Vijeća te Direktive 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾. Direktivama (EU) 2019/789 i (EU) 2019/790 nastoji se ojačati kapacitet europskih audiovizualnih subjekata za stvaranje, financiranje, produkciju i širenje djela koja su vidljivo istaknuta na različitim medijima, primjerice TV, kino ili video na zahtjev, te koja su dostupna i privlačna publici na otvorenijem i konkurentnijem tržištu u Europi i izvan nje. Cilj je tih direktiva i stvaranje tržišta koje dobro funkcionira za stvaratelje i nositelje prava, posebno za informativne publikacije i internetske platforme, te osiguravanje pravične naknade za autore i izvođače, što su dimenzije koje bi trebalo uzeti u obzir u cijelom Programu. Nadalje, potpora bi se trebala pojačati kako bi se odgovorilo na nedavna kretanja na tržištu te osobito na jači položaj svjetskih distribucijskih platformi u usporedbi s nacionalnim radiotelevizijskim kućama koje tradicionalno ulažu u produkciju europskih djela. Budući da se tržišni uvjeti i audiovizualni subjekti nastavljaju razvijati, u kontekstu provedbe Programa trebalo bi predvidjeti posebne kriterije za definiranje toga što čini nezavisno producersko poduzeće.

⁽⁵⁾ Direktiva (EU) 2019/789 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju pravila o ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava koja se primjenjuju na određene internetske prijenose organizacija za radiodifuziju i reemitiranja televizijskih i radijskih programa te o izmjeni Direktive Vijeća 93/83/EEZ (SL L 130, 17.5.2019., str. 82.).

⁽⁶⁾ Direktiva (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ (SL L 130, 17.5.2019., str. 92.).

⁽⁷⁾ Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (SL L 95, 15.4.2010., str. 1.).

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2018/1808 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o izmjeni Direktive 2010/13/EU o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) u pogledu promjenjivog stanja na tržištu (SL L 303, 28.11.2018., str. 69.).

- (17) Programom bi se trebalo omogućiti najšire moguće sudjelovanje organizacija u kulturnim i kreativnim sektorima u njemu, a tim organizacijama pristup Programu na najširi mogući način, bez obzira na njihovo zemljopisno podrijetlo. Programom bi se trebala pružiti potpora tim organizacijama i najvećim talentima, neovisno o tome gdje se nalaze, da djeluju preko granica i na međunarodnoj razini. Potprogramom MEDIA trebalo bi uzeti u obzir razlike među zemljama u pogledu proizvodnje i distribucije audiovizualnog sadržaja te pristupa audiovizualnom sadržaju, kao i u pogledu trendova koji se odnose na korištenje audiovizualnog sadržaja, a posebno njihove jezične i zemljopisne posebnosti, čime bi se osigurali ravnopravni uvjeti, proširilo sudjelovanje i povećala suradnja među državama članicama s različitim audiovizualnim kapacitetima te pružila potpora europskim talentima, gdje god se nalazili, da djeluju preko granica i na međunarodnoj razini. Trebalo bi uzeti u obzir i posebnosti najudaljenijih regija iz članka 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU).
- (18) Posebna djelovanja u okviru Programa kao što su djelovanje Unije za oznaku europske baštine, uspostavljeno Odlukom br. 1194/2011/EU Europskog parlamenta i Vijeća ^(*) („oznaka europske baštine”), Dani europske baštine, europske nagrade u području suvremene, rock i pop glazbe, književnosti, baštine i arhitekture te Europske prijestolnice kulture izravno su doprla do milijuna europskih građana i dokazala društvene i gospodarske koristi europskih kulturnih politika te bi se stoga trebala nastaviti i, kad god je to moguće, proširiti. Potprogramom Kultura trebalo bi pružiti potporu aktivnostima umrežavanja lokacija koja nose oznaku europske baštine. Također bi trebalo razmotriti mogućnost dodjeljivanja europskih nagrada za nova područja i sektore, posebno za kazalište.
- (19) Kultura je ključna za jačanje uključivih i povezanih zajednica. U kontekstu migracijskih pitanja i izazova u pogledu integracije, kultura ima temeljnu ulogu u pružanju prilika za međukulturni dijalog i integraciji migranata i izbjeglica, pomažući im da se osjećaju dijelom društava domaćina, te u razvoju dobrih odnosa između migranata i novih zajednica.
- (20) Kako bi se doprinijelo stvaranju uključivog društva, Programom bi se trebalo promicati i jačati sudjelovanje u kulturi diljem Unije, osobito u pogledu osoba s invaliditetom i osoba iz sredina u nepovoljnom položaju.
- (21) U skladu s Deklaracijom iz Davosa od 22. siječnja 2018. pod nazivom „Ususret visokokvalitetnoj građevinskoj kulturi (Baukultur) za Europu” trebalo bi poduzeti korake za promicanje novog integriranog pristupa oblikovanju izgrađenog okoliša visoke kvalitete s uporištem u kulturi kojim se jača socijalna kohezija, jamči održiv okoliš te doprinosi zdravlju i dobrobiti stanovništva u cjelini. Tim se pristupom ne bi trebao staviti naglasak samo na urbana područja, već i na međupovezanost perifernih i ruralnih područja. Pojam Baukultur obuhvaća sve čimbenike koji izravno utječu na kvalitetu života građana i zajednica, čime se na vrlo konkretan način potiču uključivost, kohezija i održivost.
- (22) Sloboda izražavanja i umjetnička sloboda u središtu su dinamičnih kulturnih i kreativnih sektora. Osobito je sektoru informativnih medija potrebno slobodno, raznoliko i pluralističko medijsko okružje. Programom bi se stoga, u vezi s Direktivom 2010/13/EU, trebalo promicati slobodno, raznoliko i pluralističko medijsko okružje, potičući preplitanja i međusektorske aktivnosti kojima se pruža potpora sektoru informativnih medija. Programom bi se trebala pružiti potpora novim medijskim stručnjacima i unaprijediti razvoj kritičkog razmišljanja među građanima promicanjem medijske pismenosti.
- (23) Programom bi se također trebalo poticati interes za europska audiovizualna djela i poboljšati pristup tim djelima, osobito mjerama za razvoj publike, uključujući filmsku pismenost.
- (24) Prekogranična mobilnost umjetnika i djelatnika u kulturnom sektoru u okviru potprograma Kultura može doprinijeti bolje povezanim, snažnijim i održivijim kulturnim i kreativnim sektorima u Uniji jer je to način da se ubrzaju razvoj vještina i krivulja učenja unutar kulturnih i kreativnih sektora, da se poboljša međukulturna osviještenost i potiče transnacionalno zajedničko stvaranje, koprodukcija, optjecaj i širenje djela.

(*) Odluka br. 1194/2011/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o uspostavljanju djelovanja Europske unije za oznaku europske baštine (SL L 303, 22.11.2011., str. 1.).

- (25) Projekti suradnje, osobito manji projekti, s obzirom na posebnosti kulturnih i kreativnih sektora, trebali bi biti u središtu potprograma Kultura. Stoga bi Komisija trebala olakšati sudjelovanje u Programu znatnim pojednostavljenjem administrativnih postupaka, većinom u fazi podnošenja zahtjeva, i, za male projekte, omogućavanjem viših stopa sufinanciranja.
- (26) U skladu s člancima 8. i 10. UFEU-a u okviru svih aktivnosti Programa trebalo bi pružiti potporu rodno osviještenoj politici i integriranju ciljeva nediskriminacije te bi trebalo, ako je primjenjivo, definirati primjerene kriterije za rodnu ravnotežu. Žene aktivno sudjeluju u kulturnim i kreativnim sektorima kao autorice, stručnjakinje, učiteljice i nastavnice, umjetnice i članice publike. Međutim, manje je vjerojatno da će žene biti na položajima na kojima se donose odluke u kulturnim, umjetničkim i kreativnim institucijama. Stoga bi se Programom trebalo promicati talentirane žene kako bi se pružila potpora umjetničkim i profesionalnim karijerama žena.
- (27) Uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju od 8. lipnja 2016. pod nazivom „Ususret Strategiji EU-a za međunarodne kulturne odnose”, koju je Europski parlament podržao rezolucijom od 5. srpnja 2017. o mandatu za trijalog o nacrtu proračuna za 2018.⁽¹⁰⁾, i zaključke Vijeća od 24. svibnja 2017. o strateškom pristupu EU-a međunarodnim kulturnim odnosima, europskim instrumentima financiranja, a posebice Programom, trebalo bi prepoznati važnost kulture u međunarodnim odnosima te njezinu ulogu u promicanju europskih vrijednosti posebnim i ciljanim djelovanjima osmišljenima za ostvarivanje jasnog utjecaja Unije na globalnoj razini.
- (28) U skladu s Komunikacijom Komisije od 22. srpnja 2014. pod nazivom „Ususret cjelovitom pristupu kulturnoj baštini u Europi” relevantnim politikama i instrumentima trebalo bi osigurati nasljeđe Europske godine kulturne baštine 2018., u okviru koje je kultura uspješno i učinkovito integrirana u druga područja politike, posebno putem pristupa participativnog upravljanja, pri iskorištavanju dugoročne i održive vrijednosti europske kulturne baštine, razvoju integriranijeg pristupa njezinu očuvanju i vrednovanju te pružanju potpore održivoj zaštiti, obnovi, prilagodljivoj ponovnoj upotrebi i promicanju njezinih vrijednosti putem aktivnosti podizanja osviještenosti i umrežavanja. U kulturnom sektoru trebalo bi razmotriti pružanje potpore umjetnicima, stvarateljima i umjetničkim obrtnicima koji se bave tradicionalnim zanatima povezanim s obnovom kulturne baštine. Osobito u audiovizualnom sektoru djela povezana s baštinom ključan su izvor sjećanja i kulturne raznolikosti te predstavljaju potencijalne tržišne mogućnosti. U tom kontekstu audiovizualni arhivi i knjižnice doprinose očuvanju i ponovnoj upotrebi djela povezanih s baštinom te s njima povezanim novim kretanjima na tržištu.
- (29) U skladu s Komunikacijom Komisije od 10. ožujka 2020. pod nazivom „Nova industrijska strategija za Europu” Unija bi se trebala oslanjati na svoje prednosti, osobito na svoju raznolikost, talente, vrijednosti, način života te inovatore i stvaratelje.
- (30) Uspjeh Programa temelji se na razvoju inovativnih i uspješnih projekata koji stvaraju dobre prakse u pogledu transnacionalne europske suradnje u kulturnim i kreativnim sektorima. Kad god je moguće, trebalo bi promicati takve uspješne projekte, poticati potporu novim poslovnim modelima i vještinama, pružati potporu tradicionalnim znanjima i iskustvima te kreativna i interdisciplinarna rješenja pretvarati u gospodarsku i društvenu vrijednost.
- (31) Program bi trebao, podložno određenim uvjetima, biti otvoren za sudjelovanje članica Europskog udruženja slobodne trgovine, zemalja pristupnica, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja koje ostvaruju korist od pretprijetne strategije te zemalja obuhvaćenih europskom politikom susjedstva i strateških partnera Unije.
- (32) Treće zemlje koje su članice Europskoga gospodarskog prostora mogu sudjelovati u programima Unije u okviru suradnje uspostavljene Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru⁽¹¹⁾, kojim se predviđa provedba programâ na temelju odluke donesene na temelju tog sporazuma. Treće zemlje također mogu sudjelovati na temelju drugih pravnih instrumenata. U ovu bi Uredbu trebalo unijeti posebnu odredbu kojom se od trećih zemalja zahtijeva da dodijele odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, Europskom uredu za borbu protiv prijevара (OLAF) i Revizorskom sudu potrebna prava i potreban pristup koji se zahtijevaju za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti.

⁽¹⁰⁾ SL C 334, 19.9.2018., str. 253.

⁽¹¹⁾ SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

- (33) Treće zemlje trebale bi nastojati u potpunosti sudjelovati u Programu. Međutim, treće zemlje koje ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u potprogramu MEDIA i Međusektorskom potprogramu, ali sudjeluju u potprogramu Kultura, trebale bi moći uspostaviti i podupirati deskove Programa za promicanje Programa u svojoj zemlji i poticanje prekogranične suradnje u kulturnim i kreativnim sektorima.
- (34) Odstupanja od obveze ispunjenja uvjeta utvrđenih u Direktivi 2010/13/EU trebala bi podlijevati kontroli i odobravati se zemljama obuhvaćenima europskom politikom susjedstva u propisno opravdanim slučajevima, uzimajući u obzir posebnu situaciju audiovizualnog tržišta u dotičnoj zemlji i razinu integracije u okvir europske audiovizualne politike. Napredak u ostvarenju ciljeva utvrđenih u Direktivi 2010/13/EU trebalo bi redovito pratiti. Nadalje, sudjelovanje u djelovanjima financiranim iz potprograma MEDIA trebalo bi utvrditi na pojedinačnoj osnovi u relevantnim programima rada.
- (35) Programom bi se trebala poticati suradnja Unije i međunarodnih organizacija kao što su UNESCO, Vijeće Europe, uključujući Eurimages i Europski audiovizualni opservatorij („Opservatorij”), Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj te Svjetska organizacija za intelektualno vlasništvo. Programom bi trebalo podupirati i obvezu Uniju povezanu s ciljevima održivog razvoja UN-a, posebice njihovom kulturnom dimenzijom. Kad je riječ o audiovizualnom sektoru, Programom bi se trebao osigurati doprinos Unije radu Opservatorija.
- (36) Uzimajući u obzir važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma donesenog u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime i u pogledu ostvarenja ciljeva održivog razvoja UN-a, Programom se namjerava doprinijeti uključivanju djelovanja u području klime i ostvarivanju općeg cilja da se 30 % proračunskih rashoda Unije namijeni podupiranju klimatskih ciljeva. U skladu s europskim zelenim planom kao nacrtom za održivi rast, djelovanjima u okviru ove Uredbe trebalo bi poštovati načelo „nenanošenja štete”. Tijekom provedbe Programa trebalo bi utvrditi i uspostaviti relevantna djelovanja, a da se pritom ne izmijeni temeljna priroda Programa, te bi ih trebalo ponovno procijeniti u kontekstu relevantnog postupka evaluacija i preispitivanja.
- (37) Radi pojednostavnjenja i učinkovitosti Komisija bi trebala moći podijeliti proračunske obveze na godišnje obroke. U tom slučaju Komisija bi tijekom provedbe Programa trebala dodijeliti godišnje obroke uzimajući u obzir napredak djelovanja koja primaju financijsku potporu, njihove procijenjene potrebe i proračun koji je na raspolaganju. Komisija bi trebala obavijestiti korisnike bespovratnih sredstava o okvirnom rasporedu za dodjelu pojedinačnih godišnjih obroka.
- (38) Na ovu se Uredbu primjenjuju horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. UFEU-a. Ta su pravila utvrđena u Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾ („Financijska uredba”) i njima se osobito određuje postupak donošenja i izvršenja proračuna s pomoću bespovratnih sredstava, nabave, nagrada i neizravnog izvršenja te predviđaju provjere odgovornosti financijskih izvršitelja. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a uključuju i opći režim uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije.
- (39) LUX – europska filmska nagrada publike koju dodjeljuju Europski parlament i Europska filmska akademija, postala je prepoznatljiva europska nagrada kojom se promiču i šire europski filmovi koji odražavaju europski identitet i vrijednosti izvan nacionalnih granica te nadograđuje suradnja sa zajednicom uglednih filmskih stvaratelja i europskih filmskih organizacija i mreža.
- (40) Od svojeg osnivanja Orkestar mladih Europske unije razvio je jedinstvenu stručnost u promicanju pristupa glazbi, kao i međukulturnog dijaloga, uzajamnog poštovanja i razumijevanja kroz kulturu, istodobno dajući prednost razvoju međunarodne karijere i osposobljavanju mladih glazbenika. Posebnost Orkestra mladih Europske unije jest u tome što je to europski orkestar osnovan rezolucijom Europskog parlamenta, koji nadilazi kulturne granice i sastavljen je od mladih glazbenika iz cijele Europe odabranih u skladu sa zahtjevnim umjetničkim kriterijima rigoroznog i transparentnog postupka godišnjih audicija u svim državama članicama. Taj poseban doprinos

⁽¹²⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredbi (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

kulturnoj raznolikosti i identitetu Europe trebalo bi priznati, primjerice, predviđanjem djelovanja za koja Orkestar mladih Europske unije i slični europski kulturni subjekti mogu podnijeti zahtjev za sudjelovanje. Trebalo bi predvidjeti mogućnost višegodišnjeg financiranja za takve subjekte kako bi se osigurala stabilnost njihova funkcioniranja.

- (41) Organizacije u kulturnim i kreativnim sektorima koje imaju veliku europsku zemljopisnu pokrivenost i obavljaju djelatnosti koje uključuju izravno pružanje kulturnih usluga europskim građanima, te stoga mogu imati izravan utjecaj na europski identitet, trebale bi biti prihvatljive za potporu Unije.
- (42) Kako bi se osigurala učinkovita dodjela sredstava iz općeg proračuna Unije, potrebno je da se svim djelovanjima i aktivnostima koje se provode u okviru Programa pruža europska dodana vrijednost. Također je potrebno osigurati njihovu komplementarnost s aktivnostima država članica. Trebalo bi težiti dosljednosti, komplementarnosti i sinergijama s programima financiranja kojima se pruža potpora međusobno usko povezanim područjima politika, osiguravajući da su potencijalni korisnici svjesni različitih mogućnosti financiranja, te s horizontalnim politikama kao što je politika tržišnog natjecanja Unije.
- (43) Financijska potpora trebala bi se upotrebljavati za odgovor na tržišne nedostatke ili neoptimalne ulagačke situacije na proporcionalan način, a djelovanjima se ne bi smjelo udvostručiti niti istisnuti privatna sredstva niti narušavati tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.
- (44) Važno je da se Programom odgovara na strukturne izazove s kojima se suočavaju europski kulturni i kreativni sektori, a koji su pogoršani pandemijom bolesti COVID-19. Program obuhvaća temeljnu ulogu europske kulture i medija u dobrobiti građana te njihovom osnaživanju u donošenju informiranih odluka. Programom, zajedno s drugim relevantnim programima financiranja Unije, i instrumentom Next Generation EU trebalo bi pružiti potporu kratkoročnom oporavku kulturnih i kreativnih sektora te poboljšati njihovu dugoročnu otpornost i konkurentnost kako bi se na najbolji mogući način odgovorilo na potencijalne velike krize u budućnosti i popratilo njihovu digitalnu i ekološku tranziciju.
- (45) Ciljeve politike Programa nastoji se ostvariti i s pomoću financijskih instrumenata i proračunskih jamstava u okviru sastavnica politika programa InvestEU uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾ za razdoblje 2021.–2027., kojima se, među ostalim, malim i srednjim poduzećima i organizacijama u kulturnim i kreativnim sektorima i dalje olakšava pristup financiranju.
- (46) Ključni kriteriji ocjenjivanja za odabir dotičnih projekata trebali bi biti učinak, kvaliteta i učinkovitost provedbe projekata u okviru Programa. Uzimajući u obzir tehničko znanje potrebno za procjenu prijedlogâ u okviru posebnih djelovanja Programa, članovi odbora za evaluaciju takvih prijedloga („evaluacijski odbori”) mogu biti vanjski stručnjaci. Pri odabiru vanjskih stručnjaka trebalo bi uzeti u obzir njihovo profesionalno iskustvo i rodnu ravnotežu dotičnog odbora.
- (47) Program bi trebao obuhvaćati realističan i praktičan sustav kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja uspješnosti kojim će se popratiti njegova djelovanja i stalno pratiti njegova uspješnost. Takvo praćenje te informacijska i komunikacijska djelovanja povezana s Programom i njegovim djelovanjima trebali bi se temeljiti na trima potprogramima Programa.
- (48) S obzirom na važnost i složenost prikupljanja i analize podataka te mjerenja učinka kulturnih politika, Komisija bi trebala pomoći u prikupljanju dokaza i statističkih podataka o trendovima i kretanjima u kulturnim i kreativnim sektorima koristeći se svojim stručnim znanjem i stručnim znanjem drugih relevantnih istraživačkih institucija te bi trebala redovito izvješćivati Europski parlament i Vijeće o prikupljenim podacima.

⁽¹³⁾ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

- (49) Program bi trebalo uspostaviti na razdoblje od sedam godina kako bi se njegovo trajanje uskladilo s trajanjem višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. utvrđenog u Uredbi Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 ⁽¹⁴⁾ („VFO za razdoblje 2021.–2027.“).
- (50) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za Program, koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu točke 18. Međuinstitucionalnog sporazuma od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava ⁽¹⁵⁾, za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.
- (51) Financijska uredba primjenjuje se na ovaj Program. Financijskom uredbom utvrđuju se pravila o izvršenju proračuna Unije, među ostalim pravila o bespovratnim sredstvima, uključujući ona koja se dodjeljuju trećim stranama, nagradama, nabavi, neizravnom upravljanju, financijskim instrumentima, proračunskim jamstvima, financijskoj pomoći i nadoknadi troškova vanjskim stručnjacima.
- (52) Oblike financiranja i načine izvršenja u okviru ove Uredbe trebalo bi odabrati na temelju njihove sposobnosti da ostvare specifične ciljeve djelovanja i postignu rezultate, uzimajući u obzir osobito troškove kontrola, administrativno opterećenje i potrebu za administrativnim pojednostavljenjem, osobito u pogledu postupka prijave, u korist svih uključenih strana, te očekivani rizik od neusklađenosti. Pri tom odabiru trebalo bi razmotriti upotrebu jednokratnih iznosa, jediničnih troškova i paušalnih stopa te financiranja koje nije povezano s troškovima, kako je navedeno u članku 125. stavku 1. Financijske uredbe.
- (53) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾ i uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 ⁽¹⁷⁾, (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽¹⁸⁾ i (EU) 2017/1939 ⁽¹⁹⁾ financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni razmjernim mjerama, među ostalim mjerama koje se odnose na sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istraživanje nepravilnosti, uključujući prijevare, na povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, na izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s uredbama (Euratom, EZ) br. 2185/96 i (EU, Euratom) br. 883/2013 OLAF je ovlašten provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, radi utvrđivanja je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije. Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) ovlašten je, u skladu s Uredbom (EU) 2017/1939, provoditi istrage i kazneni progon kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, kako su predviđena u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili svaki subjekt koji prima sredstva Unije treba u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i potreban pristup Komisiji, OLAF-u, Revizorskom sudu i, u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939, EPPO-u, te osigurati da svaka treća strana koja je uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.
- (54) Trebalo bi biti moguće dodijeliti oznaku „pečata izvrsnosti“ kvalitetnim prijedlozima djelovanja koja su prihvatljiva u okviru Programa, ali se zbog proračunskih ograničenja ne mogu financirati u njegovu okviru, na temelju posebnog skupa kriterija. Oznakom „pečat izvrsnosti“ prepoznaje se kvaliteta prijedloga i pojednostavljuje traženje alternativnih izvora financiranja u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj ili Europskog socijalnog fonda plus. Za djelovanja za koja bi se mogla dodijeliti oznaka „pečat izvrsnosti“ u relevantnim pozivima na podnošenje prijedloga trebalo bi navesti dodatne informacije.

⁽¹⁴⁾ Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11.).

⁽¹⁵⁾ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.

⁽¹⁶⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

⁽¹⁸⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevera i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁽¹⁹⁾ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO“) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

⁽²⁰⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevera počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

- (55) S obzirom na članak 349. UFEU-a i uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 24. listopada 2017. pod nazivom „Jače i obnovljeno strateško partnerstvo s najudaljenijim regijama EU-a”, trebalo bi cijeniti poseban doprinos regija navedenih u tom članku kulturnoj raznolikosti Unije, kao i njihovu ulogu u promicanju razmjena, među ostalim putem mobilnosti, te suradnje s osobama i organizacijama iz trećih zemalja, posebno iz njihovih susjednih zemalja. Na temelju Odluke Vijeća 2013/755/EU ⁽²¹⁾ i uzimajući u obzir doprinos prekomorskih zemalja i područja međunarodnom kulturnom utjecaju Unije, osobe i subjekti s boravištem odnosno poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama i područjima prihvatljivi su za financiranje, podložno pravilima i ciljevima Programa i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili relevantno prekomorsko područje povezani. Stoga bi građani trebali moći imati jednake koristi od konkurentne prednosti koju kulturna i kreativna industrija mogu ponuditi, posebno u pogledu gospodarskog rasta i zapošljavanja.
- (56) Kako bi se osigurala djelotvorna ocjena napretka Programa prema ostvarenju njegovih ciljeva, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u pogledu razvoja okvira za praćenje i evaluaciju te u pogledu preispitivanja pokazatelja Programa. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽²²⁾ Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (57) U skladu s člankom 193. stavkom 2. Financijske uredbe bespovratna sredstva mogu se dodijeliti za djelovanje koje je već započelo, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva može dokazati da je s djelovanjem bilo potrebno započeti prije potpisivanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava. Međutim, troškovi koji su nastali prije datuma podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva ne smatraju se prihvatljivima za financiranje sredstvima Unije, osim u propisno opravdanim iznimnim slučajevima. U skladu s člankom 193. stavkom 4. Financijske uredbe troškovi nastali prije datuma podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva također nisu prihvatljivi za financiranje sredstvima Unije u slučaju bespovratnih sredstava za poslovanje, a sporazum o dodjeli bespovratnih sredstava potpisuje se u roku od četiri mjeseca od početka financijske godine korisnika. Kako bi se izbjegli bilo kakvi poremećaji u potpori Unije koji bi mogli nanijeti štetu interesima Unije, u odluci o financiranju trebalo bi biti moguće predvidjeti, tijekom ograničenog razdoblja na početku VFO-a za razdoblje 2021.–2027. i samo u propisno opravdanim slučajevima, da su aktivnosti i troškovi prihvatljivi od 1. siječnja 2021., čak i ako su te aktivnosti provedene i ti troškovi nastali prije podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva.
- (58) Na temelju stavaka 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. trebalo bi provesti evaluaciju Programa na temelju informacija prikupljenih u skladu sa specifičnim zahtjevima u pogledu praćenja, izbjegavajući pritom administrativno opterećenje, osobito za države članice, i prekomjerne propise. Prema potrebi, ti zahtjevi trebali bi uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za evaluaciju učinaka Programa u praksi.
- (59) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji radi donošenja programâ rada. Te bi provedbene ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²³⁾. Osobito, kako je predviđeno ovom Uredbom, rokovi bi trebali biti razmjerni i članovi odbora trebali bi imati dovoljno vremena za rano i učinkovito razmatranje nacrtâ provedbenog akta i izražavanje stajališta.
- (60) Potrebno je osigurati ispravno zaključenje programa Kreativna Europa za razdoblje 2014.–2020. uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1295/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁴⁾ („Program za razdoblje 2014.–2020.”), osobito kad je riječ o nastavku višegodišnjih mehanizama za upravljanje tim programom, poput financiranja tehničke i administrativne pomoći. Od 1. siječnja 2021. tehničkom i administrativnom pomoći trebalo bi se osigurati, prema potrebi, upravljanje djelovanjima koja do 31. prosinca 2020. još nisu zaključena u okviru Programa za razdoblje 2014.–2020.

⁽²¹⁾ Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

⁽²²⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽²³⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) br. 1295/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa Kreativna Europa (2014.–2020.) i stavljanju izvan snage odluka br. 1718/2006/EZ, br. 1855/2006/EZ i br. 1041/2009/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 221.).

- (61) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela priznata osobito Poveljom. Ovom se Uredbom osobito nastoji osigurati potpuno poštovanje prava na ravnopravnost muškaraca i žena te prava na nediskriminaciju na temelju spola, rase, etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije, kako je utvrđeno u člancima 21. i 23. Povelje. Ova je Uredba u skladu i s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom.
- (62) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njihova transnacionalnog karaktera, velikog obujma i širokog zemljopisnog opsega financiranih aktivnosti mobilnosti i suradnje, njihovih učinaka na pristup mobilnosti u svrhu učenja i općenitije na integraciju Unije, te zbog njihove ojačane međunarodne dimenzije, oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (63) Uredbu (EU) br. 1295/2013 trebalo bi stoga staviti izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.
- (64) Kako bi se osigurao kontinuitet pružanja potpore u relevantnom području politike i omogućila provedba od početka VFO-a za razdoblje 2021.–2027., ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu te bi se trebala primjenjivati s retroaktivnim učinkom od 1. siječnja 2021.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja program Kreativna Europa („Program”) na razdoblje trajanja VFO-a za razdoblje 2021.–2027.

Njome se utvrđuju ciljevi Programa, proračun za razdoblje 2021.–2027., oblici financiranja sredstvima Unije i pravila za osiguravanje tog financiranja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „kulturni i kreativni sektori” znači svi sektori:

- (a) čije aktivnosti, od kojih mnoge imaju potencijal za stvaranje inovacija i otvaranje radnih mjesta, osobito na temelju intelektualnog vlasništva:
- se temelje na kulturnim vrijednostima te umjetničkim i drugim pojedinačnim ili zajedničkim kreativnim izričajima; i
 - obuhvaćaju razvoj, stvaranje, produkciju, širenje i očuvanje robe i usluga koje utjelovljuju kulturni, umjetnički ili drugi kreativni izričaj te povezane funkcije kao što su obrazovanje ili upravljanje;
- (b) bez obzira na:
- to jesu li aktivnosti tih sektora usmjerene na tržište;
 - vrstu strukture koja provodi te aktivnosti; i
 - to kako se ta struktura financira;

ti sektori obuhvaćaju, među ostalim, arhitekturu, arhive, knjižnice i muzeje, umjetničke zanate, audiovizualni sektor (uključujući film, televiziju, videoigre i multimediju), materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu, dizajn (uključujući modni dizajn), festivale, glazbu, književnost, izvedbene umjetnosti (uključujući kazalište i ples), knjige i izdavaštvo, radio i vizualne umjetnosti;

2. „pravni subjekt” znači fizička osoba ili pravna osoba osnovana i priznata kao takva na temelju nacionalnog prava, prava Unije ili međunarodnog prava, koja ima pravnu osobnost i koja može ostvarivati prava i podlijevati obvezama kada djeluje u svoje ime, ili subjekt koji nema pravnu osobnost kako je naveden u članku 197. stavku 2. točki (c) Financijske uredbe;
3. „operacija mješovitog financiranja” znači djelovanja financirana iz proračuna Unije, među ostalim u okviru mehanizama mješovitog financiranja u skladu s člankom 2. točkom 6. Financijske uredbe, u kojima se kombiniraju bespovratni oblici potpore i financijski instrumenti iz proračuna Unije i povratni oblici potpore iz razvojnih ili drugih javnih financijskih institucija, ili komercijalnih financijskih institucija i ulagatelja.

ČLANAK 3.

CILJEVI PROGRAMA

1. Opći su ciljevi Programa sljedeći:

- (a) zaštita, razvoj i promicanje europske kulturne i jezične raznolikosti te baštine;
- (b) povećanje konkurentnosti i gospodarskog potencijala kulturnih i kreativnih sektora, osobito audiovizualnog sektora.

2. Specifični su ciljevi Programa sljedeći:

- (a) jačanje umjetničke i kulturne suradnje na europskoj razini kako bi se pružila potpora stvaranju europskih djela i ojačali gospodarska, socijalna i vanjska dimenzija europskih kulturnih i kreativnih sektora te inovacije i mobilnost unutar njih;
- (b) promicanje konkurentnosti, prilagodljivosti, suradnje, inovacija i održivosti, među ostalim putem mobilnosti, u europskom audiovizualnom sektoru;
- (c) promicanje suradnje u području politika i inovativnih djelovanja kojima se pruža potpora svim potprogramima u okviru Programa i promicanje raznolikog, neovisnog i pluralističkog medijskog okruženja i medijske pismenosti, čime se potiču sloboda umjetničkog izražavanja, međukulturni dijalog i socijalna uključenost.

3. Program obuhvaća sljedeće potprograme:

- (a) potprogram Kultura, koji obuhvaća kulturne i kreativne sektore, osim audiovizualnog sektora;
- (b) potprogram MEDIA, koji obuhvaća audiovizualni sektor;
- (c) Međusektorski potprogram, koji obuhvaća djelovanja u svim kulturnim i kreativnim sektorima.

4. Priznajući intrinzičnu i gospodarsku vrijednost kulture, ciljevi Programa ostvaruju se djelovanjima s europskom dodanom vrijednošću. Europska dodana vrijednost osigurava se, među ostalim:

- (a) međunarodnim karakterom djelovanja i aktivnosti kojima se dopunjuju regionalni, nacionalni, međunarodni i drugi programi i politike Unije, čime se promiču zajednički europski korijeni i kulturna raznolikost;
- (b) prekograničnom suradnjom, među ostalim putem mobilnosti, među organizacijama i djelatnicima u kulturnim i kreativnim sektorima, te potencijalom takve suradnje u odgovaranju na zajedničke izazove, uključujući digitalizaciju, te u promicanju pristupa kulturi, aktivnog sudjelovanja građana i međukulturnog dijaloga;
- (c) ekonomijama razmjera, rastom i radnim mjestima koji se potiču u okviru potpora Unije, stvarajući učinak poluge za dodatna sredstva;
- (d) osiguravanjem ravnopravnijih uvjeta putem djelovanja s europskom dodanom vrijednošću u okviru potprograma MEDIA kojima se uzimaju u obzir posebnosti različitih zemalja, posebno u pogledu proizvodnje i distribucije sadržaja, pristupa sadržaju, veličine i posebnosti njihovih tržišta te njihove kulturne i jezične raznolikosti, na način kojim se proširuje sudjelovanje zemalja s različitim audiovizualnim kapacitetima i osnažuje suradnja među tim zemljama.

5. Ciljevi Programa ostvaruju se na način kojim se potiču uključivanje, jednakost, raznolikost i sudjelovanje, što se, prema potrebi, postiže posebnim poticajima kojima se:

- (a) osigurava da osobe s invaliditetom, pripadnici manjina i pripadnici društveno marginaliziranih skupina imaju pristup kulturnim i kreativnim sektorima te kojima se potiče njihovo aktivno sudjelovanje u tim sektorima, uključujući i kreativni proces i razvoj publike; i
- (b) potiče rodna ravnopravnost, posebno kao pokretač kreativnosti, gospodarskog rasta i inovacija.

Članak 4.

Djelovanja u okviru Programa

Programom se pruža potpora djelovanjima koja su u skladu s prioritetima utvrđenima u člancima 5., 6. i 7. te opisima iz Priloga I.

Članak 5.

Potprogram Kultura

1. U skladu s ciljevima Programa iz članka 3. prioriteti potprograma Kultura jesu sljedeći:
 - (a) jačanje transnacionalne suradnje i prekogranične dimenzije stvaranja, optjecaja i vidljivosti europskih djela te mobilnosti subjekata u kulturnim i kreativnim sektorima;
 - (b) povećanje pristupa kulturi i sudjelovanja u njoj te povećanje angažmana publike i unapređenje razvoja publike diljem Europe;
 - (c) promicanje društvene otpornosti te jačanje socijalne uključenosti i međukulturnog dijaloga putem kulture i kulturne baštine;
 - (d) poboljšanje kapaciteta europskih kulturnih i kreativnih sektora, uključujući kapacitet pojedinaca koji djeluju u tim sektorima, radi poticanja talenata, uvođenja inovacija, napredovanja, otvaranja radnih mjesta i ostvarivanja rasta;
 - (e) jačanje europskog identiteta i vrijednosti putem kulturne osviještenosti, umjetničkog obrazovanja te kreativnosti u obrazovanju koja se temelji na kulturi;
 - (f) promicanje izgradnje kapaciteta unutar europskih kulturnih i kreativnih sektora, uključujući lokalne organizacije i mikroorganizacije, kako bi mogle djelovati na međunarodnoj razini;
 - (g) doprinos globalnoj strategiji Unije za međunarodne odnose putem kulture.
2. Djelovanja kojima se nastoje ostvariti prioriteti iz stavka 1. ovog članka navedena su u odjeljku 1. Priloga I.

Članak 6.

Potprogram MEDIA

1. U skladu s ciljevima Programa iz članka 3. prioriteti potprograma MEDIA jesu sljedeći:
 - (a) poticanje talenata, kompetencija i vještina te prekogranične suradnje, mobilnosti i inovacija u stvaranju i produkciji europskih audiovizualnih djela, čime se potiče suradnja među državama članicama s različitim audiovizualnim kapacitetima;
 - (b) poboljšanje optjecaja, promidžbe te internetske i kinodistribucije europskih audiovizualnih djela unutar Unije i na međunarodnoj razini u novom digitalnom okružju, među ostalim s pomoću inovativnih poslovnih modela;

- (c) promicanje europskih audiovizualnih djela, uključujući djela povezana s baštinom, i podupiranje angažmana i razvoja publike svih dobnih skupina, posebno mlade publike, diljem Europe i šire.
- 2. Prioriteti iz stavka 1. ovog članka nastoje se ostvariti pružanjem potpore razvoju, produkciji, promidžbi i širenju europskih djela te pružanjem potpore pristupu tim djelima, s ciljem privlačenja raznolike publike u Europi i šire, čime se postiže prilagodba novim kretanjima na tržištu i podupire provedba Direktive 2010/13/EU.
- 3. Djelovanja kojima se nastoje ostvariti prioriteti iz stavka 1. ovog članka navedena su u odjeljku 2. Priloga I.

Članak 7.

Međusektorski potprogram

- 1. U skladu s ciljevima Programa iz članka 3. prioriteti Međusektorskog potprograma jesu sljedeći:
 - (a) pružanje potpore međusektorskoj transnacionalnoj suradnji u području politika, među ostalim suradnji u pogledu promicanja uloge koju kultura ima u socijalnom uključivanju i suradnji u pogledu umjetničke slobode, promicanje vidljivosti Programa i pružanje potpore prenosivosti rezultata Programa;
 - (b) poticanje inovativnih pristupa stvaranju, distribuciji i promidžbi sadržaja te pristupanju sadržaju u kulturnim i kreativnim sektorima i drugim sektorima, među ostalim uzimanjem u obzir digitalizaciju, obuhvaćajući i tržišnu i netržišnu dimenziju;
 - (c) promicanje međusektorskih aktivnosti usmjerenih na strukturne i tehnološke promjene s kojima se suočavaju mediji, uključujući poticanje slobodnog, raznolikog i pluralističkog medijskog okružja, kvalitetnog novinarstva i medijske pismenosti, među ostalim u digitalnom okružju;
 - (d) pružanje potpore uspostavi deskova Programa u zemljama sudionicama i aktivnostima deskova Programa te poticanje prekogranične suradnje i razmjene najboljih praksi u kulturnim i kreativnim sektorima.
- 2. Djelovanja kojima se nastoje ostvariti prioriteti iz stavka 1. ovog članka navedena su u odjeljku 3. Priloga I.

Članak 8.

Proračun

- 1. Financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. iznosi 1 842 000 000 EUR u tekućim cijenama.
- 2. Na temelju prilagodbe za posebne programe predviđene u članku 5. Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 iznos naveden u stavku 1. ovog članka povećava se dodatnom dodjelom u iznosu od 600 000 000 EUR u cijenama iz 2018., kako je navedeno u Prilogu II. toj Uredbi.
- 3. Okvirna raspodjela iznosa navedenog u stavku 1. ovog članka jest kako slijedi:
 - (a) najmanje 33 % za cilj iz članka 3. stavka 2. točke (a) (potprogram Kultura),
 - (b) najmanje 58 % za cilj iz članka 3. stavka 2. točke (b) (potprogram MEDIA),
 - (c) najviše 9 % za cilj iz članka 3. stavka 2. točke (c) (Međusektorski potprogram).
- 4. Okvirna raspodjela iznosa navedenog u stavku 2. ovog članka jest kako slijedi:
 - (a) najmanje 33 % za cilj iz članka 3. stavka 2. točke (a) (potprogram Kultura),
 - (b) najmanje 58 % za cilj iz članka 3. stavka 2. točke (b) (potprogram MEDIA),
 - (c) najviše 9 % za cilj iz članka 3. stavka 2. točke (c) (Međusektorski potprogram).

5. Iznosi navedeni u stavcima 1. i 2. mogu se upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Programa, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, uključujući korporativne informacijske sustave.

6. Uz iznose navedene u stavcima 1. i 2. ovog članka te radi promicanja međunarodne dimenzije Programa, dodatni financijski doprinosi mogu se staviti na raspolaganje iz uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 te iz uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za pretprijetupnu pomoć (IPA III) kako bi se pružila potpora djelovanjima koja se provode i kojima se upravlja u skladu s ovom Uredbom. Takvi se doprinosi financiraju u skladu s uredbama o uspostavi tih instrumenata.

7. Sredstva dodijeljena državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja mogu se na zahtjev dotične države članice prenijeti u Program, podložno uvjetima utvrđenima u članku 26. uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike („Uredba o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027.”). Komisija ta sredstva izvršava izravno u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (a) Financijske uredbe ili neizravno u skladu s točkom (c) tog podstavka. Ta se sredstva upotrebljavaju u korist dotične države članice.

8. Proračunske obveze za djelovanja koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti na više godina u godišnje obroke. Te obveze ne smiju premašivati 40 % iznosa iz stavka 1.

Članak 9.

Treće zemlje pridružene Programu

1. Program je otvoren za sudjelovanje sljedećih trećih zemalja, pod uvjetom da financijski doprinose Programu:
 - (a) članica Europskog udruženja slobodne trgovine koje su članice Europskoga gospodarskog prostora, u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru;
 - (b) zemalja pristupnica, zemalja kandidatkinja i potencijalnih kandidatkinja, u skladu s općim načelima i općim uvjetima za sudjelovanje tih zemalja u programima Unije koji su uspostavljeni u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili u sličnim sporazumima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
 - (c) zemalja obuhvaćenih europskom politikom susjedstva, u skladu s općim načelima i općim uvjetima za sudjelovanje tih zemalja u programima Unije koji su uspostavljeni u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili u sličnim sporazumima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
 - (d) ostalih trećih zemalja, u skladu s uvjetima utvrđenima u posebnom sporazumu o sudjelovanju određene treće zemlje u bilo kojem programu Unije, pod uvjetom da se tim sporazumom:
 - i. osigurava pravedna ravnoteža u pogledu doprinosa treće zemlje koja sudjeluje u programima Unije i koristi za tu treću zemlju;
 - ii. utvrđuju uvjeti za sudjelovanje u programima, uključujući izračun financijskih doprinosa za pojedinačne programe, i administrativnim troškovima tih programa;

- iii. trećoj zemlji ne dodjeljuje ovlast za donošenje odluka u pogledu programa Unije;
- iv. jamče prava Unije da osigura dobro financijsko upravljanje i štiti svoje financijske interese.

Doprinosi iz prvog podstavka točke (d) podtočke ii. čine namjenske prihode u skladu s člankom 21. stavkom 5. Financijske uredbe.

- 2. Sudjelovanje zemalja iz stavka 1. ovog članka u potprogramu MEDIA i Međusektorskom potprogramu podliježe ispunjavanju uvjeta utvrđenih u Direktivi 2010/13/EU.
- 3. Sporazumi sklopljeni sa zemljama iz stavka 1. točke (c) mogu odstupati od obveza iz stavka 2. u propisno opravdanim slučajevima.
- 4. Zemlje iz stavka 1. točaka (a) i (b) ovog članka koje su u potpunosti sudjelovale u Programu za razdoblje 2014.–2020. mogu privremeno u potpunosti sudjelovati u Programu ako mogu dokazati da su poduzele konkretne korake za usklađivanje svojeg nacionalnog prava s Direktivom 2010/13/EU, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/1808.
- 5. Zemljama iz stavka 1. točke (b) ovog članka dopušta se nastavak sudjelovanja u Programu nakon 31. prosinca 2022. ako Komisiji dostave dokaze o tome da su ispunile uvjete utvrđene u Direktivi 2010/13/EU.
- 6. Pristup djelovanjima koja odgovaraju prioritetu iz članka 7. stavka 1. točke (d) osigurava se zemljama koje iznimno sudjeluju u potprogramu Kultura, ali ne ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u potprogramu MEDIA i Međusektorskom potprogramu iz stavka 2. ovog članka.

Članak 10.

Ostale treće zemlje

Ako je to u interesu Unije, Programom se može pružiti potpora suradnji s trećim zemljama osim onih koje su navedene u članku 9. u pogledu djelovanja koja se financiraju dodatnim financijskim doprinosima iz instrumenata za vanjsko financiranje u skladu s člankom 8. stavkom 6.

Članak 11.

Suradnja s međunarodnim organizacijama i Europskim audiovizualnim opservatorijem

- 1. Pristup Programu otvoren je međunarodnim organizacijama koje su aktivne u područjima obuhvaćenima Programom, u skladu s Financijskom uredbom.
- 2. Unija je za vrijeme trajanja Programa članica Opservatorija. Sudjelovanjem Unije u Opservatoriju doprinosi se ostvarenju prioritetâ potprograma MEDIA. Uniju u njezinim poslovima s Opservatorijem predstavlja Komisija. Iz potprograma MEDIA pruža se potpora za plaćanje naknade za članstvo Unije u Opservatoriju te prikupljanje i analizu podataka u audiovizualnom sektoru.

Članak 12.

Prikupljanje podataka o kulturnim i kreativnim sektorima

Kako bi ojačala bazu dokaza o razvoju kulturnih i kreativnih sektora te izmjerila i analizirala njihov doprinos europskom gospodarstvu i društvu, Komisija prikuplja odgovarajuće podatke i informacije služeći se svojom stručnošću te stručnošću Vijeća Europe, OECD-a, UNESCO-a i relevantnih istraživačkih institucija, prema potrebi. Komisija o prikupljenim podacima redovito izvješćuje Europski parlament i Vijeće. Komisija razmjenjuje relevantne nalaze o prikupljenim podacima s dionicima.

*Članak 13.***Oblici financiranja sredstvima Unije i načini izvršenja**

1. Program se provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom ili u okviru neizravnog upravljanja s tijelima navedenima u članku 62. stavku 1. točki (c) te uredbe.
2. Programom se može omogućiti financiranje u bilo kojem obliku utvrđenom u Financijskoj uredbi, posebice u obliku bespovratnih sredstava, nagrada i nabave. Programom se može omogućiti financiranje i u obliku financijskih instrumenata u okviru operacija mješovitog financiranja.
3. Operacije mješovitog financiranja u okviru Programa provode se u skladu s Uredbom (EU) 2021/523 i glavom X. Financijske uredbe.
4. Doprinosa mehanizmu uzajamnog osiguranja mogu se pokriti rizici povezani s osiguranjem povrata sredstava koje primatelji duguju te se oni smatraju dostatnim jamstvom u okviru Financijske uredbe. Primjenjuje se članak 37. Uredbe (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁵⁾.
5. Za subjekte aktivne u kulturnim i kreativnim sektorima koji su u posljednje dvije godine ostvarili više od 50 % svojih godišnjih prihoda iz javnih izvora smatra se da raspolažu potrebnim financijskim, stručnim i administrativnim kapacitetima za provedbu aktivnosti u okviru Programa. Od njih se ne zahtijeva da dostave dodatnu dokumentaciju kojom bi dokazali te kapacitete.

*Članak 14.***Zaštita financijskih interesa Unije**

Ako treća zemlja sudjeluje u Programu prema odluci donesenoj na temelju međunarodnog sporazuma ili sudjeluje na temelju bilo kojeg drugog pravnog instrumenta, ta treća zemlja odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, OLAF-u i Revizorskom sudu dodjeljuje potrebna prava i potreban pristup koji se zahtijevaju za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti. Kada je riječ o OLAF-u, takva prava uključuju pravo provedbe istraga, među ostalim provjera i inspekcija na terenu, kako je predviđeno u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013.

*Članak 15.***Programi rada**

1. Program se provodi putem godišnjih programa rada iz članka 110. Financijske uredbe. U godišnjim programima rada naznačuje se iznos dodijeljen svakom djelovanju i navodi se, ako je primjenjivo, cjelokupan iznos namijenjen operacijama mješovitog financiranja. Godišnji programi rada također sadržavaju okvirni raspored provedbe.
2. Komisija donosi godišnje programe rada provedbenim aktima. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 24. stavka 2.

⁽²⁵⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1).

POGLAVLJE II.

BESPOVRATNA SREDSTVA I PRIHVATLJIVI SUBJEKTI*Članak 16.***Bespovratna sredstva**

1. Bespovratna sredstva u okviru Programa dodjeljuju se te se njima upravlja u skladu s glavom VIII. Financijske uredbe.
2. Kako bi se osigurala pravilna evaluacija zahtjeva, članovi odbora za evaluaciju mogu biti vanjski stručnjaci. Vanjski stručnjaci moraju imati profesionalno iskustvo povezano s područjem koje se ocjenjuje i, prema potrebi, znanje o zemljopisnom području na koje se zahtjev odnosi.
3. U skladu s člankom 193. stavkom 2. drugim podstavkom točkom (a) Financijske uredbe i odstupajući od članka 193. stavka 4. te uredbe, u propisno opravdanim slučajevima navedenima u odluci o financiranju aktivnosti koje se podupiru u okviru ove Uredbe i s njima povezani troškovi nastali u 2021. mogu se smatrati prihvatljivima od 1. siječnja 2021. čak i ako su te aktivnosti provedene i ti troškovi nastali prije podnošenja zahtjeva za bespovratna sredstva. Sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava za poslovanje za financijsku godinu 2021. iznimno se mogu potpisati u roku od šest mjeseci od početka financijske godine korisnika.
4. Ako je primjenjivo, za djelovanja u okviru Programa utvrđuju se odgovarajući kriteriji za postizanje rodne ravnopravnosti.

*Članak 17.***Prihvatljivi subjekti**

1. Uz kriterije iz članka 197. Financijske uredbe primjenjuju se kriteriji prihvatljivosti iz ovog članka.
2. Sljedeći subjekti prihvatljivi su za sudjelovanje u Programu ako su aktivni u kulturnim i kreativnim sektorima:
 - (a) pravni subjekti s poslovnim nastanom u:
 - i. državi članici ili prekomorskoj zemlji ili području koje je povezano s tom državom članicom;
 - ii. trećoj zemlji pridruženoj Programu; ili
 - iii. trećoj zemlji navedenoj u programu rada, podložno uvjetima utvrđenima u stavcima 3. i 4.;
 - (b) pravni subjekti osnovani u skladu s pravom Unije;
 - (c) međunarodne organizacije.
3. Pravni subjekti aktivni u kulturnim i kreativnim sektorima s poslovnim nastanom u trećoj zemlji koja nije pridružena Programu iznimno su prihvatljivi za sudjelovanje u Programu ako je to sudjelovanje potrebno radi ostvarenja ciljeva određenog djelovanja.
4. Pravni subjekti aktivni u kulturnim i kreativnim sektorima s poslovnim nastanom u trećoj zemlji koja nije pridružena Programu u načelu snose troškove sudjelovanja. Ako je to u interesu Unije, troškovi sudjelovanja takvih pravnih subjekata mogu se pokriti dodatnim doprinosima iz instrumenata za vanjsko financiranje u skladu s člankom 8. stavkom 6.

POGLAVLJE III.

SINERGIJE I KOMPLEMENTARNOST*Članak 18.***Komplementarnost**

Komisija u suradnji s državama članicama osigurava sveukupnu dosljednost i komplementarnost Programa s odgovarajućim politikama i programima Unije, posebice onima koji se odnose na rodnu ravnotežu, obrazovanje, posebno digitalno obrazovanje i medijsku pismenost, mlade i solidarnost, zapošljavanje i socijalnu uključenost, posebno društveno marginaliziranih skupina i manjina, istraživanje, tehnologiju i inovacije, uključujući socijalne inovacije, industriju i poduzetništvo, poljoprivredu i ruralni razvoj, okoliš i klimatsku politiku, koheziju, regionalnu i urbanu politiku, održivi turizam, državne potpore, mobilnost te međunarodnu suradnju i razvoj.

*Članak 19.***Kumulativno i alternativno financiranje**

1. Za djelovanje za koje je primljen doprinos na temelju Programa može se primiti doprinos i iz bilo kojeg drugog programa Unije, među ostalim iz fondova u okviru Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027., pod uvjetom da se doprinosima ne pokrivaju isti troškovi. Na odgovarajući doprinos djelovanju primjenjuju se pravila relevantnog programa Unije. Kumulativno financiranje ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja, a potpora iz različitih programa Unije može se izračunati razmjerno.

2. Projektu u okviru Programa može se dodijeliti oznaka pečat izvrsnosti kako je definirana u članku 2. točki 45. Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027. ako ispunjava sljedeće kumulativne uvjete:

- (a) procijenjen je u pozivu na podnošenje prijedlogâ u okviru Programa;
- (b) u skladu je s minimalnim zahtjevima u pogledu kvalitete iz tog poziva na podnošenje prijedlogâ; i
- (c) ne može se financirati u okviru tog poziva na podnošenje prijedlogâ zbog proračunskih ograničenja.

Projekt kojem je dodijeljena oznaka pečat izvrsnosti u skladu s prvim podstavkom ovog stavka može primiti potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj ili Europskog socijalnog fonda plus u skladu s člankom 73. stavkom 4. Uredbe o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027.

POGLAVLJE IV.

PRAĆENJE, EVALUACIJA I KONTROLA*Članak 20.***Praćenje i izvješćivanje**

1. Kvalitativni i kvantitativni pokazatelji za izvješćivanje o napretku Programa prema ostvarenju ciljeva utvrđenih u članku 3. navedeni su u Prilogu II.

2. Kako bi osigurala djelotvornu procjenu napretka Programa prema ostvarenju njegovih ciljeva, Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 22. radi uvođenja odredaba o okviru za praćenje i evaluaciju, uključujući izmjene Priloga II. s ciljem preispitivanja ili nadopune pokazatelja ako je to potrebno za praćenje i evaluaciju.

3. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da se podaci za praćenje provedbe i rezultata Programa prikupljaju učinkovito, djelotvorno i pravodobno.

4. U tu svrhu uvode se razmjerni zahtjevi u pogledu izvješćivanja za primatelje sredstava Unije te, prema potrebi, za države članice.

Članak 21.

Evaluacija

1. Komisija pravodobno provodi evaluacije na temelju redovitog prikupljanja podataka i savjetovanja s dionicima i korisnicima kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka donošenja odluka.

2. Nakon što bude dostupno dovoljno informacija o provedbi Programa, a najkasnije 31. prosinca 2024. Komisija provodi međuevaluaciju Programa koja se temelji, među ostalim, na vanjskim i neovisnim analizama. Komisija podnosi izvješće o međuevaluaciji Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije šest mjeseci nakon provedbe međuevaluacije.

3. Nakon 31. prosinca 2027., a najkasnije 31. prosinca 2029., Komisija provodi završnu evaluaciju Programa koja se temelji na vanjskoj i neovisnoj stručnosti. Komisija podnosi izvješće o završnoj evaluaciji Europskom parlamentu i Vijeću najkasnije šest mjeseci nakon provedbe završne evaluacije.

4. Komisija dostavlja zaključke evaluacija iz stavaka 2. i 3., zajedno sa svojim primjedbama na te evaluacije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija.

5. Sustavom za izvješćivanje o evaluacijama osigurava se prikupljanje podataka za evaluaciju Programa koje je učinkovito, djelotvorno, pravodobno i na odgovarajućoj razini detalja. Primatelji sredstava Unije te podatke i informacije dostavljaju Komisiji na način koji je u skladu s drugim pravnim odredbama. Na primjer, ako je to potrebno, osobni podaci moraju biti anonimni. U tu svrhu uvode se razmjerni zahtjevi u pogledu izvješćivanja za primatelje sredstava Unije.

Članak 22.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 20. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od sedam godina počevši od 1. siječnja 2021.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 20. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 20. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

POGLAVLJE V.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 23.

Informiranje, komunikacija i promidžba

1. Primatelji sredstava Unije priznaju podrijetlo i osiguravaju vidljivost tih sredstava, posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti, a posebno ime Programa i, u slučaju djelovanja koji se financiraju u okviru potprograma MEDIA, logotip potprograma MEDIA, kako je utvrđen u Prilogu III.
2. Komisija provodi informacijska i komunikacijska djelovanja koja se odnose na Program, na djelovanja poduzeta na temelju Programa i na postignute rezultate.
3. Financijska sredstva dodijeljena Programu također doprinose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije, ako se ti prioriteti odnose na ciljeve iz članka 3.

Članak 24.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor („Odbor za Kreativnu Europu”). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Odbor za Kreativnu Europu može se sastajati u posebnim konfiguracijama kako bi rješavao konkretna pitanja u vezi s pojedinačnim potprogramima u okviru Programa.

Članak 25.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) br. 1295/2013 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

Članak 26.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu djelovanja započetih na temelju Uredbe (EU) br. 1295/2013, koja se nastavlja primjenjivati na ta djelovanja do njihova zaključenja.
2. Iz financijske omotnice za Program mogu se također pokriti troškovi tehničke i administrativne pomoći koji su potrebni radi osiguravanja prijelaza između Programa i mjera donesenih na temelju Uredbe (EU) br. 1295/2013.
3. Ako je to potrebno, odobrena sredstva mogu se unijeti u proračun Unije nakon 2027. radi pokrivanja troškova za pomoć iz članka 8. stavka 5. kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja nisu dovršena do 31. prosinca 2027.

Članak 27.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. svibnja 2021.

Za Europski parlament
Predsjednik
D. M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednica
A. P. ZACARIAS

PRILOG I.

OPIS DJELOVANJA PROGRAMA

ODJELJAK 1.

POTPROGRAM KULTURA

Prioriteti potprograma Kultura iz članka 5. nastoje se ostvariti, među ostalim s ciljem jačanja optjecaja europskih djela u digitalnom i višejezičnom okružju te, prema potrebi, prevođenjem, bez obzira na vrstu medija koji se upotrebljava, putem sljedećih djelovanja, čije se pojediniosti, uključujući moguće više stope sufinanciranja za male projekte, utvrđuju u programima rada:

Horizontalna djelovanja:

Horizontalna djelovanja usmjerena su na pružanje potpore svim kulturnim i kreativnim sektorima, uz iznimku audiovizualnog sektora, pri odgovoru na zajedničke izazove s kojima se oni suočavaju na europskoj razini. Horizontalnim djelovanjima osobito se sufinanciraju transnacionalni projekti suradnje, umrežavanja, mobilnosti i internacionalizacije, među ostalim putem programâ boravka, turneja, događanja, izložbi i festivala. U okviru Programa pruža se potpora sljedećim horizontalnim djelovanjima:

- (a) transnacionalni projekti suradnje koji okupljaju organizacije svih veličina u kulturnim i kreativnim sektorima, uključujući mikroorganizacije i male organizacije, koje potječu iz različitih zemalja, kako bi se poduzele sektorske ili međusektorske aktivnosti;
- (b) europske mreže organizacija u kulturnim i kreativnim sektorima iz različitih zemalja;
- (c) kulturne i kreativne paneuropske platforme;
- (d) transnacionalna mobilnost umjetnika te subjekata u kulturnim i kreativnim sektorima, kao i transnacionalan optjecaj umjetničkih i kulturnih djela;
- (e) potpora, među ostalim u smislu izgradnje kapaciteta, organizacijama u kulturnim i kreativnim sektorima kako bi im se pružila pomoć u aktivnostima na međunarodnoj razini;
- (f) razvoj i provedba kulturnih politika te politička suradnja u području kulture, među ostalim pružanjem podataka i razmjenom najboljih praksi, pilot-projektima i poticajima za promicanje rodne ravnopravnosti.

Sektorska djelovanja:

Kako bi se odgovorilo na zajedničke potrebe unutar Unije, sljedećim sektorskim djelovanjima pruža se potpora u onim kulturnim i kreativnim sektorima, posebno glazbenom sektoru, čije posebnosti ili specifični izazovi zahtijevaju usmjereniji pristup kojim se nadopunjuju horizontalna djelovanja:

- (a) potpora glazbenom sektoru: djelovanja kojima se promiču raznolikost, kreativnost i inovacije u području glazbe, uključujući javne izvedbe, posebice distribucija i promicanje cjelokupnog glazbenog stvaralaštva u Europi i izvan nje, djelovanja u području osposobljavanja, sudjelovanje u glazbi i pristup njoj te razvoj publike za cjelokupno europsko stvaralaštvo te potpora prikupljanju i analizi podataka; ta djelovanja oslanjaju se na iskustva i stručno znanje stečene u okviru inicijative „Glazba pokreće Europu” te im se nastavlja pružati potpora;
- (b) potpora knjižnom i izdavačkom sektoru: ciljana djelovanja kojima se promiču raznolikost, kreativnost i inovacije, promidžba europske književnosti preko granica unutar Europe i izvan nje, među ostalim u knjižnicama, osposobljavanje i razmjene djelatnika u tom sektoru, autora i prevoditelja te transnacionalni projekti suradnje, inovacija i razvoja u tom sektoru; ciljana djelovanja kojima se promiče prevođenje književnosti i, gdje je to moguće, prilagodba književnosti u formate koji su pristupačni osobama s invaliditetom;
- (c) potpora arhitekturi i kulturnoj baštini usmjerena na visokokvalitetno izgrađen okoliš: ciljana djelovanja za mobilnost, izgradnju kapaciteta i internacionalizaciju subjekata u području arhitekture i kulturne baštine; promidžba građevinske kulture (Baukultur), uzajamnog učenja i angažmana publike radi širenja visokokvalitetnih načela u okviru intervencija u području suvremene arhitekture i kulturne baštine; potpora održivoj zaštiti, obnovi i prilagodljivoj prenamjeni kulturne baštine i promicanje njezinih vrijednosti podizanjem osviještenosti i aktivnostima umrežavanja;

- (d) potpora drugim sektorima umjetničkog stvaranja ako su utvrđene posebne potrebe, uključujući ciljane djelovanja za razvoj kreativnih aspekata održivog kulturnog turizma i dizajnerskog i modnog sektora te za promidžbu i zastupljenost tih drugih sektora umjetničkog stvaranja izvan Unije.

Posebna djelovanja usmjerena na povećanje vidljivosti i prisutnosti europske kulturne raznolikosti i baštine te poticanje međukulturnog dijaloga:

- (a) financijska potpora Europskim prijestolnicama kulture;
- (b) financijska potpora oznaci europske baštine i aktivnostima umrežavanja lokacija kojima je dodijeljena oznaka europske baštine;
- (c) nagrade Unije u području kulture;
- (d) Dani europske baštine;
- (e) potpora europskim kulturnim subjektima, kao što su orkestri, čiji je cilj osposobljavanje i promicanje mladih umjetnika s velikim potencijalom, a koji imaju uključiv pristup s velikom zemljopisnom pokrivenošću ili koji pružaju izravne kulturne usluge europskim građanima s velikom zemljopisnom pokrivenošću.

ODJELJAK 2.

POTPROGRAM MEDIA

Prioritetima potprograma MEDIA iz članka 6. u obzir se uzimaju zahtjevi Direktive (EU) 2018/1808 i razlike u različitim zemljama u pogledu produkcije i distribucije audiovizualnog sadržaja te pristupa tom sadržaju, kao i veličina i posebnost njihovih pojedinačnih tržišta i jezične raznolikosti, te se ti prioriteti nastoje ostvariti putem sljedećih djelovanja, čije se pojedinosti utvrđuju u programima rada:

- (a) razvoj audiovizualnih djela od strane europskih nezavisnih producenstkih poduzeća, koja obuhvaćaju niz formata (kao što su igrani filmovi, kratki filmovi, serije, dokumentarni filmovi i narativne videoigre) i žanrova te su usmjerena na raznoliku publiku, uključujući djecu i mlade;
- (b) produkcija inovativnih i kvalitetnih televizijskih sadržaja i scenarija za serijale, namijenjena raznolikoj publici, od strane europskih neovisnih producenstkih poduzeća;
- (c) promidžbeni i marketinški alati, među ostalim na internetu i putem analitike podataka, za povećanje važnosti, vidljivosti i prekogranične dostupnosti europskih djela te njihovo dopiranje do publike;
- (d) potpora međunarodnoj prodaji i stavljanju nenacionalnih europskih djela u optjecaj na sve platforme (npr. kina, internet), kojom se cilja i na male i na velike produkcije, među ostalim s pomoću koordiniranih strategija distribucije koje obuhvaćaju nekoliko zemalja, te kojom se potiče upotreba podnaslova, sinkronizacije i, ako je primjenjivo, alata za zvučno opisivanje;
- (e) potpora višejezičnom pristupu kulturnim televizijskim programima na internetu s pomoću podnaslova;
- (f) potpora aktivnostima umrežavanja za audiovizualne djelatnike, uključujući stvaratelje, i razmjenama među poduzećima radi poticanja i promicanja talenata u europskom audiovizualnom sektoru te olakšavanja razvoja i distribucije europskih i međunarodnih zajedničkih ostvarenja i koprodukcija;
- (g) potpora aktivnostima europskih audiovizualnih subjekata na industrijskim događanjima i sajmovima u Europi i izvan nje;
- (h) potpora vidljivosti i širenju europskih filmova i audiovizualnih ostvarenja namijenjenih širokoj europskoj publici izvan nacionalnih granica, posebno mladima i multiplikatorima, među ostalim organiziranjem projekcija te komunikacijskih, informativnih i promidžbenih aktivnosti za podupiranje europskih nagrada, posebno nagrade LUX – europske filmske nagrade publike koju dodjeljuje Europski parlament i Europska filmska akademija;
- (i) inicijative kojima se promiču razvoj i angažiranost publike, uključujući aktivnosti povezane s filmskim obrazovanjem, koje su posebno usmjerene na mladu publiku;
- (j) aktivnosti osposobljavanja i mentoriranja u cilju povećanja sposobnosti audiovizualnih djelatnika da se prilagode novim kreativnim procesima, kretanjima na tržištu i digitalnim tehnologijama koji utječu na cijeli lanac vrijednosti;
- (k) mreža odnosno mreže europskih pružatelja usluga prikazivanja videosadržaja na zahtjev koje prikazuju znatan udio nenacionalnih europskih filmova;

- (l) europski festivali i mreža europskih festivala odnosno mreže europskih festivala koji prikazuju znatan udio nenacionalnih europskih filmova, uz istodobno očuvanje njihova identiteta i jedinstvenog profila;
- (m) europska mreža kinematografa sa širokom zemljopisnom pokrivenošću koja prikazuje znatan udio nenacionalnih europskih filmova, čime se osnažuje uloga europskih kina u optjecaju europskih djela;
- (n) posebne mjere kojima se doprinosi rodno uravnoteženijem sudjelovanju u audiovizualnom sektoru, uključujući studije te aktivnosti mentoriranja, osposobljavanja i umrežavanja;
- (o) potpora dijalogu u području politika, inovativnim djelovanjima u području politika i razmjeni najboljih praksi, među ostalim s pomoću analitičkih aktivnosti i pružanjem pouzdanih podataka;
- (p) transnacionalna razmjena iskustava i znanja, aktivnosti uzajamnog učenja i umrežavanja između audiovizualnog sektora i oblikovatelja politika.

ODJELJAK 3.

MEĐUSEKTORSKI POTPROGRAM

Prioriteti Međusektorskog potprograma iz članka 7. nastoje se ostvariti putem sljedećih djelovanja, čije se pojedinosti utvrđuju u programima rada:

Suradnja u području politika i djelovanja za informiranje javnosti kojima se:

- (a) pruža potpora razvoju politika, transnacionalnoj razmjeni iskustava i znanja, aktivnostima uzajamnog učenja i podizanja osviještenosti, umrežavanju i redovitom dijalogu na međusektorskoj razini među organizacijama u kulturnim i kreativnim sektorima i oblikovateljima politika;
- (b) pruža potpora međusektorskim analitičkim aktivnostima;
- (c) nastoji poticati prekogranična suradnja u području politika i razvoj politike u pogledu uloge socijalnog uključivanja putem kulture;
- (d) unapređuje znanje o Programu i temama koje obuhvaća, potiče informiranje građana te pruža pomoć pri prenosivosti rezultata izvan razine država članica.

Djelovanja „kreativni inovativni laboratorij” kojima se:

- (a) potiču novi oblici stvaranja na sjecištima različitih kulturnih i kreativnih sektora, primjerice s pomoću eksperimentalnih pristupa i primjenom inovativnih tehnologija;
- (b) potiču inovativni međusektorski pristupi i alati koji, ako je moguće, obuhvaćaju višejezičnu i socijalnu dimenziju kako bi se olakšale distribucija, promidžba i monetizacija kulture i kreativnosti, uključujući kulturnu baštinu, te pristup njima.

Djelovanja „deskovi Programa” kojima se:

- (a) promiče Program na nacionalnoj razini, pružaju relevantne informacije o različitim vrstama financijske potpore dostupne u okviru politika Unije te pruža pomoć subjektima u kulturnim i kreativnim sektorima u postupku prijave za potporu u okviru Programa, među ostalim njihovim informiranjem o zahtjevima i postupcima povezanim s različitim pozivima na podnošenje prijedloga i razmjenom dobrih praksi;
- (b) pruža potpora potencijalnim korisnicima pri postupku prijave i osigurava stručno mentoriranje novih sudionika u Programu, potiče prekogranična suradnja i razmjena najboljih praksi među djelatnicima u sektoru, institucijama, platformama i mrežama unutar područja politika obuhvaćenih Programom i kulturnih i kreativnih sektora te među njima;
- (c) pruža potpora Komisiji u osiguravanju odgovarajućeg priopćavanja i širenja rezultata Programa građanima i subjektima u kulturnim i kreativnim sektorima.

Međusektorska djelovanja kojima se pruža potpora sektoru informativnih medija te kojima se:

- (a) odgovara na strukturne i tehnološke promjene s kojima je medijski sektor suočen promicanjem okružja pogodnog za neovisne i pluralističke medije, među ostalim pružanjem potpore neovisnom praćenju radi procjene rizika i izazova za pluralizam i slobodu medija te pružanjem potpore aktivnostima za podizanje osviještenosti;

- (b) pruža potpora visokokvalitetnim standardima medijske produkcije poticanjem suradnje, digitalnih vještina, prekograničnog suradničkog novinarstva i kvalitetnog sadržaja, čime se doprinosi profesionalnoj etičnosti novinarstva;
 - (c) promiče medijska pismenost kako bi se građanima omogućilo korištenje medijima i razvijanje kritičkog razumijevanja medija te pruža potpora razmjeni znanja i razmjenama o politikama i praksama u području medijske pismenosti;
 - (d) uključuju posebne mjere kojima se doprinosi rodno uravnoteženijem sudjelovanju u sektoru informativnih medija.
-

PRILOG II.

ZAJEDNIČKI KVALITATIVNI I KVANTITATIVNI POKAZATELJI UČINKA PROGRAMA

Broj i opseg transnacionalnih partnerstava uspostavljenih uz potporu Programa, uključujući zemlju podrijetla organizacija korisnica.

Kvalitativni dokazi uspješnih primjera u području umjetničkih, poslovnih i tehnoloških inovacija, ostvarenih zahvaljujući potpori Programa.

Pokazatelji*Potprogram Kultura:*

Broj i opseg transnacionalnih partnerstava uspostavljenih uz potporu Programa.

Broj umjetnika te subjekata iz kulturnih i kreativnih sektora koji su otišli izvan nacionalnih granica zahvaljujući potpori iz Programa, uz navođenje zemlje podrijetla i udjela žena.

Broj osoba koje su pristupile europskim kulturnim i kreativnim djelima koja primaju potporu u okviru Programa, uključujući djela iz stranih zemalja.

Broj projekata koji primaju potporu u okviru Programa, a namijenjeni su društveno marginaliziranim skupinama.

Broj projekata koji primaju potporu u okviru Programa, a u kojima sudjeluju organizacije iz trećih zemalja.

Potprogram Media:

Broj osoba koje su pristupile europskim audiovizualnim djelima koja primaju potporu u okviru Programa, a koja dolaze iz stranih zemalja.

Broj sudionika u aktivnostima učenja koje primaju potporu u okviru Programa, a koji smatraju da su poboljšali svoje kompetencije i povećali svoju zapošljivost, uz navođenje udjela žena.

Broj, proračun i zemljopisno podrijetlo koprodukcija razvijenih, stvaranih i distribuiranih uz potporu Programa te koprodukcija s partnerima iz zemalja s različitim audiovizualnim kapacitetima.

Broj audiovizualnih djela na manje korištenim jezicima koja su razvijena te proizvedena i distribuirana uz potporu Programa.

Broj osoba do kojih su doprle promidžbene aktivnosti provedene među poduzećima na glavnim tržištima.

Međusektorski potprogram:

Broj i opseg osnovanih transnacionalnih partnerstava (kompozitni pokazatelj za djelovanje „kreativni inovativni laboratorij” i međusektorska djelovanja koja pružaju potporu sektoru informativnih medija).

Broj događaja ili aktivnosti u organizaciji deskova Programa kojima se promiče Program.

Broj sudionika u djelovanju „kreativni inovativni laboratorij” i međusektorskim djelovanjima koja pružaju potporu sektoru informativnih medija, uz navođenje udjela žena.

*PRILOG III.***LOGOTIP POTPROGRAMA MEDIA**

Logotip potprograma MEDIA jest sljedeći:

Kreativna
Europa
MEDIA

UREDBA (EU) 2021/819 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 20. svibnja 2021.****o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju****(preinaka)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 173. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Uredba (EZ) br. 294/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ značajno je izmijenjena ⁽⁴⁾. S obzirom na daljnje izmjene tu bi uredbu radi jasnoće trebalo preinačiti.
- (2) Periodične neovisne evaluacije Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) i iskustvo u primjeni Uredbe (EZ) br. 294/2008 pokazuju da su potrebne značajne promjene radi daljnjeg poboljšanja modela EIT-a i njegovih temeljnih procesa. Nadalje, međuevaluacijom i procjenom učinka EIT-a ex ante utvrđen je niz područja u kojima su potrebna poboljšanja, među ostalim model financiranja zajednica znanja i inovacija (ZZI-ji), integracija ZZI-jâ u lokalne inovacijske ekosustave, otvorenost i transparentnost ZZI-jâ te praćenje koje provodi EIT. Ovom se Uredbom pruža prilika i za rješavanje tih aspekata.
- (3) Države članice su ponajprije odgovorne za održavanje snažne europske industrijske, konkurentne i inovativne baze. Međutim, priroda i opseg inovacijskog izazova također zahtijevaju zajedničko djelovanje na razini Unije.
- (4) EIT se osniva kao nadopuna postojećim politikama i inicijativama Unije i nacionalnim politikama i inicijativama poticanjem integracije trokuta znanja – visoko obrazovanje, istraživanje i inovacije – diljem Unije.
- (5) EIT-om bi se trebalo doprinijeti jačanju inovacijskoga kapaciteta Unije i država članica kako bi se riješili veliki izazovi s kojima se društvo suočava, čime bi se doprinijelo održivom gospodarskom razvoju i konkurentnosti Unije.
- (6) EIT bi putem ZZI-jâ trebao težiti jačanju inovacijskih ekosustava diljem Unije na otvoren i transparentan način. Radi postizanja tog cilja EIT bi trebao olakšati i unaprijediti umrežavanje, integraciju i suradnju te promicati sinergije među različitim inovacijskim zajednicama diljem Europe. EIT-om se također teži ostvariti strateške prioritete Unije i doprinijeti ostvarenju ciljeva i politika Unije, uključujući one navedene u komunikacijama Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu, od 27. svibnja 2020. o proračunu EU-a za provedbu europskog plana oporavka (Plan oporavka za Europu), od 19. veljače 2020. o europskoj strategiji za podatke, od 10. ožujka 2020. o strategiji za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu i od 10. ožujka 2020. o novoj industrijskoj strategiji za Europu, te one povezane s postizanjem strateške autonomije Unije, uz istodobno očuvanje otvorenoga

⁽¹⁾ SL C 47, 11.2.2020., str. 69.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 27. travnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 10. svibnja 2021.

⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 294/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. o osnivanju Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (SL L 97, 9.4.2008., str. 1.).

⁽⁴⁾ Vidjeti Prilog II.

gospodarstva. Nadalje, EIT-om bi trebalo doprinijeti rješavanju globalnih izazova, uključujući ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda poštovanjem načela Programa održivog razvoja do 2030. i Pariškog sporazuma donesenog u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama ⁽⁵⁾ („Pariški sporazum“) te postizanju gospodarstva s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova najkasnije do 2050. Ta će tranzicija biti moguća samo kroz rast istraživanja i inovacija, što naglašava potrebu za jačanjem povoljnih uvjeta i ulaganja u povećanje europske baze znanja te istraživačkog i inovacijskoga kapaciteta, osobito u području zelenih klimatski prihvatljivih tehnologija i inovacija.

- (7) EIT-om bi se trebala povećati otvorenost ZZI-ja kako bi se ojačale suradničke veze i stvorile sinergije među različitim inovacijskim zajednicama u Europi, čime bi se omogućila zemljopisna raznolikost i cirkulacija talenata.
- (8) Prioritetna područja i financijske potrebe EIT-a u razdoblju od sedam godina, koje obuhvaća odgovarajući višegodišnji financijski okvir (VFO), trebalo bi utvrditi u Strateškom inovacijskom programu („SIP“). SIP bi trebao biti usklađen s Okvirnim programom za istraživanja i inovacije Obzor Europa (program Obzor Europa), uspostavljenim Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾, među ostalim u pogledu izvješćivanja, praćenja, evaluacije i drugih zahtjeva utvrđenih u toj uredbi, te bi se njome trebalo uzeti u obzir strateško planiranje programa Obzor Europa. SIP-om bi se trebale uspostaviti i poticati sinergije s drugim dijelovima programa Obzor Europa, drugim relevantnim programima Unije u okviru VFO-a, kao i s drugim relevantnim inicijativama, politikama i instrumentima Unije te nacionalnim i regionalnim inicijativama, politikama i instrumentima, osobito onima kojima se podupiru istraživanje i inovacije, obrazovanje i razvoj vještina, održiva i konkurentna industrija, poduzetništvo i regionalni razvoj. S obzirom na važnost SIP-a za inovacijsku politiku Unije i očekivani socioekonomski utjecaj na Uniju, SIP bi trebali donijeti Europski parlament i Vijeće na temelju prijedloga Komisije. Taj prijedlog Komisije trebao bi se temeljiti na doprinosu koji dostavi EIT. Taj doprinos trebao bi biti na raspolaganju Europskom parlamentu i Vijeću.
- (9) Kriza prouzročena izbijanjem bolesti COVID-19 izazvala je velike poremećaje u zdravstvenim i gospodarskim sustavima država članica. Za prevladavanje društvenih, gospodarskih, okolišnih i tehnoloških učinaka krize bit će potrebna suradnja institucija, tijela, ureda i agencija Unije. EIT-om i ZZI-jima trebalo bi se fleksibilno odgovoriti kako na postojeće tako i na nove i neočekivane izazove i prioritete te bi se u okviru njih trebalo moći donositi mjere i inicijative za pružanje odgovarajuće potpore njihovim ekosustavima. EIT-om i ZZI-jima osobito bi se trebalo doprinijeti inovacijskim naporima koji su potrebni za rješavanje posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19, u skladu s prioritetima europskog zelenog plana, Plana oporavka za Europu, Nove industrijske strategije za Europu i ciljeva održivog razvoja, istodobno osiguravajući sinergiju s drugim inicijativama i partnerstvima Unije.
- (10) U skladu s Uredbom (EU) 2021/695 aktivnosti EIT-a trebale bi se baviti strateškim dugoročnim izazovima, osobito u transdisciplinarnim i interdisciplinarnim područjima, uključujući razvoj inovativnih netehnoloških rješenja kao nužnu dopunu tehnološki orijentiranim inovacijskim aktivnostima. Na taj bi način EIT trebao promicati redovan dijalog s civilnim društvom, istraživačkim organizacijama, inovacijskim centrima, malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi), visokim učilištima i predstavnicima industrije.
- (11) EIT bi putem ZZI-ja trebao dati prednost prijenosu svojih aktivnosti u području visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija te poduzetničkih aktivnosti u poslovni kontekst i njihovoj komercijalnoj primjeni te bi trebao podupirati inovacijski i poduzetnički kapacitet visokih učilišta te stvaranje i razvoj inovativnih poduzeća, uz komplementarnost s Europskim vijećem za inovacije (EIC), kao i s drugim relevantnim dijelovima programa Obzor Europa i programa InvestEU uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL 107, 26.3.2021., str. 30.).

- (12) EIT bi trebao djelovati putem institucionaliziranih europskih partnerstava visokih učilišta, istraživačkih organizacija, trgovačkih društava, uključujući MSP-ove i javna poduzeća, te lokalnih tijela, socijalnih poduzeća, relevantnih neprofitnih organizacija i drugih dionika. S obzirom na inovativnu prirodu određenih poduzeća u odnosu na robu ili usluge koje nude, njihovu organizaciju ili proizvodne metode koje upotrebljavaju, trebalo bi promicati socijalno poduzetništvo i jači angažman MSP-ova i socijalnih poduzeća kojim se osigurava njihovo aktivno sudjelovanje. Cilj tih partnerstava trebao bi biti financijska održivost mobilizacijom sredstava iz ostalih javnih i privatnih izvora te privlačenje i uključivanje najšireg mogućeg spektra relevantnih novih partnera. Upravni odbor trebao bi ih odabrati i imenovati ZZI-jima u skladu s prioritetnim područjima i vremenskim rasporedom utvrđenim u SIP-u, uzimajući u obzir prioritete utvrđene u strateškom planiranju programa Obzor Europa za rješavanje novih globalnih i socijalnih izazova. Trebalo bi ih odabrati na temelju konkurentnog, otvorenog, transparentnog i na izvrsnosti utemeljenog postupka, u skladu s ovom Uredbom i s kriterijima za odabir europskih partnerstava utvrđenima u Uredbi (EU) 2021/695. Prvi takav ZZI, koji bi se trebao pokrenuti što je prije moguće u 2022. ili 2023., trebao bi se odnositi na kulturne i kreativne sektore i industrije, dok bi se drugi takav ZZI, koji bi se trebao pokrenuti u 2026., trebao odnositi na vodni, morski i pomorski sektor i ekosustave.
- (13) Uzimajući u obzir posebnost ZZI-jâ, potrebno je predvidjeti posebne minimalne uvjete za njihovo formiranje koji odstupaju od pravila za sudjelovanje i širenje njegovih rezultata u programu Obzor Europa. Slično tome, za aktivnosti ZZI-ja s dodanom vrijednošću mogu biti potrebna posebna pravila o vlasništvu, pravima pristupa, iskorištavanju i širenju rezultata, prema potrebi.
- (14) Upravni odbor trebao bi upravljati aktivnostima EIT-a, pratiti ih i odgovarati za odabir, označivanje, financiranje, praćenje i evaluaciju aktivnosti ZZI-jâ u skladu s Uredbom (EU) 2021/695 i SIP-om. Pri imenovanju članova Upravnog odbora Komisija bi trebala osigurati uravnoteženu zastupljenost članova s iskustvom u područjima visokog obrazovanja, istraživanja, inovacija ili poslovanja, kao i rodnu ravnotežu i zemljopisnu pokrivenost, pri čemu je vodeće načelo izvrsnosti.
- (15) U okviru EIT-a trebalo bi organizirati kontinuirano praćenje i periodične vanjske evaluacije ostvarenja, rezultata i učinka svakog ZZI-ja, uključujući njihov napredak prema financijskoj održivosti, isplativosti i otvorenosti prema novim članovima. Te evaluacije trebale bi uključivati međupreispitivanje koje obuhvaćaju prve tri godine sporazuma o partnerstvu i tri godine nakon svakog produljenja, sveobuhvatne procjene provedene prije kraja sedme godine sporazuma o partnerstvu i završnog preispitivanja provedene prije isteka sporazuma o partnerstvu. Upravni odbor trebao bi prema potrebi poduzeti korektivne mjere u odnosu na ZZI-je.
- (16) U okviru EIT-a trebalo bi redovito obavješćivati Skupinu predstavnika država članica o uspješnosti, postignućima i aktivnostima EIT-a i ZZI-jâ, o rezultatima njihova praćenja i evaluacije te o njihovim pokazateljima uspješnosti i korektivnim mjerama. Skupina predstavnika država članica trebala bi savjetovati Upravni odbor i direktora o strateški važnim pitanjima te savjetovati i dijeliti iskustva s EIT-om i ZZI-jima. EIT bi trebao organizirati sastanke Skupine predstavnika država članica.
- (17) Kako bi doprinijeli konkurentnosti i ojačali međunarodnu privlačnost europskoga gospodarstva i njegova inovacijskog i poduzetničkoga kapaciteta, EIT i ZZI-ji trebali bi moći privući partnerske organizacije, istraživače i studente iz cijele Unije, među ostalim iz najudaljenijih regija Unije i šire, primjerice poticanjem njihove mobilnosti.
- (18) Odnosi između EIT-a i ZZI-jâ trebali bi se temeljiti na sporazumima o partnerstvu i sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava, koji će utvrđivati prava i obveze ZZI-jâ i EIT-ov financijski doprinos ZZI-jima utemeljen na uspješnosti. Kako bi se ograničilo administrativno opterećenje ZZI-jâ i osiguralo više sredstava i aktivnosti za dugoročno planiranje, EIT bi sa ZZI-jima trebao sklopiti višegodišnje sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava u trajanju do tri godine ili, ako se to smatra prikladnijim, godišnje sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava.

Odstupajući od Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ („Financijska uredba”), EIT bi trebao moći sklopiti takav sporazum o partnerstvu za početno razdoblje od sedam godina te ga, podložno pozitivnoj izvedbi i pozitivnim ishodima međupreispitivanja i sveobuhvatne procjene ZZI-ja, produljiti za još najviše sedam godina. Nakon isteka sporazuma o partnerstvu EIT i ZZI mogu sklopiti memorandum o suradnji s ciljem održavanja aktivne suradnje.

- (19) Potrebno je podržati visoko obrazovanje kao sastavnu, ali često odsutnu komponentu trokuta znanja. Uključena visoka učilišta i pružatelji strukovnog obrazovanja i osposobljavanja trebali bi dodjeljivati akademske stupnjeve i diplome putem ZZI-ja u skladu s nacionalnim pravilima i postupcima akreditacije. Sporazumi o partnerstvu, sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava i memorandum o suradnji između EIT-a i ZZI-ja trebali bi osigurati da su ti akademski stupnjevi i diplome također označeni kao akademski stupnjevi i diplome EIT-a. Osim toga, EIT-om bi se trebalo ojačati promicanje akademskih stupnjeva i diploma s oznakom EIT-a kako bi se povećalo njihovo priznavanje izvan Zajednice EIT-a i proširila njihova primjena na programe cjeloživotnog učenja, strukovnog osposobljavanja, osposobljavanja, prekvalifikacije i usavršavanja. Kroz svoje aktivnosti i rad EIT bi trebao, u skladu s Direktivom 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾, pomoći u promicanju mobilnosti studenata, istraživača i osoba te pružiti mogućnosti za cjeloživotno učenje, mentorstvo i podučavanje.
- (20) Odgovarajuća odredba trebala bi jamčiti odgovornost, otvorenost i transparentnost EIT-a. Odgovarajuća pravila koja uređuju njegovo upravljanje i djelovanje trebala bi se propisati u statutu EIT-a.
- (21) EIT bi trebao imati pravnu osobnost i, kako bi se zajamčila njegova samostalnost u funkcioniranju i neovisnost od nacionalnih tijela i vanjskih pritisaka, trebao bi upravljati vlastitim proračunom, čiji bi prihod trebao sadržavati doprinos Unije.
- (22) Očekuje se da će industrijski, financijski i uslužni sektor znatno doprinijeti proračunu ZZI-ja. ZZI-jima bi se posebno trebalo težiti maksimalnom povećanju udjela doprinosa iz privatnih izvora i prihoda ostvarenih njihovim aktivnostima te ostvarivanju i postizanju financijske održivosti najkasnije prije isteka 15 godina financijske potpore EIT-a. ZZI-ji i njihove partnerske organizacije trebali bi objaviti činjenicu da se njihove aktivnosti poduzimaju u kontekstu EIT-a i da primaju financijski doprinos iz općeg proračuna Unije. Nadalje, transparentnost financiranja trebalo bi povećati objavljivanjem informacija o tome koji se projekti financiraju i o dodjeli sredstava.
- (23) Proračunski postupak Unije trebao bi se primjenjivati na financijski doprinos Unije koji tereti opći proračun Unije. Reviziju računovodstvene dokumentacije trebao bi provoditi Revizorski sud u skladu s Financijskom uredbom.
- (24) EIT bi trebao uložiti najveće napore kako bi se olakšao neometan prijelaz između razdoblja VFO-a, osobito za tekuće aktivnosti.
- (25) Prihodi EIT-a trebali bi uključivati doprinos Unije iz financijskog doprinosa iz programa Obzor Europa. Ti prihodi trebali bi moći uključivati i doprinose iz drugih privatnih i javnih izvora.
- (26) EIT je tijelo koje je osnovala Unija u smislu članka 70. Financijske uredbe i trebao bi donijeti svoja financijska pravila u skladu s tim. Stoga bi se Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715 ⁽¹⁰⁾ trebala primjenjivati na EIT.

⁽⁸⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

⁽⁹⁾ Direktiva 2005/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o priznavanju stručnih kvalifikacija (SL L 255, 30.9.2005., str. 22.).

⁽¹⁰⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/715 od 18. prosinca 2018. o okvirnoj financijskoj uredbi za tijela osnovana na temelju UFEU-a i Ugovora o Euratomu na koja se upućuje u članku 70. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 122, 10.5.2019., str. 1.).

- (27) EIT bi trebao donijeti konsolidirano godišnje izvješće o radu te u njemu navesti aktivnosti koje su provedene i rezultate rada u prethodnoj kalendarskoj godini. EIT bi trebao donijeti i jedinstveni programski dokument, na temelju SIP-a, u skladu sa svojim financijskim pravilima, s opisom planirane inicijative u smislu godišnjeg i višegodišnjeg programiranja, koji bi mu omogućio da odgovori na unutarnje i vanjske razvoje stanja u području istraživanja, društva, tehnologije, visokog obrazovanja, inovacija i drugih relevantnih područja. Taj jedinstveni programski dokument trebalo bi dostaviti Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji na znanje.
- (28) Od svojeg je osnivanja EIT imao koristi od stručnog znanja svojeg osoblja. Međutim, zbog pravnog okvira koji se primjenjuje na temelju Uredbe (EZ) br. 294/2008 neki od tih ugovora o radu osoblja istekli su bez mogućnosti produljenja. Kako bi se takva situacija izbjegla u budućnosti i s obzirom na važnost ljudskog stručnog znanja za uspjeh aktivnosti EIT-a, u najboljem je interesu EIT-a uložiti sve napore, unutar primjenjivog pravnog okvira, kako bi se privuklo i zadržalo kvalificirano osoblje.
- (29) Primjereno je da Komisija pokrene neovisne, vanjske evaluacije rada EIT-a, uključujući aktivnosti kojima se upravlja kroz ZZI-je, osobito s ciljem pripreme SIP-a. Tim bi se evaluacijama trebalo ispitati kako EIT ispunjava svoju misiju i ciljeve te obuhvatiti aktivnosti EIT-a i ZZI-ja. Njima bi se trebala ocijeniti Unijina dodana vrijednost EIT-a, učinak diljem Unije i učinak aktivnosti Regionalnog programa za inovacije (RPI), otvorenost, djelotvornost, učinkovitost, aktivnosti informiranja, komunikacija, vidljivost, širenje rezultata, relevantnost aktivnosti koje se provode te jesu li usklađene s relevantnim politikama Unije i nacionalnim politikama te ih dopunjuju, uključujući sve sinergije s drugim dijelovima programa Obzor Europa. Te bi evaluacije trebale biti ugrađene u evaluacije programa Obzor Europa koje provodi Komisija u skladu s Uredbom (EU) 2021/695.
- (30) EIT bi trebao poduzeti sve moguće napore kako bi uskladio terminologiju povezanu sa strukturom svakog ZZI-ja radi daljnjeg pojednostavljenja i jačanja prepoznatljivosti EIT-a.
- (31) Kako bi doprinio rješavanju nejednakosti u inovacijama u Europi, EIT bi posebno putem RPI-ja, kako je dalje utvrđeno u SIP-u, trebao podupirati inovacijske kapacitete zemalja i regija, nastojati ojačati inovacijske ekosustave kako bi se riješili globalni izazovi i integrirati nove partnerske organizacije u ZZI-je.
- (32) ZZI-ji, koji olakšavaju inovacije, trebali bi uzeti u obzir prioritete strategije pametne specijalizacije država članica i poboljšati njihov inovacijski kapacitet na način da potpuno odražavaju regionalne kapacitete i snagu, prilike, slabosti, te lokalne aktere, njihove aktivnosti i tržišta.
- (33) Ključno je promicati jake sinergije EIT-a i EIC-a. ZZI-jima bi se trebalo poticati osnivanje inovativnih poduzeća u bliskoj sinergiji s EIC-om te istodobno izbjegavati udvostručavanje, a korisnici EIT-a trebali bi se, povrh usluga koje pružaju ZZI-ji, moći prijaviti za instrumente potpore koje nudi EIC. Osobito bi novoosnovana poduzeća s visokim potencijalom rasta koja podupiru ZZI-ji trebala imati pojednostavljen i time brži pristup djelovanjima u okviru EIC-a, u skladu s relevantnim odredbama Uredbe (EU) 2021/695, kako bi im se pomoglo da brzo rastu, dok bi korisnici EIC-a trebali imati koristi od programa potpore koje osigurava EIT. Kako bi se izbjegla izoliranost i promicale sinergije i suradnja, EIT-om i EIC-om trebala bi se predvidjeti recipročna i sustavna razmjena informacija. Upravni odbor trebao bi moći, prema potrebi, pozvati članove Odbora EIC-a na svoje sastanke kao promatrače.
- (34) Kako bi se osigurao kontinuitet aktivnosti EIT-a i ZZI-ja u skladu s relevantnim odredbama Uredbe (EU) 2021/695, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu, a određene njezine odredbe trebale bi se primjenjivati s retroaktivnim učinkom od 1. siječnja 2021.
- (35) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i transnacionalnosti oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT).

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „inovacija” znači proces, uključujući njegov ishod, kojim nove ideje odgovaraju na društvene, gospodarske ili okolišne potrebe i potražnju i stvaraju nove proizvode, procese, usluge ili poslovne, organizacijske i društvene modele koji se uspješno uvode u postojeće tržište ili koji su u stanju stvoriti nova tržišta te koji donose vrijednost društvu;
2. „zajednica znanja i inovacija” ili „ZZI” znači veliko institucionalizirano europsko partnerstvo, kako je navedeno u Uredbi (EU) 2021/695, visokih učilišta, istraživačkih organizacija, trgovačkih društava i drugih dionika u procesu inovacija u obliku strateške mreže koja je, bez obzira na njezin pravni oblik, utemeljena na zajedničkom srednjoročnom i dugoročnom planiranju inovacija kako bi se odgovorilo na izazove EIT-a i doprinijelo ostvarivanju ciljeva utvrđenih Uredbom (EU) 2021/695;
3. „kolokacijski centar” znači fizičko središte uspostavljeno na otvoren i transparentan način kojim se promiču veze među akterima trokuta znanja i aktivna suradnja među njima te koje djeluje kao središnja točka za razmjenu znanja i putem kojeg partneri ZZI-ja mogu pristupiti objektima i stručnom znanju koji su potrebni za ostvarivanje njihovih zajedničkih ciljeva;
4. „centar RPI-ja” znači fizički centar, koji je uspostavio ZZI i koji je dio strukture ZZI-ja, u državi članici ili u pridruženoj zemlji na koju se odnosi RPI, a koji služi kao središnja točka za aktivnosti ZZI-ja te za mobilizaciju i uključivanje lokalnih aktera trokuta znanja u aktivnosti ZZI-ja;
5. „partnerska organizacija” znači pravni subjekt koji je član ZZI-ja i može obuhvaćati osobito visoka učilišta, pružatelje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, istraživačke organizacije, javne institucije, javna ili privatna trgovačka društva, financijske institucije, regionalne i lokalne vlasti, zaklade i neprofitne organizacije;
6. „istraživačka organizacija” znači javni ili privatni pravni subjekt koji se bavi istraživanjem ili tehnološkim razvojem kao jednim od svojih glavnih ciljeva;
7. „visoko učilište” znači sveučilište ili bilo koja vrsta visokog učilišta koje, u skladu s nacionalnim pravom ili praksom, omogućuje stjecanje akademskih stupnjeva i diploma osobito na razini magisterija ili doktorata, bez obzira na svoju denominaciju u nacionalnom kontekstu;
8. „zajednica EIT-a” znači EIT i aktivna zajednica pojedinaca i pravnih subjekata koji su imali ili imaju koristi od potpore ili financijskog doprinosa EIT-a;
9. „strateški inovacijski program” ili „SIP” znači akt u kojem se određuju prioritetna područja i strategija EIT-a za buduće inicijative, kapacitet EIT-a za stvaranje najbolje dodane vrijednosti inovacija, ciljevi EIT-a, ključna djelovanja, način rada, očekivani rezultati i učinci te procjena potrebnih resursa za razdoblje trajanja programa Obzor Europa te VFO-a;
10. „Regionalni program za inovacije” ili „RPI” znači program kojim se potiču integracija trokuta znanja i inovacijski kapacitet zemalja (i regija u tim zemljama) koje su klasificirane kao „umjereni” ili „skromni” inovatori na Europskoj ljestvici uspjeha u inovacijama kako je navedeno u SIP-u i najudaljenijih regija u smislu članka 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), osobito privlačenjem i integracijom novih partnera u ZZI-je i premošćivanjem regionalnih razlika, čime se smanjuje razlika u inovacijama;

11. „forum dionika” znači platforma otvorena predstavnicima institucija Unije, nacionalnih, regionalnih i lokalnih vlasti, organiziranih interesnih skupina i pojedinačnih subjekata iz poslovnog sektora, visokog obrazovanja, istraživanja, udruženja, civilnog društva i klaster organizacija, kao i drugim zainteresiranim stranama iz trokuta znanja;
12. „poslovni plan ZZI-ja” znači dokument, priložen sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava koji obuhvaća razdoblje od najviše tri godine, u kojem se opisuju ciljevi ZZI-ja, način na koji se oni trebaju ostvariti, očekivani rezultati, planirane aktivnosti ZZI-ja s dodanom vrijednošću i povezane financijske potrebe i resursi, uključujući djelovanja kojima je cilj postizanje financijske održivosti i povećanje otvorenosti ZZI-ja prema novim partnerima iz cijele Unije;
13. „aktivnosti ZZI-ja s dodanom vrijednošću” znači aktivnosti koje provode partnerske organizacije u skladu s poslovnim planom ZZI-ja, koje doprinose integraciji trokuta znanja koji se sastoji od visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija, uključujući osnivanje te administrativne i koordinacijske aktivnosti ZZI-ja, te doprinose ukupnim ciljevima EIT-a;
14. „aktivnosti među ZZI-jima” znači aktivnosti čiji je cilj jačanje suradnje i sinergija među ZZI-jima, poticanje pristupa izraženije interdisciplinarnosti i stvaranje kritične mase među ZZI-jima za bavljenje temama od zajedničkog interesa;
15. „memorandum o suradnji” znači sporazum između EIT-a i ZZI-ja namijenjen zadržavanju ZZI-ja kao aktivnog člana Zajednice EIT-a nakon isteka sporazuma o partnerstvu, a koji obuhvaća uvjete za pristup pozivima na natječaj EIT-a za određene posebne aktivnosti i transnacionalne aktivnosti s visokom dodanom vrijednošću Unije;
16. „financijska održivost” znači sposobnost ZZI-ja da aktivnosti trokuta znanja financira neovisno o doprinosima EIT-a.

Članak 3.

Područje primjene i ciljevi

1. Misija EIT-a jest doprinositi održivom gospodarskom rastu i konkurentnosti Unije jačanjem inovacijskoga kapaciteta Unije i država članica radi svladavanja velikih izazova s kojima se suočava društvo. To se postiže promicanjem sinergija, integracije i suradnje između visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija najviših standarda, među ostalim poticanjem poduzetništva, pri čemu se jačaju inovacijski ekosustavi diljem Unije na otvoren i transparentan način. EIT-om se također ostvaruju strateški prioriteti Unije i doprinosi postizanju ciljeva i politika Unije, uključujući europski zeleni plan, europski plan oporavka, europsku podatkovnu strategiju, strategiju za MSP-ove za održivu i digitalnu Europu i novu industrijsku strategiju za Europu, te one povezane s postizanjem strateške autonomije Unije uz istodobno očuvanje otvorenoga gospodarstva. Nadalje, EIT-om se doprinosi rješavanju globalnih izazova, uključujući ciljeve održivog razvoja poštovanjem načela Programa održivog razvoja do 2030. i Pariškog sporazuma, te postizanju gospodarstva s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova najkasnije do 2050.
2. Tijekom proračunskog razdoblja 2021.–2027. EIT doprinosi ostvarenju općih i specifičnih ciljeva programa Obzor Europa, u potpunosti uzimajući u obzir njegovo strateško planiranje.

Članak 4.

SIP

1. U SIP-u se utvrđuju prioritetna područja i strategija EIT-a za dotično sedmogodišnje razdoblje u skladu s ciljevima i prioritetima programa Obzor Europa iz Uredbe (EU) 2021/695, te ona obuhvaća procjenu očekivanog socioekonomskog učinka EIT-a, njegovih aktivnosti informiranja i njegova kapaciteta za stvaranje najbolje dodane vrijednosti inovacija. SIP se usklađuje sa zahtjevima u pogledu izvješćivanja, praćenja i evaluacije i drugim zahtjevima iz Uredbe (EU) 2021/695 te se u njoj uzimaju u obzir rezultati kontinuiranog praćenja i periodične neovisne evaluacije EIT-a iz članka 20. ove Uredbe.
2. U SIP-u se uzima u obzir strateško planiranje programa Obzor Europa, čime se osigurava usklađenost s izazovima tog programa, kao i komplementarnost s EIC-om uspostavljenim Uredbom (EU) 2021/695, te se uspostavljaju i potiču odgovarajuće sinergije i komplementarnosti između aktivnosti EIT-a i drugih relevantnih programa Unije, nacionalnih i regionalnih programa kojima se podupiru istraživanja i inovacije, obrazovanje i razvoj vještina, održiva i konkurentna industrija, poduzetništvo i regionalni razvoj.

3. SIP uključuje procjenu financijskih potreba i izvora s obzirom na budući rad, dugoročni razvoj i financiranje EIT-a. Sadržava i indikativni financijski plan koji pokriva razdoblje odgovarajućeg VFO-a.
4. EIT, nakon savjetovanja s postojećim ZZI-jima i uzimajući u obzir njihova mišljenja, priprema doprinos prijedlogu Komisije o SIP-u i podnosi ga Komisiji. Doprinos EIT-a se objavljuje.
5. Djelujući na prijedlog Komisije, Europski parlament i Vijeće donose SIP u skladu s člankom 173. stavkom 3. UFEU-a.

Članak 5.

Tijela EIT- a i Skupina predstavnika država članica

1. Tijela EIT-a čine tijela navedena u ovom stavku.

Upravni odbor sastavljen je od članova na visokoj razini s dokazanim iskustvom u područjima visokog obrazovanja, istraživanja, inovacija ili poslovanja. Upravni odbor odgovoran je za upravljanje aktivnostima EIT-a i njihovo praćenje, za odabir, imenovanje, financiranje, praćenje i evaluaciju ZZI-jâ, među ostalim i za poduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera u slučaju slabih rezultata ZZI-jâ, i druge strateške odluke. Pri odabiru Upravnog odbora vodi se računa o kriterijima koji se odnose na rodnu i geografsku ravnotežu. Upravni odbor bira predsjednika iz redova svojih članova.

Izvršni odbor sastavljen je od izabраних članova koji predstavljaju sve tri komponente trokuta znanja i predsjednika Upravnog odbora. Izvršno vijeće pomaže Upravnom odboru u obavljanju njegovih zadaća te priprema sastanke Upravnog odbora u suradnji s direktorom.

Direktora imenuje Upravni odbor. Direktor djeluje kao pravni zastupnik EIT-a i odgovoran je za provedbu odluka Upravnog odbora te za rad EIT-a i svakodnevno upravljanje EIT-om.

Funkcija unutarnje revizije djeluje potpuno neovisno i u skladu s relevantnim međunarodnim standardima. Funkcija unutarnje revizije savjetuje Upravni odbor i direktora o financijskom i administrativnom upravljanju i kontrolnim strukturama unutar EIT-a, o organizaciji financijskih veza sa ZZI-jima i o bilo kojoj drugoj temi na zahtjev Upravnog odbora.

2. Detaljne odredbe o tijelima EIT-a predviđene su statutom EIT-a koji je utvrđen u Prilogu I.
3. Osniva se Skupina predstavnika država članica.

Skupina predstavnika država članica sastavljena je od jednog predstavnika svake države članice i svake pridružene zemlje.

Skupina predstavnika država članica savjetuje Upravni odbor i direktora:

- (a) o produljenju ili prestanku sporazumâ o partnerstvu EIT-a sa ZZI-jima, kako je navedeno u Prilogu I. odjeljku 3. točki 6.;
- (b) o sklapanju memoranduma o suradnji sa svakim ZZI-jem, kako je navedeno u Prilogu I. odjeljku 3. točki 6.; i
- (c) o pitanjima koja su strateški važna za EIT, osim onih iz točaka (a) i (b), razmjenom iskustava s tim u vezi.

Skupina predstavnika država članica također savjetuje i dijeli iskustva sa ZZI-jima.

Skupinu predstavnika država članica redovito se obavješćuje o rezultatima, postignućima i aktivnostima EIT-a i ZZI-jâ, o rezultatima njihova praćenja i evaluacije te o njihovim pokazateljima uspješnosti i korektivnim mjerama. Skupina predstavnika država članica o tome daje svoje mišljenje.

Skupina predstavnika država članica olakšava i odgovarajuće sinergije i komplementarnosti između aktivnosti EIT-a i ZZI-jâ i nacionalnih programa i inicijativa, uključujući moguće nacionalno sufinanciranje aktivnosti ZZI-jâ.

Članak 6.

Zadaće

Radi ostvarenja svoje misije i svojih ciljeva iz članka 3., EIT poduzima najmanje sljedeće:

- (a) utvrđuje svoje glavne prioritete i aktivnosti u skladu sa SIP-om te ih provodi u skladu s primjenjivim odredbama Uredbe (EU) 2021/695;
- (b) osigurava otvorenost prema potencijalnim novim partnerskim organizacijama i podiže osviještenost među njima te potiče njihovo sudjelovanje u svojim aktivnostima, osobito MSP-ova i centara izvrsnosti u nastajanju, diljem Unije, među ostalim putem RPI-ja, oslanjajući se na postojeće informacijske mreže i strukture;
- (c) odabire i imenuje ZZI-je u skladu s člankom 9. te utvrđuje prava i obveze ZZI-jâ putem sporazumâ o partnerstvu i sporazumâ o dodjeli bespovratnih sredstava, nadzire ZZI-je i pruža im odgovarajuću potporu i strateške smjernice s pomoću odgovarajućih mjera za kontrolu kvalitete, kontinuiranog praćenja te periodične vanjske evaluacije njihove aktivnosti u skladu s člankom 11. i prema potrebi poduzima korektivne mjere;
- (d) upravlja provedbom RPI-ja, među ostalim tako da se u okviru ZZI-jâ uvode centri RPI-ja;
- (e) osigurava odgovarajuću razinu koordinacije i olakšava komunikaciju i tematsku suradnju među ZZI-jima te objavljuje pozive za aktivnosti među ZZI-jima i zajedničke usluge;
- (f) osigurava da ZZI-ji široko primjenjuju akademske stupnjeve i diplome s oznakom EIT-a, jača njihovo promicanje izvan Zajednice EIT-a i proširuje ih na programe cjeloživotnog učenja;
- (g) promiče širenje najbolje prakse za integraciju trokuta znanja, uključujući među ZZI-jima i diljem Unije, među ostalim kroz RPI, radi razvoja zajedničke kulture inovacija i prijenosa znanja te poticanja otvorenosti ZZI-jâ novim članovima kroz aktivnosti informiranja;
- (h) promiče obuhvatno širenje, prenošenje i iskorištavanje rezultata i mogućnosti koje proizlaze iz Zajednice EIT-a kako bi se povećala razina svijesti o EIT-u, vidljivost EIT-a i znanje o njemu u cijeloj Uniji, te kako bi se potaknulo sudjelovanje u aktivnostima Zajednice EIT-a;
- (i) podupire ZZI-je pri razvoju učinkovite strategije financijske održivosti za mobilizaciju sredstava iz drugih javnih i privatnih izvora;
- (j) potiče izvrsnost u visokom obrazovanju, istraživanju i inovacijama, osobito promicanjem ZZI-jâ kao izvrsnih inovacijskih partnera;
- (k) promiče multidisciplinarne pristupe inovacijama u svim sektorima, među ostalim integracijom tehnoloških, socijalnih i netehnoloških rješenja, održivošću i integriranom klimatskom neutralnošću, organizacijskim pristupima, usredotočenošću na poduzetništvo i novim poslovnim modelima;
- (l) osigurava sinergije i komplementarnosti između aktivnosti EIT-a i drugih programa Unije, prema potrebi, u skladu s Uredbom (EU) 2021/695;
- (m) potiče rasprave te razmjene i širenja stručnog znanja i iskustva među ZZI-jima u pogledu inovativnih modela prava intelektualnog vlasništva, s ciljem promicanja prijenosa i širenja znanja u kontekstu ZZI-jâ i šire diljem Unije;
- (n) pruža potrebne potpore ZZI-jima i potiče sinergije s njima radi razvoja inovativnih rješenja;
- (o) organizira redovite sastanke foruma dionika, najmanje svake dvije godine, kako bi se razmijenile informacije i raspravilo o aktivnostima EIT-a, njegovim iskustvima, najboljim praksama i doprinosu politikama i ciljevima Unije u vezi s inovacijama, istraživanjem i obrazovanjem, a prema potrebi i drugim politikama i ciljevima Unije, te kako bi se dionicima omogućilo da izraze svoje mišljenje;

- (p) organizira sastanke Skupine predstavnika država članica, najmanje dvaput godišnje, neovisno o sastancima foruma dionika;
- (q) olakšava podizanje objekata u okviru zajedničkih službi Zajednice EIT-a;
- (r) potiče postupno umrežavanje centara RPI-ja i kolokacijskih centara u državama članicama kako bi se olakšala njihova suradnja unutar Zajednice EIT-a i s lokalnim inovacijskim ekosustavima;
- (s) prati provedbu aktivnosti koje ZZI-ji poduzimaju za razvoj poduzetničkog i inovacijskoga kapaciteta njihovih članskih organizacija, osobito visokih učilišta, pružatelja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, MSP-ova i novoosnovanih poduzeća i njihovu integraciju u inovacijske ekosustave, u cijeloj Uniji i u skladu s pristupom koji podrazumijeva trokut znanja;
- (t) oblikuje, u suradnji s Komisijom i nakon savjetovanja sa ZZI-jima, pokreće i koordinira pilot-inicijativu kojom se podupiru inovacijski i poduzetnički kapaciteti visokih učilišta i njihova integracija u inovacijske ekosustave (pilot-inicijativa za visoko obrazovanje), koju trebaju provesti ZZI-ji.

Članak 7.

ZZI-ji

1. ZZI-ji poduzimaju najmanje sljedeće:

- (a) inovacijske aktivnosti i ulaganja s dodanom vrijednošću Unije, uključujući olakšavanje osnivanja inovativnih novoosnovanih poduzeća i razvoj inovativnih poduzeća uz komplementarnost s EIC-om i programom InvestEU, potpuno integrirajući dimenzije visokog obrazovanja i istraživanja kako bi se postigla kritična masa te potičući širenje i iskorištavanje rezultata;
- (b) istraživanje, eksperimentiranje, izradu prototipova i demonstriranje potaknute inovacijama u područjima od ključnoga gospodarskog, okolišnog i društvenog interesa i oslanjanje na rezultate istraživanja na razini Unije i nacionalnih istraživanja, s potencijalom za jačanje konkurentnosti Unije na međunarodnoj razini i za pronalaženje rješenja za velike izazove s kojima se suočava europsko društvo, uključujući one povezane sa zdravstvom i digitalnim tržištem;
- (c) aktivnosti obrazovanja i osposobljavanja posebno na razini magisterija i doktorata, kao i tečajeve profesionalnog usavršavanja, u područjima s potencijalom za ispunjavanje budućih europskih socioekonomskih i socioekoloških potreba kojima se širi baza talenata Unije, promiče razvoj vještina povezanih s inovacijama, unapređenje upravljačkih i poduzetničkih vještina i mobilnost istraživača i studenata te potiče razmjena znanja, mentorstvo i povezivanje u mreže među primateljima EIT-ovih aktivnosti obrazovanja i osposobljavanja, uključujući one s oznakom EIT-a;
- (d) djelovanja kao dio pilot-inicijative za visoko obrazovanje za bolju integraciju visokih učilišta u inovacijske vrijednosne lance i ekosustave te njihovo povezivanje s drugim ključnim inovacijskim akterima iz trokuta znanja, čime se poboljšava njihov inovacijski i poduzetnički kapacitet;
- (e) aktivnosti informiranja i širenje najboljih praksi u području inovacija s naglaskom na razvoju suradnje između visokog obrazovanja, istraživanja i poslovanja, uključujući uslužni i financijski sektor te, prema potrebi, organizacije iz javnog i trećeg sektora;
- (f) aktivnosti RPI-ja, potpuno integrirane u višegodišnju strategiju ZZI-jâ i povezane s relevantnim strategijama pametne specijalizacije kako su definirane u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2021/695 kako bi se ojačali inovacijski kapaciteti i razvili održivi inovacijski ekosustavi s ciljem smanjenja razlika i jaza u uspješnosti u području inovacija diljem Unije;
- (g) ostvarivanje sinergija i komplementarnosti između aktivnosti ZZI-ja i postojećih programa Unije, nacionalnih i regionalnih programa, a osobito EIC-a, drugih europskih partnerstava i misija iz programa Obzor Europa, ovisno o slučaju;
- (h) mobiliziranje sredstava iz javnih i privatnih izvora, osobito nastojeći prikupiti sve veći dio svojeg proračuna iz privatnih izvora i od prihoda ostvarenih vlastitim aktivnostima, u skladu s člankom 18.
- (i) pružanje, na zahtjev, informacija o ostvarenjima i rezultatima istraživanja i inovacija te povezanim intelektualnim pravima, razvijenima u skladu s aktivnostima ZZI-jâ, te o relevantnim izumiteljima.

2. Ne dovodeći u pitanje sporazume o partnerstvu i sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava između EIT-a i ZZI-ja, ZZI-ji imaju znatnu autonomiju u utvrđivanju svoje unutarnje organizacije i sastava, kao i svojeg programa i metoda rada, pod uvjetom da se njima postiže napredak prema ostvarenju ciljeva EIT-a i ZZI-ja, uzimajući u obzir strateško planiranje programa Obzor Europa i strateško usmjerenje EIT-a koji su utvrđeni u SIP-u i koje određuje Upravni odbor.

ZZI-ji osobito:

- (a) uspostavljaju unutarnje transparentne mehanizme upravljanja kojima se odražava trokut znanja koji se sastoji od visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija;
- (b) osiguravaju i promiču svoju otvorenost, s pomoću jasnih i transparentnih kriterija za pristupanje i izlazak, uključujući kroz otvorene pozive, prema potencijalnim novim partnerskim organizacijama iz cijele Unije koje dodaju vrijednost partnerstvu;
- (c) uspostavljaju unutarnja pravila, uključujući i kodeks ponašanja, kojima se osigurava njihovo otvoreno i transparentno djelovanje;
- (d) utvrđuju i provode svoje poslovne planove;
- (e) utvrđuju i provode strategije za postizanje financijske održivosti.

3. ZZI-ji mogu donijeti mjere i inicijative za ublažavanje učinaka krize uzrokovane bolešću COVID-19, osobito djelovanja usmjerena na povećanje otpornosti mikropoduzeća, MSP-ova i novoosnovanih poduzeća, kao i studenata, istraživača i zaposlenika.

4. Odnos između EIT-a i svakog ZZI-ja temelji se na sporazumu o partnerstvu, sporazumu o dodjeli bespovratnih sredstava ili, podložno članku 12., memorandumu o suradnji.

Članak 8.

Pravila za sudjelovanje i širenje rezultata

Primjenjuju se pravila za sudjelovanje i širenje rezultata iz programa Obzor Europa. Odstupajući od tih pravila:

- (a) minimalni uvjeti za formiranje ZZI-ja navedeni su u članku 9. stavcima 3. i 4. ove Uredbe;
- (b) na aktivnosti ZZI-ja s dodanom vrijednošću mogu se, prema potrebi, primjenjivati posebna pravila o vlasništvu, pravima pristupa, iskorištavanju i širenju rezultata.

Članak 9.

Odabir i imenovanje ZZI-ja

1. EIT odabire i imenuje partnerstvo kao ZZI nakon konkurentnog, otvorenog i transparentnog postupka. Primjenjuju se uvjeti i kriteriji utvrđeni u Uredbi (EU) 2021/695, među ostalim u njezinu članku 28. stavku 3., kao i kriteriji za odabir europskih partnerstava. Upravni odbor može dodatno utvrditi te kriterije donošenjem i objavom kriterija za odabir ZZI-ja na temelju načela izvrsnosti i relevantnosti inovacija za suočavanje s globalnim izazovima i ostvarenje političkih prioriteta Unije.

2. EIT pokreće odabir i imenovanje ZZI-ja u skladu s prioritetnim područjima i vremenskim rasporedom utvrđenim u SIP-u uzimajući u obzir prioritete utvrđene u strateškom planiranju programa Obzor Europa.

3. Minimalni uvjeti za formiranje ZZI-ja su sudjelovanje najmanje triju neovisnih partnerskih organizacija, kojima je obuhvaćeno najmanje jedno visoko učilište, jedna istraživačka organizacija i jedno privatno trgovačko društvo koji su osnovani u najmanje trima različitim državama članicama.

4. Uz uvjete navedene u stavku 3., najmanje dvije trećine partnerskih organizacija koje čine ZZI moraju biti osnovane u državama članicama.

5. EIT donosi i objavljuje kriterije i postupke financiranja, praćenja i evaluacije aktivnosti ZZI-ja prije početka postupka odabira novih ZZI-ja. EIT odmah obavješćuje Skupinu predstavnika država članica i Europski parlament o tim kriterijima i postupcima.

*Članak 10.***Načela evaluacije i praćenja ZZI-ja**

EIT na temelju pokazatelja i odredaba o praćenju utvrđenih, među ostalim, u Uredbi (EU) 2021/695 i u SIP-u te u bliskoj suradnji s Komisijom organizira kontinuirano praćenje i periodične vanjske evaluacije ostvarenja, rezultata i učinka svakog ZZI-ja, uključujući napredak ZZI-ja prema ostvarenju financijske održivosti, troškovne učinkovitosti i otvorenosti prema novim članovima.

Rezultati takvih praćenja i evaluacija podnose se Europskom parlamentu i Vijeću te ih se objavljuje.

*Članak 11.***Trajanje, produljenje i prestanak sporazuma o partnerstvu**

1. Odstupajući od članka 130. stavka 4. točke (c) Financijske uredbe, EIT može sklopiti sporazum o partnerstvu sa ZZI-jem na početno razdoblje od sedam godina.

2. Na temelju kontinuiranog praćenja ZZI-ja u skladu s člankom 10. EIT, pod nadzorom Upravnog odbora, provodi međupreispitivanja uspješnosti i aktivnosti ZZI-ja koje obuhvaćaju prve tri godine sporazuma o partnerstvu.

U slučaju produljenja sporazuma o partnerstvu EIT provodi takva međupreispitivanja koje obuhvaćaju prve tri godine nakon njegova produljenja.

Upravni odbor objavljuje ta međupreispitivanja.

3. Prije isteka sedmogodišnjeg razdoblja iz stavka 1. EIT, pod nadzorom Upravnog odbora, provodi sveobuhvatnu procjenu uspješnosti i aktivnosti svakog ZZI-ja uz potporu neovisnih vanjskih stručnjaka.

4. Nakon savjetovanja sa Skupinom predstavnika država članica Upravni odbor može produljiti sporazum o partnerstvu za dodatno razdoblje od najviše sedam godina ili prekinuti financijski doprinos EIT-a i ne produljiti sporazum o partnerstvu sa ZZI-jem na temelju:

- (a) ishoda međupreispitivanja iz stavka 2. prvog podstavka; i
- (b) ishoda sveobuhvatne procjene iz stavka 3.

EIT obavješćuje Europski parlament i Vijeće prije produljenja sedmogodišnjeg razdoblja iz stavka 1.

5. Za potrebe odlučivanja o produljenju sporazuma o partnerstvu sa ZZI-jem u skladu sa stavkom 4. Upravni odbor uzima u obzir kriterije za provedbu, praćenje i evaluaciju europskih partnerstava utvrđene u Uredbi (EU) 2021/695 te, u pogledu ZZI-ja, sljedeća pitanja:

- (a) njihovu važnost za globalne izazove s kojima se suočava Unija;
- (b) njihovu dodanu vrijednost Unije i važnost s obzirom na ciljeve EIT-a;
- (c) ostvarenje njihovih ciljeva;
- (d) njihove napore da koordiniraju svoje aktivnosti s drugim relevantnim istraživačkim i inovacijskim inicijativama;
- (e) njihovu sposobnost da osiguraju otvorenost prema novim članovima;
- (f) njihova ostvarenja u privlačenju novih članova iz cijele Unije;
- (g) njihovu usklađenost s načelima dobrog upravljanja;
- (h) njihove napore i rezultate u osmišljavanju i provedbi rodno osjetljivih mjera i aktivnosti; i
- (i) njihove kapacitete za razvoj održivih inovacijskih ekosustava i postignutu razinu financijske održivosti.

6. U slučaju da se kontinuiranim praćenjem, međupreispitivanjem ili sveobuhvatnom procjenom ZZI-ja iz stavaka 2. i 3. ovog članka ispostavi da je ostvaren nedostatan napredak u područjima navedenim u članku 10. ili da ne postoji dodana vrijednost Unije, Upravni odbor poduzima odgovarajuće korektivne mjere, uključujući smanjenje, izmjenu ili povlačenje EIT-ova financijskog doprinosa ili prestanak sporazuma o partnerstvu.

7. EIT, pod nadzorom Upravnog odbora, provodi završno preispitivanje uspješnosti i aktivnosti ZZI-ja prije isteka sporazuma o partnerstvu. Ovisno o pozitivnom ishodu završnog preispitivanja prije isteka sporazuma o partnerstvu, EIT može sklopiti memorandum o suradnji sa ZZI-jem.

Članak 12.

Memorandum o suradnji

1. Trajanje, sadržaj i strukturu memoranduma o suradnji utvrđuje Upravni odbor uzimajući u obzir detaljnu i neovisnu studiju. Ta studija uključuje procjenu napora ZZI-ja u postizanju financijske održivosti, ostvarenih prihoda i financijskih izgleda ZZI-ja. Osim toga, procjenom se utvrđuju sve aktivnosti čiji bi nastavak mogao biti ugrožen zbog nedostatka resursa.

2. Memorandum o suradnji uključuje:

- (a) prava i obveze povezane s nastavkom aktivnosti trokuta znanja i održavanjem ekosustava i mreže ZZI-ja;
- (b) uvjete upotrebe brenda EIT-a i sudjelovanja u dodjelama nagrada EIT-a i drugim inicijativama koje EIT organizira;
- (c) uvjete sudjelovanja u aktivnostima visokog obrazovanja i osposobljavanja, uključujući upotrebu oznake EIT-a za programe obrazovanja i osposobljavanja te odnose sa zajednicom bivših polaznika EIT-a;
- (d) uvjete sudjelovanja u konkurentnim pozivima EIT-a za neke posebne aktivnosti, uključujući aktivnosti među ZZI-jima i zajedničke usluge;
- (e) uvjete za dodatnu potporu EIT-a transnacionalnim koordinacijskim aktivnostima među kolokacijskim centrima s visokom dodanom vrijednošću Unije.

3. Ako nije sklopljen memorandum o suradnji, ZZI ne upotrebljava brend EIT-a za svoje aktivnosti.

Članak 13.

Akademski stupnjevi i diplome

1. Akademске stupnjeve i diplome koji se odnose na aktivnosti visokog obrazovanja iz članka 7. stavka 1. točke (c) dodjeljuju uključena visoka učilišta i pružatelji strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u skladu s nacionalnim pravilima i postupcima akreditacije. Sporazumi o partnerstvu, sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava i memorandum o suradnji između EIT-a i ZZI-ja osiguravaju da su ti akademski stupnjevi i diplome također označeni kao akademski stupnjevi i diplome EIT-a.

2. EIT potiče uključena visoka učilišta i pružatelje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja da:

- (a) dodjeljuju zajedničke ili višestruke akademske stupnjeve i diplome, odražavajući integriranu prirodu ZZI-ja, koje također može dodijeliti i samo jedno visoko učilište ili pružatelj strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;
- (b) šire najbolje prakse o horizontalnim pitanjima;
- (c) promiču i objavljuju oznaku EIT-a u svojem osposobljavanju i na diplomama;
- (d) razvijaju različite strategije radi promicanja učinkovite suradnje s inovacijskim ekosustavima i poduzećima te poticanja poduzetničkog načina razmišljanja;
- (e) stvaraju programe s naglaskom na cjeloživotnom učenju i certificiranju;

- (f) posvećuju posebnu pozornost rodnoj ravnoteži i rodno osjetljivim pristupima, osobito u područjima u kojima su žene i dalje nedovoljno zastupljene, kao što su informacijske i komunikacijske tehnologije, znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika;
- (g) uzimaju u obzir:
 - i. djelovanje Unije poduzeto u skladu s člancima 165. i 166. UFEU-a;
 - ii. djelovanje koje se poduzima u kontekstu Europskog prostora visokog obrazovanja.

Članak 14.

Operativna neovisnost EIT-a i usklađenost s djelovanjima Unije, država članica ili međuvladinim djelovanjem

1. EIT svoje aktivnosti provodi neovisno o nacionalnim tijelima i vanjskim pritiscima te pri tome koordinacijom osigurava da su te aktivnosti usklađene s drugim djelovanjima i instrumentima koje treba provoditi na razini Unije, posebno u područjima visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija.

2. EIT također nastoji ostvariti sinergije i komplementarnost tako da na odgovarajući način uzima u obzir politike i inicijative na regionalnoj, nacionalnoj i međuvladinoj razini kako bi se iskoristile najbolje prakse, ustaljeni koncepti i postojeći resursi.

Komisija pruža EIT-u potrebnu potporu pri uspostavljanju odgovarajućih sinergija i komplementarnosti s drugim aktivnostima poduzetima u okviru Uredbe (EU) 2021/695, kao i drugim inicijativama i programima Unije, uz izbjegavanje udvostručavanja.

Komisija također daje preporuke EIT-u o tome kako smanjiti administrativno opterećenje ZZI-jâ.

Članak 15.

Pravni status

1. EIT je tijelo Unije i ima pravnu osobnost. U svakoj državi članici ima najširu moguću poslovnu sposobnost koja se priznaje pravnim osobama u skladu s nacionalnim pravom. Osobito može steći i raspolagati pokretnom i nepokretnom imovinom i biti stranka u pravnim postupcima.

2. Protokol br. 7 o povlasticama i imunitetima Europske unije, priložen UEU-u i UFEU-u, primjenjuje se na EIT.

Članak 16.

Odgovornost

1. Za ispunjavanje svojih obveza odgovoran je isključivo EIT.

2. Ugovorna odgovornost EIT-a uređena je odgovarajućim odredbama ugovora i pravom koje je mjerodavno za dotični ugovor.

Sud Europske unije („Sud”) nadležan je na temelju bilo koje arbitražne klauzule sadržane u ugovoru koji sklopi EIT.

3. U slučaju izvanugovorne odgovornosti EIT, u skladu s općim načelima koja su zajednička pravima država članica, nadoknađuje svaku štetu koju je prouzročio sam ili ju je prouzročilo njegovo osoblje pri obavljanju svojih dužnosti.

Sud je nadležan u sporovima koji se odnose na naknadu takve štete.

4. Svako plaćanje EIT-a za pokrivanje odgovornosti iz stavaka 2. i 3. i troškova nastalih u vezi s tim smatra se izdatkom EIT-a i pokriva se sredstvima EIT-a.

5. Sud je nadležan u postupcima koji se pokrenu protiv EIT-a u skladu s člancima 263. i 265. UFEU-a.

Članak 17.

Transparentnost i pristup dokumentima

1. EIT i ZZI-ji osiguravaju da se njihove aktivnosti provode uz visoku razinu transparentnosti. EIT i ZZI-ji osobito uspostavljaju dostupnu, besplatnu internetsku stranicu na kojoj se pružaju informacije o njihovim aktivnostima i prilikama koje nude, a posebno u pogledu otvorenih poziva.
2. EIT i ZZI-ji stavljaju na raspolaganje detaljne informacije o pozivima na podnošenje prijedlogâ koje objavljuju, uključujući informacije o svojim postupcima evaluacije i rezultate tih poziva na podnošenje prijedlogâ. Te se informacije objavljuju pravodobno, na način da se mogu pretraživati i slijediti u relevantnim zajedničkim internetskim bazama podataka istraživačkih i inovacijskih projekata koje financira Unija, u skladu s Uredbom (EU) 2021/695.
3. Prije objave poziva na podnošenje prijedlogâ za odabir ZZI-jâ EIT objavljuje svoj poslovnik, svoja posebna financijska pravila iz članka 23. stavka 1. i kriterije za odabir ZZI-jâ iz članka 9.
4. EIT bez odgode objavljuje jedinstveni programski dokument i konsolidirano godišnje izvješće o radu iz članka 19.
5. Ne dovodeći u pitanje stavke 6. i 7, EIT ne odaje trećim stranama povjerljive informacije koje je primio, a za koje je zatraženo i opravdano povjerljivo postupanje.
6. Članovi tijelâ EIT-a podliježu zahtjevu povjerljivosti iz članka 339. UFEU-a.

Informacije koje je prikupio EIT u skladu s ovom Uredbom podliježu Uredbi (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾.

7. Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾ primjenjuje se na dokumente u posjedu EIT-a.
8. Uredba Vijeća br. 1. ⁽¹³⁾ primjenjuje se na EIT. Prevoditeljski centar za tijela Europske unije, osnovan Uredbom Vijeća (EZ) br. 2965/94 ⁽¹⁴⁾, pruža prevoditeljske usluge potrebne za funkcioniranje EIT-a.

Članak 18.

Financiranje ZZI-jâ

1. ZZI-ji se financiraju osobito iz sljedećih izvora:
 - (a) doprinosa partnerskih organizacija, koji predstavljaju značajan izvor financiranja;
 - (b) dobrovoljnih doprinosa država članica, pridruženih zemalja ili ostalih trećih zemalja ili tijela javne vlasti tih država članica ili zemalja;

⁽¹¹⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

⁽¹²⁾ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5. 2001., str. 43.).

⁽¹³⁾ Uredba Vijeća br. 1 od 15. travnja 1958. o određivanju jezika koji se koriste u Europskoj ekonomskoj zajednici (SL 17, 6.10.1958., str. 385.).

⁽¹⁴⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 2965/94 od 28. studenoga 1994. o osnivanju Prevoditeljskog centra za tijela Europske unije (SL L 314, 7.12.1994., str. 1.).

- (c) doprinosa međunarodnih tijela ili institucija;
 - (d) prihoda ostvarenih vlastitim sredstvima i aktivnostima ZZI-jâ i naknada od prava intelektualnog vlasništva;
 - (e) kapitalnih sredstava;
 - (f) ostavštine, donacija i doprinosa pojedinaca, institucija, zaklada ili drugih tijela osnovanih na temelju nacionalnog zakonodavstva;
 - (g) financijskog doprinosa EIT-a;
 - (h) financijskih instrumenata, uključujući one koji se financiraju iz općeg proračuna Unije.
2. Uvjeti pristupa financijskom doprinosu EIT-a utvrđuju se u financijskim pravilima EIT-a iz članka 23. stavka 1.
3. Proračunske obveze za djelovanja koja traju dulje od jedne financijske godine mogu se razdijeliti u godišnje obroke tijekom nekoliko godina, pod uvjetom da se uspostavi odgovarajuće praćenje procijenjenih financijskih potreba ZZI-jâ na godišnjoj osnovi.
4. Financijskim doprinosom EIT-a ZZI-jima može se obuhvatiti do 100 % ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti ZZI-ja s dodanom vrijednošću u početnoj fazi životnog ciklusa ZZI-ja. Taj se doprinos tijekom vremena postupno smanjuje u skladu sa stopama financiranja određenima u SIP-u.
5. ZZI-ji i njihove partnerske organizacije mogu podnijeti zahtjev za financiranje sredstvima Unije, osobito u okviru programa i fondova Unije, u skladu s relevantnim pravilima. Tim financijskim sredstvima ne pokrivaju se troškovi koji se već financiraju u okviru nekog drugog programa Unije.
6. Doprinosi partnerskih organizacija za financiranje ZZI-jâ određuju se u skladu sa stopama financiranja iz stavka 4. i odražavaju strategiju ZZI-jâ za postizanje financijske održivosti.
7. EIT za dodjelu svojeg financijskog doprinosa ZZI-jima uspostavlja mehanizam dodjele sredstava koji se temelji na uspješnosti. Taj mehanizam obuhvaća ocjenu poslovnih planova i uspješnosti ZZI-jâ, što se mjeri kontinuiranim praćenjem u skladu s člankom 10. i kako je utvrđeno u SIP-u.

Članak 19.

Izrada programa i izvješćivanje

1. EIT u skladu sa svojim financijskim pravilima iz članka 23. stavka 1. donosi jedinstveni programski dokument, temeljen na SIP-u, koji sadržava sljedeće:
- (a) izjavu o glavnim prioritetima i planiranim inicijativama EIT-a i ZZI-jâ;
 - (b) procjenu financijskih potreba i izvora;
 - (c) procjenu kadrovskih potreba koje proizlaze iz novih zadaća;
 - (d) odgovarajuće kvalitativne i kvantitativne metode, alate i pokazatelje za praćenje aktivnosti EIT-a i ZZI-ja primjenom pristupa usmjerenog na učinak i utemeljenog na uspješnosti;
 - (e) ostale komponente kako su utvrđeni u financijskim pravilima.
2. EIT donosi konsolidirano godišnje izvješće o radu koje uključuje sveobuhvatne informacije o aktivnostima koje su EIT i ZZI-ji provodili tijekom prethodne kalendarske godine i o doprinosu EIT-a ciljevima programa Obzor Europa te politikama i ciljevima Unije u području inovacija, istraživanja i obrazovanja. U konsolidiranom godišnjem izvješću o radu ocjenjuju se rezultati s obzirom na ciljeve, pokazatelje i dogovoreni vremenski raspored, rizici povezani s provedenim aktivnostima, korištenje sredstava, uključujući njegov doprinos cilju uključivanja klimatskih pitanja u skladu s Uredbom (EU) 2021/695 raščlanjeni prema ZZI-ju, i općenito rad EIT-a. Konsolidirano godišnje izvješće o radu uključuje dodatne sveobuhvatne informacije u skladu s financijskim pravilima EIT-a.

Do 29. svibnja 2022., a nakon toga jednom godišnje, direktor podnosi konsolidirano godišnje izvješće o radu nadležnim odborima Europskog parlamenta.

Članak 20.

Praćenje i evaluacija EIT-a

1. EIT osigurava da njegove aktivnosti, uključujući one kojima upravlja putem ZZI-jâ, podliježu kontinuiranom i sustavnom praćenju i periodičnoj neovisnoj evaluaciji u skladu sa svojim financijskim pravilima kako bi osigurao što kvalitetniji ishod, znanstvenu izvrsnost i što učinkovitije korištenje sredstava. Ishodi praćenja i evaluacije se objavljuju.

2. Komisija, uz pomoć neovisnih vanjskih stručnjaka i uzimajući u obzir stajališta dionika, pravovremeno provodi međuevaluaciju i završnu evaluaciju EIT-a i ZZI-jâ. Te se evaluacije ugrađuju u evaluacije programa Obzor Europa predviđene člankom 52. Uredbe (EU) 2021/695.

Tim se evaluacijama provjerava kako EIT ispunjava svoju misiju i ciljeve, a obuhvaćaju aktivnosti EIT-a i ZZI-jâ. Njima se ocjenjuje Unijina dodana vrijednost EIT-a, učinak diljem Unije i učinak aktivnosti RPI-ja, otvorenost, djelotvornost, učinkovitost i važnost aktivnosti EIT-a koje se provode te njihova usklađenost i komplementarnost s relevantnim politikama Unije i nacionalnim politikama, uključujući sinergije s drugim dijelovima programa Obzor Europa, osobito drugim europskim partnerstvima i misijama te EIC-om.

Međuevaluacijom se procjenjuju, među ostalim, rezultati i učinci pilot-inicijative za visoko obrazovanje, djelotvornost strategija ZZI-jâ za financijsku održivost i suradnja između EIT-a i provedbenih tijela u okviru stupa III. „Inovativna Europa” programa Obzor Europa. U tom pogledu evaluacije EIT-a ugrađuju se u evaluacije programa Obzor Europa, među ostalim i u pogledu sustavne procjene stupa III. „Inovativna Europa” programa Obzor Europa, osobito u pogledu jedinstvene kontaktne točke za inovacije.

3. Komisija može uz pomoć neovisnih vanjskih stručnjaka odabranih transparentnim postupkom provoditi daljnje evaluacije tema od strateškog značaja kako bi ispitala napredak EIT-a u odnosu na postavljene ciljeve, odredila faktore koji doprinose provođenju aktivnosti i odredila najbolje prakse. Pri provođenju tih dodatnih evaluacija Komisija u cijelosti uzima u obzir administrativno opterećenje na EIT i ZZI-je.

4. Komisija priopćuje rezultate evaluacija, zajedno s vlastitim primjedbama, Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija. Upravni odbor uzima u obzir nalaze evaluacija u provedbi programa i rada EIT-a.

Članak 21.

Proračun EIT-a

1. Prihod EIT-a sastoji se od doprinosa Unije. Prihod EIT-a može uključivati i doprinose iz drugih privatnih i javnih izvora.

Doprinos Unije osigurava se iz financijskog doprinosa iz programa Obzor Europa utvrđenog u iznosu od 2 726 000 000 EUR u tekućim cijenama, s dodatnim iznosom od 210 000 000 EUR u stalnim cijenama iz 2018. za razdoblje 2021.–2027.

EIT može primiti dodatna financijska sredstva iz drugih programa Unije.

2. Financijski doprinos EIT-a ZZI-jima osigurava se iz doprinosa Unije navedenog u stavku 1.

*Članak 22.***Priprema i donošenje godišnjeg proračuna EIT-a**

1. Sadržaj i struktura proračuna EIT-a utvrđuju se u skladu s njegovim financijskim pravilima. Rashodi EIT-a uključuju plaće osoblja, administrativne i infrastrukturne troškove te rashode poslovanja. Administrativni rashodi svedeni su na najmanju moguću mjeru. Proračun EIT-a uravnotežen je u pogledu prihoda i rashoda.
2. Direktor izrađuje nacrt procjene prihoda i rashoda EIT-a za sljedeću financijsku godinu te je dostavlja Upravnom odboru.
3. Upravni odbor donosi nacrt procjene prihoda i rashoda EIT-a te ga uz nacrt plana radnih mjesta prosljeđuje Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji kao dio jedinstvenog programskog dokumenta do datuma navedenog u financijskim pravilima EIT-a.
4. Upravni odbor donosi proračun EIT-a. Proračun EIT-a postaje konačan nakon konačnog donošenja općeg proračuna Unije. Proračun EIT-a se prilagođava prema potrebi.
5. Upravni odbor što prije obavješćuje proračunsko tijelo o svojoj namjeri provedbe svakog projekta koji bi mogao imati znatne financijske posljedice za proračun EIT-a, osobito projekata koji se odnose na nekretnine, kao što je najam ili kupnja zgrada. O tome obavješćuje Komisiju.
6. Svaka značajna izmjena proračuna EIT-a podliježe istom postupku.

*Članak 23.***Izvršenje i kontrola proračuna**

1. EIT donosi financijska pravila u skladu s člankom 70. stavkom 3. Financijske uredbe. Odgovarajuća se pozornost pridaje potrebi za odgovarajućom operativnom fleksibilnošću kako bi se omogućilo da EIT postigne svoje ciljeve te privuče i zadrži partnere iz privatnog sektora.
2. Financijski doprinos EIT-u iz programa Obzor Europa te drugih programa Unije provodi se u skladu s pravilima tih programa.
3. Direktor izvršava proračun EIT-a.
4. Računovodstvena dokumentacija EIT-a konsolidira se s računovodstvenom dokumentacijom Komisije.

*Članak 24.***Zaštita financijskih interesa Unije**

1. S ciljem suzbijanja prijevара, korupcije i drugih nezakonitih radnji Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾ primjenjuje se na EIT.
2. EIT pristupa Međuinstitucionalnom sporazumu od 25. svibnja 1999. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije Europskih zajednica u pogledu unutarnjih istraga Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) ⁽¹⁶⁾. Upravni odbor formalizira to pristupanje i donosi potrebne mjere kako bi OLAF-u pomogao u provođenju unutarnjih istraga.]

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

⁽¹⁶⁾ SL L 136, 31.5.1999., str. 15.

3. U svim odlukama koje EIT donosi te sporazumima o partnerstvu ili sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava koje sklopi izričito se predviđa da OLAF i Revizorski sud mogu provoditi inspekcije na terenu dokumenata svih izvoditelja i podizvoditelja koji su primili sredstva Unije, uključujući preglede u prostorijama krajnjih korisnika.

Članak 25.

Prestanak postojanja EIT-a

U slučaju prestanka postojanja EIT-a to se provodi pod nadzorom Komisije u skladu s primjenjivim pravom. U sporazumima o partnerstvu ili sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava sa ZZI-jima utvrđuju se odgovarajuće odredbe.

Članak 26.

Preispitivanje

Do 31. prosinca 2026. Komisija na temelju rezultata evaluacija iz članka 20. stavaka 2. i 3. podnosi, prema potrebi, prijedloge za izmjene ove Uredbe koje smatra potrebnima, osobito u vezi s misijom i ciljevima EIT-a iz članka 3., te s ciljem produljenja proračuna EIT-a izvan razdoblja utvrđenog u člancima 3. i 21. u skladu s relevantnim okvirnim programom Unije za istraživanja i inovacije.

Članak 27.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EZ) br. 294/2008 stavlja se izvan snage od 28. svibnja 2021., uz iznimku članka 3. i 5., članka 6. stavka 1. te članka 7., 14., 17. i 19. te uredbe koji se stavljaju izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

Upućivanja na uredbu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga III.

Članak 28.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članci 3., 4. i 6., članak 7. stavci 1. i 3. te članci 8., 9., 18. i 21. primjenjuju se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. svibnja 2021.

Za Europski parlament

Predsjednik

D. M. SASSOLI

Za Vijeće

Predsjednica

A. P. ZACARIAS

PRILOG I.

STATUT EUROPSKOG INSTITUTA ZA INOVACIJE I TEHNOLOGIJU

ODJELJAK 1.

SASTAV UPRAVNOG ODBORA

1. Upravni odbor sastoji se od 15 članova koje imenuje Komisija na transparentan način, uz uravnoteženu zastupljenost onih s iskustvom u području visokog obrazovanja, istraživanja, inovacije ili poslovnog sektora. To se imenovanje obavlja nakon otvorenog poziva na iskazivanje interesa. Mandat članova Upravnog odbora traje četiri godine. Komisija na prijedlog Upravnog odbora mandat može produljiti jednom na razdoblje od dvije godine.

Pri imenovanju članova Upravnog odbora Komisija ulaže najveće moguće napore kako bi osigurala uravnoteženu zastupljenost članova s iskustvom u području visokog obrazovanja (uključujući strukovno obrazovanje i osposobljavanje), istraživanja, inovacija i u poslovnom sektoru, te rodnu i geografsku ravnotežu i različita okruženja visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija diljem Unije.

Kada je to potrebno, Upravni odbor podnosi Komisiji popis kandidata uvrštenih u uži izbor u svrhu imenovanja člana ili članova. Kandidati uvršteni u uži izbor odabiru se na temelju ishoda transparentnog i otvorenog postupka koji pokreće EIT.

Komisija imenuje člana ili članove u skladu s postupkom utvrđenim u prvom, drugom i trećem odlomku i obavješćuje Europski parlament i Vijeće o postupku odabira i konačnom imenovanju tih članova Upravnog odbora.

Ako član ne može dovršiti mandat, imenuje se zamjenski član u okviru postupka utvrđenog u prvom, drugom i trećem odlomku kako bi dovršio mandat onesposobljenog člana. Komisija može ponovno imenovati zamjenskog člana koji je dužnost obnašao manje od dvije godine za dodatno razdoblje od četiri godine ako tako zatraži Upravni odbor.

Komisija imenuje tri dodatna člana Upravnog odbora kako bi se dosegnuo broj od 15 članova do 29. studenoga 2022. Članovi Upravnog odbora imenovani prije 28. svibnja 2021. dovršavaju svoj mandat, koji se ne može produljiti.

Komisija može, u iznimnim i propisno opravdanim okolnostima, a osobito kako bi očuvala integritet Upravnog odbora, na vlastitu inicijativu prekinuti mandat člana Upravnog odbora.

2. Članovi Upravnog odbora djeluju u interesu EIT-a, čuvajući na neovisan i transparentan način njegovu misiju i ciljeve, identitet, autonomnost i koherentnost.
3. Upravni odbor može pozvati člana Odbora EIC-a ili druge dionike da prisustvuju njihovim sastancima kao promatrači.
4. Upravni odbor pri izvršavanju svojih zaduženja djeluje pod nadzorom Komisije u provedbi misije i ciljeva EIT-a utvrđenih u članku 3.

ODJELJAK 2.

ODGOVORNOSTI UPRAVNOG ODBORA

1. Pri izvršavanju svoje odgovornosti u pogledu upravljanja aktivnostima EIT-a i ZZI-ja i njihova praćenja Upravni odbor donosi strateške odluke. On osobito:
 - (a) nakon savjetovanja s postojećim ZZI-jima i uzimanja njihovih mišljenja u obzir, donosi doprinos EIT-a prijedlogu Komisije o SIP-u i objavljuje ga;

- (b) donosi jedinstveni programski dokument EIT-a, njegov proračun, godišnju računovodstvenu dokumentaciju i bilancu stanja te konsolidirano godišnje izvješće o radu;
 - (c) donosi pouzdane kriterije te jasne i transparentne postupke za financiranje ZZI-ja na temelju uspješnosti, uključujući odluku o najvećem financijskom doprinosu koji im dodjeljuje EIT, u cilju provedbe odgovarajućeg poslovnog plana ZZI-ja i ostvarivanja ciljeva utvrđenih u SIP-u te u skladu s člankom 10., uzimajući u obzir zahtjeve utvrđene u članku 11. stavcima 4. i 5., uključujući napredak ZZI-ja u postizanju financijske održivosti;
 - (d) donosi postupak odabira ZZI-ja, u skladu s člankom 9. i SIP-om;
 - (e) odabire partnerstvo i imenuje ga ZZI-jem u skladu s uvjetima i kriterijima iz članka 9. i prema potrebi povlači takvo imenovanje;
 - (f) ovlašćuje direktora za pripremu, dogovaranje u pregovorima i sklapanje sporazuma o partnerstvu i sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava sa ZZI-jima;
 - (g) utvrđuje trajanje, sadržaj i strukturu memorandumâ o suradnji u skladu s člankom 12., daje direktoru mandat i ovlašćuje ga za pripremu i dogovaranje u pregovorima memorandumâ o suradnji sa ZZI-jima te, nakon što pregleda memorandume o suradnji dogovorene u pregovorima, ovlašćuje direktora za njihovo sklapanje;
 - (h) ovlašćuje direktora za produljenje sporazumâ o partnerstvu sa ZZI-jima na razdoblje dulje od prvotno određenog razdoblja, podložno pozitivnom ishodu međupreispitivanja i sveobuhvatne procjene, kako je utvrđeno u SIP-u, prije isteka tog razdoblja u skladu s člancima 10. i 11.;
 - (i) ovlašćuje direktora za pripremu, dogovaranje u pregovorima i sklapanje sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava s drugim pravnim subjektima;
 - (j) donosi učinkovite, djelotvorne, transparentne i kontinuirane postupke praćenja i evaluacije, među ostalim pouzdan skup pokazatelja u skladu s člancima 10., 11., 19. i 20., te nadzire provedbu tih postupaka od strane direktora;
 - (k) poduzima odgovarajuće korektivne mjere u pogledu ZZI-ja koji ostvaruju slabije rezultate, uključujući smanjenje, izmjenu ili povlačenje financijskog doprinosa EIT-a tim ZZI-jima ili prestanak sporazuma o partnerstvu s njima, na temelju praćenja i procjene rezultata, u skladu s ciljevima EIT-a i ZZI-ja te člancima 10., 11. i 18.;
 - (l) potiče ZZI-je da donesu operativne modele za otvorenost prema novim partnerskim organizacijama;
 - (m) promiče EIT diljem Unije i na globalnoj razini kako bi se povećala njegova privlačnost te u tu svrhu ovlašćuje direktora za potpisivanje memorandumâ o razumijevanju s državama članicama, pridruženim zemljama ili ostalim trećim zemljama;
 - (n) odlučuje o osmišljavanju i koordinaciji mjera potpore koje poduzimaju ZZI-ji kako bi se proširio učinak EIT-a u cijeloj Uniji u cilju razvoja poduzetničkog i inovacijskog kapaciteta visokih učilišta, kao i, prema potrebi, pružatelja strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, i njihove integracije u inovacijske ekosustave kako bi se ojačala integracija trokuta znanja;
 - (o) potiče stvaranje sinergija između EIT-a, uključujući preko ZZI-ja, te okvirnih programa Unije za istraživanje i inovacije, kao i nacionalnih i regionalnih programa financiranja.
2. Uz strateške odluke iz točke 1. upravni odbor donosi sljedeće postupovne i operativne odluke potrebne za izvršavanje svojih zadaća i aktivnosti EIT-a. On osobito:
- (a) donosi svoj poslovnik te poslovnik Izvršnog odbora, kao i posebna financijska pravila EIT-a;
 - (b) delegira posebne zadaće Izvršnom odboru;
 - (c) određuje odgovarajuće naknade za članove Upravnog odbora i Izvršnog odbora, koje su usklađene sa sličnim primitcima od rada u državama članicama;

- (d) donio otvoren i transparentan postupak za odabir članova Izvršnog odbora;
 - (e) imenovao direktora i, prema potrebi, produljio njegov mandat ili ga razriješio dužnosti, u skladu s odjeljkom 5.;
 - (f) imenovao računovodstvenog službenika i članove Izvršnog odbora;
 - (g) donio kodeks dobrog ponašanja u vezi sa sukobom interesa;
 - (h) osnovao, prema potrebi, savjetodavne skupine koje imaju određeni cilj, zadaće i trajanje;
 - (i) uspostavio funkciju unutarnje revizije u skladu s financijskim pravilima EIT-a;
 - (j) odlučio o radnim jezicima EIT-a, uzimajući u obzir postojeća načela višjejezičnosti i praktične potrebe rada EIT-a;
 - (k) sazvao godišnji sastanak na višoj razini sa ZZI-jima;
 - (l) izvijestio o suradnji ZZI-jâ s drugim europskim partnerstvima.
3. Upravni odbor donosi odluke u skladu s Pravilnikom o osoblju za dužnosnike Europske unije i Uvjetima zaposlenja ostalih službenika Unije, utvrđenima u Uredbi Vijeća (EEZ, Euratom, EZUČ) ⁽¹⁾ br. 259/68 („Pravilnik o osoblju” odnosno „Uvjeti zaposlenja”), u vezi s osobljem EIT-a i uvjetima njihova zaposlenja. Upravni odbor osobito:
- (a) donosi provedbene mjere kako bi se primijenio Pravilnik o osoblju i Uvjeti zaposlenja, u skladu s člankom 110. stavkom 2. Pravilnika o osoblju;
 - (b) izvršava, u skladu s podtočkom (c) ove točke, u odnosu na osoblje EIT-a, ovlasti tijela za imenovanje dodijeljene Pravilnikom o osoblju te ovlasti tijela ovlaštenog za sklapanje ugovora o radu dodijeljene Uvjetima zaposlenja („ovlasti tijela za imenovanje”);
 - (c) u skladu s člankom 110. stavkom 2. Pravilnika o osoblju donosi odluku koja se temelji na članku 2. stavku 1. Pravilnika o osoblju i članku 6. Uvjeta zaposlenja, a kojom se relevantne ovlasti tijela za imenovanje delegiraju direktoru te utvrđuju uvjeti pod kojima se to delegiranje može suspendirati, pri čemu je direktor ovlašten za daljnje delegiranje tih ovlasti;
 - (d) u iznimnim okolnostima donosi odluku o privremenoj suspenziji delegiranja ovlasti tijela za imenovanje direktoru i daljnjeg delegiranja koje je obavio direktor te o vlastitom izvršavanju tih ovlasti ili njihovu delegiranju jednom od svojih članova ili članu osoblja koji nije direktor.

ODJELJAK 3.

DJELOVANJE UPRAVNOG ODBORA

1. Upravni odbor bira predsjednika iz redova svojih članova. Mandat predsjednika traje dvije godine i može se jednom produljiti.
2. Predstavnik Komisije sudjeluje na sastancima Upravnog odbora bez prava glasa, no njegova je suglasnost potrebna u slučajevima iz točke 5. Predstavnik Komisije ima pravo predlagati točke dnevnog reda Upravnog odbora.
3. Direktor sudjeluje na sastancima Upravnog odbora bez prava glasa.
4. Upravni odbor donosi odluke običnom većinom članova koji imaju pravo glasa.

Međutim, za odluke iz odjeljka 2. točke 1. podtočaka (a), (b), (c), (d) i (n), odjeljka 2. točke 2. podtočaka (e) i (j) te za odluke iz točke 1. ovog odjeljka potrebna je dvotrećinska većina članova Upravnog odbora koji imaju pravo glasa.

⁽¹⁾ SL L 56, 4.3.1968., str. 1.

5. Za odluke Upravnog odbora iz odjeljka 2. točke 1. podtočaka (c), (e), (g), (h), (j) i (m), točke 2. podtočke (c) i točke 3. podtočke (a) potrebna je suglasnost Komisije koju izražava njezin predstavnik u Upravnom odboru.
6. Upravni odbor traži mišljenje Skupine predstavnika država članica prije donošenja odluka o produljenju ili prestanku sporazuma o partnerstvu sa ZZI-jima u skladu s odjeljkom 2. točkom 1. podtočkama (h) i (k) te o sklapanju memoranduma o suradnji u skladu s odjeljkom 2. točkom 1. podtočkom (g).

Mišljenje iz prvog odlomka nije obvezujuće za Upravni odbor. Izdaje se bez nepotrebne odgode, a u svakom slučaju najkasnije dva mjeseca nakon što je zatraženo.

7. Upravni odbor sastaje se na redovitim sjednicama najmanje četiri puta godišnje i na izvanrednoj sjednici koju saziva predsjednik ili na zahtjev najmanje jedne trećine svih njegovih članova ili predstavnika Komisije.

ODJELJAK 4.

IZVRŠNI ODBOR

1. Izvršni odbor pomaže Upravnom odboru u obavljanju njegovih zadaća.
2. Izvršni odbor sastoji se od pet članova, uključujući predsjednika Upravnog odbora, koji također predsjedava Izvršnim odborom. Druga četiri člana uz predsjednika bira Upravni odbor među svojim članovima, uz uravnoteženu zastupljenost onih s iskustvom u području visokog obrazovanja, istraživanja, inovacija ili u poslovnom sektoru. Mandat članova Izvršnog odbora traje dvije godine i može se jednom produljiti.
3. Izvršni odbor priprema sastanke Upravnog odbora u suradnji s direktorom.
4. Upravni odbor može od Izvršnog odbora zatražiti da nadzire i prati provedbu odluka i preporuka Upravnog odbora.
5. Izvršni odbor za Upravni odbor priprema raspravu o nacrtu EIT-ova doprinosa Komisijinu prijedlogu o SIP-u te njegovo donošenje. Osim toga, Izvršni odbor priprema raspravu Upravnog odbora o nacrtu jedinstvenog programskog dokumenta, nacrtu konsolidiranoga godišnjeg izvješća o radu, nacrtu godišnjeg proračuna i nacrtu godišnje računovodstvene dokumentacije te bilanci stanja prije njihova podnošenja Upravnom odboru.
6. Odluke Izvršnog odbora donose se na temelju glasova većine prisutnih članova. Svaki član ima jedan glas.
7. Predstavnik Komisije sudjeluje na sastancima Izvršnog odbora bez prava glasa. Predstavnik Komisije ima pravo predlagati točke dnevnog reda Izvršnog odbora.
8. Direktor sudjeluje na sastancima Izvršnog odbora bez prava glasa.
9. Članovi Izvršnog odbora djeluju u interesu EIT-a, čuvajući na neovisan i transparentan način njegovu misiju i ciljeve, identitet, autonomnost i koherentnost. Redovito izvješćuju Upravni odbor o donesenim odlukama i zadaćama koje im je dodijelio Upravni odbor.

ODJELJAK 5.

DIREKTOR

1. Direktor je stručna osoba visoka ugleda u područjima u kojim djeluje EIT. Direktor je član osoblja EIT-a i zaposlen je kao član privremenog osoblja u skladu s člankom 2. točkom (a) Uvjeta zaposlenja.
2. Direktora imenuje Upravni odbor s popisa kandidata koje je predložila Komisija, nakon otvorenog i transparentnog postupka odabira. Za potrebe sklapanja ugovora s direktorom EIT predstavlja predsjednik Upravnog odbora.
3. Mandat direktora traje četiri godine. Upravni odbor, na prijedlog Komisije koja uzima u obzir njegovu ocjenu rada direktora te najbolje interese EIT-a i njegove buduće zadaće i izazove, može produljiti mandat jednom na razdoblje do četiri godine. Direktor čiji je mandat produljen ne sudjeluje u novom postupku odabira za isto radno mjesto.
4. Direktor se razrješuje dužnosti samo odlukom Upravnog odbora na prijedlog Komisije.
5. Direktor je odgovoran za rad i svakodnevno upravljanje EIT-om te je njegov zakonski zastupnik. Direktor je odgovoran Upravnom odboru i kontinuirano ga izvješćuje o razvoju aktivnosti EIT-a i aktivnostima za koje je odgovoran.
6. Direktor posebno:
 - (a) organizira aktivnosti EIT-a i njima upravlja;
 - (b) podupire Upravni odbor i Izvršni odbor u radu, osigurava tajništvo za njihove sastanke i pruža informacije potrebne za obavljanje njihovih dužnosti;
 - (c) podupire Upravni odbor u pripremi doprinosa EIT-a prijedlogu Komisije o SIP-u;
 - (d) priprema nacrt jedinstvenog programskog dokumenta, nacrt konsolidiranoga godišnjeg izvješća o radu i nacrt godišnjeg proračuna za podnošenje Upravnom odboru;
 - (e) priprema postupak odabira ZZI-ja i upravlja njime te osigurava da se različite faze tog postupka provode na transparentan i objektivan način, pod nadzorom Upravnog odbora, a detaljno izvješće o postupku odabira prilaže konsolidiranom godišnjem izvješću o radu iz točke (d);
 - (f) uz ovlaštenje Upravnog odbora priprema, dogovara u pregovorima i sklapa sporazume o partnerstvu i sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava sa ZZI-jima;
 - (g) priprema i u pregovorima dogovara memorandume o suradnji sa ZZI-jima te ih, podložno konačnom odobrenju Upravnog odbora, sklapa u skladu s odjeljkom 2. točkom 1. podtočkom (a);
 - (h) uz suglasnost Upravnog odbora priprema, dogovara u pregovorima i sklapa sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava s drugim pravnim subjektima;
 - (i) organizira sastanke foruma dionika i Skupine predstavnika država članica te osigurava učinkovitu komunikaciju s njima, pod nadzorom Upravnog odbora;
 - (j) uz ovlaštenje Upravnog odbora potpisuje memorandume o razumijevanju s državama članicama, pridruženim zemljama ili ostalim trećim zemljama u cilju promicanja EIT-a na svjetskoj razini;
 - (k) osigurava provedbu učinkovitih postupaka praćenja, procjene i evaluacije koji se odnose na djelovanje ZZI-ja u skladu s odjeljkom 2. točkom 1. podtočkom (j) te provodi korektivne mjere o kojima odlučuje Upravni odbor u skladu s člankom 11. stavkom 6.;

- (l) odgovaran je za administrativna i financijska pitanja, u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, uključujući izvršenje proračuna EIT-a, uzimajući pritom u obzir savjete funkcije unutarnje revizije;
- (m) podnosi nacrt godišnje računovodstvene dokumentacije i bilancu stanja funkciji unutarnje revizije, a potom i Upravnom odboru;
- (n) pod nadzorom Upravnog odbora, osigurava da se ispunjavaju obveze EIT-a iz ugovora i sporazuma koje je sklopio;
- (o) pod nadzorom Upravnog odbora, osigurava učinkovitu komunikaciju s institucijama Unije;
- (p) obavješćuje Skupinu predstavnika država članica o rezultatima praćenja, procjene i evaluacije te Upravnom odboru podnosi mišljenja Skupine predstavnika država članica;
- (q) djeluje u interesu EIT-a, čuvajući na neovisan i transparentan način njegovu misiju i ciljeve, identitet, autonomnost i koherentnost.

7. Direktor izvršava sve druge zadaće koje mu povjeri Upravni odbor i za koje je odgovoran.

ODJELJAK 6.

OSOBLJE EIT-A I UPUĆENI NACIONALNI STRUČNJACI

1. Osoblje EIT-a sastoji se od zaposlenika koje izravno zaposli EIT. Pravilnik o osoblju, Uvjeti zaposlenja te pravila donesena sporazumom među institucijama Unije radi njihove primjene primjenjuju se na osoblje EIT-a. Ova točka primjenjuje se na osoblje koje je u EIT-u zaposleno 28. svibnja 2021., bez obzira na datum početka njihova ugovora o radu.
2. EIT-u se mogu uputiti nacionalni stručnjaci na ograničeno vrijeme. Upravni odbor donosi odredbe kojima se upućenim nacionalnim stručnjacima omogućuje rad u EIT-u i definiraju njihova prava i odgovornosti.

*PRILOG II.***UREDBA STAVLJENA IZVAN SNAGE I NJEZINA IZMJENA**

Uredba (EZ) br. 294/2008 Europskog parlamenta i Vijeća

(SL L 97, 9.4.2008., str. 1.)

Uredba (EU) br. 1292/2013 Europskog parlamenta i Vijeća

(SL L 347, 20.12.2013., str. 174.)

PRILOG III.

KORELACIJSKA TABLICA

Uredba (EZ) br. 294/2008	Ova Uredba
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2. točka 1.	Članak 2. točka 1.
Članak 2. točka 2.	Članak 2. točka 2.
Članak 2. točka 3.	Članak 2. točka 3.
Članak 2. točka 5.	Članak 2. točka 5.
Članak 2. točka 6.	Članak 2. točka 6.
Članak 2. točka 7.	Članak 2. točka 7.
-	Članak 2. točka 8.
Članak 2. točka 8.	-
Članak 2. točka 9.	Članak 2. točka 9.
Članak 2. točka 9.a	Članak 2. točka 10.
Članak 2. točka 10.	Članak 2. točka 11.
-	Članak 2. točka 12.
Članak 2. točka 11.	Članak 2. točka 13.
-	Članak 2. točka 14.
-	Članak 2. točka 15.
-	Članak 2. točka 16.
Članak 3.	Članak 3. stavci 1. i 2.
Članak 4. stavak 1. točke (a), (c) i (d)	Članak 5. stavak 1.
Članak 4. stavak 2.	-
Članak 4. stavak 3.	Članak 5. stavak 2.
-	Članak 5. stavak 3.
Članak 5. stavak 1. točke od (a) do (c)	Članak 6. točke (a), (b), (c) i (e)
Članak 5. stavak 1. točka (d)	-
-	Članak 6. točka (d)
Članak 5. stavak 1. točke (e) i (f)	Članak 6. točke (f) i (g)
-	Članak 6. točke (h) i (i)
Članak 5. stavak 1. točke od (g) do (i)	Članak 6. točke (j), (k) i (l)
Članak 5. stavak 1. točka (j)	-
-	Članak 6. točke (m) i (n)
Članak 5. stavak 1. točka (k)	Članak 6. točke (o) i (p)
-	Članak 6. točke od (q) do (t)
Članak 5. stavak 2.	-
Članak 6. stavak 1. točke od (a) do (c)	Članak 7. stavak 1. točke (a), (b) i (c)
-	Članak 7. stavak 1. točka (d)
Članak 6. stavak 1. točka (d)	Članak 7. stavak 1. točka (e)

-	Članak 7. stavak 1. točka (f)
Članak 6. stavak 1. točka (e)	Članak 7. stavak 1. točka (g)
-	Članak 7. stavak 1. točke (h) i (i)
Članak 6. stavak 2. točke od (a) do (e)	Članak 7. stavak 2. točke od (a) do (e)
-	Članak 7. stavak 3.
Članak 6. stavak 3.	Članak 7. stavak 4.
-	Članak 8.
Članak 7. stavak 1.	Članak 9. stavak 1.
Članak 7. stavak 1.a	Članak 9. stavak 2.
Članak 7. stavak 2.	-
Članak 7. stavak 3.	Članak 9. stavak 3.
Članak 7. stavak 4.	Članak 9. stavak 4.
Članak 7. stavak 5.	Članak 9. stavak 5.
Članak 7.a	Članak 10.
Članak 7.b stavak 1.	-
Članak 7.b stavak 2.	Članak 11. stavak 1.
-	Članak 11. stavak 2.
-	Članak 11. stavak 3.
Članak 7.b stavak 3.	Članak 11. stavak 4.
-	Članak 11. stavak 5.
Članak 7.b stavak 4.	Članak 11. stavak 6.
-	Članak 11. stavak 7.
-	Članak 12.
Članak 8. stavak 1.	Članak 13. stavak 1.
Članak 8. stavak 2. točka (a)	Članak 13. stavak 2. točka (a)
Članak 8. stavak 2. točka (aa)	Članak 13. stavak 2. točka (b)
-	Članak 13. stavak 2. točke od (c) do (f)
Članak 8. stavak 2. točka (b)	Članak 13. stavak 2. točka (g)
Članak 9. stavci 1. i 2.	Članak 14. stavak 1.
Članak 9. stavak 3.	Članak 14. stavak 2.
Članak 11.	Članak 15.
Članak 12.	Članak 16.
Članak 13. stavak 1.	Članak 17. stavak 1.
-	Članak 17. stavak 2.
Članak 13. stavci od 2. do 7.	Članak 17. stavci od 3. do 8.
Članak 14. stavak 1.	-
Članak 14. stavak 2.	Članak 18. stavak 1.
Članak 14. stavak 3.	Članak 18. stavak 2.
-	Članak 18. stavak 3.

Članak 14. stavak 4.	Članak 18. stavak 4.
Članak 14. stavak 5.	Članak 18. stavak 5.
Članak 14. stavak 6.	-
-	Članak 18. stavak 6.
Članak 14. stavak 7.	Članak 18. stavak 7.
Članak 15. stavak 1.	Članak 19. stavak 1.
Članak 15. stavak 2.	Članak 19. stavak 2.
Članak 16. stavak 1.	Članak 20. stavak 1.
Članak 16. stavak 2.	Članak 20. stavak 2.
Članak 16. stavak 2.a	Članak 20. stavak 3.
Članak 16. stavak 3.	Članak 20. stavak 4.
Članak 17. stavak 1.	-
-	Članak 4. stavak 4.
Članak 17. stavak 2.	Članak 4. stavak 1.
Članak 17. stavak 2.a	Članak 4. stavak 2.
Članak 17. stavak 3.	Članak 4. stavak 3.
Članak 17. stavak 4.	Članak 4. stavak 5.
Članak 18.	-
Članak 19. stavak 1.	-
-	Članak 21. stavak 1.
Članak 19. stavak 2.	-
Članak 19. stavak 3.	Članak 21. stavak 2.
Članak 20. stavak 1.	Članak 22. stavak 1.
Članak 20. stavak 2.	-
Članak 20. stavak 3.	Članak 22. stavak 2.
Članak 20. stavak 4.	-
Članak 20. stavak 5.	Članak 22. stavak 3.
Članak 20. stavak 6.	-
Članak 20. stavak 7.	-
Članak 20. stavak 8.	Članak 22. stavak 4.
Članak 20. stavak 9.	Članak 22. stavak 5.
Članak 20. stavak 10.	Članak 22. stavak 6.
Članak 21. stavak 1.	Članak 23. stavak 1.
Članak 21. stavak 1.a	Članak 23. stavak 2.
Članak 21. stavak 2.	Članak 23. stavak 3.
Članak 21. stavak 3.	Članak 23. stavak 4.
Članak 21. stavak 4.	-
Članak 22.	Članak 24.

Članak 22.a	Članak 25.
Članak 23.	-
-	Članak 26.
-	Članak 27.
Članak 24.	Članak 28.
Prilog	Prilog I.
-	Prilog II.
-	Prilog III.

ODLUKE

ODLUKA (EU) 2021/820 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 20. svibnja 2021.

o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT) za razdoblje 2021. – 2027.: jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta te o stavljanju izvan snage Odluke br. 1312/2013/EU

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 173. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Uredbom (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, a posebno njezinim člankom 4., predviđeno je donošenje Strateškog inovacijskog programa (SIP).
- (2) SIP-om bi se trebali utvrditi prioriteta područja i strategija za Europski institut za inovacije i tehnologiju („EIT“) za relevantno sedmogodišnje razdoblje u skladu s Uredbom (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, trebala bi se utvrditi ključna djelovanja EIT-a, te bi trebao uključivati procjenu očekivanog socijalnog, ekonomskog i okolišnog učinka EIT-a, njegovih aktivnosti informiranja i njegova kapaciteta za stvaranje što veće inovacijske dodane vrijednosti. U okviru SIP-a trebalo bi uzeti u obzir rezultate kontinuiranog praćenja i periodične neovisne evaluacije EIT-a.
- (3) U okviru SIP-a također bi trebalo uzeti u obzir strateško planiranje Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa (Obzor Europa) uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/695, uspostaviti i poticati odgovarajuće sinergije i komplementarnosti između aktivnosti EIT-a i drugih relevantnih nacionalnih i regionalnih inicijativa, instrumenata i programa Unije te osigurati dosljednost s prioritetima i obvezama Unije, uključujući one navedene u komunikacijama Komisije od 11. prosinca 2019. o europskom zelenom planu, od 27. svibnja 2020. o proračunu EU-a za provedbu europskog plana oporavka, od 19. veljače 2020. o europskoj strategiji za podatke, od 10. ožujka 2020. o strategiji za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu i od 10. ožujka 2020. o novoj industrijskoj strategiji za Europu te one povezane s postizanjem strateške autonomije Europe, uz istodobno očuvanje otvorenoga gospodarstva.
- (4) SIP bi trebao uključivati procjenu financijskih potreba i izvora za buduće aktivnosti EIT-a. Također bi trebao sadržavati indikativni financijski plan koji pokriva razdoblje odgovarajućeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

⁽¹⁾ SL C 47, 11.2.2020., str. 69.

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 27. travnja 2021. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 10. svibnja 2021.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/819 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o Europskom institutu za inovacije i tehnologiju (vidjeti stranicu 61 ovoga Službenog lista).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

- (5) Kako bi se osigurao kontinuitet aktivnosti EIT-a i zajednica znanja i inovacija (ZZI-ji) u skladu s relevantnim odredbama Uredbe (EU) 2021/695, ova Odluka trebala bi hitno stupiti na snagu te bi se trebala primjenjivati s retroaktivnim učinkom od 1. siječnja 2021.
- (6) S obzirom na to da ciljeve ove Odluke ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i transnacionalnosti oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Odluka ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (7) Odluku br. 1312/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ trebalo bi staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

Donosi se Strateški inovacijski program Europskog instituta za inovacije i tehnologiju za razdoblje od 2021. do 2027. (SIP za razdoblje 2021. – 2027.), kako je utvrđen u Prilogu.

Članak 2.

SIP za razdoblje 2021. – 2027. provodi se u skladu s Uredbom (EU) 2021/819.

Članak 3.

Odluka br. 1312/2013/EU stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. svibnja 2021.

Za Europski parlament
Predsjednik
D. M. SASSOLI

Za Vijeće
Predsjednica
A. P. ZACARIAS

⁽⁵⁾ Odluka br. 1312/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o Strateškom inovacijskom programu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (EIT): doprinos EIT-a inovativnijoj Europi (SL L 347, 20.12.2013., str. 892.).

PRILOG

**STRATEŠKI INOVACIJSKI PROGRAM EUROPSKOG INSTITUTA ZA INOVACIJE I TEHNOLOGIJU ZA
RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027.**

Sadržaj

1.	Uvod	94
1.1.	Kontekst	94
1.2.	Ključni izazovi	95
1.3.	Položaj u okviru programa Obzor Europa	97
2.	Povećanje očekivanja: Strategija EIT-a i ciljevi za razdoblje 2021. – 2027.	98
3.	Jačanje europskog inovacijskog talenta i kapaciteta: ključna djelovanja	98
3.1.	Potpota postojećim ZZI-jima	98
3.2.	Povećanje regionalnog učinka ZZI-ja	99
3.3.	Pokretanje novih ZZI-ja	100
3.4.	Potpota inovacijskom i poduzetničkom kapacitetu visokih učilišta	101
3.5.	Međusektorske aktivnosti EIT-a	102
3.5.1.	Komunikacija i širenje	102
3.5.2.	Utvrđivanje i razmjena dobrih praksi s dionicima	103
3.5.3.	Međunarodna suradnja i globalne aktivnosti informiranja	103
3.6.	Provedba u praksi: način rada	104
3.6.1.	Operativni model ZZI-ja	104
3.6.2.	Model financiranja ZZI-ja	105
3.6.3.	Smanjivanje administrativnog opterećenja	106
3.6.4.	Odnosi EIT-a sa ZZI-jima nakon prestanka sporazuma o partnerstvu	106
3.7.	Sinergije i komplementarnosti s drugim programima Unije	106
4.	Rješavanje krize uzrokovane izbijanjem bolesti COVID-19	108
5.	Resursi	108
5.1.	Proračunske potrebe	108
5.2.	Učinak (praćenje i evaluacija)	109
5.2.1.	Izješćivanje i praćenje	109
5.2.2.	Evaluacija, međupreispitivanje i sveobuhvatna procjena	111
Dodatak 1.		112
Dodatak 2.		115

1. UVOD

U ovom se Strateškom inovacijskom programu utvrđuju prioritetna područja i strategija Europskog instituta za inovacije i tehnologiju („EIT”) za razdoblje od 2021. do 2027. (SIP za razdoblje 2021. – 2027.). Njime se utvrđuju EIT-ovi ciljevi, ključna djelovanja, način rada, očekivani rezultati i učinak, kao i procjena potrebnih sredstava. U SIP-u za razdoblje 2021. – 2027. osigurava se potrebna usklađenost EIT-a s programom Obzorom Europa.

SIP za razdoblje 2021. – 2027. temelji se na procjeni učinka koju je provela Komisija. U njemu se uzima u obzir EIT-ov prijedlog o SIP-u, koji je dostavljen Komisiji 20. prosinca 2017., u skladu s Uredbom (EZ) br. 294/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾. Osim toga, on odražava Uredbu (EU) 2021/695, a osobito ključnu ulogu EIT-a kao dijela stupa III. „Inovativna Europa” programa Obzor Europa i njegov doprinos odgovoru na globalne i društvene izazove, uključujući postavljene klimatske ciljeve i obveze te UN-ove ciljeve održivog razvoja, kao i doprinos stupu I. „Izvrсна znanost” i stupu II. „Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost” programa Obzor Europa. SIP za razdoblje 2021. – 2027. temelji se na iskustvu prikupljenom proteklih godina rada EIT-a i na rezultatima opsežnog savjetovanja s ključnim dionicima.

U SIP-u za razdoblje 2021. – 2027. uzima se u obzir strateško planiranje za program Obzor Europa kako bi se osigurala dosljednost s aktivnostima programa Obzor Europa i sinergija s drugim relevantnim programima Unije, dosljednost s prioritetima i obvezama Unije, uključujući one povezane s europskim zelenim planom, planom oporavka za Europu, europskom podatkovnom strategijom, strategijom za MSP-ove za održivu i digitalnu Europu i novom industrijskom strategijom za Europu te one povezane s postizanjem strateške autonomije Unije uz istodobno očuvanje otvorenoga gospodarstva. Nadalje, on doprinosi rješavanju globalnih i društvenih izazova, uključujući ciljeve održivog razvoja poštovanjem načela Pariškog sporazuma donesenog u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama ⁽²⁾, te postizanju gospodarstva s nultom neto stopom emisija stakleničkih plinova najkasnije do 2050. Cilj mu je također povećanje komplementarnosti i sinergija između aktivnosti EIT-a i nacionalnih i regionalnih prioriteta i programa financiranja.

1.1. Kontekst

EIT je osnovan 2008. kako bi jačanjem inovacijskog kapaciteta Unije i država članica pridonio održivom gospodarskom rastu i konkurentnosti. Predvodio je integraciju visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija („trokut znanja”) s posebnim naglaskom na poduzetničkom talentu, osnivanju poduzeća i inovacijskim vještinama.

Otkad je osnovan, EIT se postupno etablirao kao jedinstven instrument za savladavanje društvenih izazova integracijom trokuta znanja. EIT djeluje uglavnom preko zajednica znanja i inovacija (ZZI-ji) ⁽³⁾. Trenutačno postoji osam ZZI-jâ, a aktivni su u sljedećim područjima: klimatske promjene, digitalna transformacija, energija, hrana, zdravlje, sirovine, gradska mobilnost i proizvodnja s dodanom vrijednošću.

Svaki ZZI dosad je bio organiziran je oko pet do deset kolokacijskih centara ⁽⁴⁾, koji su zamišljeni kao geografski centri koji također nude fizički prostor za lokalnu interakciju unutar inovacijskog ekosustava i za praktičnu integraciju trokuta znanja. Kolokacijski centri organizirani su i strukturirani u skladu s regionalnim i nacionalnim inovacijskim kontekstom i temelje se na paneuropskoj mreži postojećih laboratorija, ureda ili kampusa partnera ZZI-ja.

Cilj ZZI-jâ jest upravljanje portfeljima aktivnosti trokuta znanja na sljedeće načine:

- (a) aktivnostima obrazovanja i osposobljavanja posebno usmjerenima na poduzetništvo kako bi se osposobio sljedeći naraštaj talenata, uključujući oblikovanje i provedbu programa, posebno na razini magisterija ili doktorata, kojima je dodijeljena oznaka EIT-a, odnosno pečat kvalitete koji EIT dodjeljuje obrazovnim programima ZZI-ja koji su u skladu s određenim kriterijima kvalitete koji su povezani s, među ostalim, poduzetničkim obrazovanjem i inovativnim kurikulumima za „učenje kroz praksu”, pri čemu je EIT-ov program obrazovanja ključan za razvoj kompetentnih inovatora orijentiranih na poduzetništvo, što programe i aktivnosti s ciljem razvoja poduzetničkih i digitalnih vještina te prekvalificiranja i usavršavanja ljudskih resursa u perspektivi cjeloživotnog učenja čini posebno važnima;

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 294/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2008. o osnivanju Europskog instituta za inovacije i tehnologiju (SL L 97, 9.4.2008., str. 1.).

⁽²⁾ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

⁽³⁾ Kako su definirane u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2021/819.

⁽⁴⁾ Kako su definirani u članku 2. točki 3. Uredbe (EU) 2021/819.

- (b) aktivnostima za potporu za istraživanje i inovacije radi razvoja inovativnih i održivih proizvoda, procesa, tehnologija, usluga i netehnoloških rješenja za konkretne poslovne prilike ili socijalni cilj;
- (c) aktivnostima osnivanja poduzeća i potpore poduzetnicima, kao što su programi ubrzavanja razvoja koji poduzetnicima pomažu da svoje ideje pretvore u uspješne pothvate i ubrzaju proces rasta i razvoja.

Posebnost EIT-a u odnosu na ostale inovacijske instrumente jest usmjerenost na globalne i društvene izazove integracijom trokuta znanja kojom se aktivnosti visokog obrazovanja uključuju u inovacijski lanac vrijednosti.

Pristup EIT-a pomaže izgraditi otpornost i povećati održivost i doprinosi stvaranju postupnih i disruptivnih inovacija kako bi se uspješno spriječili poremećaji na tržištu, pomoglo pri transformaciji industrija i podržalo osnivanje novoosnovanih (start-up), supsidijarnih (spin-off) te malih i srednjih poduzeća (MSP). EIT omogućuje stvaranje dugoročnih poslovnih strategija za suočavanje s globalnim izazovima i pomaže stvaranju okvirnih uvjeta nužnih za dobro funkcioniranje inovacijskih ekosustava i razvoj inovacija. Uredbom (EU) 2021/819 predviđen je cilj financijske održivosti ⁽⁵⁾ ZZI-jâ, što je jedinstvena značajka kojom se želi stvoriti inovacije usmjerene na poslovanje i rezultate. U tom kontekstu ZZI-ji moraju razvijati i provoditi strategije koje stvaraju prihode kako bi svoj inovacijski ekosustav i aktivnosti trokuta znanja očuvali nakon razdoblja obuhvaćenog sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava.

EIT tako pruža dinamičnu platformu za pokretanje, rast, praćenje i podupiranje ZZI-jâ sa snažnim učinkom umrežavanja i pozitivnim učincima prelijevanja. ZZI-ji prve generacije (EIT Digital, EIT Climate-KIC i EIT InnoEnergy), koji su pokrenuti 2009., etablirali su se i sazreli, a njihovi sporazumi o partnerstvu trebali bi istaći nakon 2024. u skladu s najdužim razdobljem dodjele bespovratnih sredstava. Sada sazrijevaju i druga i treća generacija ZZI-jâ (EIT Health i EIT Raw Materials, pokrenuti 2014., i EIT Food, pokrenut 2016.). ZZI-ji EIT Urban Mobility i EIT Manufacturing, oba pokrenuti u prosincu 2018., počeli su s radom 2019.

Do 2019. u suradnju s osam ZZI-jâ uključilo se više od 600 poduzeća, 250 visokih učilišta ⁽⁶⁾, 200 istraživačkih organizacija ⁽⁷⁾ i više od 50 organizacija i tijela civilnog društva.

U kontekstu trajnih regionalnih razlika u uspješnosti u području inovacija u Europi EIT je 2014. pokrenuo Regionalni program za inovacije (RPI) ⁽⁸⁾ kako bi proširio svoj regionalni doseg na zemlje koje su skromni ili umjereni inovatori. Preko RPI-ja EIT je proširio svoje aktivnosti u cijeloj Europi te zemljama (i regijama u tim zemljama) čija je uspješnost u području inovacija prema europskoj ljestvici uspjeha u inovacijama (EIS) skromna i umjerena nudi prilike da se uključe u aktivnosti trokuta znanja kao dio zajednice ZZI-ja.

EIT uspijeva ostati prilagodljiv te razvijati načela i pravila za uspješno upravljanje svojim ZZI-jima u okviru krovnog programa Obzor 2020. uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾, u skladu s Uredbom (EZ) br. 294/2008. Njegova neovisnost u radu omogućuje mu da testira i djelotvorno provodi niz novosti u upravljanju korisnicima, npr. mehanizam financiranja na temelju konkurentnosti, ciljeve financijske održivosti i posebne ključne pokazatelje uspješnosti.

1.2. Ključni izazovi

Posljednjih godina tempo inovacija dramatično se ubrzao. Inovacije preobražavaju gospodarske sektore, mijenjaju postojeće poslovne modele i otvaraju posve nove mogućnosti. S obzirom na promjene u globalnom gospodarskom poretku i sve jače međunarodno tržišno natjecanje, Unija mora, među ostalim, uključiti sve talente, povećati sudjelovanje žena i poticati brz transfer rezultata istraživačkih i inovacijskih aktivnosti na tržište i u društvo, s ciljem povećanja inovacijskih kapaciteta u cijeloj Uniji. Zajedničko oblikovanje, suradnja i zajedničko stvaranje

⁽⁵⁾ Kako je definirana u članku 2. točki 16. Uredbe (EU) 2021/819.

⁽⁶⁾ Kako su definirana u članku 2. točki 7. Uredbe (EU) 2021/819.

⁽⁷⁾ Kako su definirane u članku 2. točki 6. Uredbe (EU) 2021/819.

⁽⁸⁾ Kako je definiran u članku 2. točki 10. Uredbe (EU) 2021/819 i u odjeljku 3.2 ovog Priloga.

⁽⁹⁾ Uredba (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o osnivanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014. – 2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1982/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 104.).

među disciplinama i među visokim obrazovanjem, istraživanjem i poduzećima važniji su nego ikad za doprinos rješavanju globalnih izazova povezanih s klimatskim promjenama, gubitkom bioraznolikosti i neodrživim iskorištavanjem prirodnih resursa, digitalnom i društvenom transformacijom, demografskim promjenama ili budućnošću zdravstvene skrbi i hrane.

Kao prvo, širenje pandemije bolesti COVID-19 snažno utječe na naša gospodarstva i društva, ometa gospodarske aktivnosti i stvara posljedice za zdravstvene sustave, radna mjesta i dobrobit. U cilju savladavanja te krize potrebna je kombinacija kratkoročnih mjera i mjera usmjerenih na budućnost kako bi se gospodarstvima i dionicima pružila neposredna potpora i istodobno osigurali potrebni uvjeti za oporavak.

Stoga je važno utvrditi i rješavati izazove povezane s krizama, uključujući pristup financiranju, kako bi se ponovno izgradilo povjerenje među svim dionicima te pružila potpora razvoju i provedbi rješenja za ublažavanje učinka kriza na društvo. Istodobno, programi kojima se podupiru inovacije, osnivanje i nadogradnja poduzeća te poduzetničke i inovacijske vještine ključni su za usmjeravanje gospodarstava Unije na pravi put i poticanje brzog oporavka.

Pokazalo se da jači inovacijski ekosustavi brže i odlučnije reagiraju na krize. Kako bi se ubrzao oporavak i moglo odgovoriti na buduće krize, ulaganja u poboljšanje koordinacijskih kapaciteta u inovacijskim ekosustavima ključna su za povećanje njihove otpornosti i sposobnosti reagiranja kako bi se brzo pronašla potrebna rješenja.

Srednjoročno i dugoročno, svi ZZI-ji moraju se prilagoditi na učinke šoka i osigurati prilagodljivost i fleksibilnost kako bi pronašli i iskoristili nove mogućnosti. Zahvaljujući svojem „lokaliziranom pristupu”, preko kolokacijskih centara i centara RPI-ja ⁽¹⁰⁾, u cijeloj Europi, ZZI-ji doprinose jačanju lokalnih inovacijskih ekosustava, među ostalim poticanjem bliže interakcije među dionicima trokuta znanja i poticanjem bolje koordinacije odnosa s financijskim i javnim institucijama, kao i s građanima.

Kao drugo, današnja društva i gospodarstva sve više pokreću vještine i sposobnost ljudi i organizacija da ideje pretvore u nove proizvode, procese, usluge, poslove i društvene modele. Inovacije, poduzetnička kultura, prihvaćanje inovativnih rješenja na tržištu i povećana ulaganja u obrazovanje, istraživanje i inovacije bit će sve važniji ako Unija želi uspješno prijeći na konkurentno, digitalno, klimatski neutralno i uključivo društvo. Postoji velika potreba za dodatnim jačanjem suradnje među disciplinama i interdisciplinarnog učenja te inovacijskog kapaciteta visokih učilišta u cijeloj Europi. EIT je u jedinstvenom položaju da to ostvari u okviru programa Obzor Europa.

Kao treće, fizička blizina jedan je od ključnih čimbenika koji omogućuju inovacije. Inicijative usmjerene na razvoj inovacijskih mreža i pružanje usluga koje podupiru stvaranje, razmjenu i transfer znanja, izrazito su važne za poticanje interakcija između akademske zajednice, istraživačkih organizacija, poduzeća, tijela javne vlasti i pojedinaca. Međutim, uspješnost u istraživanjima i inovacijama znatno se razlikuje unutar Unije, što pokazuje godišnji EIS. Iznimno je važno da inovacije budu uključive i da proizlaze iz lokalnih potreba, s posebnim naglaskom na povećanom sudjelovanju MSP-ova i organizacija trećeg sektora. Aktivnosti EIT-a dobro su osmišljene u pogledu doprinosa jačanju lokalnih inovacijskih ekosustava sa snažnom europskom dimenzijom i omogućavanju novih modela za održivo gospodarstvo. Aktivnosti EIT-a i ZZI-ja tek trebaju postati sve povezanije s regionalnim strategijama i strategijama pametne specijalizacije ⁽¹¹⁾.

Kao četvrto, za uspješnost inovacijskih ekosustava potrebna je kombinacija znanja, ulaganja, infrastrukture i talenta. Potrebno je uspostaviti okvirne uvjete i snažne sinergije za suradnju europskog istraživanja, obrazovanja i inovacija kako bi se osiguralo pravilno i učinkovito ulaganje ograničenih resursa i iskoristili drugi izvori financiranja s ciljem stvaranja financijske održivosti. Jačanje integracije trokuta znanja preko ZZI-ja, kao i uključivanjem novih partnera u drugim sektorima, zemljama i regijama, dokazano potiče stvaranje okružja koje pogoduje inovacijama i vodeći je cilj EIT-a.

⁽¹⁰⁾ Kako su definirani u članku 2. točki 4. Uredbe (EU) 2021/819.

⁽¹¹⁾ Kako su definirane u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2021/695.

1.3. Položaj u okviru programa Obzor Europa

U kontekstu Uredbe (EU) 2021/695 Komisija se čvrsto obvezala se da će nastaviti povećavati inovacijski potencijal Europe kako bi mogla odgovoriti na buduće izazove. Posebna uloga EIT-a u poticanju inovacija povezivanjem poduzeća, obrazovanja, istraživanja, tijela javne vlasti i civilnog društva ojačana je njegovim uključivanjem u stup III. „Inovativna Europa” programa Obzor Europa. Uredba (EU) 2021/695 odražava rastuću ambiciju Unije u pogledu inovacija i potrebu da se ta ambicija zadovolji.

Strateškim planiranjem programa Obzor Europa želi se osigurati usklađenost aktivnosti EIT-a i drugih aktivnosti u skladu s Uredbom (EU) 2021/695. EIT doprinosi strateškom procesu koordinacije za europska partnerstva. EIT nastavlja tijesnu suradnju s drugim provedbenim tijelima u okviru stupa III. „Inovativna Europa” programa Obzor Europa i ulaže sve moguće napore kako bi doprinio uspostavi jedinstvene kontaktne točke za inovacije.

EIT nastavlja jačati inovacijske ekosustave koji pomažu u rješavanju globalnih izazova poticanjem integracije trokuta znanja u tematskim područjima djelovanja ZZI-ja.

Potrebne su snažne sinergije među provedbenim tijelima stupa III. „Inovativna Europa” programa Obzor Europa, među ostalim suradnjom na razini upravljanja. EIT i Europsko vijeće za inovacije (EIC) provode komplementarne aktivnosti kako bi se pojednostavnilo pružanje potpore inovativnim poduzećima, uključujući usluge ubrzanja poslovanja i osposobljavanje.

EIC može ubrzati rast novoosnovanih (start-up) poduzeća s velikim potencijalom za razvoj koja podupiru ZZI-ji. Konkretnije, najinovativniji pothvati s potporom ZZI-ja mogu iskoristiti pojednostavljen, a time i brži pristup djelovanjima EIC-a, posebno potpore koju nudi Akcelerator EIC-a i financijskoj potpore koju nudi program InvestEU uspostavljen Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾. Osim toga, EIT korisnicima sredstava EIC-a olakšava pristup inovacijskim ekosustavima ZZI-ja i relevantnim dionicima trokuta znanja. Na taj način korisnici sredstava EIC-a mogu se aktivno uključiti u aktivnosti ZZI-ja i iskoristiti njihove usluge.

EIT osigurava dosljednost s komponentom stupa III. „Inovativna Europa” programa Obzor Europa koja se odnosi na europske inovacijske ekosustave. Konkretno, EIT aktivno sudjeluje u djelatnostima Foruma EIC-a iz Odluke Vijeća (EU) 2021/764 ⁽¹³⁾ i uspostavlja veze između zajednice EIT-a ⁽¹⁴⁾ i relevantnih aktivnosti kojima se podupiru inovacijski ekosustavi kako bi se izbjeglo udvostručavanje te osigurala dosljednost i komplementarnost djelovanja EIT-a i EIC-a.

EIT također osigurava snažnije sinergije između svojih djelovanja i programa i inicijativa iz stupa I. „Izvrсна znanost” programa Obzor Europa kako bi se ubrzao transfer znanja stečenog kroz temeljna znanstvena istraživanja u konkretnu primjenu u korist društva. EIT tako surađuje na razvoju inovacijskih i poduzetničkih vještina stipendista u okviru djelovanja Marie-Skłodowska-Curie i Europskog istraživačkog vijeća (ERC) u svim fazama njihove karijere. Ta suradnja mora biti dobrovoljna i ne smije povećati administrativno opterećenje korisnika.

EIT doprinosi stupu II. „Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost” programa Obzor Europa, dopunjuje relevantne aktivnosti za rješavanje globalnih i društvenih izazova te potiče održiv rast i konkurentnost Unije na globalnoj razini. Konkretnije, EIT preko ZZI-ja nastoji doprinijeti relevantnim misijama, tematskim klasterima i drugim europskim partnerstvima i osigurati snažnije sinergije s njima, npr. podupiranjem mjera na strani potražnje i pružanjem usluga iskorištavanja kako bi se potaknuo transfer tehnologije i ubrzala komercijalizacija ostvarenih rezultata.

EIT istražuje mogućnosti za ostvarenje sinergije između dijela programa Obzor Europa „Širenje sudjelovanja i jačanje europskog istraživačkog prostora”, uključujući aktivnosti udruživanja i twinninga te aktivnosti informiranja koje podupire. Konkretno, ciljni subjekti dijela programa Obzor Europa „Širenje sudjelovanja i jačanje europskog istraživačkog prostora”, kao i EIT-ove aktivnosti informiranja, mogu iskoristiti stručno znanje i potporu EIT-a.

⁽¹²⁾ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

⁽¹³⁾ Odluka Vijeća (EU) 2021/764 od 10. svibnja 2021. o uspostavi posebnog programa za provedbu Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Odluke 2013/743/EU (SL L 167, 12.5.2021., str. 1.).

⁽¹⁴⁾ Kako je definirana u članku 2. točki 8. Uredbe (EU) 2021/819.

2. POVEĆANJE OČEKIVANJA: STRATEGIJA EIT-a I CILJEVI ZA RAZDOBLJE 2021. – 2027.

EIT tijekom razdoblja 2021. – 2027. i dalje podupire ZZI-je kako bi ojačao inovacijske ekosustave koji pomažu u rješavanju globalnih i društvenih izazova, u potpunoj komplementarnosti s programom Obzor Europa i drugim programima Unije. To čini poticanjem integracije visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija, pri čemu stvara okruženja koja pogoduju inovacijama, te promicanjem i podupiranjem novog naraštaja poduzetnika, pri čemu također doprinosi uklanjanju razlika među spolovima u području poduzetništva i poticanju osnivanja inovativnih poduzeća, s posebnim naglaskom na MSP-ovima, u bliskoj sinergiji i komplementarnosti s EIC-om.

Posebna pozornost posvećuje se također rodnoj ravnoteži i rodno osjetljivim pristupima, posebno u područjima u kojima su žene još uvijek podzastupljene, kao što su informacijske i komunikacijske tehnologije, znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika. Pritom, na temelju područja intervencije utvrđenih Uredbom (EU) 2021/695, EIT osobito:

1. jača održive inovacijske ekosustave u cijeloj Europi;
2. potiče inovacijske i poduzetničke vještine u perspektivi cjeloživotnog učenja, uključujući povećanje kapaciteta visokih učilišta u cijeloj Europi;
3. stvara nova rješenja na tržištu kao odgovor na globalne izazove; i
4. osigurava sinergije i dodanu vrijednost u okviru programa Obzor Europa.

S obzirom na izazove s kojima se EIT suočava i kako bi se doprinijelo njegovim općim ciljevima iz članka 3. Uredbe (EU) 2021/819, a time i znanstvenim, gospodarskim, tehnološkim i društvenim učincima programa Obzor Europa, posebni ciljevi EIT-a za razdoblje 2021. – 2027. su:

- (a) povećanje otvorenosti, učinka i transparentnost ZZI-jâ i integracija trokuta znanja u cijeloj Uniji;
- (b) povećanje poduzetničkih i inovacijskih kapaciteta sektora visokog obrazovanja u cijeloj Europi promicanjem i podupiranjem institucijskih promjena na visokim učilištima i njihove integracije u inovacijske ekosustave;
- (c) povećanje regionalnog i lokalnog dosega EIT-a i ZZI-jâ, osobito uključivanjem većeg niza dionika kako bi se pristupilo rješavanju problema razlika u inovacijskim kapacitetima i povećalo širenje znanja i inovacija u cijeloj Uniji.

EIT može, prema potrebi, odgovoriti na krizu izazvanu izbijanjem bolesti COVID-19 i moguće buduće krize uz potrebnu fleksibilnost uključivanjem relevantnih inicijativa u svoju strategiju kako bi doprinio zaštiti inovacijskih ekosustava i pomogao dionicima EIT-a u pripremi za gospodarski oporavak.

3. JAČANJE EUROPSKOG INOVACIJSKOG TALENTA I KAPACITETA: KLJUČNA DJELOVANJA

Naglasak strategije EIT-a za razdoblje 2021. – 2027. jest na djelovanjima kojima se ostvaruje dodana vrijednost na razini Unije i doprinosi ostvarenju ciljeva programa Obzor Europa. Kao prvo, EIT nastavlja podupirati inovacijske kapacitete i ekosustave u cijeloj Uniji preko ZZI-jâ, njihova daljnjeg razvoja, otvorenosti za nove partnere, povećane transparentnosti, poštovanja načela dobrog upravljanja i širenja. Kao drugo, na temelju iskustva s integracijom trokuta znanja EIT usmjerava potporu i razvoj poduzetničkih i inovacijskih kapaciteta visokih učilišta, što se provodi preko ZZI-jâ. Kao treće, djelotvornijim međusektorskim mjerama EIT poduzima sve moguće napore kako bi povećao svoju vidljivost i učinak na razini Unije. Osim toga, EIT poboljšava svoj rad kako bi povećao svoju djelotvornost, učinkovitost i utjecaj, uključujući u područjima kao što su usmjeravanje ZZI-jâ prema financijskoj održivosti, otvorenost, informiranje, transparentnost, kvaliteta i održivost njegovih aktivnosti i aktivnosti ZZI-jâ, veća uključenost MSP-ova i novoosnovanih (start-up) poduzeća te rodna ravnoteža.

3.1. Potpora postojećim ZZI-jima

EIT jača inovacijske ekosustave tako što i dalje podupire postojeće ZZI-je u suočavanju s globalnim izazovima integracijom trokuta znanja na razini Unije, razini država članica, na regionalnoj i lokalnoj razini. Radi toga velik dio proračuna EIT-a treba se namijeniti za potporu ZZI-jima, a EIT dodatno jača svoju platformu za pokretanje, razvoj i praćenje ZZI-jâ.

EIT osigurava da ZZI-ji nastave težiti financijskoj održivosti kako bi ostvarili financijsku neovisnost o bespovratnim sredstvima EIT-a najkasnije 15 godina nakon njihova pokretanja iskorištavanjem javnih i privatnih ulaganja, pri čemu je naglasak i dalje na integraciji aktivnosti trokuta znanja.

EIT osigurava da ZZI-ji razviju i provedu strategiju za suradnju i stvaranje sučelja i sinergija s relevantnim europskim partnerstvima, misijama i EIC-om kao i s drugim relevantnim međunarodnim ili Unijnim inicijativama i programima. Osim financijske potpore, EIT na temelju stečenog iskustva ZZI-jima pruža strateški nadzor i smjernice. Na temelju pokazatelja navedenih, među ostalim, u Prilogu V. Uredbi (EU) 2021/695, EIT prati i analizira uspješnost, iskorištenost ulaganja i različite kvalitativne i kvantitativne učinke.

EIT poduzima sve moguće napore kako bi uskladio terminologiju povezanu sa strukturom svakog ZZI-ja radi daljnjeg pojednostavljenja i jačanja prepoznatljivosti EIT-a.

EIT utvrđuje područja suradnje i promiče bolju suradnju među ZZI-jima u vezi s temama od strateške važnosti i političke relevantnosti. EIT jača koordinaciju između ZZI-ja u područjima od zajedničkog interesa, a osobito poticanjem razmjene iskustava i dobre prakse među ZZI-jima i njihove suradnje (aktivnosti među ZZI-jima ⁽¹⁵⁾) na tematskim i horizontalnim pitanjima. Aktivnosti među ZZI-jima imaju najveći potencijal kad je nekoliko ZZI-ja već usmjereno na iste prioritete politike Unije za koje ne postoje namijenjeni ZZI-ji. Okupljanje različitih zajednica ZZI-ja oko namjenskih zajedničkih djelovanja od uzajamne koristi, ima velik potencijal za stvaranje sinergija i interdisciplinarnih koristi. EIT potiče takve aktivnosti i aktivno sudjeluje u određivanju njihova sadržaja i strukture. Prati provedbu aktivnosti među ZZI-jima i njihove rezultate kako bi te aktivnosti postale sastavnice višegodišnjih strategija ZZI-ja. EIT također olakšava uspostavu zajedničkih usluga među ZZI-jima s ciljem zajedničkog upravljanja operativnim zadacima koji su jednaki za sve ZZI-je.

3.2. Povećanje regionalnog učinka ZZI-ja

EIT dodatno povećava svoj regionalni učinak intenzivnijim otvaranjem i uključivim pristupom ZZI-ja prema širokom spektru potencijalnih partnera i dionika i pristupom koji ih uključuje, pojačanim širenjem i iskorištavanjem rezultata i bolje integrirane regionalne strategije ZZI-ja. Svaki ZZI morat će izraditi i provesti regionalnu strategiju kao sastavni dio svojeg višegodišnjeg poslovnog plana s ciljem jačanja odnosa s nacionalnim, regionalnim i lokalnim inovacijskim akterima, uključujući MSP-ove. Prema potrebi ZZI-ji pokazuju veze sa strategijama pametne specijalizacije i s aktivnostima tematskih platformi i međuregionalnih inicijativa, među ostalim s upravljačkim tijelima europskih strukturnih i investicijskih fondova. EIT kontinuirano prati provedbu tih strategija, uključujući učinak iskorištavanja na europske strukturne i investicijske fondove.

Tzv. „lokalizirani pristup” inovacijama treba uključiti u višegodišnje strategije i poslovne planove ZZI-ja te se temeljiti na kolokacijskim centrima i centrima RPI-ja kako bi se njihova uloga iskoristila za pristup zajednici ZZI-ja i interakciju s kolokacijskim partnerima, kao i s drugim lokalnim dionicima u području inovacija.

EIT prati rad kolokacijskih centara i centara RPI-ja i njihovu integraciju u lokalne inovacijske ekosustave.

EIT osigurava da se aktivnosti RPI-ja koriste kako bi se privukla i olakšala integracija potencijalnih novih partnera koji dodaju vrijednost ZZI-jima, proširujući tako EIT-ovu paneuropsku pokrivenost, te da su potpuno integrirani u višegodišnje strategije ZZI-ja. RPI, kojim upravlja EIT, a provode ga ZZI-ji, zasad funkcionira na dobrovoljnoj osnovi. Od 2021. aktivnosti RPI-ja postaju obavezne i sastavni su dio višegodišnjih strategija ZZI-ja. EIT osigurava da se aktivnosti RPI-ja koriste kao poveznica prema relevantnim strategijama pametne specijalizacije u području istraživanja inovacija.

Osim toga, ZZI-ji jačaju takvu integraciju osnivanjem centara RPI-ja. Centar RPI-ja uspostavlja se nakon temeljite analize potreba i otvorenog poziva. On je dio strukture ZZI-ja i služi kao središnja točka za njihove aktivnosti. Njegov je cilj mobilizirati lokalne aktere trokuta znanja i uključiti ih u aktivnosti ZZI-ja, uspostaviti sinergije na lokalnoj razini, utvrditi mogućnosti financiranja i suradnje te promicati njihovu aktivnu integraciju u ekosustave. U skladu sa strategijom širenja ZZI-ja, centri RPI-ja mogli bi utrti put ka uspostavi kolokacijskog centra u ciljanoj regiji.

⁽¹⁵⁾ Kako je definirane u članku 2. točki 14. Uredbe (EU) 2021/819.

EIT i dalje daje smjernice i potporu ZZI-jima za pripremu i provedbu višegodišnjih strategija za RPI. Aktivnostima RPI-ja i dalje se podupiru inovacijski kapaciteti zemalja (i regija u tim zemljama) čija je uspješnost u području inovacija prema EIS-u skromna i umjerena, kao i u najudaljenijim regijama u smislu članka 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kako bi se potaknula njihova integracija u zajednice ZZI-jâ. Sljedeće zemlje i regije prihvatljive su za aktivnosti RPI-ja (zemlje i regije RPI-ja):

1. zemlje (i regije u tim zemljama) koje su klasificirane kao „umjereni” ili kao „skromni” inovatori u najmanje jednom od tri godišnja izvješća EIS-a objavljena:

(a) 2018., 2019. i 2020. godine za razdoblje 2021. - 2024.; i

(b) 2021., 2022. i 2023. godine za razdoblje 2025. - 2027.; i

2. najudaljenije regije.

Proračun EIT-a namijenjen provedbi aktivnosti RPI-ja iznosi najmanje 10 %, a najviše 15 % ukupnih sredstava EIT-a za postojeće i nove ZZI-je, čime se omogućuje povećani broj partnera ZZI-ja iz ciljanih regija. Ciljevi aktivnosti koje se podupiru u okviru RPI-ja su:

1. doprinos poboljšanju inovacijskih kapaciteta regionalnih i lokalnih ekosustava u cijeloj Uniji aktivnostima za izgradnju kapaciteta i bližom interakcijom lokalnih dionika u inovacijama, kao što su klasteri, mreže, tijela javne vlasti, visoka učilišta, istraživačke organizacije, pružatelji strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i MSP-ovi, kao i aktivnostima tih aktera;
2. podupiranje cilja koji se odnosi na privlačenje novih partnera u ZZI-je i povezivanje lokalnih inovacijskih ekosustava s paneuropskim inovacijskim ekosustavima; i
3. iskorištavanje dodatnih privatnih i javnih sredstava, s posebnim naglaskom na europske strukturne i investicijske fondove.

3.3. Pokretanje novih ZZI-jâ

Kako bi doprinio savladavanju novih globalnih izazova i onih koji su na pomolu, EIT pokreće otvorene i transparentne pozive na podnošenje prijedlogâ s ciljem osnivanja novih ZZI-jâ u prioritetnim područjima koja će se odabrati među tematskim područjima od strateške važnosti i na temelju kriterija za ocjenu, među ostalim, njihove važnosti za političke prioritete Unije s obzirom na suočavanje s globalnim i društvenim izazovima, i njihova potencijala i dodane vrijednosti koji će biti predmet modela EIT-a. Pri pokretanju novih ZZI-jâ u obzir se uzimaju strateško planiranje u okviru programa Obzor Europa i proračun namijenjen EIT-u za razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. U poziv na podnošenje prijedlogâ za ZZI-je uključuju se relevantni uvjeti sposobnosti za europska partnerstva, definirani u Prilogu III. Uredbi (EU) 2021/695, koji se ocjenjuju tijekom evaluacije.

Na temelju prijedloga Upravnog odbora i analize tog prijedloga predloženo je da se prvi novi ZZI u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija pokrene što prije tijekom 2022. ili 2023., a da se poziv na podnošenje prijedlogâ po mogućnosti objavi 2021. To prioritetno područje najkomplementarnije je s postojećih osam ZZI-jâ, kao i s potencijalnim prioritetnim područjima za ostala europska partnerstva koja će se pokrenuti u okviru programa Obzor Europa. Dodatak 1. sadržava informativni članak sa sažetom pregledom izazova u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija i očekivanim učinkom novog ZZI-ja.

Predloženo je i pokretanje još jednog novog ZZI-ja za područje vodnih, morskih i pomorskih sektora i ekosustava za 2026., a poziv na podnošenje prijedlogâ trebao bi biti objavljen 2025. Komisija uz pomoć neovisnih vanjskih stručnjaka do 2024. provodi prethodnu analizu kako bi ocijenila relevantnost područja vodnih, morskih i pomorskih sektora i ekosustava. Ako analiza rezultira negativnim zaključkom, Komisija može predložiti izmjenu SIP-a za razdoblje 2021. – 2027., uzimajući u obzir doprinos Upravnog odbora EIT-a i strateško planiranje programa Obzor Europa. Dodatak 2. sadržava informativni članak sa sažetom pregledom izazova u području vodnih, morskih i pomorskih sustava i očekivanim učinkom novog ZZI-ja.

Ako budu dostupna dodatna proračunska sredstva uz ona koja su predviđena za EIT, mogu se odabrati i drugi novi ZZI-ji, a u obzir se uzimaju doprinos Upravnog odbora EIT-a, strateško planiranje programa Obzor Europa te kriteriji za odabir europskih partnerstava, a posebno otvorenost, transparentnost, dodana vrijednost Unije, doprinos ciljevima održivog razvoja, koherentnost i sinergije.

3.4. Potpora inovacijskom i poduzetničkom kapacitetu visokih učilišta

EIT u suradnji s Komisijom i nakon savjetovanja sa ZZI-jima osmišlja i pokreće pilot-inicijativu za pružanje potpore inovacijskim i poduzetničkim kapacitetima visokih učilišta i njihovoj integraciji u inovativne ekosustave (pilot-inicijativa za visoko obrazovanje), koja će se provoditi od 2021. preko ZZI-jâ. Na temelju modela integracije trokuta znanja EIT rješava stalno prisutan problem slabe povezanosti visokog obrazovanja, istraživanja i inovacija. Konkretnije, EIT i ZZI-ji ključni su instrumenti za razvoj ljudskog kapitala jer su posebno usmjereni na inovacijsko i poduzetničko obrazovanje. Međutim, učinak EIT-a dodatno se proširuje izvan partnera ZZI-jâ.

Visoka učilišta u cijeloj Europi moraju uključiti inovativnost i poduzetništvo u svoj pristup obrazovanju, istraživanju i suradnji s poduzećima i širim regionalnim i lokalnim inovacijskim ekosustavom, uključujući civilno društvo, javne institucije i organizacije trećeg sektora na najuključiviji i rodno najuravnoteženiji način, što se može postići jasnom strategijom, metodološkim okvirom i namjenjivanjem resursa.

Aktivnosti ZZI-jâ koje su povezane s pilot-inicijativom za visoko obrazovanje provode se putem otvorenih i transparentnih poziva na podnošenje prijedlogâ, čiji je cilj povećanje inovacijskog kapaciteta u visokom obrazovanju i koji su usmjereni uglavnom na visoka učilišta koja nisu partneri ZZI-ja u inovacijskim lancima vrijednosti i ekosustavima u cijeloj Uniji. Te aktivnosti odnose se prvenstveno na razvoj kapaciteta visokih učilišta, uključujući:

1. razmjenu i provedbu najboljih praksi u području integracije trokuta znanja, uključujući osposobljavanje za usavršavanje i prekvalificiranje, podučavanje i mentorstvo;
2. izradu akcijskih planova koji će uključivati davanje odgovora na utvrđene potrebe u područjima kao što su upravljanje inovacijama, osnivanje i razvoj novoosnovanih (start-up) poduzeća, transfer tehnologije, uključujući upravljanje pravima intelektualnog vlasništva, održivost i integrirana klimatska neutralnost, upravljanje ljudima i organizacijom, integracija rodni pristupa u inovacije te suradnja s lokalnim dionicima i civilnim društvom; i
3. provedbu akcijskih planova za razvoj inovacijskih kapaciteta i daljnje postupanje u vezi s njima.

U te aktivnosti uključuju se i drugi dionici iz trokuta znanja, kao što su pružatelji strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, organizacije za istraživanje i tehnologiju, MSP-ovi i novoosnovana (start-up) poduzeća, te nadopunjuju intervencije EIT-a u pogledu obrazovanja kao središnjeg dijela aktivnosti ZZI-jâ za integraciju trokuta znanja. EIT promiče snažniju suradnju među ZZI-jima u okviru pilot-inicijative za visoko obrazovanje. Kriterijima prihvatljivosti koji će se uključiti u pozive na podnošenje prijedlogâ osigurava se da se najveći dio sredstava dodijeli visokim učilištima koja su izvan sustava ZZI-jâ. Cilj pilot-inicijative za visoko obrazovanje jest da učinak EIT-a nadiđe okvire ZZI-jâ i doprinese temeljnoj misiji EIT-a, odnosno poticanju održivoga gospodarskog rasta i konkurentnosti jačanjem inovacijskih kapaciteta država članica, u skladu s ciljevima programa Obzor Europa u pogledu poticanja poduzetničkih i inovacijskih vještina u perspektivi cjeloživotnog učenja, uključujući povećanje kapaciteta visokih učilišta u cijeloj Europi.

Potpore EIT-a temelji se i na političkim inicijativama, kao što su okviri HEInnovate ⁽¹⁶⁾ i RIIA ⁽¹⁷⁾, čija je vrijednost dokazana na nizu visokih učilišta i država članica u cijeloj Uniji. EIT osmišlja aktivnosti potpore u bliskoj suradnji s Komisijom i nakon savjetovanja sa ZZI-jima i pritom osigurava potpunu koherentnost i komplementarnost s relevantnim aktivnostima u okviru programa Obzor Europa, programa Erasmus+, uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁸⁾, i drugih programa Unije.

⁽¹⁶⁾ HEInnovate politički je okvir koji su razvile Komisija i Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD). On visokim učilištima nudi metodologiju za utvrđivanje područja u kojima trebaju dodatno razviti inovacijski kapacitet te za oblikovanje relevantnih strategija i mjera kojima će se postići željeni učinak. HEInnovate temelji se na čvrstim metodološkim dokazima i osam područja za razvoj kapaciteta: vodstvo i upravljanje; digitalna transformacija; organizacijski kapacitet; prenošenje i stjecanje poduzetničkih vještina; priprema i podupiranje poduzetnika; razmjena znanja; internacionalizacija i mjerenje učinka. OECD je objavio niz izvješća za pojedine zemlje s obzirom na HEInnovate. Vidjeti niz studija OECD-a o vještinama na <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>

⁽¹⁷⁾ Komisija je izradila okvir za procjenu učinka regionalnih inovacija (RIIA) kao prvi korak u usmjeravanju procjene inovacijskog učinka sveučilišta na temelju studija slučaja temeljenih na parametrima. Procjena inovacijskog učinka, npr. u okviru RIIA, mogla bi biti povezana s instrumentima financiranja temeljenima na inovacijskoj uspješnosti na razini Unije, nacionalnoj ili regionalnoj razini.

⁽¹⁸⁾ Uredba (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013 (vidjeti stranicu 1 ovoga Službenog lista).

Konkretni detalji provedbe i mehanizma provedbe razrađuju se i dorađuju u prve tri godine te se tijekom te pilot-faze prate i evaluiraju. Evaluaciju pilot-faze provode neovisni vanjski stručnjaci, a rezultati se priopćuju Skupini predstavnika država članica i Europskom parlamentu. Na temelju rezultata te evaluacije, Upravni odbor odlučuje treba li pilot-inicijativu za visoko obrazovanje nastaviti i proširiti ili obustaviti.

Upravni odbor usmjerava i nadgleda provedbu i praćenje aktivnosti ZZI-ja. Posebna pozornost posvećuje se osiguravanju otvorenog i uključivog pristupa kako bi se privukla i visoka učilišta koja nisu partneri ZZI-ja, čime se želi osigurati široka zemljopisna pokrivenost; interdisciplinarnog i međusektorskog pristupa; većeg sudjelovanja žena u sektorima u kojima su nedovoljno zastupljene; i poveznice s RPI-jem, relevantnim tematskim platformama i strategijama pametne specijalizacije te, prema potrebi, s instrumentom za političku podršku.

EIT ojačava i proširuje doseg oznake EIT-a izvan ZZI-ja kako bi se obuhvatila i visoka učilišta uključena u to djelovanje. Nakon uključivanja dionika trokuta znanja, EIT nastoji povezati svoju potporu razvoju inovacijskog kapaciteta visokog obrazovanja s oznakom EIT-a, koja se trenutačno dodjeljuje obrazovnim programima ZZI-ja.

EIT proširuje oznaku EIT-a na aktivnosti cjeloživotnog učenja, npr. programe mentorstva, strukovnog osposobljavanja, programe za razvoj vještina, prekvalifikaciju i usavršavanje, masovne otvorene internetske tečajeve, koji obuhvaćaju i usmjereni su na širu ciljnu skupinu studenata, odraslih polaznika i ustanova, uključujući ustanove za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, izvan sustava ZZI-ja. Očekuje se da će primjena oznake EIT-a izvan zajednice EIT-a imati veći učinak strukturiranja na svim razinama (na individualnoj razini, na razini programa i institucije).

EIT prati dodjeljivanje i širenje oznake EIT-a na programe obrazovanja i osposobljavanja ZZI-ja te razmatra uvođenje djelotvornijeg mehanizma za osiguravanje kvalitete, uključujući vanjsko priznavanje i akreditaciju za oznaku EIT-a.

Kako bi osigurao uspjeh pilot- inicijative za visoko obrazovanje, EIT pruža posebne smjernice, stručno znanje i usluge podučavanja visokim učilištima iz cijele Europe koja sudjeluju u sustavu te je usmjeren na njih, obraćajući posebnu pozornost na visoka učilišta iz zemalja (i regija u tim zemljama) koje su umjereni i skromni inovatori i iz drugih manje uspješnih regija koje žele razviti svoje inovacijske kapacitete i ojačati svoj inovacijski otisak i strategije pametne specijalizacije.

3.5. Međusektorske aktivnosti EIT-a

3.5.1. Komunikacija i širenje

EIT i ZZI-ji nastoje poboljšati i ojačati svoju komunikaciju i vidljivost te primjenjivati poboljšanu strategiju brendiranja u odnosu na svoje glavne dionike u državama članicama i šire, u skladu s komunikacijskim pristupom koji se primjenjuje u vezi s programom Obzor Europa. U kontekstu sve većeg broja ZZI-ja i pilot-inicijative za visoko obrazovanje EIT jača svoje napore u cilju povećanja prepoznatljivosti potpore Unije kao kvalitetnog inovacijskog brenda. To upravljanje brendom i bolja komunikacija osobito su ključni, osobito u pogledu građana i nacionalnih i regionalnih vlasti jer se inovacijama koje proizlaze iz EIT-a može dokazati konkretni učinak ulaganja Unije kroz program Obzor Europa.

EIT nastoji povećati korištenje postojećih informacijskih mreža Unije i koordinirati njihove aktivnosti kako bi se za potencijalne partnere ZZI-jâ osigurali bolji savjeti i smjernice. Takvo povećano korištenje i koordinacija mogu uključivati potporu nacionalnih i regionalnih tijela u utvrđivanju potrebnih sinergija s višegodišnjim strategijama ZZI-jâ. Kako bi osigurao dalekosežnije širenje i bolje razumijevanje prilika koje EIT nudi, EIT unapređuje smjernice i pomoć kad je riječ o aspektima povezanim sa sudjelovanjem u ZZI-jima u cijeloj Europi oslanjajući se na postojeće informacijske mreže i strukture u cijeloj Europi, posebno nacionalne kontaktne točke u smislu Uredbe (EU) 2021/695.

Kako bi se o projektima koji se financiraju i pozivima EIT-a (i ZZI-ja) informirala velika zajednica dionika u trokutu znanja na razini Unije, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, pozivi i projekti objavljivat će se i na europskom portalu „Funding & Tender Opportunities” u okviru Uredbe (EU) 2021/695.

EIT najmanje dvaput godišnje organizira redovite sastanke Skupine predstavnika država članica i službi povezanih s Komisijom kako bi osigurao odgovarajuću komunikaciju i protok informacija s državama članicama i na razini Unije. Europski parlament i Vijeće moraju biti redovito informirani o rezultatima, postignućima i aktivnostima EIT-a i ZZI-jâ. Osim toga, Skupina predstavnika država članica savjetuje EIT o strateški važnim pitanjima. Skupina predstavnika država članica, zajedno s EIT-om, osigurava odgovarajuću potporu za povezivanje i promicanje sinergija o aktivnostima koje podupire EIT s nacionalnim ili regionalnim programima i inicijativama, te dijeli informacije o potencijalnom nacionalnom i regionalnom sufinanciranju tih aktivnosti.

EIT dodatno povećava vidljivost svojeg djelovanja u javnosti i svojoj zajednici dionika preko Foruma dionika ⁽¹⁹⁾, nagrada EIT-a i zajednice bivših polaznika programa EIT-a ⁽²⁰⁾, s ciljem promicanja interakcije s europskim dionicima trokuta znanja i prepoznavanja inovatora i poduzetnika s najvećim potencijalom u Europi.

EIT nastavlja usmjeravati zajednicu bivših polaznika programa EIT-a i pruža joj strateške smjernice (u suradnji s Odborom bivših polaznika programa EIT-a) kako bi ona imala što veći učinak na poduzetništvo i društvo te kako bi njezini članovi bili kontinuirano uključeni u aktivnosti koje EIT podupire. U razdoblju 2021. – 2027. zajednica bivših polaznika programa EIT-a nastaviti će rasti te će uključivati i bivše polaznike programa koji sudjeluju u djelovanjima kojima se podupiru inovacijski kapaciteti visokih učilišta.

3.5.2. Utvrđivanje i razmjena dobrih praksi s dionicima

EIT utvrđuje, kodificira, uspješno dijeli i širi znanje i dobre prakse koje proizlaze iz aktivnosti koje financira EIT te u tu svrhu surađuje s tijelima država članica i na nacionalnoj i regionalnoj razini, s Komisijom i Europskim parlamentom, posebno s njegovim Odborom za znanost i tehnologiju, uspostavlja strukturirani dijalog i koordinira nastojanja. Očekuje se da ZZI-ji i projekti kojima se podupiru inovacijski i poduzetnički kapacitet visokih učilišta budu vrijedan izvor dokaza i eksperimentalnog učenja za tvorce politika u području istraživanja, inovacija i visokog obrazovanja kao i u različitim tematskim područjima.

Dosad se dobra prakse i znanja stečena preko ZZI-jâ nisu dovoljno dobro udruživali ili kodificirali niti su se uspješno širili. EIT nastavlja razvijati svoju ulogu inovacijskog instituta koji može prepoznavati, analizirati, kodificirati i razmjenjivati inovativne prakse, spoznaje i rezultate aktivnosti koje financira (potpora obrazovanju i osposobljavanju, istraživanju i inovacijama te poduzetništvu) te se pobrinuti da se oni iskoriste u većem opsegu. Aktivnost EIT-a temelji se na vezama i sinergijama s drugim inicijativama u okviru programa Obzor Europa, posebno Europskim vijećem za inovacije, misijama i europskim partnerstvima.

3.5.3. Međunarodna suradnja i globalne aktivnosti informiranja

EIT razrađuje opće smjernice za međunarodnu suradnju EIT-a i ZZI-jâ pod nadzorom Upravnog odbora, u skladu s pristupom programa Obzor Europa međunarodnoj suradnji u smislu Uredbe (EU) 2021/695 i drugih relevantnih politika Unije te u savjetovanju s relevantnim službama Komisije. EIT nastoji osigurati da njegove aktivnosti imaju veći učinak kroz međunarodnu suradnju te koordinira međunarodne aktivnosti ZZI-jâ koje podupire. Pritom je

⁽¹⁹⁾ Kako je definiran u članku 2. točki 11. Uredbe (EU) 2021/819.

⁽²⁰⁾ Zajednica bivših polaznika programa EIT-a okuplja poduzetnike i pokretače promjena koji su sudjelovali u obrazovnom ili poduzetničkom programu nekog ZZI-ja. To je mreža s više od 5 000 članova.

usklađen s relevantnim ciljevima politike Unije i s njezinim prioritetima u području istraživanja i inovacija te osigurava europsku dodanu vrijednost. Ako se smatra da je za povećanje učinka i učinkovitije ostvarivanje ciljeva zajednice EIT-a potrebna njezina fizička prisutnost u nekoj trećoj zemlji, EIT osigurava koordinaciju intervencije i potiče zajedničke napore ZZI-ja.

U međunarodnoj suradnji i globalnim aktivnostima informiranja EIT se u suradnji s Komisijom usmjerava na uspješno rješavanje globalnih izazova, doprinos relevantnim međunarodnim inicijativama i postizanju ciljeva održivog razvoja, omogućavanje pristupa za talente te bolju ponudu inovativnih rješenja i potražnju za njima. EIT pomno prati te aktivnosti i osigurava njihovu usklađenost s pristupom programa Obzor Europa međunarodnoj suradnji u smislu Uredbe (EU) 2021/695 i drugih relevantnih politika Unije.

3.6. Provedba u praksi: način rada

U ovom se odjeljku navodi niz mjera za prilagodbu i poboljšanje dosadašnjeg funkcioniranja EIT-a i ZZI-ja. Kako bi osigurao da ZZI-ji provode te mjere, djelotvoran, osnažen i strateški Upravni odbor prati njihovu provedbu na razini EIT-a te osigurava potrebne poticaje i kontrolu, među ostalim putem postupka dodjele sredstava koji se temelji na uspješnosti.

3.6.1. Operativni model ZZI-ja

EIT osigurava da je provedba ZZI-ja potpuno u skladu s odgovarajućim zahtjevima predviđenima Uredbom (EU) 2021/695, među ostalim osiguravanje prijelaza osam postojećih ZZI-ja prema donošenju novih kriterija provedbe europskih partnerstava u smislu te uredbe. Stoga EIT ZZI-jima radi maksimalnog povećanja njihove uspješnosti i učinka pruža pojačane operativne smjernice i kontinuirano prati njihove rezultate kako bi se osigurala usklađenost s načelima dobrog upravljanja i vođenja, praćenja i evaluacije, u skladu s Uredbom (EU) 2021/819, te s načelima i kriterijima utvrđenima za europska partnerstva u skladu s Uredbom (EU) 2021/695, kao i usklađenost sa zahtjevima koji proizlaze iz prioriteta i pokazatelja programa Obzor Europa, na temelju strategije za dugoročnu suradnju između EIT-a i ZZI-ja. Ako je ZZI manje uspješan, ostvaruje neadekvatne rezultate, ne ostvari očekivani učinak ili ako mu nedostaje dodana vrijednost Unije, poduzimaju se odgovarajuće korektivne mjere.

EIT osigurava da se poboljšaju mjere kojima se jamči kontinuirana otvorenost ZZI-ja prema novim članovima i transparentnost tijekom provedbe, prije svega donošenjem i primjenom transparentnih, jasnih i dosljednih kriterija za pristup i izlazak novih članova, kojima se dodaje vrijednost partnerstvima, kao i drugih odredbi poput transparentnih postupaka za pripremu njihovih poslovnih planova i sustavnim praćenjem aktivnosti ZZI-ja. ZZI-ji također moraju biti potpuno transparentni u svojim aktivnostima, uključujući preko otvorenih poziva za utvrđivanje i odabir projekata, partnera i drugih aktivnosti te ostaju otvorena i dinamična partnerstva kojima se na temelju izvrsnosti i relevantnosti inovacija mogu pridružiti novi partneri iz cijele Unije, uključujući sve brojnije MSP-ove i novoosnovana (start-up) poduzeća, koji dodaju vrijednost partnerstvu. Kako bi se ograničila koncentracija financiranja i osiguralo da aktivnostima ZZI-ja pridonese šira mreža partnera, postupak za pripremu njihovih poslovnih planova (uključujući utvrđivanje prioriteta, odabir aktivnosti i dodjelu sredstava) i s njima povezane odluke o financiranju moraju biti transparentniji i uključiviji. ZZI-ji u svojim višegodišnjim strategijama rješavaju pitanje širenja partnerstva, uključujući uspostavu novih kolokacijskih centara za koje Upravni odbor dodjeljuje odgovarajući proračun. Upravni odbor prilikom odlučivanja o financiranju uzima u obzir napredak u ostvarenju ciljeva utvrđenih u višegodišnjim strategijama, među ostalim broj kolokacijskih centara. ZZI-ji moraju više koristiti natjecateljske mehanizme financiranja i povećati otvorenost poziva, posebno poziva za projekte na koji se mogu prijaviti treće strane. Zahvaljujući svim tim mjerama povećat će se broj subjekata koji sudjeluju u aktivnostima ZZI-ja. Naposljetku, ZZI-ji u svojim redovnim izvješćima izvješćuju o uključivanju novih partnera kao jednom elementu dodjele sredstava koja se temelji na uspješnosti.

Budući da ZZI-ji djeluju duž cijelog inovacijskog lanca vrijednosti, oni osiguravaju odgovarajuću i trajnu ravnotežu među trima stranama trokuta znanja i povezanih aktivnosti u svojem portfelju poslovnog plana. EIT prati rad ZZI-ja kako bi osigurao da se on provodi u okviru racionalne, učinkovite i ekonomične strukture koja administrativne, upravljačke i opće troškove zadržava na minimalnoj razini. EIT osigurava da ZZI-ji ostvaruju očekivane učinke preko širokog raspona aktivnosti utvrđenih u njihovim poslovnim planovima, a koje uspješno podupiru ispunjavanje njihovih ciljeva, uključujući njihov potencijalni učinak na inovacijske ekosustave na razini Unije, na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Ispunjavanje obveza svakog partnera ZZI-ja osigurava se redovitim praćenjem stvarnog doprinosa partnera u odnosu na prvotne obveze. EIT osigurava da ZZI-ji imaju uspostavljen sustav upravljanja rizicima za slučaj da neki partneri ne mogu ispuniti svoje prvotne obveze. Radi financijske održivosti svojih aktivnosti, ZZI-ji moraju pronaći široku lepezu izvora prihoda i ulaganja. U tu svrhu ZZI-ji osiguravaju da uvjeti pristupanja partnerstvu ostanu privlačni cijelom nizu potencijalnih partnera. Članarine ili školarine ne bi trebale predstavljati prepreku za sudjelovanje relevantnih partnera u ZZI-ju, posebno za MSP-ove, novoosnovana (start-up) poduzeća i studente.

3.6.2. Model financiranja ZZI-ja

Na temelju racionalnog i pojednostavnjenog modela financiranja očekuje se da će EIT povećati učinak ZZI-ja i njihov doprinos postizanju ciljeva EIT-a i programa Obzor Europa te potaknuti partnere ZZI-ja na preuzimanje obveza. EIT je dužan prilagoditi svoj model financiranja kako bi njegova potpora imala veću dodanu vrijednost. EIT ulaže najveće napore kako bi se olakšao neometan prijelaz između razdoblja VFO-a, posebno za tekuće aktivnosti. Poboljšanja se moraju provesti u trima glavnim područjima.

Kao prvo, EIT je dužan postupno smanjiti stopu financiranja za aktivnosti ZZI-ja s dodanom vrijednošću ⁽²¹⁾ kako bi se povećale razine privatnih i javnih ulaganja koja nisu prihodi od njihovih partnera. Očekuje se da će prilagodba modela financiranja olakšati sposobnost ZZI-ja da postanu financijski održivi. ZZI-je bi trebalo poticati da tijekom trajanja svojih sporazuma o partnerstvu u svojim poslovnim planovima postupno smanjuju udio EIT-ova financiranja i da povećavaju udio sufinanciranja iz drugih izvora. U svim fazama životnog ciklusa ZZI-ja (početnoj fazi, fazi nadogradnje, fazi zrelosti i isteka dodjele sredstava EIT-a) primjenjuju se sve manje stope financiranja EIT-a za aktivnosti dodane vrijednosti ZZI-ja, kako je prikazano u sljedećoj tablici:

	Početna faza	Faza nadogradnje	Faza zrelosti	Istek dodjele sredstava EIT-a
Godina	1 – 4	5 – 7	8 – 11	12 – 15
Stopa financiranja EIT-a	do 100 %	do 80 %	do 70 %	do 50 % u 12. godini, zatim smanjenje od 10 % godišnje

Slika 1: Stope financiranja EIT-a za razdoblje 2021.–2027.

Za aktivnosti nekih ZZI-ja zbog njihove specifične prirode mogli bi biti potrebni dodatni poticaji. U tu svrhu Upravni odbor može odlučiti primijeniti povoljnije uvjete financiranja za aktivnosti među ZZI-jima, aktivnosti RPI-ja i pilot-inicijativu za visoko obrazovanje.

Kao drugo, EIT osigurava da se u postupku dodjele bespovratnih sredstava prati model dodjele sredstava na temelju uspješnosti. Koliko je to moguće, povećava se dodjela višegodišnjih bespovratnih sredstava. Financiranje EIT-a izravno je povezano s napretkom ostvarenim u područjima definiranim u članku 10. i članku 11. stavku 5. Uredbe (EU) 2021/819 i s ciljevima ZZI-ja, kako su navedeni u njihovim poslovnim planovima, te se u slučaju nedostatka rezultata može smanjiti, izmijeniti ili prekinuti. EIT, među ostalim, osigurava jače poticaje ZZI-jima za nalaženje novih partnera te poduzima korektivne mjere, posebno na temelju pojedinačnih rezultata ZZI-ja, kako bi ostvarili što veći učinak.

Kao treće, EIT je dužan primjenjivati stroga pravila za jačanje mehanizma sveobuhvatne procjene prije isteka početnog sedmogodišnjeg razdoblja rada svakog ZZI-ja u skladu s člancima 10. i 11. Uredbe (EU) 2021/819. Ta sveobuhvatna procjena, koju treba provesti uz pomoć neovisnih vanjskih stručnjaka, mora biti u skladu s najboljom međunarodnom praksom te s kriterijima za praćenje i evaluaciju utvrđenima za europska partnerstva u Uredbi (EU) 2021/695. Provodi se prije isteka početnog sedmogodišnjeg razdoblja. Na temelju te sveobuhvatne procjene Upravni odbor odlučuje hoće li financijski doprinos ZZI-ju nastaviti, izmijeniti ili prekinuti (odnosno ne produžiti sporazum o partnerstvu s tim ZZI-jem) i preusmjeriti sredstva u aktivnosti s boljim rezultatima. Upravni odbor prije donošenja te odluke traži mišljenje Skupine predstavnika država članica.

⁽²¹⁾ Kako je definirana u članku 2. točki 13. Uredbe (EU) 2021/819.

3.6.3. Smanjivanje administrativnog opterećenja

EIT pojačano radi na pojednostavnjenju kako bi smanjio administrativno opterećenje ZZI-jâ, što će im omogućiti brzu i učinkovitu provedbu njihovih poslovnih planova i višegodišnjih strategija. Takvo pojednostavnjenje može uključivati upotrebu jednokratnih iznosa ili jediničnih troškova za relevantne aktivnosti ZZI-jâ. Osim toga, radi boljeg planiranja upotrebe resursa, posebno za inovacijske aktivnosti, te kako bi se partnere sudionika u aktivnostima ZZI-jâ potaknulo na preuzimanje obveza i dugoročno ulaganje, EIT sa ZZI-jima potpisuje višegodišnje sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava i po potrebi uključuje odredbe za dodjelu sredstava na temelju uspješnosti, u okviru zasebnih sporazuma o partnerstvu. Ti višegodišnji sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava ne smiju trajati dulje od tri godine.

3.6.4. Odnosi EIT-a sa ZZI-jima nakon prestanka sporazuma o partnerstvu

EIT određuje opća načela za odnose sa ZZI-jima nakon prestanka sporazuma o partnerstvu, u skladu s okvirom za europska partnerstva predviđenim Uredbom (EU) 2021/695. Na temelju detaljne neovisne studije koja će se provesti do kraja 2023., EIT u bliskoj suradnji s Komisijom uspostavlja opći okvir za svoje odnose sa ZZI-jima čiji je sporazum o partnerstvu raskinut ili istekao tijekom programskog razdoblja 2021.–2027. Ta detaljna neovisna studija uključuje procjenu napora ZZI-ja u postizanju financijske održivosti, ostvarenih prihoda i financijskih izgleda ZZI-ja te identificira sve aktivnosti čiji bi nastavak mogao biti ugrožen zbog nedostatka sredstava. Pod uvjetom da je ishod konačnog preispitivanja pozitivan, EIT može sa ZZI-jem sklopiti memorandum o suradnji ⁽²³⁾ radi nastavka aktivne suradnje i nakon prestanka sporazuma o partnerstvu.

Memorandum o suradnji obuhvaća:

- (a) prava i obveze povezane s nastavkom aktivnosti trokuta znanja i održavanjem ekosustava i mreže ZZI-jâ;
- (b) uvjete upotrebe brenda EIT-a i sudjelovanja u dodjelama nagrada EIT-a i drugim inicijativama koje EIT organizira;
- (c) uvjete sudjelovanja u aktivnostima visokog obrazovanja i osposobljavanja, uključujući upotrebu oznake EIT-a za programe obrazovanja i osposobljavanja te odnose sa zajednicom bivših polaznika EIT-a;
- (d) uvjete sudjelovanja u konkurentnim pozivima EIT-a za neke posebne aktivnosti, uključujući aktivnosti među ZZI-jima i dijeljenje usluga;
- (e) uvjete za dodatnu potporu EIT-a transnacionalnim koordinacijskim aktivnostima među kolokacijskim centrima s visokom dodanom vrijednošću Unije.

Uzimajući u obzir rezultate detaljne neovisne studije, Upravni odbor utvrđuje trajanje, sadržaj i strukturu memoranduma o suradnji, uključujući posebne aktivnosti ZZI-jâ koje se mogu podupirati u skladu s drugim stavkom točkama od (a) do (e). ZZI-ji imaju pravo sudjelovati u aktivnostima EIT-a u skladu s uvjetima utvrđenima u memorandumu o suradnji, uključujući sudjelovanje u konkurentnim pozivima.

3.7. Sinergije i komplementarnosti s drugim programima Unije

Zahvaljujući širokom opsegu djelovanja i njegovoj posebnoj ulozi kao sastavnog dijela programa Obzor Europa, EIT je u dobrom položaju za stvaranje sinergija i komplementarnosti s drugim programima ili instrumentima Unije, uz izbjegavanje preklapanja, među ostalim jačanjem svoje potpore ZZI-jima u planiranju i provedbi aktivnosti. Od EIT-a se očekuje srednjoročni i dugoročni doprinos sinergijama, među ostalim u pogledu sljedećeg:

Erasmus+

- EIT nastoji uspostaviti sinergije između zajednica programa Erasmus+ i EIT-a. Njihova suradnja mora biti usmjerena na to da se omogući pristup sudionicima programa Erasmus+ koji sudjeluju u visokim učilištima koja su partneri ZZI-jâ ljetnim školama ZZI-jâ ili drugim relevantnim aktivnostima osposobljavanja (npr. u području poduzetništva i upravljanja inovacijama) te na uspostavu kontakata s mrežom bivših polaznika ZZI-jâ.

⁽²³⁾ Kako je definiran u članku 2. točki 15. Uredbe (EU) 2021/819.

- Aktivnosti suradnje mogu uključivati i osposobljavanje koje EIT ili ZZI-ji izvode za akademsko osoblje (s bilo kojih visokih učilišta, ne samo ZZI-ja) za kurikulare koji uključuju poduzetništvo i inovacije te testiranje, uvođenje i širenje inovativnih praksi unutar mreža Erasmusa+ (npr. udruženja za inovacije između visokih učilišta i poduzeća) koja provode ZZI-ji i obratno.
- Kad god je moguće, treba stvarati sinergije s inicijativom europskih sveučilišta, što bi moglo doprinijeti usustavljanju EIT-ovih obrazovnih aktivnosti.

Program Digitalna Europa, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²³⁾

- ZZI-ji, a pogotovo kolokacijski centri, surađuju s europskim centrima za digitalne inovacije u skladu s Uredbom (EU) 2021/694 radi potpore digitalnoj transformaciji industrije i organizacija javnog sektora.
- Istražuje se kako ZZI-ji mogu u obrazovanju i osposobljavanju te za potrebe testiranja i demonstracija u inovacijskim projektima iskoristiti infrastrukturu i kapacitete razvijene u okviru programa Digitalna Europa (kao što su podatkovni resursi, knjižnice algoritama za umjetnu inteligenciju i centri za kompetencije u području računalstva visokih performansi u državama članicama).

Fondovi kohezijske politike (posebno Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond, uspostavljeni Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za regionalni razvoj te Kohezijskom fondu, i Europski socijalni fond plus, uspostavljen Uredbom Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom socijalnom fondu plus (ESF+))

- ZZI-ji putem kolokacijskih centara i centara RPI-ja promiču regionalnu i međuregionalnu suradnju dionika trokuta znanja i upravljačkih tijela, u sinergiji s međuregionalnom suradnjom i ulaganjima duž lanaca vrijednosti u povezanim prioritetnim područjima pametne specijalizacije, te rad tematskih platformi za pametnu specijalizaciju. Takva suradnja s upravljačkim tijelima može dovesti do uključivanja aktivnosti ZZI-ja u operativne programe. EIT također mora razmotriti može li razmjenom najbolje prakse pridonijeti inicijativama za razvoj vještina u okviru fondova kohezijske politike.
- EIT promiče suradnju između relevantnih ZZI-ja i platformi za pametnu specijalizaciju kako bi se omogućile sinergije između sredstava EIT-a, fondova kohezijske politike i drugih europskih, nacionalnih i regionalnih programa. Cilj je postići širu zastupljenost aktivnosti EIT-a diljem Unije, ojačati veze sa strategijama pametne specijalizacije i bolje iskoristiti RPI za iskorištavanje ESIF-a u aktivnostima EIT-a i ZZI-ja.

Program InvestEU

- ZZI-ji nastoje surađivati sa Savjetodavnim centrom za InvestEU kako bi se osigurala tehnička pomoć i podrška za pothvate koje ZZI-ji podupiru u području pripreme, razvoja i provedbe projekata.
- U bliskoj suradnji sa službama Komisije te u sinergiji s EIC-om nastoje doprinositi portalu InvestEU kako bi ulagače i financijske posrednike približili pothvatima koje ZZI-ji podupiru.

Program Kreativna Europa, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁴⁾

Program Kreativna Europa važan je, među ostalim, za aktivnosti novog ZZI-ja u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija. Sinergije i komplementarnosti s programom Kreativna Europa trebaju se razvijati u područjima kao što su kreativne vještine, zapošljavanje i poslovni modeli.

Program za jedinstveno tržište, uspostavljen Uredbom (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁵⁾

⁽²³⁾ Uredba (EU) 2021/694 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o uspostavi programa Digitalna Europa i o stavljanju izvan snage Odluke (EU) 2015/2240 (SL L 166, 11.5.2021., str. 1.).

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021.–2027.) i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1295/2013 (vidjeti stranicu 34 ovoga Službenog lista).

⁽²⁵⁾ Uredba (EU) 2021/690 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Programa za unutarnje tržište, konkurentnost poduzeća, uključujući mala i srednja poduzeća, područje bilja, životinja, hrane i hrane za životinje, te europsku statistiku (Program za jedinstveno tržište) i o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014 i (EU) br. 652/2014 (SL L 153, 3.5.2021., str. 1.).

ZZI-ji nastoje surađivati s Europskom poduzetničkom mrežom (EEN) i njezinim sektorskim skupinama kako bi olakšali suradnju među poduzećima, prijenos tehnologije i partnerstva za inovacije za poduzetnike koji žele razviti svoje aktivnosti diljem Unije i šire u skladu s Uredbom (EU) 2021/690. Organizacije EEN-a promicat će aktivnosti ZZI-ja među svojim klijentima koji su mala i srednja poduzeća. EIT razmatra suradnju u području programâ mobilnosti za poboljšanje poduzetničkih vještina novih poduzetnika.

4. RJEŠAVANJE KRIZE UZROKOVANE IZBIJANJEM BOLESTI COVID-19

Velike društvene, gospodarske, ekološke i tehnološke promjene koje proizlaze iz krize uzrokovane bolešću COVID-19 zahtijevat će suradnju svih institucija, tijela, ureda i agencija Unije. EIT bi potrebnim inovacijskim naporima trebao doprinijeti pružanjem usklađenog odgovora na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19.

EIT će osigurati da ZZI-ji podupiru i potiču pronalazak inovativnih rješenja u različitim područjima djelovanja, u skladu s prioritetima europskog plana oporavka, europskog zelenog plana, nove industrijske strategije za Europu i ciljeva održivog razvoja, čime se doprinosi oporavku društava i gospodarstva Europe te jačanju njihove održivosti i otpornosti.

Posebice, EIT bi trebao osigurati da ZZI-ji mogu djelovati s potrebnom fleksibilnošću kako bi se prilagodili izazovima koji proizlaze iz krize uzrokovane bolešću COVID-19 te novim i neočekivanim izazovima i prioritetima. Pod nadzorom i kontrolom EIT-a ZZI-ji bi mogli uspostaviti svrsishodne mjere za potporu i povećanje otpornosti svojih ekosustava, odnosno svojih partnera i korisnika, te izvan svojih postojećih zajednica. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti aktivnostima čiji je cilj povećanje otpornosti mikropoduzeća, MSP-ova i novoosnovanih poduzeća, ali i studenata, istraživača, poduzetnika i zaposlenika koji su posebno teško pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19.

ZZI-ji se također pozivaju da iskoriste sinergije s drugim inicijativama i partnerstvima Unije u cilju podupiranja snage europskih inovacijskih ekosustava.

Pri prilagodbi novoj situaciji ZZI-ji se mogu koristiti inovativnim kolaborativnim alatima, instrumentima, informacijama i uslugama podrške kako bi osigurali suradnju i interakciju unutar svojih zajednica.

U nastojanju da ostvari sinergije s drugim programima i agencijama Unije, EIT može predložiti inicijative koje se temelje na integraciji trokuta znanja u cilju podupiranja inovacijskih ekosustava u Uniji. U tu svrhu EIT može promicati nove aktivnosti među ZZI-jima kako bi se odgovorilo na izazove koji proizlaze iz krize uzrokovane bolešću COVID-19.

5. RESURSI

5.1. Proračunske potrebe

Proračunske potrebe EIT-a za razdoblje od 2021. do 2027. iznose 2 965 000 000 EUR i temelje se na tri glavne komponente: 1. rashodima za postojećih osam ZZI-ja (uzimajući u obzir da za njih tri sporazumi o partnerstvu istječu 2024.) i osnivanju dvaju novih ZZI-ja (jednog 2022. ili 2023. i drugog 2026.), 2. administrativnim rashodima EIT-a i 3. troškovima za pripremu, praćenje, kontrolu, reviziju, evaluaciju i druge aktivnosti te rashodima potrebnim za upravljanje aktivnostima EIT-a i njihovu provedbu i evaluaciju ostvarenja njegovih ciljeva u skladu s člankom 12. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/695.

Za financiranje postojećih i novih ZZI-ja predviđeno je 2 854 000 000 EUR (96 % ukupnog proračuna EIT-a), od kojih:

- (a) najmanje 10 %, a najviše 15 % dodjeljuje se RPI-ju;
- (b) najviše 7 % dodjeljuje se aktivnostima među ZZI-jima, uključujući potporu ZZI-jima za koje je sporazum o partnerstvu istekao ili je raskinut;
- (c) najviše 3 % dodjeljuje se pilot-inicijativi za visoko obrazovanje u trajanju od tri godine.

Uvođenjem stope financiranja EIT-a koja će se postupno smanjivati očekuje se da će ZZI-ji mobilizirati dodatnih 1 500 000 000 EUR iz drugih javnih i privatnih izvora. Proračun za osnivanje dvaju novih ZZI-ja (prvi bi trebalo osnovati što prije 2022. ili 2023., a drugi 2026.) iznositi će oko 300 000 000 EUR. EIT može osnovati još ZZI-ja ako za to postanu dostupna dodatna proračunska sredstva uz ona koja su predviđena za EIT.

EIT mora ostati racionalna i dinamična organizacija. Administrativni rashodi EIT-a, koji pokrivaju plaćanje potrebnog osoblja te administrativne, infrastrukturne i operativne troškove, u prosjeku ne premašuju 3 % proračuna EIT-a. Dio administrativnih rashoda pokriva Mađarska osiguravanjem besplatnog uredskog prostora do kraja 2029. U tu se svrhu poduzimaju veliki naponi radi smanjivanja administrativnih troškova ZZI-jâ, koji se u svakom slučaju svode na razuman minimum.

5.2. Učinak (praćenje i evaluacija)

Očekuje se da će se mjerenje učinka EIT-a tijekom sljedećeg programskog razdoblja kontinuirano poboljšavati na temelju dosadašnjih saznanja, stečenog iskustva i potrebe da svoje prakse uskladi s praksama programa Obzor Europa. EIT primjenjuje okvir za evaluaciju, izvješćivanje i praćenje u skladu s člancima 10., 11. i 20. Uredbe (EU) 2021/819, kojim se osigurava koherentnost s općenitim pristupom za program Obzor Europa i omogućuje fleksibilnost. Konkretnije, kanali za međusobne konzultacije Komisije, EIT-a i ZZI-jâ poboljšavaju se radi dosljednog, koherentnog i učinkovitog usmjeravanja na ciljeve.

5.2.1. Izvješćivanje i praćenje

EIT poboljšava svoj postojeći sustav praćenja i uvodi okvir za izvješćivanje i praćenje koji će uključivati ključne pokazatelje uspješnosti, u skladu s pokazateljima smjera učinka programa Obzor Europa. Praćenje operativne uspješnosti ZZI-ja, uključujući njihove administrativne rashode, i njihovih rezultata te izvješćivanje o njima bit će jedna od primarnih zadaća EIT-a, a provodi se u suradnji sa zajedničkim centralnim službama Komisije za program Obzor Europa. Sustav izvješćivanja i praćenja za ZZI-je uključuje se u općeniti sustav praćenja za program Obzor Europa, posebno provedbom zajedničkih podatkovnih modela, uključujući prikupljanje podataka pohranjenih u bazi podataka Obzora Europa. Komisija sudjeluje u oblikovanju svih relevantnih pokazatelja i alata za praćenje uspješnosti koje EIT osmisli ili primijeni kako bi se osigurala usklađenost s cjelokupnim sustavom praćenja Obzora Europa, uključujući pokazatelje smjera učinaka, kriterije za europska partnerstva i proces strateškog planiranja programa Obzor Europa. Upravni odbor uspostavlja kontinuirane postupke praćenja te postupke međupreispitivanja i sveobuhvatne procjene, uključujući uspostavu pouzdanog skupa kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja i njihova početnog stanja i ciljeva. Osim toga, EIT uzima u obzir primjenu metodologije inovacijskog radara u okviru programa Obzor Europa te razmatra na koji bi način ZZI-ji mogli iskoristiti inovacijski radar za poboljšanje svojih aktivnosti praćenja.

Rezultati tog praćenja upotrebljavaju se za postupke višegodišnjeg poslovnog planiranja ZZI-jâ, i za odlučivanje o EIT-ovoj dodjeli sredstava za aktivnosti ZZI-jâ na temelju uspješnosti te za pripremu sporazuma o partnerstvu i sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava čiji će korisnici biti ZZI-ji. Nadalje, očekuje se da će se rezultati praćenja ZZI-jâ upotrijebiti za postupak strateške koordinacije za europska partnerstva.

Očekuje se da će aktivnosti EIT-a, uključujući one kojima se upravlja preko ZZI-jâ, imati:

1. tehnološki, gospodarski i inovacijski učinak, tako da utječu na osnivanje i rast poduzeća, oblikovanje novih inovativnih rješenja za svladavanje globalnih izazova, posredno i neposredno stvaranje radnih mjesta te mobilizaciju dodatnih javnih i privatnih ulaganja;
2. znanstveni i obrazovni učinak, tako da jačaju ljudski kapital u području istraživanja i inovacija, poboljšavaju inovacijske i poduzetničke vještine pojedinaca i organizacija te u društvu otvoreno potiču stvaranje i širenje znanja i inovacija;
3. društveni učinak, uključujući učinak pronalaska sustavnih rješenja unutar i izvan zajednice EIT-a, među ostalim aktivnostima među ZZI-jima, tako da doprinose ostvarenju prioriteta politike Unije u području klimatskih promjena (kao što su ublažavanje, prilagodba i otpornost), energetike, sirovina, zdravlja, proizvodnje s dodanom vrijednošću, digitalizacije, urbane mobilnosti, hrane, kulture i kreativnosti ili vode inovativnim rješenjima i suradnjom s građanima i krajnjim korisnicima te povećanjem upotrebe inovativnih rješenja u tim područjima društva.

EIT osigurava razvoj posebnih društvenih pokazatelja u područjima djelovanja ZZI-jâ i redovito ih prati u skladu s okvirom programa Obzor Europa za društveni učinak.

Učinci iz trećeg stavka mjere se, među ostalim, u skladu s pokazateljima smjera učinka iz Priloga V. Uredbi (EU) 2021/695.

EIT i Komisija, u skladu s razvojem okvira pokazatelja za program Obzor Europa, utvrđuju dodatne pokazatelje, uključujući pokazatelje društvenog učinka u područjima aktivnosti ZZI-jâ, i ti novi pokazatelji odražavaju opći pristup za doprinos europskih partnerstava znanstvenom, gospodarskom i društvenom učinku. Cilj usklađivanja pokazatelja učinka s programom Obzor Europa je pratiti napredak u ostvarivanju ciljeva EIT-a tijekom vremena, osiguravajući komparativnu bazu dokaza o rezultatima i učincima ZZI-jâ u odnosu na program Obzor Europa. Osim toga, EIT osigurava da sustav praćenja obuhvaća napredak u vezi s aktivnostima specifičnima za model ZZI-ja, kao što su integracija trokuta znanja i poduzetničke vještine. Pokazateljima za aktivnosti EIT-a povezane s obrazovanjem (uključujući aktivnosti potpore kapacitetima visokih učilišta) prati se, na primjer:

1. stjecanje vještina u području ljudskog kapitala te uključenost visokih učilišta i poboljšanje njihovih kapaciteta (kratkoročno),
2. razvoj karijera i rezultati visokih učilišta u lokalnim inovacijskim ekosustavima (srednjoročno) i
3. radni uvjeti te uloga i rezultati visokih učilišta u lokalnim inovacijskim ekosustavima (dugoročno).

Kontinuirano praćenje ZZI-jâ provodi se na učinkovit način i obuhvaća, među ostalim, sljedeće:

1. napredak prema financijskoj održivosti, posebno korištenje novih izvora ulaganja;
2. napredak prema pokrivenosti i otvorenosti u cijeloj Europi te transparentno upravljanje;
3. učinkovitost u ubravanju poslovanja (odnosno stvoreni i podržani pothvati s visokom stopom rasta);
4. administrativne troškove i troškove upravljanja svakog ZZI-ja;
5. rad kolokacijskih centara te subjekata i centara RPI-ja i njihovo uključivanje u lokalne inovacijske ekosustave;
6. provedbu aktivnosti obrazovanja i osposobljavanja, uključujući širu upotrebu oznake EIT-a.

U sljedećoj tablici naveden je netaksativan popis ključnih pokazatelja uspješnosti i ciljeva za koje se očekuje da ih EIT prati u razdoblju 2021.–2027. Ti su pokazatelji glavne ulazne i izlazne smjernice za praćenje ostvarivanja ključnih ciljeva EIT-a za razdoblje 2021.–2027., kao što su poticanje inovacija i poduzetništva boljim obrazovanjem, povećanje njegovog regionalnog i lokalnog učinka i otvorenosti prema potencijalnim partnerima i dionicima, postizanje ravnoteže između prihoda i troškova, uspostava novih kolokacijskih centara te uvođenje na tržište inovativnih rješenja za svladavanje globalnih izazova.

Pokazatelji upravljanja EIT-a	Cilj za 2023. (početno stanje 2020.)	Cilj za 2027. (početno stanje 2020.)
Broj subjekata/organizacija koji sudjeluju u aktivnostima EIT-a i ZZI-jâ	povećanje od 20 %	povećanje od 50 %
Broj inovacija (proizvoda i usluga) uvedenih na tržište	1 500	4 000
Broj visokih učilišta uključenih u aktivnosti EIT-a i ZZI-jâ	285	680
Broj studenata uključenih u obrazovne aktivnosti EIT-a i ZZI-jâ	8 500	25 500
Broj novoosnovanih poduzeća koja primaju potporu	300	700
Financiranje ZZI-jâ	700 000 000 EUR	1 500 000 000 EUR
Broj subjekata/organizacija koji sudjeluju u aktivnostima EIT-a i ZZI-jâ iz regija koje nisu obuhvaćene kolokacijskim centrima	povećanje od 50 %	povećanje od 100 %

Kako bi se poboljšala otvorenost i transparentnost, EIT osigurava da su projektni podaci koje prikuplja svojim unutarnjim sustavom praćenja, uključujući rezultate ZZI-ja, potpuno dostupni i da se integriraju u opći sustav programa Obzor Europa za upravljanje podacima. Osigurava i da detaljne informacije koje proizlaze iz njegova postupka praćenja i evaluacije budu pravodobno dostupne i da im se može pristupiti u bazi podataka programa Obzor Europa. Osim toga, EIT osigurava posebno izvješćivanje o kvantitativnim i kvalitativnim učincima, uključujući financijske doprinose iz preuzetih obveza i one stvarno osigurane.

5.2.2. Evaluacija, međupreispitivanje i sveobuhvatna procjena

Periodične evaluacije aktivnosti EIT-a, uključujući aktivnosti kojima se upravlja putem ZZI-ja, Komisija provodi u skladu s uredbama (EU) 2021/819 i (EU) 2021/695.

U skladu s člankom 20. Uredbe (EU) 2021/819, međuevaluacijom procjenjuju se, među ostalim, rezultati i učinci pilot-inicijative za visoko obrazovanje, djelotvornost strategija ZZI-ja za financijsku održivost, učinak aktivnosti RPI-ja i suradnja između EIT-a i provedbenih tijela u okviru stupa III. „Inovativna Europa” programa Obzor Europa. U tom pogledu evaluacijama EIT-a ocjenjuje se prije svega djelotvornost, učinkovitost, relevantnost, usklađenost i dodana europska vrijednost tih aktivnosti EIT-a, među ostalim kroz ZZI-je. Provodi ih Komisija uz pomoć neovisnih vanjskih stručnjaka, i one se koriste u okviru evaluacija programa Obzor Europa, koje provodi Komisija, među ostalim u kontekstu sustavne procjene stupa III. „Inovativna Europa” programa Obzor Europa, posebno u pogledu jedinstvene kontaktne točke za inovacije.

EIT pod nadzorom Upravnog odbora i uz potporu neovisnih vanjskih stručnjaka za svaki ZZI provodi sveobuhvatnu procjenu prije isteka sedmogodišnjeg razdoblja sporazuma o partnerstvu, kao i konačno preispitivanje prije njegova isteka. Na temelju sveobuhvatne procjene Upravni odbor odlučuje hoće li se sporazum o partnerstvu produljiti nakon prvih sedam godina, dok se konačno preispitivanje koristi kao temelj za pregovore o mogućem memorandumu o razumijevanju. U skladu s člankom 11. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/819 tijekom provedbe tih evaluacija Upravni odbor vodi računa o kriterijima provedbe, praćenja i evaluacije za europska partnerstva iz Uredbe (EU) 2021/695, postizanju ciljeva ZZI-ja, njegovoj koordinaciji s drugim relevantnim inicijativama u području istraživanja i inovacija, njegovoj razini financijske održivosti, njegovu kapacitetu da osigura otvorenost za nove članove, transparentnosti njegova upravljanja i uspješnom privlačenju novih partnera, unutar granica doprinosa Unije iz članka 21. Uredbe (EU) 2021/819, dodanoj vrijednosti Unije i relevantnosti u odnosu na ciljeve EIT-a.

Osim toga, u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe (EU) 2021/819, EIT, pod nadzorom Upravnog odbora, provodi međupreispitivanja uspješnosti ZZI-ja i aktivnosti koje obuhvaćaju njihove prve tri godine sporazuma o partnerstvu (odnosno početnu fazu ZZI-ja) te, ako je to slučaj, tri godine nakon njegova produljenja (odnosno fazu zrelosti). Ta se međupreispitivanja temelje na kontinuiranom praćenju koje provodi EIT. Ona pomažu Upravnom odboru EIT-a da dobije prve informacije o uspješnosti ZZI-ja u pogledu njihove strategije i ciljeva te o praćenju uputa Upravnog odbora.

U skladu s člankom 11. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/819, u slučaju da kontinuirano praćenje, međupreispitivanja ili sveobuhvatne procjene pojedinog ZZI-ja pokazuju nedovoljan napredak u područjima iz članka 10. te uredbe ili manjak dodane vrijednosti Unije, Upravni odbor poduzima odgovarajuće korektivne mjere. Korektivne mjere mogu biti u obliku smanjenja, izmjene ili povlačenja financijskog doprinosa EIT-a, ili raskida sporazuma o partnerstvu te obvezujućih preporuka povezanih s aktivnostima ZZI-ja ili prijedlogâ za prilagodbu njegovih rezultata i operativnih modela.

Rezultati tih međupreispitivanja i evaluacija javno su dostupni, o njima se obavješćuju Europski parlament i Vijeće te izvješćuju u okviru procesa strateške koordinacije za europska partnerstva.

Dodatak 1.

Informativni članak o ZZI-ju za kulturne i kreativne sektore i industrije**I. Izazov**

ZZI za kulturne i kreativne sektore i industrije ⁽²⁶⁾ može ponuditi horizontalno rješenje za niz sve većih i trajnih izazova, i to kroz aktivnosti obrazovanja, istraživanja i inovacija. Ti se izazovi mogu podijeliti u četiri stupa:

1. europska kreativnost, kulturna i jezična raznolikost,
2. europski identitet i kohezija,
3. zapošljavanje, gospodarska otpornost i pametan rast u Europi te
4. Europa kao globalni dionik.

Kreativnost i kulturna raznolikost Europe ovise o otpornosti i snazi kulturnih i kreativnih sektora i industrija. Međutim, ti se sektori suočavaju s nizom izazova proizišlih iz veće konkurencije globalnih dionika i digitalizacije.

- Producenti, stvaraoci, distributeri, radiotelevizijske kuće, kina, kazališta i sve vrste kulturnih organizacija i poduzeća moraju biti inovativni kako bi privukli novu publiku i proširili se te kako bi razvijali nove procese, usluge, sadržaje i prakse koje donose društvenu vrijednost.
- Nedostatak poduzetništva i transverzalnih vještina u kulturnim i kreativnim sektorima ⁽²⁷⁾ utječe i na nove podsektore i na one koji su već zreli, no prolaze kroz dubinsku digitalnu transformaciju. Te su vještine potrebne za inovacije i ključne s obzirom na promjene na tržištu rada s kojima se taj sektor suočava.
- Kulturna baština neosporan je izraz kulturnog identiteta, važno javno dobro i izvor inovacija te nudi dobar povrat ulaganja i znatne gospodarske prihode, ali njezin potencijal još je uvelike neiskorišten. Može imati velike koristi od ZZI-ja u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija jer služi kao katalizator za održivu obnovu temeljenu na baštini i neophodan poticaj na obrazovanje i cjeloživotno učenje, poticanje suradnje i socijalne kohezije.

Društveni izazovi povezani s europskim identitetom i kohezijom mogu se općenito opisati kao nedostatak „mostova” koji bi povezivali različite dijelove društva i različita geografska područja. Među njima su pitanja povezana sa socijalnom isključenošću, potrebom za uspostavom bližih međukulturnih veza, zaštitom jezične raznolikosti, uključujući manjinske jezike, te razvojem osjećaja zajedničke pripadnosti na temelju naše kulturne raznolikosti i zajedničke baštine, što se može riješiti uključivijim i pristupačnijim angažmanom zajednice, inovacijama u dizajnu, arhitekturi i korištenju javnih prostora te društvenim inovacijama koje se temelje na kulturi. Riječ je prije svega o sljedećim izazovima:

- suradnja među istraživačima, između istraživača i industrije te između javnih organizacija i organizacija trećeg sektora ograničena je, a u području istraživanja i razvoja, razmjene metoda, rezultata i najbolje prakse nema dovoljno koordinacije i dolazi do nepotrebnog udvostručivanja;
- kreativni klasteri i inovacijski centri nisu dovoljno integrirani;
- znatan udio regionalnih prioriteta pametne specijalizacije u Europi odnosi se na kulturu iz različitih perspektiva (npr. kulturnu baštinu, kreativnu industriju i umjetnost);

⁽²⁶⁾ Kulturni i kreativni sektori i industrije odnose se na sve sektore i industrije čije se aktivnosti temelje na kulturnim vrijednostima, kulturnoj raznolikosti te individualnim i/ili kolektivnim umjetničkim i drugim kreativnim izričajima, bez obzira na to jesu li te aktivnosti tržišno ili netržišno usmjerene, neovisno o vrsti strukture koja ih provodi te načinu financiranja te strukture. Te aktivnosti uključuju razvoj vještina i talenata koji mogu stvarati inovacije, bogatstvo i radna mjesta stvaranjem društvene i gospodarske vrijednosti, među ostalim upravljanjem intelektualnim vlasništvom. Te se aktivnosti također odnose na razvoj, produkciju, stvaranje, širenje i očuvanje robe i usluga koje sadržavaju kulturni, umjetnički ili drugi kreativni izričaj te povezane funkcije kao što su obrazovanje i upravljanje. Kulturni i kreativni sektori obuhvaćaju, među ostalim, arhitekturu, arhive, umjetnost, knjižnice i muzeje, umjetničke zanate, audiovizualni sektor (uključujući film, televiziju, softvere, videoigre, multimediju i snimljenu glazbu), materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu, dizajn, proizvodnju luksuznih proizvoda i modnu industriju koje se temelje na kreativnosti, festivale, glazbu, književnost, scenske umjetnosti (uključujući kazalište i ples), knjige i nakladništvo (novine i časopise), radio, vizualnu umjetnost i reklame.

⁽²⁷⁾ Kulturni i kreativni programi na europskim sveučilištima uglavnom su usmjereni na samu kreativnost pa osobe koje diplomiraju na takvim studijima nisu uvijek spremne za ulazak na moderno tržište rada jer im nedostaju transverzalne vještine (npr. poduzetništvo, digitalne vještine i financijsko upravljanje). Kad je riječ o visokim učilištima, Europska unija zaostaje za Sjedinjenim Američkim Državama u komunikacijskim i medijskim studijskim programima (iako sveučilišta u Uniji postižu bolje rezultate u tradicionalnijim disciplinama kao što su umjetnost, dizajn ili scenska umjetnost).

- s obzirom na važnost kulture i kreativnosti u gospodarskom i socijalnom razvoju gradova i regija te na njihovu sposobnost da doprinesu smanjenju razlika u Europi, ZZI u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija ima velik potencijal.

Trenutačni izazovi povezani sa zapošljavanjem, gospodarskom otpornosti i pametnim rastom u Europi uključuju socioekonomska pitanja kao što su rješavanje pitanja nezaposlenosti (osobito nezaposlenosti mladih), poboljšanje vještina i radnih uvjeta te suočavanje s globalnom konkurencijom.

- Tržišna je koncentracija visoka: u 2013. je približno 50 % ukupnog prometa Unije i dodane vrijednosti stvoreno u Ujedinjenoj Kraljevini, Njemačkoj i Francuskoj.
- Globalizacija, digitalizacija i tehnološke inovacije snažno utječu na europsku industriju. Ti su događaji promijenili način na koji umjetnici proizvode i distribuiraju svoja djela i povezuju se s publikom, dovodeći u pitanje tradicionalne poslovne modele kulturnih i kreativnih sektora i industrija, te su iz temelja izmijenili očekivanja i ponašanje potrošača. Osim toga, sve veća snaga neeuropskih poduzeća za produkciju sadržaja imala je golem utjecaj na tradicionalni lanac vrijednosti.
- Kreativne, kulturne i umjetničke produkcije često se suočavaju s izazovom monetizacije vlastitih rezultata i proizvoda, čime se stvaraju vrlo nesigurna područja rada. Treba pronaći nove inovativne načine za podupiranje mikro, malih i srednjih kreativnih i kulturnih organizacija i poduzeća.

Uloga Europe kao globalnog dionika uključuje potrebu za boljim širenjem europskog kulturnog sadržaja. Europa treba ostati konkurentna u globalnoj digitalnoj utrci u stvaranju novih tehnologija (kao što je umjetna inteligencija, internet stvari i lanci blokova) za koje su kulturni i kreativni sektori i industrije važni proizvođači sadržaja, proizvoda i usluga. Osim toga, na globalnoj razini kulturni i kreativni sektori i industrije (kao što su dizajn i arhitektura) aktivno doprinose održivom razvoju i potiču zelene inovacije, a kulturni sadržaji (književnost, film i umjetnost) mogu, uz svoju inherentnu vrijednost, skretati pozornost na ekološke probleme i utjecati na javno mnijenje.

II. Važnost i učinak

ZZI u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija svojim će cjelovitim i integriranim pristupom pomoći u svladavanju svih izazova iz dijela I. Budući da će obuhvatiti gotovo sve aspekte naše svakodnevne, društva i gospodarstva, vrlo je vjerojatno da će imati velik gospodarski i društveni učinak te stvarati strateške prilike za gospodarske, tehnološke i socijalne inovacije. Vjerojatno će biti ključan i kako bi se visokim učilištima u području umjetnosti omogućilo da preuzmu aktivniju ulogu u razvoju hibridnih kompetencija i poduzetničkog načina razmišljanja koji bolje odgovara potrebama industrije.

Inovacije koje se temelje na kulturi i kreativnosti jačaju europsku konkurentnost i izravno, osnivanjem novih poduzeća i otvaranjem radnih mjesta, i neizravno, stvaranjem međusektorskih koristi za šire gospodarstvo, poboljšavanjem kvalitete života i povećanjem privlačnosti Europe. Kulturni i kreativni sektori (kao što su kulturna baština i umjetnost) sve se više smatraju novim izvorom pametnog, održivog i uključivog rasta i radnih mjesta. Ti sektori već zapošljavaju više od 12 milijuna ljudi u Uniji, što je više od 7,5 % svih zaposlenih u Uniji. Kulturna baština jedna je od ključnih sastavnica kulturnih i kreativnih sektora te uvelike doprinosi atraktivnosti europskih regija, gradova, mjesta i ruralnih područja. Jedan je od pokretača ulaganja privatnog sektora, privlačenja talenata, osnivanja poduzeća te izravnog i neizravnog otvaranja radnih mjesta.

Doprinos kulture i kreativnosti inovacijama sve češće pokreću netehnološki čimbenici kao što su kreativnost, dizajn i novi organizacijski procesi ili poslovni modeli. Konkretnije, sektori sa specifičnim lancima vrijednosti (odnosno glazba, umjetnost, dizajn, moda, audiovizualni sektor, videoigre i arhitektura) imaju velik inovacijski kapacitet u gospodarskom smislu te mogu potaknuti inovacije u drugim gospodarskim sektorima.

Kultura i sudjelovanje u kulturnim aktivnostima izravno utječu na dobrobit građana i socijalnu uključenost. Kulturne i kreativne industrije jačaju društvene vrijednosti kao što su identitet, demokracija i sudjelovanje u zajednici. Kultura ima velik potencijal da ojača osjećaj pripadnosti Europi, gdje se raznolikost smatra prednošću. To je presudno za otpornost, socijalni pristup, društvenu koheziju, borbu protiv radikalizacije, rodnu ravnopravnost, svladavanje europskih političkih nesigurnosti i ispunjenje potrebe za jedinstvom.

ZZI u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija poticat će prilike za umrežavanje, suradnju, zajedničko stvaranje i prijenos znanja među sektorima obrazovanja, istraživanja i poslovanja, javnim organizacijama i organizacijama trećeg sektora, unutar kulturnih i kreativnih sektora te s drugim društvenim i gospodarskim sektorima. Namjena mu je:

- pokrenuti inicijative s pristupom „odozdo prema gore” i „odozgo prema dolje” na razini Unije te na nacionalnoj i regionalnoj razini. Razvit će potrebne okvirne uvjete za stvaranje i unapređenje novih pothvata u području inovativnih ekosustava,
- za istraživače i studente različitih disciplina (uključujući umjetnost, humanističke znanosti, društvene znanosti, primijenjene i tehničke znanosti i poduzetništvo) te poduzetnike iz kulturnih i kreativnih industrija i drugih sektora osigurati znanje i vještine potrebne za stvaranje inovativnih rješenja i njihovo pretvaranje u nove kulturne, društvene i poslovne prilike; te
- omogućiti daljnje uzajamno obogaćivanje s drugim gospodarskim i industrijskim sektorima te djelovati kao akcelerator za inovacije.

III. Sinergije i komplementarnosti s postojećim inicijativama

ZZI u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija bio bi komplementaran s nizom drugih inicijativa Unije i država članica. Glavne očekivane sinergije na razini Unije prikazane su u ovom dijelu.

Očekuje se da će ZZI u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija uspostaviti snažne sinergije s relevantnim inicijativama politike u okviru programa Obzor Europa, a posebno njegova stupa II. „Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost” s klasterom „Kultura, kreativnost i uključivo društvo” i njegovim područjima intervencije povezanim s kulturnom baštinom i demokracijom. ZZI u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija mogao bi osigurati vrijedne horizontalne ulazne podatke za različite aktivnosti koje će se provoditi u okviru klastera „Digitalizacija, industrija i svemir”, posebno u području proizvodnih tehnologija, u kojem potreba za razvojem novih proizvoda uvelike ovisi o kulturnim i kreativnim sektorima i industrijama. Osim toga, taj ZZI mogao bi učinkovito dopunjavati druge dijelove programa Obzor Europa, rad postojećeg ZZI-ja EIT Digital i djelovanja planirana u drugim programima Unije kao što su program InvestEU, Erasmus+, program Kreativna Europa, program Digitalna Europa ili fondovi kohezijske politike.

Program Kreativna Europa bit će vrlo važan za aktivnosti ZZI-ja u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija. U programu Kreativna Europa biraju se tematska područja i posebni pozivi povezani s nekima od izazova s kojima se suočava kulturni i kreativni sektor (kao što su vještine i zapošljavanje te poslovni modeli) i teži razvoju snažnih sinergija i komplementarnosti. U okviru programa InvestEU, a u kontekstu ograničenog pristupa financiranju za kulturne i kreativne sektore, očekuju se sinergije s financijskim mehanizmom koje podupire širenje kulturnih i kreativnih projekata pružanjem usluga osiguranja financijskim posrednicima.

Preko platforme za strategiju pametne specijalizacije (strategija S3) u području industrijske modernizacije utvrđen je niz strategija u području istraživanja i inovacija koje su usmjerene na kulturne i kreativne sektore i industrije te razmatraju uključivanje velikog broja poduzetničkih dionika kako bi se stvorile nove veze među lokalnim resursima, potencijalnim tržištima i društvenim izazovima. Promicanje novih partnerstava među istraživačkim organizacijama, poduzećima i tijelima javne vlasti jedna je od glavnih stavki u strategiji pametne specijalizacije, što zahtijeva uspostavu novih platformi za suradnju.

IV. Zaključak

ZZI u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija najprimjereniji je za suočavanje s velikim gospodarskim i društvenim izazovima navedenima u ovom Dodatku. Kreativnost je ključan pokretač inovacija, a ZZI u području kulturnih i kreativnih sektora i industrija ima kapacitet za oslobađanje potencijala umjetničke kreativnosti temeljene na kulturi i za doprinos jačanju europske konkurentnosti, održivosti, blagostanja i pametnog rasta.

Dodatak 2.

Informativni članak o ZZI-ju u području vodnih, morskih i pomorskih sektora i ekosustava (ZZI u području vode)

U ovom se Dodatku iznosi pregled područja vodnih, morskih i pomorskih sektora i ekosustava u vrijeme pripreme SIP-a za razdoblje 2021.–2027. Prije pokretanja ZZI-ja u području vode Komisija mora provesti analizu kako bi se uzeo u obzir razvoj znanstvenih, tehnoloških i socioekonomskih trendova te osiguralo sljedeće:

1. potpuna usklađenost sa strateškim planiranjem programa Obzor Europa;
2. potpuna usklađenost s kriterijima za europska partnerstva iz Priloga III. Uredbe (EU) 2021/695; i
3. usklađenost s postojećim inicijativama na razini Unije te na nacionalnoj i regionalnoj razini, uključujući europska partnerstva i misije.

I. Izazov

Mora, oceani i unutarnje vode imaju središnju ulogu za ljudsko zdravlje i dobrobit, opskrbu hranom, ključne usluge ekosustava, obnovljive izvore energije i druge resurse te klimatsku dinamiku i očuvanje biološke raznolikosti. Tijekom posljednjih 100 godina prekomjerno korištenje i loše upravljanje prirodnim resursima stvorilo je velik pritisak na slatkovodne i morske ekosustave. Stoga stvaranje kružnog i održivog plavoga gospodarstva koje se razvija unutar ekoloških ograničenja i koje se temelji na pouzdanoj dostupnosti prihvatljive količine i kvalitete vode te na zdravim i funkcionalnim slatkovodnim i morskim ekosustavima predstavlja izazov. Taj izazov prvenstveno podrazumijeva: 1. nestašicu vode, suše i poplave, 2. propadanje morskog i slatkovodnog ekosustava te 3. kružno i održivo plavo gospodarstvo.

1. Nestašica vode, suše i poplave

Nastavak klimatskih promjena i prekomjerno crpljenje slatke vode povećavaju ozbiljnost i učestalost nestašice vode i suša. Bez inovativnih metoda i tehnologija za prikupljanje, predviđanje, pripremu i širenje informacija i rješenja o sigurnosti vodnih tijela, potencijalnim prijetnjama i ublažavanju rizika, Unija je izložena ozbiljnoj gospodarskoj i društvenoj šteti. Nestašica vode prati pritisak na zemljište, koji potiče potreba za povećanjem proizvodnje biomase, sekvestracije ugljika i netaknute prirode kako bi se postigli ciljevi dekarbonizacije i biološke raznolikosti. Komisija u svojoj procjeni učinka ⁽²⁸⁾ navodi da bi se pritisak na zemljište i slatke vode mogao smanjiti premještanjem proizvodnje bjelancevina u akvakulturu bez dohranjivanja te u integriranu multitrofičku akvakulturu i akvaponiku.

2. Propadanje morskog i slatkovodnog ekosustava

Obalni, morski i slatkovodni ekosustavi izloženi su pritisku zbog izravne ljudske aktivnosti i ubrzanja klimatskih promjena. Šteta uključuje gubitak bioraznolikosti, iscrpljivanje ribljih stokova, štetu na morskom dnu, među ostalim zbog korištenja štetnih instrumenata poput ribolovnog alata, ometanje rijeka, onečišćenje eutrofikacijom i nakupljanje morskog otpada, uključujući veliku količinu ribolovnog alata i mikroplastike koji se bacaju u oceane. Loše ekološko zdravlje ne samo da ugrožava ciljeve bioraznolikosti, već i nanosi štetu onim zajednicama i poduzećima koji ovise o čistoj vodi i zdravim ekosustavima. Globalno tržište robe i usluga za mjerenje i ublažavanje tog propadanja raste i vrlo je konkurentno. Inovacije kojima se može poboljšati, popraviti i obnoviti morski, obalni i slatkovodni kapital te inovacije u području održivih ribolovnih alata i metoda ključne su za konkurentnost poduzeća u Uniji i poticanje zapošljavanja i rasta diljem Unije.

⁽²⁸⁾ Procjena učinka priložena komunikaciji Komisije od 17. rujna 2020. naslovljenoj „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana”.

3. Kružno i održivo plavo gospodarstvo

Kružno gospodarstvo ne štiti samo ljudsko zdravlje i resursnu učinkovitost, već je i pokretač održivog rasta. Planirani nezapamćeni rast energije iz priobalnih vjetroelektrana i drugih inovativnih tehnologija za energiju oceana, kojim se ne smije ugroziti zaštita okoliša, nudi mogućnosti i za poboljšanje bioraznolikosti (poput umjetnih grebena i podloga za kamenice) i za nove aktivnosti kojima se iskorištava prostor i električna energija iz obnovljivih izvora, kao što su akvakultura i proizvodnja vodika elektrolizom. U akvakulturi bez dohranjivanja može se reciklirati višak hranjivih tvari koji bi inače uzrokovao eutrofikaciju. Za nove ciljeve smanjenja emisija i obnovljivih goriva u pomorskom prometu potrebne su inovacije u području pogona i logistike. Ponovna upotreba otpadnih voda sprečava nestašice koje bi se mogle pogoršati zbog klimatskih promjena.

II. Važnost i učinak

ZZI u području vode svojim će cjelovitim i integriranim pristupom pomoći u svladavanju izazova iz dijela I. To područje ima prilično snažnu bazu znanja i visok tržišni potencijal. U posljednjih 15 godina u europskim zemljama napisano je više istraživačkih članaka o znanosti i tehnologiji vode nego u Sjedinjenim Američkim Državama i ostatku svijetu. Nadalje, Unija je, zajedno s Kinom i Sjedinjenim Američkim Državama, jedno od vodećih pomorskih gospodarstava. Prema najnovijim podacima iz 2018., postojeći sektori plavoga gospodarstva u Uniji zapošljavali su više od pet milijuna ljudi, ostvarili 750 milijardi EUR prometa, a bruto dodana vrijednost iznosila je 218 milijardi EUR. Međutim, očito je da su naponi fragmentirani te da aktivnosti obrazovanja, istraživanja i inovacija nisu povezane. Na primjer, s industrijom ili poduzećima učinkovito surađuje manje od 20 % organizacija za istraživanje i razvoj u području znanosti o vodi.

Novi sektori inovacija (kao što su biotehnologije i priobalna proizvodnja energije) otvaraju nove tržišne mogućnosti za nove tehnologije, nova poduzeća i visokokvalificirana radna mjesta. Za te će sektore i za tehnološku tranziciju tradicionalnijih sektora vezanih uz more biti potrebni transdisciplinarni pristupi i nove vrste obrazovanja koje nadilaze podjelu na discipline. Konkretno, akademski programi obično su prilično široki, dok su za te sektore potrebna specifična znanja i vještine. Osim toga, kurikulumi u područjima kao što je inženjerstvo, urbani dizajn i arhitektura ne pokrivaju u dovoljnoj mjeri pitanja povezana s ekologijom, brodstrojarstvom i upravljanjem vodama.

Osnivanje ZZI-ja u području vode trebalo bi dati stvaran doprinos jačanju inovacijskih ekosustava i poticanju suradnje u trokutu znanja kako bi se ubrzala primjena novih tehnologija i pristupa te potaknuo razvoj održivijih proizvoda i metoda, posebno što se tiče ribolovnog alata. Uspostavom paneuropske multidisciplinarne zajednice partnera trokuta znanja doprinijelo bi se promicanju vizije plavoga gospodarstva i jačanju globalne konkurentnosti europske morske i pomorske znanosti i tehnologije. Takva bi zajednica pomogla da se na tržište uvedu inovativni projekti u području plave znanosti i tehnologije koji bi ponudili rješenja za hitne praktične izazove u području održivosti i doprinijeli „plavom gospodarstvu utemeljenom na ekosustavima”, ne samo na europskoj već i na svjetskoj razini. ZZI u području vode doveo bi do boljeg upravljanja interakcijama ljudi s vodnim i morskim ekosustavima uz izravan doprinos održivom plavom gospodarstvu koje se razvija unutar ekoloških ograničenja, posebno osiguravanjem održivog upravljanja morskim ekosustavima.

III. Sinergije i komplementarnosti s postojećim inicijativama

ZZI u području vode mora uspostaviti najsnažnije moguće sinergije s relevantnim inicijativama politike Unije i u okviru programa Obzor Europa te na međunarodnoj razini surađivati s relevantnim UN-ovim inicijativama i ciljevima održivog razvoja, posebno ciljem br. 6 „Čista voda i sanitarni uvjeti”, ciljem br. 11 „Održivi gradovi i zajednice”, ciljem br. 13 „Djelovanje u području klime” i ciljem br. 14 „Život pod vodom”.

ZZI u području vode mora biti usklađen s prioritetima utvrđenima u Direktivi (EU) 2020/2184 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁹⁾, Direktivi 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁰⁾, Direktivi 2014/89/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³¹⁾, Uredbi (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³²⁾, Komunikaciji Komisije od 10. listopada 2007. o integriranoj pomorskoj politici za Europsku uniju te s međunarodnim obvezama. ZZI u području vode doprinosi prioritetima utvrđenima u europskom zelenom planu, a posebno u strategiji „od polja do stola”, „akcijskom planu za postizanje nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla”, „inicijativama za povećanje kapaciteta unutarnjih plovni putova i bolje upravljanje njima” te strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030.

Neke regionalne strategije pametne specijalizacije utvrdile su niz strategija u području istraživanja i inovacija koje su usmjerene na morske i vodne industrije te istražuju kako uključivanjem velikog broja poduzetnika stvoriti nove poveznice među lokalnim resursima, potencijalnim tržištima i društvenim izazovima.

Trebaju se osigurati snažne komplementarnosti s komponentama programa Obzor Europa i izbjegavati dupliciranja, osobito s:

1. mogućom misijom za „zdrave oceane, mora, obalne i unutarnje vode”;
2. relevantnim europskim partnerstvima, posebno onima za „klimatski neutralno, održivo i produktivno plavo gospodarstvo”, „spašavanje biološke raznolikosti radi zaštite života na Zemlji”, „Water4All”, „prelazak na čistu energiju”, „pokretanje tranzicije u gradovima”, „prehrambene sustave” i „istraživanja i inovacije na mediteranskom području” (Obzor 2020.);
3. svim klasterima stupa II. „Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost”;
4. istraživačkom infrastrukturom; i
5. EIC-om.

Trebaju se također osigurati snažne komplementarnosti s Europskom investicijskom bankom (EIB) i BlueInvestom oko prihvaćanja obećavajućih inovacija i izbjeci preklapanja.

IV. Zaključak

ZZI u području vode najprikladniji je za suočavanje s velikim gospodarskim, okolišnim i društvenim izazovima navedenima u ovom Dodatku. Taj je ZZI potreban prvenstveno za jačanje inovacijskih ekosustava diljem Europe kako bi se odgovorilo na izazove povezane s vodom, osposobila sljedeća generacija inovatora i poduzetnika te pronašla i podržala inovativna rješenja za te izazove.

ZZI u području vode:

1. smanjuje rascjepkanost inovacijskog okruženja vodnih, morskih i pomorskih sektora poticanjem stvaranja inovacijskih ekosustava koji će povezati dionike i mreže među sektorima i disciplinama na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini,
2. promiče integrirani i multidisciplinarni pristup suradnjom među visokim učilištima, istraživačkim organizacijama, inovativnim poduzećima, javnim organizacijama i organizacijama trećeg sektora u sektorima plavoga gospodarstva kako bi se ostvarili ciljevi Unije u pogledu zelene i digitalne tranzicije,
3. povezivati dionike i mreže među sektorima i disciplinama na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, osobito identificiranjem relevantne strategije pametne specijalizacije i drugih regionalnih strategija koje uključuju sektore plavoga gospodarstva,
4. osposobiti i razviti sljedeću generaciju inovatora i poduzetnika u sektorima plavoga gospodarstva na način da im osigura neophodne poduzetničke i tehnološke vještine potrebne za održiv i konkurentan razvoj,

⁽²⁹⁾ Direktiva (EU) 2020/2184 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (SL L 435, 23.12.2020., str. 1.).

⁽³⁰⁾ Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji) (SL L 164, 25.6.2008., str. 19.).

⁽³¹⁾ Direktiva 2014/89/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o uspostavi okvira za prostorno planiranje morskog područja (SL L 257, 28.8.2014., str. 135.).

⁽³²⁾ Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 22.).

5. doprinijeti razvoju odgovarajućih okvirnih uvjeta za pretvorbu ideja u nova tehnološka postignuća i socijalne inovacije te njihovoj tržišnoj primjeni radi poboljšanja kvalitete života i stvaranja koristi za građane Unije,
 6. uspostaviti sinergije s drugim europskim partnerstvima, misijama, EIC-om, EIB-om i BlueInvestom radi širenja inovacija, omogućavanja održivog prosperiteta drugih sektora te šire tržišne primjene i društvenog prihvaćanja inovativnih rješenja te
 7. učvrstiti položaj Unije kao globalnog igrača u području znanosti o oceanima, upravljanja unutarnjim vodama te zaštite i obnove ekosustava.
-

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-0596 (tiskano izdanje)